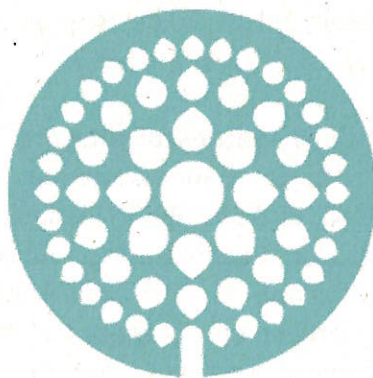

JELENTÉS
A BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2023. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

Csopak, 2024. március 31.

Bende Zsolt
igazgató

A jelentést jóváhagyom.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

A jelentést készítették:

Összeállította:

Bende Zsolt, Takács Edina, Rozner György

Írta és adatot szolgáltatott:

Ancsin Gergely; Barcza Ákos Levente; Barcza Gábor Attila; Barcsik Kálmán Bálint; Bártai József; Békássy Anna; Békássy Gábor; Bende Zsolt; Biró Éva; Bolla Nikoletta; Boros Beáta; Bődör Bence; Bubics Benedek; Bubics Tamás Ivánné; Búzás Előd; Cozma Nastasia Julianna; Cseke Péter Szabolcs; dr. Cservenka Judit; dr. Dalos Eszter; dr. Lakatos András; dr. Lökkös Andor; dr. Nagy Lajos; dr. Pósa Patricia; Erdős Sarolta; Érfalvi Veronika; Fallmanné Belegrai Angéla; Gál Róbert József; György József; Jagasits Szilárd Gusztáv; Józsa Erika; Kaszián Ágota; Kertész Tamás; Kiss György Vince;; Korbély Zoltán Barnabás; Kovács Hajnalka; Kovács Zoltán; Kovácsné Simon Gabriella; Lelkes András Csaba; Magyar József Máté; Mészáros András; Miklós Marianna; Nagy Anita; Novotny Zsolt; Orbánné Veörös Júlia; Páli Katalin; Papp Ágnes; Papp Sándor; Perlaky Cecília Mária; Pohubi Gabriella Sarolta; Právic Márk; Riczinger Dóra; Rozner György Miklós; Sándor Krisztina; Sári Gábor; Schneider Viktor; Sinka Gábor; Sitku Erzsébet; Somlai Szilárd; Soós Edina Tünde; Szabó Attila; Szabó Gábor; Szász Bence; Szász Benedek; Székely Katalin; Szentmiklósi-Nagy Kornél; Szimics Irén; Szinai Péter; Szücsné Vinkler Klára Veronika; Takács Bódis Attila; Takács Edina; Toldy Attila; Tóth Lívia; Tóth Szabolcs; Tóth-Csekő Zsuzsanna; Vers József; Versné György Edit; Viktor Zsuzsanna; Vitéz Bernadett; Vókó László; Zábrák Károly; Zagyva-Fazekas Veronika

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	6
2. Személyi állomány.....	8
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	10
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	10
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)	12
3.1.3. "Ex lege" védett természeti területek (láp, szikes tó, víznyelő, forrás, kunhalom, földvár).....	13
3.1.4. Ex lege" védett természeti értékek (barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvetelek, kezelési tervek, nagyobb feltárások).....	14
3.1.5. Natura 2000 területek	14
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek.....	16
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények).....	20
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek (védett mesterséges üregek)	20
3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek:	20
3.4. Magas Természeti Értékű területek	22
4. Kutatás és monitorozás	23
4.1. Kutatás	23
4.2. Monitorozás	30
Makroszkopikus vízi gerinctelen közösségek felmérése az NBmR protokoll alapján, AQEM típusú mennyiségi mintavétellel, 25 mintavételi helyen	30
Az országos makroszkopikus vízi gerinctelen monitorozás részfeladataként közösségi jelentőségű vízi makroszkopikus gerinctelen fajok faunisztikai és mennyiségi mintavételezése 44 mintavételi egységben (10x10 km-es ETRS hálónégyzet)	31
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként.....	78
4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet).....	78
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	78
5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok	79
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés.....	85
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	85
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	88
5.3. Élőhely-rehabilitáció.....	101
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek.....	103
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	103
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése	105
5.4.3 Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	115
5.4.4 Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei.....	115
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek.....	117
5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység	118
6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység	121
6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)	121
Saját vagyonkezelésű területek.....	121
6.2. Génmegőrzés.....	122
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében	122
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	125
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	126
6.3. A nemzeti park igazgatóság vagyonkezelésében (saját vagyonkezelésben) álló erdőterületek....	126

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás	132
6.5. Halgazdálkodási vízterületek	137
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	138
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak.....	142
7. Tájvédelem	142
7.1. Egyedi tájértékek.....	142
7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben.....	148
7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás	150
7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása.....	152
7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások.....	153
8. Projektek	158
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység	188
9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma.....	188
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára	188
9.1.2. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	189
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban	190
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	190
9.2. Szabálysértés.....	190
9.3. Természetvédelmi bírság.....	191
9.4. Büntető ügyek	192
9.5. Polgári perek	192
9.6. Egyéb jogi ügyek.....	193
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	195
10.1. Alapadatok	195
10.1.1. Személyi feltételek	195
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák	195
10.1.3. Polgári természetőrök.....	196
10.2. Feladatellátás.....	196
10.2.1. Hatósági feladatellátás.....	196
10.2.2. Együttműködések más hatóságokkal	197
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....	197
11. Költségvetés, vagyon	198
11.1. Kiadások	198
11.2. Bevételek.....	208
11.3. Vagyon	216
11.3.1. Befektetett eszközök	216
11.4. Épületek.....	218
11.5. Eszközök	218
12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	220
12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	220
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....	220
12.1.2. Tanösvények	220
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek	222
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek	223
12.1.5. Szálláshelyek	223
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	223
12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	223
12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák).....	223
12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények.....	224

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás	224
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	224
12.2.5. Kiadványok.....	226
12.2.6. Látogatóstatisztika	228
12.2.7. Környezeti-nevelési statisztika.....	229
12.3. Társadalmi kapcsolatok	231
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása.....	231
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat.....	233
12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok.....	233
12.4. Tervezett fejlesztések	233
<i>Pályázataink előkészítés alatti stádiumban vannak, melyekben fejlesztéseink között szerepel a Pannon Csillagda és az Erdők Háza kiállításának megújítása, a Berek Világa Látogatóközpont szolgáltatásának bővítése, környezeti-nevelési eszközparkunk bővítése. A következő évben a látogatóközpontjainak és bemutatóhelyeinek fenntartásra is több energiát szeretnénk fordítani.</i>	
12.5. Együttműködési megállapodások (hatályban lévő).....	234
12.6. Fontosabb események.....	239
13. Közfoglalkoztatás	240
14. Belföldi és külföldi együttműködés	241
15. Ellenőrzés.....	251
16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása	287
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (feladatterv)	298

1. Bevezetés

Az Agrárminisztérium (AM) döntése alapján a hazai nemzeti park igazgatóságoknál új szervezeti struktúrát alakítottak ki 2020. elején, aminek keretében bevezették a tájegységi modellt. A 2023. év volt a harmadik, amikor az előbb említett szervezeti rendben dolgoztak az Igazgatóság területi kollégái. Elmondható, hogy az egyes szervezeti egységek feladat-, és hatásköre kialakult, az év során zökkenőmentesen folyt a feladatok leosztása, többegységet érintő esetekben az munka összehangolása. A tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy a feladatok koordinálása, elvégzése szempontjából kedvező volt ezen szervezeti egységek kialakítása.

Az igazgatóságok fő feladatait éves feladatterv foglalja össze. Az éves feladatterv összeállításánál figyelembe kell venni az AM által jelzett szakmai irányelveket, elvárásokat, az igazgatóságok fejlesztési tervét, a tárgyévi kiemelt előirányzatukban meghatározott és finanszírozott feladatokat, az elnyert és várhatóan támogatott pályázatokhoz kapcsolódó feladatokat, valamint az előző évi feladatterv megvalósításának tapasztalatait és eredményeit is. Az elvégzett feladatok közül kiemelhető például:

- A 2022-ben még tesztelési jelleggel bevezetett beszerzési modul éles indulása 2023. január 01-vel megvalósult. A modul a GriffSoft Zrt. által üzemeltett Forrás SQL pénzügyi szoftver speciális modulja. A beszerzési modult (továbbiakban BES) a Pályázatkezelési Osztály kezeli, szoros együttműködésben a Pénzügyi és Számviteli Osztállyal. A modul használata során szerzett tapasztalatok alapján fejlesztési igények fogalmazódtak meg, melyet továbbítottunk a Griffsoft Zrt. felé. A fejlesztéseket 2024-ben építik be a modulba.
- A Magyar Nemzeti Parkok Hete Nyitóhétvégéjének, a Bivalynapoknak és a Levendula SZEDD Magadnak a sikeres megszervezése, koordinációja. A Művészetek Völgye keretében az Igazgatóság tíznapos aktív jelenlétének biztosítása természetismereti túrákkal, előadásokkal, játékokkal.
- A működési területünk Natura 2000 területeihez kapcsolódóan a Tájegységek kollégáival vállaltuk, hogy elkészítünk/elkészíttetünk összesen 26 db céldokumentumot és 3 db Natura 2000 terület fenntartási tervének harmonizációját a már elkészült céldokumentumával a rendelkezésekre álló források függvényében. Folytattuk a források kataszterezését és felszíni védőövezetük alapidokumentációinak összeállítását, melynek eredményeképpen tárgyévben 14 forrás védőterületét állapította meg határozatban a természetvédelmi hatóság.
- 2023-ban az alábbi projektjeink fizikai zárása történt meg, ezek záró pénzügyi ellenőrzéseinek egy része 2024. évre nyúlik át.
 - A „Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0-15-2016-00020” projekt fizikai zárása sikeresen megtörtént. A projekt fizikai zárása 2023.09.26-án határidőben teljesült a projekt pénzügyi és záró szakmai elszámolását 2023.10.25-én benyújtottuk.
 - A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása című KEHOP projekt szakmai befejezése, az elszámolások benyújtása és a projekt lezárása megtörtént. A projekt fizikai zárásának időpontja 2023. december 15. napja, pénzügyi záró elszámolása 2023. december 31. napja.

- „A Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” c. KEHOP projektben –, mely 2023. decemberében zárult A projekt fizikai zárásának időpontja 2023. december 15. napja, pénzügyi záró elszámolása 2023. december 31. napja.
- A KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 azonosítószerű „Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein” című projekt szakmai befejezése megtörtént, az elszámolások benyújtásra és a projekt lezárásra került.
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 azonosítószerű „Élőhely-védelem és helyreállítás a Kis-Balaton-medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon” című projekt fizikai és pénzügyi zárása ugyan 2021. évben lezajlott, a megkezdődött fenntartási időszak alatt, 2023. június 07. napján vált véglegessé a projekttel érintett területek vízjogi üzemeltetési engedélye.
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 azonosítószerű, „A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében” elnevezésű projekt pénzügyi zárása 2023. január 31-én megtörtént. A projekt sikeres pénzügyi zárása, a hiánypótlások teljesítése 2023.06.06-án valósult meg. A megvalósítást követően záró helyszíni ellenőrzésre került sor 2023.04.04-én. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel, intézkedést igénylő megállapítást nem tettek. Az 5 éves fenntartási időszak 2023.06.27-én indult meg.
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 azonosítószerű, „A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében” elnevezésű projekt pénzügyi zárása 2023. január 31-én megtörtént. A projekt sikeres pénzügyi zárása, a hiánypótlások teljesítése 2023.06.06-án valósult meg. A megvalósítást követően záró helyszíni ellenőrzésre került sor 2023.04.04-én. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel, intézkedést igénylő megállapítást nem tettek. Az 5 éves fenntartási időszak 2023.06.27-én indult meg.
- KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 azonosítószerű, „Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony-Balaton Geoparkban” című sikeresen megvalósult 2023.11.30-ig bezárólag. A projekt fizikai zárásának időpontja: 2023. december 15., pénzügyi zárása 2023. december 30.

Az Igazgatóság 2023. évi gazdálkodására jelentős hatást gyakoroltak azok a nehezítő körülmények, nemzetgazdasági szintű külső tényezők, melyekhez való alkalmazkodásunk lényegesebb intézkedéseiről az éves jelentésben számolunk be.

Az Igazgatóság és azon belül a munkatársak szakmai munkáját ismét elismerések is kísérték:

Rozner György	Pro Natura Díj	Föld Napja - 2022.04.22.
Sinka Gábor	Pro Natura Emlékplakett	Föld Napja - 2022.04.22.
Jánka István	Miniszteri Elismerő Oklevél	Föld Napja - 2022.04.22.
Bubics Tamás Ivánné	Miniszteri Elismerő Oklevél	Föld Napja - 2022.04.22.
Szabó Attila	Miniszteri Elismerő Oklevél	Március 15 Állami Ünnepe 2023.03.15.

2. Személyi állomány

2023. év		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2023-ben szerzett vizsgák, diplomák
Engedélyezett létszám	Kormánytisztviselő	0	3	75	57 fő/4 nyelv	1 fő tudományos doktori címet szerzett. 73 fő pedig eléget tett az előírt képzési kötelezettségnek
	Ügykezelő	0	0	0	0	-
	Mt hatálya alá tartozó	9	37	4	7 fő/2 nyelv	
Összesen		9	40	79	64 fő/4 nyelv	-

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	74
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	48
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	
-	
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	52
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	660
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	134
3.4. Egyéb	47

2023. évben az Igazgatóság engedélyezett létszáma 141 fő, majd 2023. augusztus 15. után 127 fő volt a Minisztérium engedélye alapján. Az Igazgatóság 2022. évi záró létszáma 134 fő volt, 2023. évben nyitó létszám 133 fő, melyből 4 fő volt állományon kívül (4 fő GYED).

2023. évben az Igazgatóság munkajogi záró létszáma 131 fő, amelyből, 5 fő tartósan távol, GYED-en volt.

2023. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk 132 fő volt.

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 18 fő, melyből 8 kormánytisztviselő, 10 fő pedig Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az összes leszámoló munkavállaló létszáma 22 fő volt, ebből 13 fő kormánytisztviselő és 9 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló.

A személyi állománnyal kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkavállalók magasan kvalifikáltak, munkaköri feladataik ellátásához megfelelő képzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkeznek.

Az egy főre jutó átlagos havi jövedelem 2023. évben a kormánytisztviselők között 583.000.- Ft, az Mt. hatálya alá tartozó foglalkoztatottak körében 383.800.- Ft volt.

Az egy főre jutó átlagos havi jövedelem 2022. évben a kormánytisztviselők között 543.400,- Ft, az egyéb bérrendszer hatálya alá tartozó foglalkoztatottak körében 352.700,- Ft volt.

Az átlagilletmény növekedése következett be mindkét foglalkoztatási csoportban. Kormánytisztviselők esetében 7 %-os, míg az Mt. hatálya alapján foglalkoztatottak körében 9 %-os növekedés valósult meg.

Igazgatóságunknál célfeladat megállapodás és ehhez tartozó kifizetés 2023. évben nem történt. Motivációs elismerés kifizetésére 2023. évben nem volt lehetősége az Igazgatóságnak. Az év folyamán kifizetésre került a gyereknevelési támogatás 53 fő részére és az iskolakezdési támogatás 42 fő részére. Gyermekszületési támogatásban 2 fő részesült 2023. év folyamán.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Működési terület (ha)	1.013.850 ha		Védett természeti terület	Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)				Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	57019	10471	0	1	7409	
Tájvédelmi körzet	3	11240	672	0	2	7639	
Természetvédelmi terület	27	5499	161	0	10	2494	
Természeti emlék	10	5	0	0	81	41	
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				0	65	33	
Védelemre tervezett földtani képződmények				0	16	8	
Összesen	41	73.763	11.304	0	175	17.624	

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Balaton-felvidéki NP	282/NP/97	57.019	10.472
Magas-Bakony TK	239/TK/91	8.753	478
Somló TK	257/TK/93	583	87
Mura-menti TK	308/TK/07	1.904	107
Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete TT	9/TT/42	2	
Zirci arborétum TT	23/TT/51	18	
Uzsai csarabos erdő TT	25/TT/51	110	
Szentgáli-tiszafás TT	29/TT/51	213	
Úrkúti-őskarszt TT	33/TT/51	3	

Fenyőfői-ősfenyves TT	56/TT/54	579	
Várpalotai homokbánya TT	57/TT/54	1	
Balatonkenesei-tátorjános TT	93/TT/71	2	
Darvas-tó lefejtett bauxitlencse TT	96/TT/71	34	
Sümegei Mogyorós-domb TT	125/TT/76	65	
Zalacomári madárrezervátum TT	129/TT/76	263	
Farkasgyepűi kísérleti erdő TT	147/TT/77	359	
Keszthelyi-kastélypark TT	178/TT/85	8	
Devecseri Széki-erdő TT	179/TT/85	297	38
Balatonfüredi-erdő TT	185/TT/86	869	
Tapolcafői-láprét TT	223/TT/90	13	
Bakonygyepesi-zergebogláros TT	224/TT/90	24	
Hódoséri-ciklámenes TT	227/TT/90	24	
Attyai-láprét TT	256/TT/93	15	
Somlóvásárhelyi Holt-tó TT	262/TT/93	15	
Hévízi-tó TT	263/TT/93	60	
Sárosfői-halastavak TT	264/TT/93	278	76
Látrányi-puszta TT	247/TT/92	207	
Nagyberek Fehér-víz TT	150/TT/77	1583	
Somogyvári Kupavár-hegy TT	166/TT/78	28	
Nyirádi Sár-álló TT	301/TT/05	395	
Sümegei Fehér-kövek TT+erdőrez.	316/TT/07	308	47
Borzavári Templom-domb földtani alapszelvénye természeti emlék	427/TE/20	0,1179	
Borzavári úti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	428/TE/20	0,6725	
Hosszú-árok és Tankcsapda földtani alapszelvények természeti emlék	429/TE/20	0,6412	
Köves-tábla földtani alapszelvény természeti emlék	430/TE/20	0,7813	
Lókúti legelő földtani alapszelvény természeti emlék	431/TE/20	0,1179	
Lókúti temető feletti földtani alapszelvény természeti emlék	432/TE/20	0,1837	
Szappan-völgyi kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	433/TE/20	0,2712	
Szilas-árok földtani alapszelvénye természeti emlék	434/TE/20	0,6731	

Tilos-erdei földtani alapszelvény természet- szeti emlék	435/TE/20	1,5746	
Zsidó-hegyi útbevágás földtani alapszel- vény természeti emlék	436/TE/20	0,1017	

**3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) terü-
letek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)**

új, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett területek:

név	kiterjedése (ha)
Buzsáki-rétek TT	223
Kanizsai homokvidék TT	472
Kerka-menti TK	7450
Kupi sáfrányos erdő TT	94
Ordacsehi-berek TT	678
Remetekert Erdőrezervátum TT	156
Vaskereszt Erdőrezervátum TT	150
Vétyem Erdőrezervátum TT	179
Zala-könyök TT	366

egyedi jogszabállyal létesített, országos jelentőségű védett természeti területek bővítési tervek:

név	törzskönyvi szám	kiterjedése (ha)	ebből fokozottan védett
BfNP bővítése	282/NP/97	15705 (7409+8296)	1134 (477+657)
Magas-Bakony TK bővítése	239/TK/91	189	58
Zalacomári madárrezervátum TT bőv. (Csörnyeberek ER)	129/TT/76	21	25

Kiegészítő információk:

Új elemként került be a táblázatba a Nemzeti Park bővítése során az eddig ott szereplő „II.ütem” mellett a somogy vármegyei Nagyberék térségének bővítése, mely bővítési terv a lent részletezett, előkészületi álla-
potban van.

A táblázatban a zárójelekben szereplő számok közül a második vonatkozik erre a bővítési tervre.

A korábban Nagybereki Fehér-víz TT bővítése során szereplő 155 ha kikerült a táblázatból.

Igazgatóságunk elvégezte a tulajdoni lapok vizsgálatán keresztül a tulajdoni viszonyok és a művelési ágak szerinti elemzését, illetve az AM-mel együttműködésben lezajlott a védelemre tervezett terület ingatlanjainak hrsz szintű kiválasztása és térképi megjelenítése. Ezt követően elvégeztük a nemzeti parki felosztás szerinti övezeti besorolást. Jelenleg a leendő védett természeti terület kezelési tervének készítése zajlik, illetve amennyiben az időjárási viszonyok és a növényzet évszakos állapota lehetővé teszi, megkezdjük a védelemre tervezett terület terepi élőhelytérképezését.

Az 55/2020. (XI.4.) AM rendelet korrigálta a Sümegi Fehér-kövek TT védett és fokozottan védett területét, a változások azonban 1 ha alattiak, ezért a táblázatban a vonatkozó adatok nem változtak.

A Zalakomári madárrezervátum TT bővítése: Csörnyeberek Erdőrezervátum összes területe 106 hektár, de ebből már védett 85 hektár, a tényleges bővítés 21 ha. Az új, fokozottan védett terület a meglévő védett területen belül helyezkedik el.

A Magas-bakonyi TK bővítése: Tóth-árok Erdőrezervátum összes területe 440 hektár, de ebből már védett 251 hektár, a tényleges bővítés 189 ha. Az új, fokozottan védett terület a meglévő védett területen belül helyezkedik el.

3.1.3. "Ex lege" védett természeti területek (láp, szikes tó, víznyelő, forrás, kunhalom, földvár)

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	1*	49	228	13950
Szikes tavak	0	–	0	–
kunhalom	33	–	25	–
földvár	8	–	53	–
forrás	312	–	1635	–
víznyelő	136	–	388	–

*A Nyirádi Sár-álló TT területét érinti részben lapterület, melynek lehatárolása a TT kihirdetését megelőzően történt.

A kunhalom adatok a 2019. évben történt felmérés, revízió alapján korrigált adatok.

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	102	7374	127	6576
Szikes tavak	0	–	0	–
kunhalom	0	–	58	–
földvár	0	–	61	–
forrás	15	21,4435	1620	–
víznyelő	0	–	524	–

A táblázatban szereplő, lápokra vonatkozó adatok tekintetében Igazgatóságunk nem rendelkezik naprakész nyilvántartással, mivel az egyedi hatósági határozat meghozatala nem Igazgatóságunk feladatkörébe tartozik. A táblázat adatai nagyságrendileg helytállóknak tekinthetők.

Forrás

2022. évben Igazgatóságunk ex lege védett források és azok védelmét szolgáló területek megállapítását kérte a természetvédelmi hatóságtól. A BfNPI részéről összeállított és megküldött dokumentációk alapján meghozott egyedi hatósági határozatok (9 db) az alábbi források esetében váltak véglegessé:

- Csillag-hegyi-forrás F-4400-3229
- Nyíres-dűlő Ny-i forrás F-4400-3156
- Villanytelepi-forrás F-4400-1055
- Lánci-forráscsoport F-4400-1091
- Ecseri-forrás F-4400-1287
- Vér-kút F-4400-1365
- Gábor-kút F-4400-1587

- Nyíres-dűlő forrása F-4400-1588
- Gyepesi-forrás F-4400-1589
- Hosszú-földek forrása F-4400-3068
- Marcsa-forrás F-4300-0016

3.1.4. *Ex lege*” védett természeti értékek (barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	684	0

Ebből egyedi jogszabállyal védett természeti területen 190 db található.

A jelenleg aktuális adatbázisban nyilvántartott barlangok száma új barlangok felfedezésével, illetve új barlangi összeköttetések feltárásával változhat. A Minisztérium által felállított minőségi követelmények szerint dolgozó barlangtérképezési kapacitás véges volta, az elvégzendő feladatok nagyságrendje miatt várhatóan hosszú ideig munkát adnak azon hosszabb, fokozottan védett barlangok, amelyek teljes földalatti kiterjedésének meghatározása még (legalábbis részben) még előttünk áll. A természetvédelmi szakmai keret terhére egy barlangkutatóra szakosodott partnerünk az alábbi barlangtérképezési feladatokat végezte el 2013-ban:

- Vaskapu-árki 1. sz. víznyelőbarlang térképezése: 100 méter hosszban barlangi sokszögvonallal felmérése és térképi rajzok elkészítése;
- Tapolcai-barlangrendszeren belül, a korábbi Berger Károly-barlang régi szakaszainak (ezen belül a Lidércnyomás-ág) térképezése: 180 méter hosszban térképi rajzok elkészítése;
- Plecotus 1. sz. barlang térképezése: 50 méter hosszban barlangi sokszögvonallal felmérése és térképi rajzok elkészítése;
- Vaddisznós-barlang új részeinek térképezése: 100 méter hosszban barlangi sokszögvonallal felmérése és térképi rajzok elkészítése;
- November 7. barlang alsó szakaszainak térképezése: 150 méter hosszban barlangi sokszögvonallal felmérése és térképi rajzok elkészítése.

3.1.5. Natura 2000 területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi terület	6	108.249	0
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési terület	68	250.054	0
Összesen	71*	254.629*	0

* - 3 terület mindkét kategóriához tartozik!

Változás nem volt Natura 2000 területek tekintetében a 2021. évben.

terület kódja és megnevezése	kihelyezett tábla (db)	területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	élőhelyrekonstrukció (ha)	területet érintő projektek száma (db)
HUBF30002, Balaton (SPA+SCI)	0	0	0	0

HUBF30001, Északi-Bakony (SPA+SCI)	0	3	50	1
HUBF30003, Kis-Balaton (SPA+SCI)	25	2	771	5
HUDD10012, Balatoni berkek (SPA)	0	0	505	3
HUDD10008, Belső-Somogy (SPA)	0	0	0	0
HUBF10001, Mórchelyi-halastavak (SPA)	0	0	0	1
HUDD20038, Ádándi Felső-hegy	0	0	0	0
HUBF20004, Agár-tető	0	0	0	0
HUBF20037, Alsó Zala-völgy	0	1	58	1
HUBF20025, Badacsony	0	0	0	0
HUDD20034, Balatonendréd dombok	0	0	0	0
HUBF20034, Balatonfüredi-erdő	0	0	40	1
HUBF20032, Balatonkenesei tátorjános	0	0	0	0
HUDD20059, Balatonkeresztúri-rétek	0	0	0	0
HUBF20024, Berhidai löszvölgyek	0	0	0	0
HUBF20026, Bogaras	0	0	0	0
HUBF20053, Csácsi-erdő	0	0	0	0
HUBF20008, Csatár-hegy és Miklóspál-hegy	0	0	0	0
HUBF20050, Csörnyeberek	0	0	49	1
HUDD20039, Dékány-hegy	0	0	0	0
HUDD20041, Dél-Balatoni berkek	0	0	0	0
HUBF20049, Dél-zalai homokvidék	0	0	0	0
HUBF20009, Devecseri Széki-erdő	0	0	0	0
HUBF20033, Dörögdi-medence	0	0	0	0
HUDD20031, Fehérvíz	0	0	502	1
HUBF20007, Fekete-hegy	0	0	0	0
HUBF20011, Felső-nyirádi és Meggyes-erdő	0	0	0	0
HUBF20047, Felső Zala-völgy	0	0	0	0
HUBF20023, Hajmáskér: Törökcsapás	0	0	0	0
HUDD20061, Holládi-erdő	0	0	0	0
HUBF20003, Kab-hegy	0	0	0	0
HUBF20017, Kádártai dolomitmezők	0	0	0	0
HUBF20048, Kebele	0	0	0	1
HUBF20001, Keleti-Bakony	0	0	0	0
HUBF20044, Kerka-mente	0	0	0	2
HUBF20035, Keszthelyi-hegység	0	1	7	1
HUDD20043, Kopasz-dombi erdő	0	0	0	0
HUDD20042, Kőröshegyi-erdők	0	0	0	0
HUDD20058, Látrányi puszta	7	1	65	1
HUBF20015, Marcal-medence	0	0	0	0
HUBF20018, Megye-hegy	0	0	0	0
HUDD20017, Mocsoládi-erdő*	0	0	0	0
HUBF20022, Mogyorós-hegy	0	0	0	0
HUBF20043, Mura-mente	0	3	25	5
HUBF20054, Nagykapornaki-erdő	0	0	0	0
HUBF20039, Nyugat-Göcsej	0	0	0	0
HUBF20046, Oltárc	0	0	0	0
HUDD20036, Ordacsehi berek	0	0	296	2
HUBF20016, Öreg-hegyi riviéra	0	0	0	1
HUON20018, Őrség	0	0	0	0
HUFH20008, Pannonhalmi-dombság*	0	0	0	0
HUBF20002, Papod és Miklád	0	1	0	0
HUBF20014, Pécselyi-medence	0	0	0	0
HUBF20021, Péti-hegy	0	0	0	0
HUDD20035, Pogány-völgyi rétek	0	0	209	2
HUFH20011, Rába*	0	0	0	0
HUBF20055, Remetekert	0	0	0	0
HUDD20064, Ságvári dombok	0	0	0	0

HUBF20052, Sárvíz-patak mente	0	0	0	0
HUBF20012, Sásdi-rétek	0	0	0	0
HUDD20057, Somogymeggyesi-erdő	0	0	0	0
HUDD20049, Somogytúri-erdők	0	0	0	0
HUBF20027, Szár-hegy	0	0	0	0
HUBF20020, Szent György-hegy	0	0	0	0
HUBF20031, Szentkirályszabadja	0	0	0	0
HUBF20045, Szévíz-Principális	0	0	151	2
HUBF20028, Tapolcai-medence	0	0	0	0
HUBF20006, Tihanyi-félsziget	0	2	150	2
HUBF20029, Uzsai-erdő	0	0	0	0
HUBF20040, Vétyem	0	0	0	1
HUDD20047, Vityai erdő	0	0	0	0

*HUDD20017, Mocsoládi-erdő, HUFH20008, Pannonhalmi-dombság, HUFH20011, Rába Natura 2000 területek Igazgatóságunk működési területét részben érintik, természetvédelmi kezelését a szomszédos Nemzeti Park Igazgatóságok végzik.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

Ramsari területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Ramsari	2 (+1)	24.228 (+60.000)	0

Változás nem volt Ramsari területek tekintetében a 2023. évben. Tárgyévben Igazgatóságunknak nem volt adatlap felújítási kötelezettsége.

Ramsari Egyezmény Magyar Nemzeti Bizottsága 2023. novemberében a Kis-Balatonon ülésezett.

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Balaton Ramsari Terület	0	0	0	0
Kis-Balaton Ramsari terület	0	látogatóközpont: 1	0	0
Dél-Balatoni halastavak és berkek Ramsari terület	7 db tanösvény tábla	látogatóközpont: 1	1000	2

MAB bioszféra-rezervátumok

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum	1	100.898	0

Az 5 ország részvételével megvalósult, az UNESCO MAB bizottság által 2021. szeptember 15-én kihirdetett bővített területű ötoldalú bioszféra-rezervátum Igazgatóságunk területén, Zala megyében 100.898 hektáron terül el, magterülete 568 ha, pufferzónája 7.813 ha, az átmeneti zóna pedig 92.517 ha kiterjedésű. Az országos jelentőségű védett természeti területek közül magába foglalja a teljes Mura-menti Tájvédelmi Körzetet és közel 1.096 hektár ex lege védett lapterületet. A Natura 2000 területek közül teljes egészében részét képezik a Kebele (HUBF20048), Kerka mente (HUBF20044), Mura mente (HUBF20043), Vétyempuszta (HUBF20040) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek és a Miklósfai Móríchelyi-halastavak (HUBF10001) különleges madárvédelmi terület, továbbá az Oltárc (HUBF20046), a Nyugat-Göcsej (HUBF20039) és a Dél-zalai homokvidék (HUBF20049) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek egy része szintén a bioszféra-rezervátum határain belül található.

Az alapító öt ország döntéshozói szintű képviselői 2021 decemberében egyeztek meg egy közös LIFE projekt előkészítésének lehetőségéről. Még a 2022. évi LIFE pályázati kiírásának megjelenése előtt megkezdődtek az egyeztetések Ausztria, Szlovénia, Magyarország, Horvátország és Szerbia érintett állami és civil szervezeteinek részvételével a lehetséges pályázati anyag közösen megfogalmazott céljait és elvárt eredményeit illetően. A pályázati kiírás ismeretében az öt ország szervezeteinek képviselői a WWF Österreich által koordinált hatalmas előkészítő munka eredményeképpen 2022. októberében beadásra került a közös pályázati anyag. Magyar oldalról a hazai koordinátor Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és a WWF Magyarország társult a LIFE Nature támogatási alapra beadott pályázathoz.

Az „AT-LIFE RESTORE for MDD” azonosítójú, „Preserving and restoring floodplain forest habitats along the Mura-Drava-Danube rivers” pályázat elsődleges célja a bioszféra-rezervátum nagy folyóinak mentén húzódó ártéri erdőségek és a kísérő élőhelytípusok állapotának javítása. A pályázatot a bírálóbizottság 2023. márciusában támogatásra érdemesnek minősítette. Március és július között a nyertes pályázat néhány kisebb tartalmi és költségvetési módosuláson esett át a bizottság javaslatai és kérdései alapján. A végleges pályázati anyaggal kiegészített támogatási szerződés július hónapban került aláírásra valamennyi partner által. A projekt hivatalosan október 1-én kezdődött el. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a közös munkacsomagokban való részvételen kívül helyi természetvédelmi célú beavatkozásokat tervez három, a Mura folyóról leszakadt holtág (Bodzás-holtág, Hosszúvíz-holtág, Tótszerdahelyi-holtág) és az azokat ölelő erdők vízpótlásának érdekében.

2023. november 21-23 között a szerbiai Zombor városában került megrendezésre a projekt első találkozója és a munkacsoportok ülései. Ülészett a tanácsadó testület, valamint itt került megrendezésre a bioszféra-rezervátum irányító testületének ülése is. Utóbbiakon Bende Zsolt, a BfNPI igazgatója vett részt. A projekttalálkozón és munkacsoportüléseken Kovács Hajnalka, Magyarai Máté és Lelkes András képviselte az Igazgatóságot.

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum	3	tanösvény: 2 River'Scool vízparti „iskola”: 1	21,1	3

Európa Diplomás területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Európa Diploma	1	645	0

Magyarországon a Szénások Fokozottan Védett Terület és az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület 1995-ben, a BfNPI működési területén található „Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei” pedig 2003-ban nyerte el a Diplomát. A 2018-as felülvizsgálat során az illetékes bizottság 10 évvel hosszabbította meg a diploma érvényességét, a következő felülvizsgálata 2028-ban lesz.

Az Európa Diplomás területről benyújtott 2022 évi jelentésünket az Európa Tanács illetékes szakértői bizottsága elfogadta. A 2023. évi jelentést elkészítettük és az AM jóváhagyása után határidőre megküldtük az Európa Tanács illetékes hivatalának.

Az önálló, jogszabályban kihirdetésre kerülő kezelési terv tervezetének előkészítése a hatósági egyeztetésre folyamatban van. Az Európa Diplomás területet érintve jelentős természetvédelmi/bemutatói fejlesztések történtek a KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 azonosítószámú, „A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhelyfejlesztése” című projekt keretében. A Lóczy Lajos tanösvény teljes rekonstrukciója, új tanösvény létesítése a Belső-tó körül, további oktató/bemutató eszközök, táblák elhelyezése történt a Levendula Ház Látogatóközpontnál és a Tihanyi Levendula Erdei Iskolánál is. A diploma ajánlásaiban szereplő elvárások közül a Belső-tó vízminőségének javítása is kiemelt cél volt a projekt során, a területkezelési infrastruktúra fejlesztése mellett. A projekt sikeres fizikai zárására 2023 őszén sor került. A területen ugyancsak megvalósítás alatt álló Life4OakForests - LIFE16NAT-IT-000245 számú pályázatunk keretében mintegy 100 ha erdőterület természetesebbé alakításának részeként invazív fajok irtását, a nagyvad hatásának csökkentését szolgáló beavatkozásokat, valamint az érintett erdők térszerkezetét és fajkészletét javító munkákat végzünk.

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
A Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei Európa Diplomás Terület	2 (Európa Diploma tájékoztatás)	tanösvény:2 látogatóközpont:1 erdei iskola: 1	Belső-tó: 38 ha gyep: 40 ha erdő: 100 ha	2 (végrehajtási szakaszban)

UNESCO Globális Geopark

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
UNESCO Globális Geopark	1	324 352	0

Az Igazgatóságunk által alapított és fenntartott Bakony–Balaton Geopark 2012 őszétől tagja a Globális Geopark Hálózatnak, egyben az Európai Geopark Hálózatnak. Az UNESCO – az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének – 38. közgyűlése 2015. november 17-én egyhangúan megszavazta a Nemzetközi Földtudományi és Geopark Programot, amelynek eredményeképpen megkaptuk az UNESCO Globális Geopark elismerést.

A fenti nemzetközi szervezetek több alkalommal szerveztek online értekezletet: ezek mindegyikén részt vettek munkatársaink. Az Európai Geopak Hálózat Koordinációs Bizottságának tavaszi, 47. ülésére a romániai Hátszeg-vidéki UNESCO Globális Geoparkban került sor 2023. március 27–31. között, amelyen Igazgatóságunkat két fő képviselte.

Az UNESCO Globális Geoparkok 10. Nemzetközi Konferenciáján (2023. szeptember) tervezett részvételünket – delegált munkatársunk édesapjának súlyos betegsége miatt – le kellett mondanunk. Az Európai Geopak Hálózat Koordinációs Bizottságának őszi, 48. ülésére (2023. november 8–9.) online formában került sor, ezen mindkét delegált munkatársunk részt vett.

A Geopark Magyar Nemzeti Bizottságba az Igazgatóság három főt delegál: kettőt a Bakony–Balaton UGGp, egyet pedig a működési területével érintett Igazgatóság képviselőjében (az UGGp képviselőjében delegált két fő az Európai Geopark Bizottság Koordinációs Bizottságának két tagja, az Igazgatóságot pedig az igazgató képviseli a GMNB-ben).

A BfNPI TmO Bakony–Balaton Geopark Csoportjának munkatársai 2023-ban is több helyszínen végeztek földtudományi természetvédelmi kezelési tevékenységet: geohelyszínek tisztítása földtani alapszelvényeknél stb.

Az Igazgatóságunk által alapított és fenntartott Bakony–Balaton UNESCO Geoparknak a 2023. évben az eddigi évekhez hasonlóan lehetősége nyílt a fenntartható jellegű geoturisztikai és oktatási-szemléletformáló tevékenységek megvalósítására, illetve ilyen jellegű médiatartalmak (kisfilmek, cikkek, Facebook posztok) előállítására.

A BfNPI által elnyert, „Földtudományi örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban” megnevezésű KEHOP pályázat kivitelezési munkálatai 2023-ban fejeződtek be, melynek keretében a geopark területén mindösszesen 22 földtudományi érték (természetvédelmi területek, barlangok és egy víznyelő) természetvédelmi rekonstrukciója valósult meg. A szemléletformálás jegyében új tanösvényeket hoztunk létre, információs táblákat helyeztünk ki, és nyomtatott ismeretterjesztő kiadványt is megjelentettünk (az előbbieket mindegyiket magyar és angol nyelven is).

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhelyrekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark	353	tanösvény: 33 látogatóhely: 14	n.a.	3

A táblázatban összesítő adatok vannak: nem csupán a tárgyévben és nem csupán a BfNPI beruházásában

Csillagoségbolt-park

Igazgatóságunk működési területén jelenleg nem található csillagoségbolt-park. Rövid/középtávon az Igazgatóság működési területén egyedül a Magas-bakonyi Tájvédelmi Körzet alkalmas Csillagoségbolt-park létrehozására a közelmúlt mérési alapján. Az Agrárminisztérium által koordinált 2023 őszi csillagos égbolt park munkamegbeszélés alapján elindultak konkrét lépések a park létrehozására. Első körben együttműködést alakítottunk ki Ladányi Tamással annak érdekében, hogy a bakonyi égbolt (Bakonybél) fényszennyezettség mérésére alkalmas mérőműszer kerüljön ki a Pannon Csillagda Látogatóközpont teraszára. Bízunk abban, hogy a mérési eredmények alátámasztják és elősegítik a tervezett Bakonyi Sötét Égbolt Park létrehozását.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Tekintettel arra, hogy hazánkban a BfNPI működési területén található a legtöbb földtani alapszelvény, Igazgatóságunk egyelőre a nem védett területeken található objektumok védetté nyilvánítását kezeli prioritásként. Amennyiben az földtudományi természetvédelmi szempontból szükséges és indokolt, e munka befejezését követően fogjuk megvizsgálni országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési részterületei tervezésének lehetőségét.

Az 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet (földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről) alapján jelenleg 11 földtani alapszelvény védett 10 országos jelentőségű védett természetvédelmi területen, mint természeti emlék:

- Ajka Szappan-völgyi kőfejtő alapszelvény TE
- Bakonyháza Zsidó-hegyi útbevágás földtani alapszelvény TE
- Borzavár Szilas-árok földtani alapszelvénye TE
- Borzavári Templom-domb földtani alapszelvénye TE
- Lókúti Hosszú-árok és Tankcsapda földtani alapszelvények TE
- Lókúti legelő földtani alapszelvény TE
- Lókút Pintér-hegyi földtani alapszelvény
- Pénzesgyőr Tilos-erdei földtani alapszelvény TE
- Úrkúti Köves-tábla földtani alapszelvény TE
- Zirc Borzavári úti kőfejtő földtani alapszelvény TE

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek (védett mesterséges üregek)

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Természeti emlék	1	0

A 63/2015 (X.26.) FM rendelet alapján a „Kislódi bauxitbánya szállítógátata” (mesterséges üreg) természetvédelmi oltalom alatt áll, mint jelentős denevérélőhely. Az állománnyal kapcsolatos részleteket a releváns NBmR felmérés tartalmazza (Denevérek monitorozása a Bakonyban 2023.).

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek:

- 3.3.1. Erdőrezervátumok

Igazgatóságunk működési területén az alábbi 4 kihirdetett erdőrezervátum található:

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Tátika erdőrezervátum (ER-39)	259,2	87,50	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet
Somhegy erdőrezervátum (ER-41)	293,2	103,60	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet
Virágos-hegy erdőrezervátum (ER-43)	309,3	46,60	2/2000. (III. 24.) KöM rendelet

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Fehér sziklák erdőrezervátum (ER-44)	308,31	46,86	29/2007. (X. 6.) KvVM rendelet
Összesen	1116,01	284,56	

- A Tátika erdőrezervátum (ER-39) a Keszthelyi-hegységben, Zalaszántó község határában, kettős lávaömlésű kúpon található helyezkedik el. Magterülete 87,5 ha, védőzónája 171,7 ha. A Tátika ősbükkös elegyes állománya az alsó bazaltkúpon található, magas természetességi fokú erdő.
- A Somhegy erdőrezervátum (ER-41) a Magas-Bakony Tájvédelmi Körzetben, Bakonybél községben, Somhegypusztától északra helyezkedik el. Magterülete 103,6 ha, védőzónája: 189,6 ha.: A rezervátum területén található idősebb állományok alkotta, sziklakibúvások szubmontán bükkös, amely hegytetőn földszáncal, a déli, úgynevezett „Plötz-oldalon” két barlanggal, mészkőpadon kialakult meszes lejtőgyep társulásokkal váltakozik.
- Virágos-hegy Erdőrezervátum (ER-43) a Keszthelyi-hegységben található, magterülete 46,6 ha, védőzónája 262,7 ha. Az erdőrezervátum védőzónájának is egy része fokozottan védett, a Nemzeti Park natúrzonája. Az Edericsi-hegy déli-délkeleti lejtőinek mészkőszintjeit a Balaton-felvidékre jellemző karsztbokorerdeit a társulásra jellemző növényritkaságok teszik botanikailag különösen értékesé. A Siposorok mészkő sziklaszurdokának és a kiágazó ároknak oldalait több hektáros területen borítja hazánk egyik növényritkasága, a keleti zergevirág (*Doronicum orientale*).
- Fehér-sziklák Erdőrezervátum (ER-44) a Bakonyalján, Sümeg és Csabrendek között, az úgynevezett Rendeki-hegyen helyezkedik el, mindkét település külterületét érintve. Az erdőrezervátum magterülete 46,86 ha, védőzónája 261,45 ha. Népies neve: Fehér-kövek.

A kihirdetett erdőrezervátumok mellett további 5 erdőrezervátum kihirdetése van tervben. Két erdőrezervátum kihirdetése a már jogszabály által kihirdetett természetvédelmi területek vagy tájvédelmi körzetek bővítésével tervezett:

- Csörnyeberek Erdőrezervátum (ER-38)
A Zalai-dombság területén található, tervezett magterülete 25,1 ha, védőzónája 80,3 ha. A Zalakomári madárrezervátum TT kihirdetése által 84 ha már védett terület, a védőzóna többi részére a TT bővítése tervezett. A rezervátum főként égerligetből, égeres mocsárerdőből és keményfaligetekből áll. A terület többé-kevésbé természetes vízjárását korábban zsilippel szabályozott, de mostanára magára hagyott patak határozza meg. A Zalakomári madárrezervátum TT-t védetté nyilvánító jogszabály: 123/2007 (XII. 27.) KvVM rendelet.
- Tóth-árok Erdőrezervátum (ER-40)
Tervezett magterülete 57,9 ha, védőzónája 380,9 ha. A Magas-Bakony TK kihirdetése által 251 ha már védett, a védőzóna többi részének kialakítása miatt a TK bővítése tervezett. Változatos, hegylábi helyzetű rezervátum, a magasabb részeken és a völgyekben kezelt, homogén bükkösökkel, a gerinceken jobb szerkezetű nyílt és zárt tölgyesekkel, a sarjzatotott majd felhagyott hegylábi részeken (telepített) elegyetlen, egykorú cseresekkel és fenyvesekkel. A Magas-Bakony TK-t kihirdető jogszabály: 4/1991 (III. 22.) KTM rendelet.

A további 3 erdőrezervátum kialakítása új területek védetté nyilvánításával tervezett:

- Remetekert Erdőrezervátum (ER-37)

A Zalai-dombság területén helyezkedik el, tervezett magterülete: 31,8 ha, védőzónája 125,8 ha. A Nagykapornak külterületéhez tartozó rezervátumban dombvidéki bükkös és gyertyános tölgyes található. A tervezett magterületet középkorú, a védőzónát főleg idősebb állományok alkotják.

- Vaskereszt Erdőrezervátum (ER-32)
Külső-Somogy térségében található, tervezett magterülete 31,5 ha, védőzónája: 86,4 ha. Az erdőrezervátumban zonális mészkedvelő tölgyes, a völgyekben cseres tölgyes található.
- Vetyem Erdőrezervátum (ER-36)
A Zalai-dombság területén található, tervezett magterülete 31,0 ha, védőzónája: 152,3 ha. A Vetyemi Ósbükkös egy mintegy 200 éves, változatos szerkezetű erdő, ahol a területen képződött álló és fekvő holtfa mennyisége jelentős. A magterület egy része 1976 óta helyi védelem alatt áll.

▪ 3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MaTrt.) térségi övezetként határozza meg az országos ökológiai hálózat övezetét. A MaTrt. 23.§ (2) bekezdése értelmében az övezeti lehatárolás módosítására a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság egyetértése esetén van lehetőség, amennyiben az nem ütközik jogszabályba.

2023-ban Igazgatóságunk működési területén több településen is történtek módosítások (Nemesvámos, Felsőörs, Papkeszi, Szentkirályszabadja). A módosításokat a meglévő, jogerős állapotokhoz történő igazítás, kijelölések pontosítása és településrendezési eszközbe illesztése tette indokolttá. Az országos ökológiai hálózat lehatárolásának változása az Igazgatóság működési területén a 2023. évben (kerekítve):

- Magterület: 323.249 ha (2022. évi értékhez képest: +0,00007%)
- Ökológiai folyosó: 95.582 ha (2022. évi értékhez képest: -0,003%)
- Puffer terület: 68.278 ha (2022. évi értékhez képest: -0,03%)

3.4. Magas Természeti Értékű területek

A Magas Természeti Értékű területek vonatkozásában a 2023. évben nem történt változás. 2022. évben új támogatási ciklus indult az Akg program keretén belül.

Zonális programként továbbra is a Marcal-medence MTÉT területen vehetők igénybe támogatások.

Az Agrár-környezetgazdálkodási program folyt a működési területen.

Jelentős változás, hogy az MTÉT területek (és Natura 2000+JFGK) természetvédelmi szempontú ellenőrzését 2022. évtől a nemzeti park igazgatóságok önállóan végzik, melyek 2023. évi adatai az alábbiak:

Natura 2000+JFGK ellenőrzés a működési területen: 129 db általános+129 db eseti.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

A „Természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” (TEV) szakmai kerete a mintavételi módszertanok alapján elvégzendő természetvédelmi állapotfelmérési feladatok finanszírozására szolgál, amelyek a természetvédelmi kezelő feladatainak ellátásához, valamint a jogszabályban meghatározott hazai, nemzetközi és uniós kötelezettségek teljesítéséhez kapcsolódnak. A 2023-as keretből természetvédelmi állapotfelmérési feladatok megvalósítására a TMF/207/2023. ügyiratszámú támogatói okirat alapján 11.918.825 Ft-ot kaptunk. A minisztériumi támogatásból kimaradt, de kötelezően végrehajtandó feladatok végrehajtására az Igazgatóság 5.420.000 Ft-ot fordított.

Ebben a fejezetben az egyszeri, azaz nem rendszeres monitoring jellegű felméréseket ismertetjük.

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Közösségi jelentőségű élőhelyek struktúra és funkció célú felmérése (Natura 2000 adatlapok kitöltése)	Dr. Bauer Norbert (Acrida Bt.), Dr. Mesterházy Attila	Erdős mintapontok: 91M0-7011 Zalaszántó: Kovácsi-hegy 91E0-7006 Zalaszántó: Hermántói-égerláp 91G0-7019 Zalaszántó: Kovácsi-hegy 9130-7014 Zalaszántó: Tátika 9130-7013 Zalaszántó: Tátika 91M0-7012 Zalaszántó: Bándi-mező 9150-7008 Rezi: Cservár letörése 9180-7020 Nagyörbő: Bazalt-utca	intézményi finanszírozás	600	A 2023. évben 13 mintaponton (8 erdős, 2 gyepes és 3 vizes) történt Natura 2000 élőhelytípusok extenzív monitorozása, melynek célja a Natura 2000 jelölő élőhelyek állapotának és annak változásának nyomon követése. A gyepes és erdős mintaterületeket Bauer Norbert, a vizes élőhelyeket Mesterházy Attila felvételezte. A felvételezések elkészítése az Agrárminisztérium által kiadott protokoll szerint, Excel mintavételi lapok kitöltésével, fotódokumentációval kiegészítve, a Nemzeti Park által megadott helyszíneken és élőhelytípusokban történt. Pannon sziklagyep (6190) - Zalaszántó: Tátika

			Gyepes mintapontok: 6190-7021 Zalaszántó: Tátika 7230-7006 Zalaszántó: Nagy-Rakottyás Vizes mintapontok: Egy 3150 élőhelytípus (eutróf sekély tavak és holt- medrek hínárja Letenyénél) és két 3160 élőhelytípus (természetes disztróf tavak és tavacskák) felmérése tör- tént meg a Nyirádi Sárálló TT területén és a Kab-he- gyen.			A mintaterület a Tátika nyugati oldalának le- törésén kialakult bazalt sziklagyep és lejtő- sztyepp élőhelyfoltot reprezentálja. Különle- ges jelentőségű, hazánkban összességében is igen kis kiterjedésben jelen lévő élőhely. Valamennyi állomány védendő, fenntartása biodiverzitásvédelmi szempontból kulcsfon- tosságú, de a Tátika e sziklagyepje direkt em- beri hatásoktól kevésbé veszélyeztetett ter- mészetközeli állomány. Fajkészlete számos védett és más ritka fajt őriz. Legfontosabb veszélyeztető tényezőként a nagyvadállo- mány, különösen a vaddisznóállomány tú- rása taposása említhető. Mészkedvelő üde láp-és sásrétek (7230) - Zalaszántó: Nagy-Rakottyás A mintaterület a 7230 élőhely nem tipikus ál- lománya, a zsombékosodó magassásosok besorolása vitatható ebbe az élőhelykategó- riába. Az élőhely lápi karakterét a <i>Hottonia palustris</i> jelzi, amely a vizsgálat időpontjában a már kiszáradt semlyék, még nedves talaj- felszínén alkot néhány négyzetméteres fol- tokat. A pionír iszapnövényzet egyes gyakori képviselői is jelen voltak az állományban. A mintaterület jelentős részét a <i>Carex vesicaria</i> dominálja, a kísérőfajok többsége meglehetősen általános mocsári/lápi elem. Pannon cseres-tölgyesek (91M0) - Zalaszántó: Kovácsi-hegy

					Erősen köves talajú, de tipikus fajkészletű cseres-tölgyes állomány. Cseres-tölgyes karakterfajok jelen vannak, sziklaerdei fajok kevésbé jellemzőek. Az állomány meglehetősen száraz, rossz talajtani adottságú, feltehetően gyenge növekedésű. Puhafás ligetergők, égerligetek (91E0) - Zalaszántó: Hermántói-égerláp Az élőhely égerláp, és szélein pannon gyertyános-tölgyes felé mutatott átmenete. Lombkoronaszintjében az <i>Alnus glutinosa</i> dominál, de juharok, hársak, gyertyán is jellemző. A cserjeszintben, újulati szintben a <i>Corylus avellana</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>R. fruticosus</i> agg. és más őshonos kísérőfajok mellett idegenhonos inváziós fásszárúak is jelen vannak (<i>Robinia pseudoacacia</i>, <i>Acer negundo</i>). A gyepszintben a karakterisztikus fajok mellett, szintén előfordulnak idegenhonos özönfajok (pl. <i>Solidago gigantea</i>, <i>Symphotrichum lanceolatum</i>, <i>Erigeron annuus</i>), egyelőre kisebb borítási értékekkel. Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0) - Zalaszántó: Kovácsi-hegy Felújítás alatt álló, a mintaterületen belül már több helyen (lékesen) megbontott állomány. Megfelelő termőhelyen áll, gazdag, tipikus fajkészletű gyertyános-tölgyes felújulása várható. A faállomány korosztály-szerkezete a megbontás előtt megfelelő volt, kérdés, hogy ez a felújítás jelenlegi tempója mellett mennyiben tartható. A Kovácsi-hegy

					platóján az elmúlt években igen intenzív termelés kezdődött, ez ökológiailag a klímaváltozás jelenlegi tendenciái mellett természetvédelmi szempontból kedvezőtlen hatásokkal jár a közeljövőben. Montán- és szubmontán bükkösök (9130) - Zalaszántó: Tátika A Tátika szoknyáján álló, elegyes fafajösszetételű (de cserелеgyes) bükkös állomány, a faállomány korosztályszerkezete is kedvező. Ökológiai és természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű állomány, mivel a Tátika plató "ősbükköse" részben összeomlóban van, számos matuzsálemi korú egyede elpusztult az elmúlt két évtizedben. A hegy szoknyáján álló bükkösök, amit ez a mintaterület képvisel, a térség értékes, idős bükkösökhöz kötődő fajainak megőrzése terén kulcsfontosságú élőhelyek. A mintaterület jelenleg még nem érinti, de környezetében megkezdődött az idős bükkösök megbontása, letermelése, amely ökológiailag és természetvédelmi szempontból kedvezőtlen. Természetvédelmi szempontból a terület használatának intenzitása átgondolandó, az erdőgazdálkodóval egyeztetés javasolt. Montán- és szubmontán bükkösök (9130) - Zalaszántó: Tátika A Tátika plató erdőrezervátum állományában található mintaterület. Az elmúlt két évtizedben számos öreg fa elpusztult, részben

					már ki is dőlt az állományban, ezáltal az állomány mezoklíma jelentősen megváltozott, a nyári hőhullámok idején számottevő fény és hőtöbblet jelentkezik, ami kedvezőtlen a bükkös élőhelyspecialista fajaira nézve. Természetes felújulás, és az állomány záródása esetén ez néhány évtizeden belül mérséklődhet. Pannon cseres-tölgyesek (91M0) - Zala-szántó: Bándi-mező A Keszthelyi-hegység tipikus hegylábi cseres-tölgyese, enyhén kisavanyodó termőhelyet indikáló állomány. Az állomány fafajösszetétele kissé egyveretű, virágos kőrises-cseres állomány. A gyertyános-tölgyes fajok szórványos, de állandó jelenléte feltehetően arra utal, hogy a terület vegetációja korábban mezofilabb, gyertyános-tölgyes lehetett. Az állomány érdekessége az <i>Asplenium adiantum-nigrum</i> tömeges jelenléte (sokezer egyed), különösen a kvadrát keleti, északkeleti részén. Sziklai bükkösök (9150) - Rezi: Cservár letörése Különösen szép és fajgazdag elegyes-karszterdő állomány. Az állomány természet szerű, a faállomány fajgazdag, szerkezete, koreloszlása változatos. Legjelentősebb természetvédelmi problémaként a nagyvadállomány igen számottevő mértékű taposása, legelése említhető, fokozva az eróziót és az

						érzékeny fajok (sok védett faj!) visszaszorulását eredményezvén. Törmeléklejtő- és szurdokerdők (9180) - Nagyörbő: Bazalt-utca A nagyörbői kirándulóturizmus egyik fő célpontja a "Bazalt-utca", ill. Sziklafolyosó néven ismert, bazaltsziklás törmeléklejtő-erdő. Ennek egy szép állományrészletét reprezentálja a mintaterület. Az erdő faállománya az élőhelynek megfelelő, korszerkezete kellően változatos. A termőhely főleg nagysziklás típusú törmeléklejtő-erdő, ezért a kirándulóturizmus szinte kizárólag a turistaösvényre koncentrálódik. Az élőhely örökerdőként hosszútávon megőrizhető. Vizes mintaterületek felvételezése: Egy 3150 élőhelytípust (eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja Letenyénél) és két 3160 élőhelytípust felvételezett Mesterházy Attila a Nyirádi Sáralló TT területén és a Kab-hegyen.
2.	Vadmacska (<i>Felis silvestris</i>) elterjedésének felmérése kameracsapdákkal	saját	Zirci: Királykúti-erdő			A területen bizonyítottan előkerült a faj. A kutatás folyamatban.
3.	Vízi makroorganizmusok vizsgálata az Nyugat-Zala	saját	Nyugat-Zala Tájegység			Zala vármegyei víztestekben Cozma Nastasia több mint 90 mintavételi helyen vett faunisztikai mintát, jó eredményekkel: min. 9 védett fajt azonosított, többek között a díszes légi vadászt (<i>Coenagrion ornatum</i>) 34 adattal és

	Tájegység területén					a karéliei kérészt (<i>Eurylophella karelica</i>) egy mintavételi helyről, ezenkívül számos szórványadatot gyűjtött, pl. kétéltűek, halak tekintetében. Az adatfeldolgozás még folyamatban.

4.2. Monitorozás

Az egyes feladatok teljesítéséről részletes szakmai beszámolót adtunk le 2024. január 30-i határidővel.

Meg kell jegyeznünk, hogy mivel a Támogatói Okirat AM általi ellenjegyzése csak a terepi szezon közepén, 2023. június 22-én történt meg, a külsős szakértőkkel csak ezt követően kezdődhetett el a hivatalos szerződéskötési folyamat. Az elvárt természetvédelmi célú monitorozási feladatok finanszírozása az utóbbi két évben drasztikusan lecsökkent; a rezsiköltségek növekedése miatt az amúgy is alulfinanszírozott és forrásigényes kutatások kizárólag a kutatók elhivatottsága és rendszeres megelőlegezése miatt tudtak eddig is megvalósulni, ami a megnövekedett költségek (főleg üzemanyag) miatt már nem várható el. A Tvt.-ben nevesített, 25 éve zajló, Európában egyedülállóan kidolgozott Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) aktuális monitoring feladatainak lelkiismeretes teljesítése ily módon veszélybe került.

Az Agrárminisztérium által biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV) keretből és intézményi finanszírozásból megvalósult monitoring feladatok:

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Monitorozás főbb eredményei
1.	Makroszkópikus vízi gerinctelenek monitorozása	Dr. Müller Zoltán	Makroszkópikus vízi gerinctelen közösségek felmérése az NBmR protokoll alapján, AQEM típusú mennyiségi mintavétellel, 25 mintavételi helyen	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	3500	2023-ban Igazgatóságunk kordinálta az országos makroszkópikus vízi gerinctelen közösségek aktuális monitorozási feladatainak végrehajtását. A vízi makroszkópikus gerinctelen (MZB) együttesek vizsgálatára irányuló országos léptékű monitorozó program – a kidolgozott mintavételi protokoll országos szintű tesztelésével – számos kutató részvételével 2001-ben indult. 2005-től – az európai uniós elvárásokhoz igazodva – a korábbi szemi-kvantitatív típusú mintavételt valamennyi víztest-típusban alkalmazható, az élőhely-típusok arányát figyelembe vevő, statisztikailag kiértékelhető AQEM-típusú mennyiségi

					mintavétel váltotta fel. A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Program keretében, hároméves ismétlésben vizsgálandó mintavételi helyeknél a korábban monitorozott pontok mellett, a Víz Keretirányelv hazai bevezetését segítő program keretében (ECOSURV) felmért, egyes típusokra lehetséges referenciahelyként megjelölt pontok kerültek kiválasztásra. A mintákból a következő állatcsoportok határozása történik: csigák, kagylók, piócák, magasabbrendű rákok, kérészek, szitakötők, álkérészek, vízi- és vízfelszíni-poloskák, vízbogarak, tegzesek. Ezek a csoportok 2020. évtől kiegészültek a kétszárnyúak és a kevéssertéjűek magasabb taxonómiai szinten történő határozásával.
		Dr. Kiss Béla	Az országos makroszkópikus vízi gerinctelen monitorozás részfeladataként közösségi jelentőségű vízi makroszkópikus gerinctelen fajok faunisztikai és mennyiségi mintavételezése 44 mintavételi egységben (10x10 km-es ETRS hálónégyzet)	3500	A vizsgálat célja az <i>Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben</i> szereplő vízi makroszkópikus gerinctelen fajok kvalitatív és kvantitatív mintavételi eljárással történő gyűjtése és identifikációja, a keletkezett alapadatok tárolása és átadása, valamint az adatok elemzése. A 2023. évben, 44 darab 10x10 km-es ETRS hálónégyzetbe eső mintavételi szelvényben történtek mintavételek. A felmérés során 74 mintavételi helyszínt kerestünk fel. 61 esetben faunisztikai mintavétel, 5 esetben mennyiségi mintavétel történt (bizonyos helyszíneken a két mintavétel párhuzamosan is zajlott). 3 mintavételi helyszínen két vagy több célfaj felmérése is megvalósult. 13 mintavételi egység esetében találtunk kiszáradt medret, vagy minősítettük a mintavételi helyszínt

						mintavételre alkalmatlannak. A közösségi jelentőségű fajok állományainak vizsgálatán túlmenően védett és fokozottan védett fajok előfordulási adatait is gyűjtöttük.
2.	Nagygomba felmérés a Remetekert Erdőrezervátum területén (3. ciklus/3. év)	Dr. Pál-Fám Ferenc	Remetekert Erdőrezervátum	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	500	A 2023-as évet egy tavasz eleji, relatív csapadékos időjárás utáni csapadékos nyárelő követte. Az ősz eleje sokáig száraz volt, az átlagnál magasabb hőmérsékletekkel. Emiatt az őszi termőtestképzési szezon későn kezdődött, október közepétől november elejéig kedvező volt. Őszességében az idei év egy átlagos évnék minősül. Az éves <i>fajsám</i> tekintetében a termőtestet képző gombák alapján a legfajgazdagabb a pufferzóna, majd a magterület volt, végül az ültetvény az állomány tekintetében, míg a mintaterületet tekintve a sorrend a magterület-pufferzóna-ültetvény. A termőtestszámok viszont egyértelműen és nagy különbségekkel a magterület—pufferzóna—ültetvény sorrendet mutatják. A magterület termőtestszáma a legmagasabb, kb. másfélszerese a pufferzóna termőtestszámának, míg az ültetvény a maga mindössze 109-as termőtestszámával a pufferzónáénak kevesebb, mint a tizede. Így a magterület termőtestszám tekintetében messze a legértékesebb területnek minősül nagygombák szempontjából. Az idei év csapadék-hőmérséklet viszonyai miatt a nagytermetű gombafajok (galócák, galambgombák, tejelőgombák, pereszkek) nem teremtek nagy mennyiségben és fajszámban a minta-

						területeken, a tavalyi évvel ellentétben. Emellett a gyorsabb termőtestfejlesztésű, kisebb termetű fajok, mint a tintagombák, fülőkék, szegfűgombák teremtek nagyobb faj- és termőtestszámban a későn jött őszi csapadék miatt. A tavalyi évvel való összehasonlítás valamivel kisebb faj- és termőtestszámokat eredményezett, ugyanis a tavalyi év rendkívül kedvező volt a gombák szempontjából. A tavalyelőtti évhez viszonyítva a fajszaámok és a termőtestszámok idén magasabbak voltak. A régebbi évekkkel összehasonlítva az idei év átlagosnak mondható.
3.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása növénytársulásokhoz kapcsolódóan és fajmonitorozás (magyar tarsza)	Dr. Kenyeres Zoltán	Köveskál: Sásdi-rétek; Lesencetomaj, Lesencei-láprét; Pápakovácsi, Attyai-láprét; Balatonszőlős, Sötét-rét; Gyenesdiás, Ló-hegy; Balatongyörök, Kerék-hegy	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	650	A 2023. év folyamán NBmR protokoll szerinti közösségi monitorozást végeztünk az egyenesszárnyúakra vonatkozóan a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén található <i>Caricetum davallianae</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i> , <i>Seseli leucospermo-Festucetum pallentis</i> és <i>Festuco pallenti-Brometum pannonici</i> előfordulások összesen hat lokalitásában (Köveskál: Sásdi-rétek; Lesencetomaj, Lesencei-láprét; Pápakovácsi, Attyai-láprét; Balatonszőlős, Sötét-rét; Gyenesdiás, Ló-hegy; Balatongyörök, Kerék-hegy). A közösség szintű monitorozás előzményeit Szövényi (2001, 2005), valamint Kenyeres (2003, 2005, 2007, 2008, 2009, 2011, 2012, 2014, 2015, 2017, 2018, 2021) munkái jelentik. A közösségi jelentőségű, fokozottan védett magyar tarsza monitorozása a BfNPI területén hosszú ideig rendszertelenül folyt. Az NBmR

					programban 2008-ból és 2016-ból rendelkezünk töredékadatokkal. 2021-től a felvételezések azonban már a legújabb monitoring protokoll szerint, az országos program iránymutatásait figyelembe véve kerülnek kivitelezésre. Ennek megfelelően az idei évben a Köveskál: Sásdi-rétek lokalitásban tömegesség-vizsgálatot végeztünk. Ez esetben a vizsgálatok célja a fogott egyedszám alapján a faj denzitásának (egyed/m²) meghatározása, az állomány méretére vonatkozó becslés céljából, majd rendszeres adatrögzítéssel az állomány méretében felismerhető hosszú távú trendek elemzése. A tapasztalatok alapján a tömegességet jelentős mértékben befolyásolja a tavasi csapadék mennyisége. Az alacsonyabb denzitást hozó 2021-es évben a vizsgált gyepterület térségében a március havi csapadékhullás 5–10 mm körüli volt, ami a faj egyedeinek lehetőség szerinti magasabb egyedszámú keléséhez nem volt optimálisnak tekinthető. 2023-ban viszont ez az érték 50–60 mm körüli volt, ami a jelen lévő, elfekvő tojások kelése szempontjából ideálisnak vehető. A röpképtelen faj élőhelyeinek megfelelő kezelése a faj fennmaradásának alapvető feltétele. A gyepterületet továbbra is késői (július közepétől), illetve mozaikos kaszálással, a fennhagyott sávok őszi levágásával javasoljuk végezni. A későn kaszált részterület a következő évben a parcellán belül más részterületre áthelyezendő. A kaszálásból való felhagyás, legeltetés és égetés (az év bármely időszakában) kerülendő.

4.	Kétéltűek monitorozása a Magas-Bakonyban a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer fajprotokolljai alapján	Dr. Vörös Judit	Magas-Bakony	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	100	2006 óta, a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében monitorozzuk a Magas-Bakonyban található Vörös János-séd fokozottan védett szakaszának kétéltű- és vízi hullófaunáját. Ezalatt a kétéltűek szaporodási időszakában rendszeresen helyeztünk ki palackcsapdákat, hogy az alpesi gőte (bakonyi alfaj: <i>Ichthyosaura alpestris bakonyiensis</i>) és a pettyes gőteállományok (<i>Lissotriton vulgaris</i>) nagyságát figyelemmel kísérjük. 2006 és 2021 között a gőteállományok nagyjából konstans értéket mutattak, a párzási időszak csúcán akár 150 (alpesi gőte) vagy 45 (pettyes gőte) egyedet is észleltünk. A pettyes gőte állomány már korábban elkezdett csökkenést mutatni, de az alpesi gőteállomány 2022-ben hirtelen jelentősen megcsappant a „patak” területén. Először az enyhe, csapadékmentes télre és annak következményeire gyanakodtunk, ezért mindenképpen fontosnak tartottuk, hogy a következő évben is folytatódjon a munka. Sajnos azonban 2023-ban, a minisztériumi erőforrások hiánya miatt a szokásos munka elmaradt, így a monitorozás folytonossága megszakadt. Saját erőforrásból a gőték párzási időszakának közepén tudtunk csak két mintavételt végezni, 2023. április 22-23-án, és 2023. május 13-14-én, melyek során összesen 63 alpesi gőte (44 hím, 19 nőstény) és 4 pettyes gőte (1 hím, 3 nőstény) került elő. Mindkét bejárás alkalmával felmértük a korábban is vizsgált unka élőhelyeket <i>nappali vizuális megfigyelés</i> módszerrel, de

						egyetlen sárgahasú unka (<i>Bombina variegata</i>) egyedét sem észleltünk. Igaz, az egyik élőhely az erdészet fakitermelési munkálatai miatt gyakorlatilag megszűnt. A Vörös János-Séd vízgyűjtőjén késő ősszel elvégzett nádirtási munkálatok reményeink szerint pozitív hatással lesznek a gőteállományokra.
5.	Denevérfajok NBmR protokoll szerinti monitorozása a Bakonyban	Mészáros József	Bakony	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	900	A denevérek NBmR protokoll szerinti monitorozása régóta, 2004 óta zajlik a Bakonyban. 2023-ban is teljes felmérést lehetett végezni. A téli ellenőrzés során az időjárás egyre kevésbé kedvező, egyre enyhébb, de hó még volt. Ezek együttesen a hidegtűrő fajokat távol tartják a barlangoktól. Az állandó barlanglakó fajok pedig szétszóródnak. A régi nagy teelők helyek elvesztik jelentőségüket, míg kisebb helyek, az enyhe időnek köszönhetően egyre fontosabbak lesznek. Ezek a kisebb barlangok nem szerepelnek a monitoringban; nyomon követésük nem rendszeres. Szülőkolónia ellenőrzéseknél a tapasztalat az, hogy az ismert kolóniák száma nem változik. A közönséges denevér és a hegyesorrú denevér fajpáros szülőkolóniáit a napjainkra újra felerősödött egyházi épületek felújítása fenyegeti. Több sikeres beavatkozás után is stagnál, vagy csökken a példányszám. Mivel mind a teelők, mind a szülőkolónia helyek védelme megoldott, a fogyatkozás oka a klímaváltozás és az erdőgazdálkodásra visszavezethető táplálkozó helyek megszűnése. Az erdőgazdálkodók 2023 őszén óriási favágásba kezdtek, az egész Bakony területén. Farkasgyepűtől a Magas-Bakonyon át

					a Tési-fennsíkig, természetesen a Kab-hegyet sem kihagyva. A kis patkósdenevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) állománya folyamatosan erősödik. Ennek oka az enyhe időjárás; a klímaváltozás egyértelmű nyertese a faj. A vízi denevér (<i>Myotis daubentonii</i>), a horgasszőrű denevér (<i>M. nattereri</i>), a nagyfülű denevér (<i>M. bechsteini</i>), a barna hosszűfűlű denevér (<i>Plecotus auritus</i>) és a pisze denevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), mint hidegtűrő fajok, az enyhe teleknek köszönhetően megtalálják életfeltételeiket az erdőben is, így nem, vagy csak kis számban húzódnak barlangba. A kései denevér (<i>Eptesicus serotinus</i>) szülőkolóniái változatos dinamikát mutatnak, egyik évben megtalálhatók a szálláshelyen, míg következő évben hiányoznak onnan. Ennek oka, hogy a faj váltószállást használ, kedvező időjárás és rovarbőség idején a mellékkolóniák létszáma lecsökken, míg a központi kolónia létszáma megduzzad. Kedvezőtlen feltételek esetén a folyamat megfordul. A szürke hosszűfűlű denevér (<i>Plecotus austriacus</i>) fajra ugyanez jellemző. A megfigyelések szerint a kölyöknevelése előbbre került, már június legelején lehet találkozni kölykét nevelő nőstényekkel, míg a monitoring ellenőrzés idejére (június vége) sok esetben már felnőnek, és elhagyják a szálláshelyet. Nászidőszaki hálózás során az évek alatt kialakult protokollt követve történtek a hálózások. Az 2023. évben viszonylag egymenetben sikerült a felmérést elvégezni. A hegyesorrú denevér példányszáma

						erősödést mutat a közönséges denevér példányszámával szemben. Ha az a feltevésünk helyes, hogy a táplálkozó helyek csökkenése miatt csökken a populáció, akkor ez alapján a közönséges denevér példányszámának kell elsősorban csökkennie a hegyesorrú denevér eltérő táplálkozása miatt. Ez a tapasztalatok alapján igazoltnak látszik. A hegyesorrú denevér populációja erősödést mutat, a fogási eredmények folyamatosan nőnek. A telelő ellenőrzésekkor pedig egyre több barlangban találkozunk vele, míg ez régebben nem volt jellemző. Az emelkedés elsősorban a nem NBmR barlangokra vonatkozik. A csonkafülű denevér (<i>Myotis emarginatus</i>) nászidőszaki aktivitása is terjeszkedésre utal, egyre több barlangnál fogtuk meg egyedeit. Két telelő példánya a Kislódi-bauxitbányából is előkerült. Balinkán magánházból szülőkolóniája is előkerült. A tavi denevér (<i>Myotis dasycneme</i>) a bakonyi megjelenése óta egyre általánosabban elterjedt, a fogott példányszám stabil. 2023-ban a fogott 12 példány kiemelkedőnek számít. A horgasszőrű denevér állománya is stabil, nászidőszakban általánosan elterjedt; a telelés során a hideg helyeket részesíti előnyben. A barna hosszúfülű denevér általánosan elterjedt erdei faj, nászidőszaki fogásai hektikusak, szerintünk a faj stabil populációval rendelkezik.
6.	Bagolyköpet gyűjtés a BFNPI működési területén	Dr. Mátics Róbert	Zalai dombvidék, Balaton-medence, Bakonyvidék, Marcal-medence	Központilag biztosított „Természeti	750	2023-ban a kisemlősök monitoringja – a megelőző évekhez hasonlóan - a középtáj alapú mintavételen alapult (Zalai dombvidék/6 minta, Balaton-medence/2 minta, Bakonyvidék/0 minta,

	letén, a 2023. évi minták begyűjtése és feldolgozása			értékek védelme 2023.” (TEV keret)		Marcál-medence/3 minta). Ennek során az Egyesület 1191 zsákmányállatot határozott meg. 2023-ban a ritka pocokfajok mindegyike előkerült a Balaton-medencéből és Zalából, míg a Marcál-medencéből csak a földipocok és a csallitjáró pocok. (2022-ben a ritka pocokfajok mindegyike előkerült mindhárom középtájról.) 2023-ban 23,2-58,1% a mezei pocok aránya, ez közel azonos az előző évi értékekkel; 50%-nál magasabb értékeket Zalában 6-ból 2 mintában, a Balaton-medencében 2-ből 1 mintában, míg a Marcál-medencében 3-ból 1 mintában tapasztaltunk. 2023-ban a diverzitás a Zalai-dombvidéken 1,4-2,1; a Balaton-medencében 1,5-1,9 közötti, ami az előző év után ismét enyhe csökkenés. A Marcál-medencében tapasztalt 1,3-1,8 növekedést jelent a 2022-es 1,2-1,5-höz képest.
7.	Kisemlősök élvefogó csapdázása a Kis-Balaton területén, különös tekintettel az északi pocokra	Dr. Horváth Győző	Kis-Balaton II. ütem	Központilag biztosított „Természeti értékek védelme 2023.” (TEV keret)	1000	A Kis-Balaton kisemlős faunájának felmérése, illetve az északi pocok megmaradt állományainak felkutatását végző monitorozás utóbbi éveiben (2018-2022) a Keleti és a Balaton berek területén újra kimutattuk az északi pocok fennmaradt állományát. Megerősítést nyert, hogy a nagy területet érintő, menedékhelyek meghagyása nélkül végzett kaszálás erős negatív kényszer az északi pocok állomány számára. Ugyanakkor, ha kisebb területek, vagy akár egy nagyobb terület szigetszerűen megmarad a kaszálással érintett területen, az mindenképpen segíti az állomány fennmaradását, mivel a zárt vegetációval borí-

					tott élőhelyfoltok menekülőterületeket jelentenek a faj számára. Ez nemcsak a ragadozó nyomás elleni búvóhelyet és így védelmet, hanem a túléléshez szükséges táplálékforrást is biztosítja. A Keleti berek szempontjából fontos kérdésként merült fel a 2021 áprilisában, majd 2022-ben is megismétlődő tűzeset. Szerencsére nem ugyanazok a területrészek égtek le, a növényzet regenerálódott, és idővel visszatértek a pockok is. Ezekben az években északi pocok egyedeket csak ősszel tudtunk regisztrálni. A 2021-2022-es tűzeset negatív hatásának következményeként azt a célt fogalmazzuk meg, hogy az ezen a területen a 2018-ban újra kimutatott állomány létszámviszonyairól, elterjedésének határaitól részletesebb információt kapjunk. Ennek megfelelően a 2023-as mintavételi periódusaiban a teljes csapdázási ráfordítás és ennek kiterjesztése alapján a Keleti berekben megismert északi pocok populáció részletesebb felmérésére fókuszáltunk. Már a két nyári mintavételi periódus során a csapdázási ráfordítást úgy módosítottuk, hogy minden mintavételi ponton a 18 csapdát tartalmazó vonal transzekt módszer helyett 36 csapdát tartalmazó kiskvadrátokat működtettünk, melyek számát az előző évhez képest növeltük, így a csapdázás térbeli lefedettsége a korábbi évekhez képest jelentősen növekedett. Az így végzett csapdázás sikeres volt és jelentős számú északi pocok fogást regisztráltunk. A nyári eredmények alapján hasonló gyakorisági értékkel a pirók erdeiegér (39,72%) és a védett

					természetvédelmi státuszú csalitjáró pocok (36,49%) volt a két leggyakoribb faj. Az alacsonyabb gyakoriságú fajok között kiemelendő az északi pocok 9%-ot elérő relatív tömegessége, amely alapján ez a faj volt a fogások alapján a harmadik leggyakoribb kisemlős! Az őszi periódusban a fajgyakorisági sorrend alapján kiemelkedő volt a csalitjáró pocok fogásgyakorisága, amely meghaladta a 40%-ot. Miután októberben egy új területen sikeresen kimutattuk az északi pocok jelenlétét (relatív fogásszáma közel 3%-os volt), a két terület kisemlős közösségének összehasonlításában bizonyítottuk, hogy a két terület különbségének jelentős hatása van a jellemző kisemlős közösség szerveződésére, az északi pocok hiánya, vagy jelenléte befolyásolja a kialakuló közösségek összetételét és szerkezetét. Végül a természetvédelmi intézkedések szempontjából kis kell emelni, hogy a korábbi években és idén is folyamatosan vizsgált területen augusztusban és szeptemberben nem várt, igen jelenős mértékű ragadozó hatás befolyásolta a fogási sikert és az októberi mintavétel előtt a korábbi évek gyakorlatától eltérően lényegesen nagyobb területet érintő kaszálás valósult meg. Ez a két hatás feltételezhetően megzavarta a kisemlősök térbeli eloszlását és szétterjedési viszonyait, amely a korábbi mintavételi területeken eredményezhette az északi pocok októberben jellemző hiányát, illetve az itt előforduló egyedek térbeli átrendeződését, transz-

						lokációját. Eredményink így ismét felhívják a figyelmet arra, hogy az élőhely-specialista északi pocok nagyon érzékeny a beavatkozásokra, zavarásokra. Ha természetvédelmi szempontból célunk az, hogy az északi pocok 26 éve monitorozott sármelléki állományának fennmaradását biztosítsuk, akkor a természetvédelmi célú beavatkozásokat, kezeléseket ezen cél érdekében kell megtervezni és alkalmazni.															
8.	Ex lege barlangok és egyes természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek felmérése	Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport	A tervezett cél a közhiteles Országos Barlangnyilvántartás adatbázisának aktualizálása (barlangok bejáratainak és föld alatti kiterjedésük meghatározása), illetve természetvédelmi beavatkozások elvégzése volt (bruttó 624 000 Ft). Régészeti szempontból jelentős 5 db barlang 3D felmérése: Odvas-kői-barlang <table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Barlang neve</i></th> <th><i>Kataszteri száma</i></th> <th><i>Hossza</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Odvas-kői-barlang</td> <td>4413-1</td> <td>28 m</td> </tr> <tr> <td>Öreg-szarvadárki-barlang</td> <td>4413-23</td> <td>11 m</td> </tr> <tr> <td>Tönkölős-hegyi-barlang</td> <td>4413-26</td> <td>6 m</td> </tr> <tr> <td>Tekeres-völgyi-kőfülke</td> <td>4430-4</td> <td>4 m</td> </tr> <tr> <td>Ördögárok 32d. sz. barlang</td> <td>4423-40</td> <td>10 m</td> </tr> </tbody> </table> A Balatonederics 036/5 hrsz-ú ingatlanon nyíló, 4440-83 kataszteri számon nyilvántartott, megkülönböztetett védelemre érdemes Szél-lik barlang térképezése: 530 méter hosszban barlangi sokszögvo-nal felmérése és térképi rajzok elkészítése. A Nyolcas-víznyelőbarlang (4422-134) bejáratának kiépítése és lezárása az Agrárminisztérium NPTF-617/1/2020. sz. kiépítési engedélye, illetve az ahhoz tartozó kivitelezési tervdokumentáció alapján. A Bakonyszücs 0128 hrsz-ú ingatlanon nyíló Futómacskás-víznyelőbarlang (4413-27) beomlott járat-szakaszában (Bordásfal-akna) az omladékanyag eltávolítása; az esetlegesen szükséges járatstabilizá-lási beavatkozás felmérése, meghatározása.	<i>Barlang neve</i>	<i>Kataszteri száma</i>	<i>Hossza</i>	Odvas-kői-barlang	4413-1	28 m	Öreg-szarvadárki-barlang	4413-23	11 m	Tönkölős-hegyi-barlang	4413-26	6 m	Tekeres-völgyi-kőfülke	4430-4	4 m	Ördögárok 32d. sz. barlang	4423-40	10 m
<i>Barlang neve</i>	<i>Kataszteri száma</i>	<i>Hossza</i>																			
Odvas-kői-barlang	4413-1	28 m																			
Öreg-szarvadárki-barlang	4413-23	11 m																			
Tönkölős-hegyi-barlang	4413-26	6 m																			
Tekeres-völgyi-kőfülke	4430-4	4 m																			
Ördögárok 32d. sz. barlang	4423-40	10 m																			

			A tervezett cél a közhiteles Országos Barlangnyilvántartás adatbázisának aktualizálása (barlangok bejáratainak és föld alatti kiterjedésük meghatározása), illetve természetvédelmi beavatkozások elvégzése volt, az alábbiak szerint: A Nagyvázsony 0239 hrsz-ú ingatlanon nyíló, 4430-115 kataszteri számon nyilvántartott Vaskapu-árki 1. sz. víznyelőbarlang térképezése: 100 méter hosszban barlangi sokszögvonala felmérése és térképi rajzok elkészítése. A Tapolca 2936/2 hrsz-ú belterületi ingatlanon nyíló, 4450-1 kataszteri számon nyilvántartott, fokozottan védett Tapolcai-barlangrendszeren belül, a korábbi Berger Károly-barlang régi szakaszainak (ezen belül a Lidércnyomás-ág) térképezése: 180 méter hosszban térképi rajzok elkészítése. A Tapolca 2929/3 hrsz-ú ingatlanon nyíló, 4450-6 kataszteri számon nyilvántartott Plecotus 1. sz. barlang térképezése: 50 méter hosszban barlangi sokszögvonala felmérése és térképi rajzok elkészítése. A Balatongyörök 068 hrsz-ú ingatlanon nyíló, 4440-74 kataszteri számon nyilvántartott Vaddisznós-barlang új részeinek térképezése: 100 méter hosszban barlangi sokszögvonala felmérése és térképi rajzok elkészítése. A Balatonederics 036/3 hrsz-ú ingatlanon nyíló, 4440-77 kataszteri számon nyilvántartott November 7. barlang alsó szakaszainak térképezése: 150 méter hosszban barlangi sokszögvonala felmérése és térképi rajzok elkészítése.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság intézményi finanszírozásával megvalósult monitoring feladatok*:

*növényfajok esetében „A” módszer esetében felmérendő az összes ismert állomány, „B” módszer esetében 5 állomány, „C” módszer esetében 1x1 km-es kvadrátban/kvadrátokban történő felvételezés, „E” módszer = eseménykövetés – 6 év alatt az összes közösségi jelentőségű növényfaj összes ismert állományáról kellene adatot gyűjteni

1.	Növényfaj monitorozás: korpafű fajok (<i>Lycopodium sp.</i>) „E” módszer	BfNPI munkatársak	működési terület	intézményi finanszírozás	0	A korpafűfélék közül a kapcsos korpafűről rendelkez(t)ünk leginkább archív adatokkal. Időszakos megjelenésű, pionír faj, melynek nincs állandó megtelepedése működési területünkön. A tendenciózus szárazodás és csapadéhiány kö-

						vetkeztében kijelenthető, hogy az élőhelyi körülmények drasztikus megváltozása miatt a BfNPI működési területén a faj kipusztulóban van; időleges és esetleges megtelepedések fordulhatnak csak elő. Az utóbbi 20-25 évben keletkezett adatokat és a legfrissebb (tíz éven belüli) előfordulásokat az utóbbi években többször is visszaellenőriztük. Ezek vagy eltűntek maguktól, vagy az élőhelyük semmisült meg. Korábbi megfigyelések és irodalmi adatok azt mutatták, hogy a faj elsősorban a telepített lucosokat preferálta, ezért több potenciális, még esetleg alkalmasnak tűnő területet felkerestünk. A lucosok a fenyőpusztulás miatt eltűnőben vannak. Aktuális előfordulásról nincs tudomásunk.
2.	Növényfaj monitorozás: szúrós csodabogyó (<i>Ruscus aculeatus</i>) „E” módszer	Bödör Bence, Szász Bence, Dr. Szabó Gábor (BfNPI)	BfNPI működési terület	intézményi finanszírozás	0	2021-2022 folyamán megtörtént a szigligeti (Várhely, Antal-hegy, Majális-tető, Majális-domb) és a gulácsi előfordulások szisztematikus, átfogó felmérése. (Ezt megelőzően a legtöbb adat a Keszthelyi-hegységből származott, ahol a faj tömeges előfordulást mutat.) A Tapolcai-medencében a fentiek alapján az állomány nagyság nagyjából pontos becsléssel 8000-9000 egyedre tehető. 2021-2022 folyamán átnéztünk további potenciális helyeket a Tapolcai-medencében (Csobánc, Szigliget Majális-dombtól délre eső kiemelkedései), illetve régebbi adatok visszaellenőrzése történt. 2023-ban szisztematikus, konkrét terület felmérésére irányuló adatgyűjtés nem történt, Néhány új lokalitásban (Vindornyaszőlős, Uradalmi erdő; Keszthelyi-hg É, Kovácsi-

						erdő; Nagycsepely: Karádi-erdő északi részén) került a faj rögzítésre 1-1 egyeddel.
3.	Növényfaj monitorozás: kisleveles aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) „E” módszer	Dr. Biró Éva, Mészáros András, Dr. Cservenka Judit (BfNPI)	BfNPI működési terület	intézményi finanszírozás	0	2023-ban néhány új pont került rögzítésre jelentős egyedszámmal Nagypiritnél, Sármelléknél és Berhida községhatárban.
4.	Növényfaj monitorozás: törpemandula (<i>Amygdalus nana</i>) „C” módszer	Dr. Cservenka Judit (BfNPI)	Balatonkenese, Márkó-hegy			A monitorozásra 2002-ben kijelölt állomány a Balatonkenesétől ÉK-re fekvő Márkó-hegy felső részén, egy rézsűben található, egy régen felhagyott szőlő és gyümölcsös helyén. Akkor még a populáció egy nagyobb (cc. 180 m ² kiterjedésű), és egy kisebb (10 m ² -es) állományból állt. A kis foltban levő töveket már akkor is cserjék alatt keresgettük, ami tíz év alatt gyakorlatilag átjárhatatlan bozótossá alakult (kökény, sóskaborbolya, vadrózsa, akác); itt már nem találtunk semmit. A nagyobb folt kiterjedése gyakorlatilag az évek során nem változott. A vadnyomás mértéke változó, de összességében az állomány borítása és kiterjedése az előző felméréshez képest nem változott. A faj virágzása ellenben eltolódott; a monitorozás kezdetén még április második felében-május elején mértük fel az állományt; a 2017-es felmérés időpontjában (04.03-án) már elvirágzóban voltak a mandulák. 2020.04.02-án néhány tő éppen hogy csak elkezdett virágozni. 2023.04.04-én a virágzás közepén találtuk őket.

5.	Növényfaj monitorozás: hármalevelű szellőrózsa (<i>Anemone trifolia</i>) „A” módszer	Dr. Bíró Éva, Gerencsér Beáta (BfNPI)	Belezna, Madár-árok			A terület a Zákány-Órtiloszi dombsor zalai oldalán, Belezna település zártkerti övezetében helyezkedik el. A felmérés során rögzítettük a hármalevelű szellőrózsa vegetatív és virágzó hajtásainak számát. A faj egyedei változó borításban északkelet-délnyugati irányban futó szurdokvölgyben domboldali, völgyalji pozícióban fordulnak elő, de többségében délnyugati kitettségben. A pontos állománymagyság nehezen becsülhető, ugyanis nagy számban találunk vegetatív töveket. 2023-ban 2965 virágzó egyed került rögzítésre, mely nagyságrendben az előző periódushoz viszonyítva hasonló, de növekvő tendenciát mutat. Ugyanakkor nem igazolt, hogy a 2023-ban megfigyelt magas vegetatív egyedszám az időjárási körülmények hatását mutatja. Az állomány 2001 körül került elő, a virágzó tövek száma növekvő, de nem bizonyított, hogy az állományban jelentősebb változás következett volna be. Az állomány kiterjedése, előfordulása nagyjából állandó, az egyedsűrűségben csak a fakitermelésekkel érintett északi részen detektálható extrém különbség az éveket összehasonlítva, de 2020-hoz képest növekedést mutat. Az élőhely jórészt akácossal, zártkerti parcellákkal körülvett zárványterület, védettség nélkül, így aggályokat vet fel az állomány hosszútávú megőrzése. A faj élőhelye veszélyeztetett!
6.	Növényfaj monitorozás: Buglyos tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	Dr. Cservenka Judit (BfNPI)	Balatonkenese, magaspart			Az állomány 90 %-a védett és Natura 2000 területen kívül fordul elő; megfigyeléseink szerint a

	„A” módszer				tátorján a zavart, bolygatott, szabad talajfelszínű, felszabdalt helyeket kedveli (felszántott lucernás, felhagyott zártkerti ingatlanok, erdőszélek, kerítések mente, lezúzott villanypászta). Emiatt az erózió, a szántóföldi művelés, a záródás, de leginkább a beépítés veszélyezteti az állomány fennmaradását. A balatonkenesei tátorján állomány kiterjedése és mérete a fenti okoknál fogva egyre csökken. A védett területen korábban nagy mennyiségű mag elvetésével próbáltuk megerősíteni az állományt, de nem jártunk sikerrel. A helyi védett területen (Soóshegy) és a saját védett területünkön alkalmazott cserjeirtás önmagában nem segít, nem elegendő, szabad talajfelszínű részek létrehozására lenne szükség. Általában a virágzó egyedek aránya nagyobb, 2023-ban azonban a vegetatív példányok voltak jelentős túlsúlyban (198 egyedből 15 virágzott). Vannak olyan szubpopulációk, amelyek az utóbbi 15 évben eltűntek; vagy az egyedszám csökkent le radikálisan, de új pontokon is találtunk az idén egyedeket. Az erősen fragmentált állományt a zártkerti beépítés súlyosan veszélyezteti!
7.	Növényfaj monitorozás: Lumnitzer szegfű (<i>Dianthus plumarius ssp. lumnitzeri</i> és <i>Dianthus plumarius ssp. regis-stephani</i>) „E” módszer	NPI munkatársak	BfNPI működési terület		2023-ban a Keszthelyi-hegységtől a Keleti-Bakonynig vettünk fel zömében új pontokat. 554 új rekorddal bővült az adatbázisunk.

8.	Növényfaj monitorozás: osztrák zergevirág (<i>Doronicum austriacum</i>) „A” módszer	Dr. Lókkös Andor (BfNPI)	Belezna (Madár-árok, Zrínyi-forrás)		Belezna település közelében két különböző termőhelyen (Madár-árok, Zrínyi-forrás) fordul elő az osztrák zergevirág; gyertyános tölgyes, bükkös, illetve égeres, égerláp élőhelyeken. A terepbejárás során törekedtünk az állomány teljes felmérésére. Mindkét területen tapasztalható, hogy az állomány elenyésző része virágzik. (Madár-árok: 11 virágzó tő; Zrínyi-forrás: 16 virágzó tő). Bár az állománynagyság „jelentősnek” mondható, a két területen 163 tövet rögzítettünk, de nincs információ a korábbi évek vegetatív adataira vonatkozóan. A virágzó példányok adatait tekintve a 2017-es és 2020-as év kifejezetten kedvezőtlen volt a faj számára. Nem tudni, hogy az időjárási körülmények, vagy kedvezőtlen erdészeti gyakorlat, esetleg vadkár lehetett-e ennek hátterében. 2023-ban mind a vegetatív-, mind a virágzó egyedszám tekintetében az állomány enyhe növekedést mutat.
9.	Növényfaj monitorozás: kakasmandikó (<i>Erythronium dens-canis</i>) „A” módszer	Dr. Biró Éva, Gerecsér Beáta, Právic Márk, Lelkes András (BfNPI)	Becsehely, Lipeszentadorján		Becsehely település szőlőhegyén a kakasmandikó jelentős állományai élnek, nagyrészt degradált élőhelyeken, részben akácokban. 2023-ban a szisztematikus bejárásnak köszönhetően 19026 kakasmandikó tövet becsültünk (eddig mért legmagasabb egyedszám!), valamint az előfordulási területét is szélesítettük. A területen láthatólag stabil populációk maradtak fent, de a rendezetlennek tűnő tulajdonviszonyok és a védettség hiánya az állományok hosszútávú megőrzését megkérdőjelezi. A faj élőhelye veszélyeztetett! A faj másik állománya Lis-

					peszentadorján közelében él, itt alapvetően természetesebb élőhelyeken, bükk és gyertyánelegyes erdőkben fordul elő a faj, az állomány déli szegélye ezen az élőhelyen is akácosban található. A lispeszentadorjáni állomány mérete határozottan kisebb, de a növények nagyrészt jó természetességű élőhelyen nőnek, nagy kiterjedésben. 2023-ban összesen 4387 tő felmérése történt meg. Ugyanakkor a helytelen (korai időben végzett) erdőgazdálkodás veszélyforrás lehet. Összességében elmondható, hogy a faj stabil, akár növekvő állományai találhatóak Becsehely és Lispeszentadorján területén, ugyanakkor meg kell említeni, hogy a szisztematikus, több résztvevővel végzett felmérés pontosabb becslést adhatott az állományok egyedszámaira vonatkozóan.
10.	Növényfaj monitorozás: mocsári kockásliliom (<i>Fritillaria meleagris</i>) „B” módszer	Dr. Biró Éva, Cozma Nastasia, Právics Márk, Schneider Viktor (BfNPI)	Alsószenterzsébet, Felsőszenterzsébet, Lenti		A Kerka-mentén monitorozott nagy kiterjedésű rétek a kockásliliom több tízezres (vegetatív töveket is beleértve) állományainak adnak ott-hont. Az alsószenterzsébeti terület egy nagy kiterjedésű mocsárrét, melyet 2023-ban teljeskörűen (~30 ha) felmértünk (idei évben nem tapasztaltunk boronálást). Az előző felmérési időszakokhoz igazodó területarányos mennyiségi becslést is adtunk az állományalakulás megállapításához. 2023-ban összesen 12152 tő mocsári kockásliliomot számoltunk, mely az előző évekhez képes állomány-növekedést mutat, de növekvő trendet teljes bizonyossággal nem lehet

					kijelenteni. A faj a területen változó egyedsűrűségben fordul elő, stabil állomány található itt, mely a terület használatától, valamint az időjárási körülményektől erősen befolyásolt. A felsőszentenrsébeti területen, ~7,5 ha-on készült el a kockásliliom állományfelmérése (9404 tő rögzítve), de a rét jelentős részén, hasonló borításban fordul elő a faj. Lenti határában korábban három elkülönült foltban volt ismert a faj előfordulása. 2023-ban a Parkerdő és környező erdők, valamint a vár mögötti erdőrészek felmérése készült el (kb 26 ha-on, az egész terület megközelítőleg 40 ha). Azonban a parkerdei állományok valójában nem különülnek el egymástól, összefüggő állományt alkotnak, így nehéz megmondani a pontos állományadatokat. Itt a mocsári kockásliliom a rétekhez képes kisebb egyedszámban, szálanként nő.
11.	Növényfaj monitorozás: adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) „E” módszer (virágzó és vegetatív egyedek)	NPI munkatársak	Tapolca-Sümegei hát, Keszthelyi-hg, Nagytevel, Herend, Magyarpolány, Kislőd, Ajkarendek, Kemendolár, Pölöske		Az adriai sallangvirág virágzását tekintve 2023. év nem volt kiemelkedő. Ugyanakkor az előfordulások száma, helyenként a virágzó egyedek száma is emelkedik az utóbbi években; a termőhelyi és klimatikus tényezők változása kedvezőnek tűnik a faj szempontjából. 2023-ban a faj egyes keszthelyi-hegységi állományai alacsony virágzási arányt mutattak, ugyanakkor az új előfordulásoknak köszönhetően a virágzó egyedek száma jelentősnek mondható (126 virágzó). 2023-ban az Egerszeg-Letenyei-dombság legdélibb részén, Iklódbördőce szőlőhegyén került elő

					egy új lelőhely, egy virágzó példánnyal. Veszprém megyében kiemelkedően sok vegetatív példány jelent meg az Óbudavári temetőben (44 pld, ahol eddig csak 1-2 tő volt jelen). Magyarpolányban új előfordulások kerültek képbe; a Kálváriadombon rekordszámú állományt rögzítettünk, 129 egyeddel. Az ismert zártkerti állományok szépen virágoztak. A Sümeg-Tapolca között tervezett kerékpárút nyomvonalának (úttal párhuzamos tűzpászta) egyeztetése során eddig ismeretlen helyeken 76 új tövet találtunk. A Sümeg-Tapolcai út mentén található állomány déli irányban terjedni látszik; az eddig ismert legdélebbi ponttól számított 700 méteres szakaszon 187 tőlevelés példányt találtunk, melyekről eddig nem volt tudomásunk.
12.	Növényfaj monitorozás: vízilófark (<i>Hippuris vulgaris</i>) „A” módszer	Dr. Cservenka Judit, Szabó Gábor, Dr. Bíró Éva, Miklós Marianna (BfNPI)	(Nagypirit), Bakonybél, Balatonszentgyörgy, Gabrabonc, Töreki-tavak		A tervezett (ismert) állományokat/lokálisokat felmértük. Az eddig legnagyobb állományt magába foglaló nagypiriti kavicsbányató az ŐNPI működési területén található, ezért ők végzik a továbbiakban a faj felmérését.) Legnagyobb megdöbbenésünkre a vízilófark a többi hínárral együtt eltűnt a tóból; amibe értesüléseink szerint amúrt is telepítettek. Ahogy Garaboncnál, úgy az Irmapusztai-halastavakon sem változott a helyzet 2020 óta, a faj jelenlétét nem sikerült kimutatni. A néhány éve egy balatonszentgyörgyi csatornában megtalált állomány továbbra is jól érzi magát. Bakonybélben a Szentkút tavacska továbbra is tele van vízilófarkkal a vízfelszín alatt; a partközeli, nádasszegélyben látható felálló hajtások száma alapján nem határozható

					meg az egyedszám továbbra sem. Még a borítás sem feltétlenül, csak ha az ember átlátja az élőhelyül szolgáló víztestet. Amikor a legtöbb hajtás látható, július-augusztus folyamán szoktuk megvizsgálni az állományokat. A hajtások egy része azonban a felmérés időpontjában vagy még, vagy már nem emelkedik ki a vízből. Az élőhelyül szolgáló vizes élőhelyek/tavak esetében előfordul, hogy a felszínről eltávolítják a hínár biomaszát, emiatt még reménytelenebb mindenféle számolás. Véleményünk szerint a faj fentebb részletezett monitorozási nehézségei és a bizonytalan, kevésbé informatív eredmények miatt meggondolandó lenne az NBmR-ből való kivétele.
13.	Növényfaj monitorozás: heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>) „A” módszer	Dr. Bíró Éva, Cosma Nastasia, Schneider Viktor, Právic Márk (BfNPI); Dr. Mesterházy Attila	Zala megye: Murárátká, Letenye, Tótszerdahely, Miháld, Csákány, Lenti, Kerkabarabás, Miklósfá		A 2023-as csapadékos évnek köszönhetően Zalaiban több helyszínen is észleltük jelenlétét, mértük állományait: Lenti-Bárszentmihályfa területén (a településtől déli irányban) a bányatóba benyúló, kavicsos „földnyelv” helyén találtuk, Kerkabarabáson Kerka menti gyepen, vízállást követően kialakult pionír jellegű élőhelyen észleltük, valamint a Móríchelyi-halastavak halnevelő medencéiben leeresztést, kiszáradást követően. A lendvadedesi tónál (bár 2012-ből származik észlelési adat) jelenlétét nem tudtuk kimutatni. Az állományok előfordulása megfelelő termőhelyi és klimatikus viszonyoktól függ, számára alkalmas körülmények között „bárhol” előkerülhet. A Veszprém megyei állományok tekintetében nem ilyen kedvező a helyzet. Nagyvázsonynál

						utoljára 2011-ben tudtuk felmérni a fajt, az élőhelyül szolgáló, korábban belvizes szántó részben a kiszáradás, részben a szántóföldi növénytermesztés miatt alkalmatlanná vált a faj számára. megszűnt. Tihanyban (Rátai-csáva) 2015-ben került elő egy kis állomány belvizes területen. Azóta nem volt nyári időszakban víz az egyébként mélyebb fekvésű területen. A mencehelyi előfordulás területét beszántották. Egyedül a Sárosfői-erdő (Káptalanfa) tőzegmohás láprétjén lehet rendszeres lehet a faj jelenléte, itt 2021-ben történt utoljára felmérés.
14.	Növényfaj monitorozás: homoki nőszirm (<i>Iris arenaria</i>) „E” módszer	Mészáros András, (BfNPI), Simon Pál	működési terület (lőtéri területek)			Az adatgyűjtés az alábbi helyszíneken történt: Nagyvázsony közelében, Felsőcsepelypuszta közelében egy új, 5000 töves állomány került felmérésre, amiről eddig nem volt adatunk. A Tót-vázsonyi gyakorlótéren több ponton is történtek felmérések 3 különböző helyszínen; illetve az Inotai Készenléti Lakótelep felett, a Hidegvölgyre néző sziklaperemen került elő a faj kisebb állománya új lokalitásban.
15.	Növényfaj monitorozás: hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>) „A” módszer	Dr. Cservenka Judit (BfNPI)	Devecseri Széki-erdő			2009-ben került elő a faj egyetlen példánya a területéről. 10 év szisztematikus keresés után ismét rábukkantunk a fajra (2019-ben), akkor szintén csak egy példány került szem elé. 2020-ban nem jött elő a faj, 2021-ben viszont két egyedet találtunk. 2022-ben az extrém szárazságban nem jelent meg a faj; ennyire a terület az utóbbi 20 évben sosem volt kiszáradva. 2023-ban a nagyobb mennyiségű csapadék hatására a terület vízháztartása némiképp visszaállt, de többszöri ellenőrzés ellenére sem találtuk meg a faj egyedeit.

16.	Növényfaj monitorozás: pókbangó (<i>Ophrys sphecodes</i>) „B” módszer	Dr. Bíró Éva, Gerencsér Beáta (BfNPI)	Balatonszentgyörgy, Hahót, Kemend, Csáford, Vöckönd		A Kelet-Zalai dombság löszdombjain, primer és szekunder sztyepréteken értékes állományai találhatóak. 2023-ban az öt monitorozott állomány felmérése megtörtént, illetve a korábban bevont további állományok felkeresését, monitorozását is elvégeztük, három új helyen is észleltük a faj jelenlétét (ebből kettő esetében nem volt ismert achív adata). Egy vizsgált állomány (csáfordi Varga-domb) kivételével -ahol a faj feltehetően lappang-, valamennyi terület esetében az eddigi legmagasabb virágzó egyedszámot észleltük (Nemessándorházán az előző évhez képest meg is duplázódott). A Balaton-parti területek jó állapotú, jelentős állományok, 2020-hoz képest 2023-ban 7-13%-os növekedést figyeltünk meg. A 2022-as év végén tapasztalt extrém vizes időszak vélhetően jelentős hatással volt az újulat-képzésre és a virágzó példányok megerősödésére, de az idei év is azt mutatja, hogy tendenciát nagyon nehéz megállapítani, hisz a termőhely által is befolyásolt állomány-nagyságok, valamint a faj rapszodikus megjelenése, a biotikus és abiotikus tényezők egymásra hatása okán a populációk kimagasló virágzási erélyt is mutathatnak.
17.	Növényfaj monitorozás: fehérmájvirág (<i>Parnassia palustris</i>) „B” módszer	Dr. Cservenka Judit, Zábrák Károly, Bártai József, Tóth Lívia, Szász	Adorjánháza, Kispirit, Gyulafirátót, Szentbékálló, Magyarpolány, Nyirád, Látrány, Tapolcafő, Batyk		A „kötelező” ötnél sokkal több populációt felkerestünk a faj sérülékenysége miatt. Megnyugtatónak tűnik a nagyobb állományok stabil vagy növekvő egyedszáma, az egy-két töves populációk viszont kritikus helyzetben vannak. Az utóbbi tíz évben már nem találtuk a fajt a várpalotai Bántán és a Devecseri Széki-erdőben.

		Bence, Sinka Gá- bor (BfNPI)			2023-ban a nyirádi Bodó-réten sem találtuk meg azt az 1-2 egyedet, ami még a legutóbbi felmérések alkalmával még megvolt. Batykon is végveszélybe került az állomány. Tapolcafőnél is, ahol korábban nagyobb állomány élt, csak néhány egyedet találtunk a láprétfolt szélén. Ezen a mélyebb fekvésű, szivárgóvizes helyeken a fehérmájvirág a dagonyázás és vadjárás áldozatá vált/válhat. Adorjánházánál és Magyarpolányban a korábbiaknál lényegesen magasabb egyedszámokat rögzítettünk; feltételezzük, hogy ennek elsődleges oka a vegetációs periódusban lehullott, nagy mennyiségű csapadék. A lisztes kankalinnak is élőhelyet biztosító Sásdi-rétről ugyanez már nem mondható el. Mind az állomány kiterjedése, mind egyedszáma tovább zsugorodott. A gyulafirátóti Mikládón az egyedszám és a kiterjedés sem változott. Kispiriten sajnálatos módon a kezdetben több ezresre becsült állomány a legeltetés felhagyásával gyakorlatilag összeomlott, a jelenlegi kaszási gyakorlat nem biztosítja a faj fennmaradását. Az egyetlen somogyi élőhelyen (Látrányban) a populáció egyedszáma rendkívül ingadozó.
18.	Növényfaj monitorozás: leánykökörccsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) „C2+E” módszer	Dr. Cservenka Judit, Zábrák Károly, Mészáros András, Papp Sándor	Bakonyszűcs: Kaséri-rét, Berhida: Koldustelek; szórvány adatok gyűjtése a működési területen		Az egyik 1x1 km-es mintaterület, a bakonykopányi Kaséri-rét. Itt kis kiterjedésben jelentős egyedszámú populáció él, ez a legnagyobb állomány az Északi-Bakony peremterületén. A 2023-as felmérések hozták a szokásos eredményt. Kijelenthető, hogy a monitorozással érintett állomány stabil, kiterjedése nem változott, az egyedszám ingadozása normál kereteken belül

		(BfNPI), Simon Pál			van. A másik „C” módszeres lokalitás a berhidai Koldustelek; ez egy elszigetelt, kis állomány. 2023.03.21-én 29 egyeden összesen 214 hajtást számoltunk. Az előző eredmények ismeretében rendkívül jó éve volt a leánykörcsinnek, közel 10x annyi hajtást számoltunk, mint három évvel korábban, korábban lappangó egyedek is megjelentek, illetve újak is előkerültek. A virágzó hajtások száma nagyon ingadozó, 2009-2023 között a 4 és 214 között ingadozott; legnagyobb kiterjedésben 2013-ban találtuk meg az egyedeket. „E” módszerrel Veszprém megye keleti részén gyűjtöttünk adatokat; több új lokalitásról is.
19.	Növényfaj monitorozás: zergeboglár (<i>Trollius europaeus</i>) „A” módszer	Sinka Gábor, Zábrák Károly, Dr. Bíró Éva, Dr. Cservenka Judit	Bakonygyepes (TT, Felső-rétek), Devecseri Széki-erdő, Tapolcafő, Magyarpolány, Noszlop, Nemes-hany, Nova		Irodalmi elbeszélések (1950-1990) még arról szóltak, hogy legelterjedtebb és legnagyobb zergeboglár állományok a Dunántúlon és a Bakonyalján fordulnak elő; üde és kiszáradó lápréteken, égerligetekben. Veszprém megyében Pápa-Tapolcafő térségében, Bakonygyepesnél, a Devecseri Széki-erdőben, Magyarpolánynál, Nemes-hanyánál, Zala megyében pedig Nova határában fordulnak elő egyre csökkenő elterjednek és nagynak semmiképpen sem nevezhető állományai. 2020-ban ijesztően alacsony egyedszámokat tapasztaltunk, a helyzet az azóta eltelt három év alatt még rosszabbá vált; a monitorozott állományok tekintetében mindösszesen 128 egyedről beszélünk! (Idén egy új állományról szereztünk tudomást Döbrönte határában; az itt fellelt 107 tővel együtt az összes egyedszám elérte a 2020-as

					szintet. A 2000-es évek elejétől napjainkra tizedére csökkent a BfNPI működési területén a zergeboglár állománya; kijelenthető, hogy a faj a kipusztulás közelébe került! Az A tendenciózus csökkenés mellett a legdrasztikusabb egyedszámbeli visszaesés 2014-2017 között következett be. Úgy tűnik, hogy a szárazodást a fás növényzet (égeresek) alá történő „behúzódással” próbálja kompenzálni a faj; itt viszont egyre rosszabbul virágzik; egy idő után a megmaradó egyedek is meddővé válnak. Az élőhelyeken általános probléma a magas aranyvessző nagy borítása. Feltételezzük, hogy a faj ilyen gyorsasággal nem képes alkalmazkodni a változó éghajlati körülményekhez (szárazodás, légköri eutrofizáció, UV-sugárzás). (Ezzel összefüggésben az inváziós magas aranyvessző nyomásának sem képes ellenállni.) Ezeket a negatív folyamatokat láthatóan azzal próbálja kompenzálni, hogy árnyékolást keres, amit erdőszegélyekben talál meg vagy árnyékolási lehetőség nélküli lápréteken alacsonyabbra nő annak érdekében, hogy a vegetációban megbújjon. Így viszont legyengülnek az egyedek, a virágzási hajlam erősen csökken, ezáltal az egyébként inkább generatív szaporodású faj egyre rosszabb helyzetbe kerül. (Valószínűleg a megporzók is nehezebben találják meg az alacsonyabbra nöövő, növényzetben megbújó virágzó példányokat.) Fenti elméletünket a korábban legerősebbnek vélt nemeshanyi és a Bakonygyepesi Zergebogláros TT állomá-

						nyának összeesése látszik igazolni, ahol az egyedek közvetlenül ki vannak téve az erős napsugárzásnak.) A faj megőrizhetősége érdekében fontosnak tarjuk a megmaradt állományok genetikai diverzitásának vizsgálatát.
20.	Növényfaj monitorozás: lisztes kankalin (<i>Primula farinosa subsp. alpigena</i>) „A” módszer	Vókó László, Szabó Attila, Dr. Cservenka Judit (BfNPI), Csete Sándor	Szentbékáll, Lesencetomaj: Lesencetomaj, Tapolca, Nemeshány	intézményi finanszírozás	400	Az NBmR módszertana alapján továbbra is Csete Sándor végzi a standard populáció-monitorozást a sásdi, a lesencetomaji, a tapolca-körtvélyesi, a tapolca-reptéri valamint a nemeshányi lisztes kankalin-élőhelyen. A jégkorszaki reliktum faj megismerése érdekében 1998 óta folytatott, kiemelkedő eredményeket hozó kutatás 2023. évi eredményeiről külön jelentés készült. Nagyfokú sérülékenységük ellenére az állományokat sikerült megőrizni. Az egyértelműen látszik, hogy fennmaradásuk megfelelő területkezelési intézkedések nélkül nem biztosítható. A szokásos morfometriai és populációbiológiai méréseken túl az idei évi kutatás kiterjedt a heterosztília faj populációin belül a beporzást és a megtermékenyülést befolyásoló morftípusok (bibés és porzós) arányának vizsgálatára is. A kedvező, 50-50%-tól nagyon eltérő morftípusokból álló populációk esetén a mesterséges megtermékenyítés lehetséges eszköz a faj generatív szaporodásának elősegítésére.

21.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltése: csátés láprét <i>Schoenetum nigricantis</i>	Dr. Bauer Norbert	Szentbékáll, Sásdi-rétek	intézményi finanszírozás	70	A Sásdi-réten kijelölt <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i> állomány a <i>Primula farinosa</i> egyik legfontosabb hazai élőhelyeként természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű. 2023-ban a mintaterület állapota kedvezőtlen vízellátottságra utal. A 2022. évi extrém aszályos hónapok is szerepet játszhattak abban, hogy a mintaterület nagyrészt már nem üde láprét jellegű, a <i>Cladium mariscus</i> jelentős borítása mellett 2023-ban az állomány már erősen átmeneti jellegű, a kékperjés láprétek felé (<i>Succiso-Molinietum</i>). Az üde láprét eredetileg jellemző tömegfajai (<i>Schoenus nigricans</i> , <i>Juncus subnodulosus</i>) még jelen vannak, de kisebb foltokon, mozaikosan állományalkotók. A <i>Cladium</i> a minták 66%-ában volt jelen, összborítást nézve 2023-ban legtömegesebb faj a mintaterületen. Összborításban a második helyen a <i>Molinia caerulea</i> áll, amely egyértelműen az élőhely kiszáradásának, átalakulásának a jele.
22.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltése: csátés láprét <i>Schoenetum nigricantis</i>	Dr. Bauer Norbert	Lesencetomaj, Lesencetomaji láprét	intézményi finanszírozás	70	A Lesencei-lápréten a <i>Cladio marisci-Schoenetum nigricantis</i> asszociáció 2023-ban is megfelelő vízellátottságot mutatott. Az állomány a fajok számolt gyakoriság és átlagborítás értékeit figyelembe véve jelentős változást nem mutatott. Meglehetősen szokatlan összetételű állomány a <i>Holoschoenus romanus</i> jelentős gyakoriságával és borításával. A vízellátottság e mélyen fekvő kis területen jelenleg megfelelő, a láprét egész évben tocsogós, a forrás vize részben helyi felszíni vízfolyásháló-

						zatban vezetődik el. Jelenleg a csátés láprét néhol csupán 1-2 dm vastag újból nedvesedett kotus tőzegen jelenik meg, alatta a felszíni vízfyólyáshálózat piciny „medreiben”, feltárul a pannon kavicsstakaró, talajerózió szembetűnő, helyenként gyakorlatilag nincs talaj. A kvadrát területén a <i>Schoenus nigricans</i> már nem domináns, csak a második az átlagborítás- és gyakoriságérték (2023-ban gyakorisága 70%) vonatkozásában. Aktuálisan az évek óta szubdomináns <i>Holoschoenus romanus</i> állományfoltok kiterjedése, össz- és átlagborítása (31,4%), továbbá a faj gyakorisága is legmagasabb értéket mutatja (76%). A <i>Cladium mariscus</i> dominálta foltok kiterjedése kis mértékben nőtt, a télisás átlagborítása 2023-ban már csak 5,06%, gyakorisága 20%.
23.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megismétlése: sásláprét <i>Caricetum davallianae</i>	Dr. Bauer Norbert	Balatonszőlős, Sötét-rét	intézményi finanszírozás	70	2003-ban a kvadrátot a <i>Caricetum davallianae</i> növénytársulás monitorozására választottuk és jelöltük ki, hiszen akkor még jól reprezentálta a növénytársulást. Az elmúlt húsz évben azonban a mintaterület jelenleg uralkodó növénytársulásává az <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i> asszociáció vált. Állapotát a részben itt fakadó karsztforrásoknak köszönhetően az utóbbi években jónak értékeltük, de évekkkel ezelőtt felhívtuk a figyelmet az állomány elnadásodásának veszélyére, amely a 2021 nyári felmérés idején minden korábbinál látványosabban mutatkozott. A láprét állapota addig folyamatosan romló tendenciát mutatott. Úgy tűnik, itt sem elsősorban

						a vízellátottsággal lehet probléma, hiszen az elmúlt néhány év mintavételezései során a vízigenyes <i>Carex davalliana</i> gyakorisága a 2000-es évek első évtizedéhez képest nőtt, de 2023-ban a pseudorandom mintavételezés során nem került elő (jelen van). Az elmúlt években kimutattott negatív irányú változás a nád térnyerése, gyakoriságának és összborításának növekedése volt. Az elnádasodás hátterében a réten felhalmozódó szerves anyag (bemosódó, és/vagy légköri eredetű eutrofizáció hatására) állhat. Az üde láprét állomány elnádasodásának mértéke 2023-ban csökkent. A nád gyakorisága és összborítása is csökkent a korábbi állapothoz képest, feltehetően a 2021-ben őszelel/télen elvégzett szárazúzózás kedvező hatásaként.
24.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megismétlése: sásláprét <i>Caricetum davallianae</i>	Dr. Bauer Norbert	Pápakovácsi, Attyai láprét	intézményi finanszírozás	70	Az Attyai-lápréten a kvadrát kijelölése a korábban <i>Carex davalliana</i> -ban leggazdagabb részterületen történt, két növénytársulás, a <i>Juncetum subnodulosi</i> és az <i>Orchio-Schoenetum nigricantis</i> találkozási zónájában. A 2012-évi felmérés során jelzett kedvezőtlen folyamatok hatására a láprét területén a kiegyensúlyozottabb vízellátottság biztosítása érdekében az elmúlt években élőhelyrekonstrukciós célú beavatkozás történt. A területen fakadó források vizének visszatartása érdekében kisebb elgátolásokat hoztak létre és a vizet a meglévő árokrendszer segítségével a lápréten igyekeztek tartani. 2023 nyarán a láprét-állomány vízellátottsága igen kedvezőtlennek mutatkozott. A <i>Schoenus nigricans</i> gyakorisága ma már jóval elmarad ez

						egykor tömeges állományalkotó szereptől (2023-ban: 42%, azaz a minták kevesebb, mint felében észleltük). A láprétfolton aktuálisan a <i>Molinia caerulea</i> a domináns és a leggyakoribb elem; az állomány egyértelműen a kiszáradó, kékperjés-láprétek felé mutat átalakulást. A rét vízellátottságának romlásával a magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>) és más gyomok gyakoriságának és borításának növekedése már aktuálisan is észlelhető.
25.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltése: csarabos <i>Luzulo-Callunetum</i>	Dr. Bauer Norbert	Uzsai csarabos	intézményi finanszírozás	70	A csarabos tipikus és a dunántúli sásos típusa egyaránt előfordul, utóbbi már egyértelműen domináns. A fekete áfonyás foltok élesen elkülönülnek, kis területen, az árnyékoltabb részen, erdőszegélyen található. A mintaterület kijelölése 2002-ben történt. A 2019 előtti években észlelt gombafertőzés (feltehetően <i>Phytophthora ramorum</i>) a 2023. évi mintavételezés során nem volt észlelhető, a csarab (<i>Calluna vulgaris</i>) tövek egészségi állapota megfelelőnek tűnt. A fajok gyakoriság-értékei többségében a megszőkített sávban ingadoztak, a <i>Carex fritschii</i> a kvadrátok 84%-ában, a <i>Calluna vulgaris</i> a kvadrátok 58%-ában jelent meg, ez a korábban közölt tendenciát tükrözi. A <i>Carex fritschii</i> átlagborítása és gyakorisága 2011 óta folyamatosan nő, jól kolonizálja plató kopár felszíneit (részben az elpusztult csarab-egyedek helyét). A <i>Carex fritschii</i> szinte monodomináns foltjainak területnövekedése, előretörése valószínűleg a csökkenő Simpson diverzitás értékek magyarázata. A Lesencevölgy szomszédos csarabos foltjaiban a helyzet

						nem ennyire kedvezőtlen, a lejtős térszíneken a jelenség nem jellemző, ez inkább a mintaterület plakor részének cseres-tölgyes irányába alakulását mutatja. A 2023. évi felmérés során korábban nem észlelt jelenségeként a védett molyhos nyír (<i>Betula pubescens</i>) csíranövényeinek, magonc egyedeknek jelentős száma említhető, a pseudorandom kvadrátok 18%-ában fordult elő. Valószínűleg az elmúlt egy évben, a faj számára kedvező időszakban hullott jelentős mennyiségű csapadék állhat a jelenség hátterében, de ez további kutatásokat igényel. A <i>Betula pubescens</i> spontán újulása külön figyelmet érdemel, az elkövetkező években érdemes lenne a Bakonyalja, ill. a Nyugat-Dunántúl teljes területén felmérni a faj helyzetét, vizsgálni, nyomon követni a jelenséget.
26.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltése: szilikát sziklagyep <i>Potentillo-Festucetum pseudodalmaticae</i> (valójában <i>Inulo oculi-christi-Festucetum pseudodalmaticae</i>)	Dr. Bauer Norbert	Hegymagas, Vércse-szirt	intézményi finanszírozás	70	A Balaton-felvidék bazalt alapkőzeten előforduló lejtősztyeprétjei az <i>Inulo oculi-christi-Festucetum pseudodalmaticae</i> asszociációhoz tartoznak, a Vércse-szirt meredek bazalt lejtőjén e növénytársulás <i>orlayetosum grandiflorae</i> variánsa fordul elő. A 2023. évi felvételezés alapján a bolygatástűrő és jelző, gyakran erodált talajú felszíneken jellemző pázsitfűvek, az <i>Elymus hispidus</i> és a <i>Cleistogenes serotina</i> gyakorisága és átlagborítása kismértékű növekedést mutatott, több egyéves életformájú taxon (pl. <i>Arenaria serpyllifolia</i>, <i>Bromus squarrosus</i>) is nagyobb gyakoriságértéket ért el, de ez nem minden hasonló fajra általános. A zártabb állományokra is jellemző évelő pázsitfűvek (<i>Stipa capillata</i>, <i>S.</i>

						<i>pulcherrima</i>, <i>Festuca valesiaca</i> agg. (incl. <i>pseudodalmatica</i>) borítás- és gyakoriságváltozásai is inkább természetes fluktuációként értékelhetők. Degradációra utal az <i>Euphorbia cyparissias</i> szubkonstans jelenléte, de átlagos borítása a mintaterületen nem magas, néhány százalék. Az <i>Orlaya grandiflora</i>, gyakorisága és átlagborítása 2023-ban magasabb a megelőző monitorozás során tapasztaltnál, de tömegessége inkább a faj számára kedvező időpontban hullott csapadékkal magyarázható (ahogy más egyéves fajok esetében is). Korábbi évek tapasztalatai is mutatják, hogy tömegessége az adott év időjárása függvényében gyakran igen eltérő
27.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltlése: dolomit sziklagyep <i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i>	Dr. Bauer Norbert	Gyenesdiás: Ló-hegy	intézményi finanszírozás	70	A mintaterület két dolomitsziklagyep-társulást reprezentál; a nyíltabb, sziklás részein <i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i>, a déli és nyugati lejtőn, dolomitmurvás, de valamivel jobb talajú részeken a <i>Fumano-Stipetum eriocaulis</i> szubmediterrán dolomitsziklagyep jellemző. A mintaterület Ló-hegy déli dél-nyugati lejtőjén és a Mária-szobor körül, a gerincen található dolomitsziklagyepet reprezentálja. A gerinc sziklakibúvásain fajszegény, a taposást elviselő, ill. erre a hatásra tömegessé váló fajok alkotta sziklagyepfoltokat találunk. A Szűz Mária-szobor és a panoráma miatt a gerincen a <i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i>-t képviselő foltok rendszerint taposottabbak, a meredekebb lejtőn, a kvadrát nagy részén azonban a <i>Stipa eriocaulis</i>-gyepje kevésbé degradált. A két dolomitsziklagyep-társulásnak differenciális faja alig van

						a <i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i> aszociációval szemben, inkább egyes fajok tömegességében, gyakoriságában, ill. egyes életformatípusok eltérő súlyában megmutatkozó mennyiségi különbségek említhetők. A gyepek élőlő pázsitfű-fajai közül a <i>Festuca pallens</i> gyakorisága és tömegessége évek óta csökkenést mutat. Taposásra érzékeny faj, inkább a mintaterület gerinchez közelebbi, sziklakibúvá-sos részein jellemző. A 2023. évi felvételezés alapján a kvadrátok 8%-ában került elő. Az azonos részterületre koncentráloan jelen lévő <i>Seseli leucospermum</i> gyakorisága alacsony, a korábbi évekhez hasonló. A (a kvadrátok több mint 80 %-ában előforduló) konstans fajok a <i>Stipa eriocalis</i> mellett 2023-ban therophyták, mint például az <i>Acinos arvensis</i>, <i>Arenaria serpyllifolia</i>.
28.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megisméltlése: zárt dolomitgyep <i>Festuco pallenti-Brometum pannonic</i>	Dr. Bauer Norbert	Balatongyörök, Kerék-hegy	intézményi finanszírozás	70	A balatongyöröki Kerék-hegy északi kitétségű lejtőjén vizsgált gyepek a <i>Festuco pallenti-Brometum pannonic</i> társulás egy tipikus megjelenésű, meglehetősen fajgazdag állománya. Domináns gyepeképzői a <i>Carex humilis</i>, <i>Bromus pannonicus</i> var. <i>reptans</i>. A társulás számos karakterfaja jelen van az állományban: <i>Daphne cneorum</i>, <i>Phyteuma orbiculare</i>, <i>Polygala amara</i>, <i>Biscutella laevigata</i>, <i>Leontodon incanus</i>, <i>Calamagrostis varia</i> (már inkább az elegyes-karszterdőhöz tartozó faj). Az élőhelyfolt élőlő gyepeképző fajai közül leggyakoribb a <i>Carex humilis</i> (96%), a <i>Bromus pannonicus</i> a kvadrátok 56%-ában került elő. E domináns fajok esetében és a az élőhelykarakter kísérőfajok tekintetében (pl.

						<i>Daphne cneorum</i> , <i>Galium austriacum</i>) jelentősebb, tendenciaszerű változás nem észlelhető. Az árnyékolás, a fászszerű fajok térnyerése a gyepszintre irányuló vizsgálat alapján is észlelhető, de korántsem olyan feltűnő, mivel az északi kitétséggű dolomitsziklagyeppek fajainak többsége árnyéktűrő és az érintkező elegyes karszterdőkben is megtalálható
29.	Növénytársulások NBmR protokoll szerinti felvételezésének megismétlése: tündérfátyol hínár <i>Nymphoidetum peltatae</i>	Dr. Mesterházy Attila	Miklósfa: Móríchelyi-halastavak	intézményi finanszírozás	60	A monitorozásra kijelölt növénytársulás a Móríchidai vagy másnéven Móríchelyi-halastavak halnevelő telep IV. számú halastaván található (Miklósfa település). A monitorozást 2002-től 2016-ig Vidéki Róbert végezte el, éves gyakorisággal (2015, 2017, 2018 kimaradt). 2019-től a monitorozást éves rendszerességgel Mesterházy Attila végzi. 2023-ban a mintaterületen csak a tündérfátyol (<i>Nymphoides peltata</i>) volt jelen, a korábbi években regisztrált fajokat (<i>Najas marina</i> , <i>Trapa natans</i> , <i>Utricularia australis</i>) nem találtuk meg. A pongyolarence a gyékényesben ma is megtalálható, valószínűleg a víz sodrásával kerül be időszakonként a társulásba. A tó leeresztését, a termőhely szárazra kerülését leginkább a tündérfátyol viseli el, míg más fajok (<i>Najas arina</i> , <i>Trapa natans</i>) kevésbé, így azok csak időszakosan telepednek meg a társulásban. A tündérfátyolhínár kiterjedése a tavalyihoz képest nem változott jelentősen, ahogy a környező mocsári növényzet borítása sem.

30.	Káli-medence T5x5_070 Á-NÉR-kvad- rát élőhely-térképezé- sének ismétlése	Dr. Bauer Norbert	Káli-medence, Sásdi- rétek	intézményi fi- nanszírozás	800	Annak érdekében, hogy a protokollban szereplő változástérkép elkészíthető legyen és foltszinten valós képet tükrözzön a változásokról, a térképezés kiindulási fedvényeként az előző felmérés eredményeképpen, 2010–11-ben készült Á-NÉR-térképét használtuk (Óvári 2011). Ennek során számos probléma előjött; a foltok igen jelentős hányada bizonyosan hibás élőhelykóddal szerepelt. Nem feltételezzük, hogy a terület akkori térképezője tévesen kódolta volna a foltokat, jóval esélyesebb, hogy kódolás során elcsúszás történt (technikai hiba), amely jelen állapotban már nem rekonstruálható. Jelen dolgozat változástérképe ezért csak a korábban helyesen kódolt foltok területére nézve értelmezhető, a korábban tévesen kódolt élőhelyfoltok új élőhelykódja, ha nem is azonos (vagy analóg az azóta elfogadott ÁNÉR2011 kódokkal) nem a vegetáció változását mutatja. Jelen térképező munka során a foltok határainak módosítását, pontosítását igyekeztünk úgy elvégezni, hogy a folt eredeti sorszáma megmaradjon. Határvonal-pontosítás esetén a határ mozgatását, finomítását úgy oldottuk meg, hogy ha a folt területe változott is, eredeti sorszáma nem. Olykor indokolt volt egyes foltok összevonása, ill. szét-darabolása, ez esetben egyes folt-sorszámok megszűntek, illetve duplikálódtak. A tájban, ill. a tájhasználatban az elmúlt több mint egy évtized változásait említjük hangsúlyosabban. A korábbi 381 élőhelyfolt helyett a 2023. évi térképezés során 581 élőhelyfoltot ábrázoltunk. 2010 óta

						igazán csapadékos év nem volt, ugyanakkor gyakoribbá váltak az extrém száraz időszakok, amikor hónapokig gyakorlatilag nem hullik csapadék, a nyári igen meleg időszakok gyakorisága és hossza is növekedni látszik. Ezek egyaránt kedvezőtlen hatással vannak valamennyi mocsári élőhelyre.
31.	Közösségi jelentőségű, illetve védett lepkefajok felmérése, állandó lepke-transztek üzemeltetése, kezelési javaslatok tétele a HUBF 20007 "Monostorapáti Fekete-hegy" Natura 2000 területen található Fekete-hegy élőhelyein	Szabadfalvi András	Monostorapáti Fekete-hegy	intézményi finanszírozás	550	A Monostorapáti Fekete-hegy Natura 2000 területen (HUBF20007) 2016 óta folyik az általános nagylepke-monitoring. A transztek részei annak az országos transztek-hálózatnak, melynek adatai a Butterfly Conservation Europe által koordinált, összeurópai nappalilepke-monitoring program (eBMS) részét képezik. A területről 2023-ban újabb védett nagylepkefaj nem került elő. A felmérés eddigi 7 éve alatt, összesen 52 védett nagylepkefajt regisztráltunk, melyekből 6 közösségű jelentőségű, 10 szerepel a magyar Vörös Könyvben, és 5 az NBmR programjában. A lefektetett mintavételi protokoll megfelelően működött. A transztek hozták a várt eredményeket, és megfogták a kijelölésükkor várt, illetve azóta előkerült kiemelt célfajok többségét, így a 2023 évi nappalilepke-monitoring sikerrel zárult. A transztek módszer a már korábban regisztrált, monitoringra kijelölt célfajokat (<i>Parnassius mnemosyne</i>, <i>Hipparchia semele</i>, <i>Euplagia quadripunctaria</i>, stb.) jó hatékonysággal érzékelt. Nem észleltük viszont az eleve kis számban előkerült <i>Maculinea arion arion</i>-t és <i>Aglais urticae</i>-

					t, illetve alig láttunk <i>Apatura ilia</i>-t, <i>Limenitis camilla</i>-t, és <i>Lycaena dispar</i>-t (1 példány). Járulkos haszonként, a módszer egyéb taxonok ritka fajairól (pl. <i>Libelloides macaronius</i>) is értékes adatokat szolgáltatott. A legszembeűőbb mindenképpen a korábban több nemzedékben és nagy számban, szinte mindig jelen lévő kis fehérsávoslepke (<i>Neptis sappho</i>) hiánya volt, mely fajból országos szinten is feltűnően kevés akadt. Hasonló a helyzet a nagyfoltú szemeslepkével (<i>Lasiommata marea</i>), mely az idei évig, noha kisebb számban, de gyakorinak volt mondható, viszont az idén szinte országosan eltűnt. A korábbi jelentésekhez hasonlóan, ezúttal is fontos leszögeznünk, hogy az állandó lepke-transzektek eredményeiből általános trendeket kimutatni 6-7 év távlatában problematikus. Ennek oka, hogy egyrészt a lepkepopulációk éves természetes fluktuációinak hatásai általában csak hosszabb távon (nyugat-európai elemzések kb. 8-10 évtől) kezdenek kiegyenlítődni, s csak ekkor válnak láthatóvá a diverzitás- és abundancia-trendek; másrészt, hogy a mintavételi módszerbe kódolt pontatlanság kiszűréséhez is több adat, azaz hosszabb idő szükséges. 2023. évvel már 7 éves adatsor áll rendelkezésünkre, mely alapján érdemes lehet megpróbálkozni a több éves trendek statisztikai elemzésével. Még akkor is, ha az eBMS összeurópai adatok alapján végzett elemzéseiből jelenleg úgy tűnik, hogy a csökkenési vagy növekedési trendek

						– legalább is Nyugat-Európában – statisztikailag nem egyértelműek, s akár 7 év alatt is csak nehezen észlelhetőek. 12-30 év alatt viszont már látványosan érzékelhetőek, és, sajnos, többnyire csökkenőek. A 7-éves eredmények alapján, a monitoring jelen protokoll szerinti folytatása indokolt.
32.	Ritka és telepesen költő madárfajok	Szinai Péter (koordinátor, BfNPI), NPI munkatársak	BfNPI működési területe	intézményi finanszírozás	450	A 2023. évben is a működési területünkön teljes légi felvételezést végeztünk. Lehetőség szerint minden telepen közvetlen számlálást is végeztünk, vagy helyszíni számlálással sajnos a jogszabályi korlátok miatt plusz drónfelvételek készítését nem tudtuk elvégezni. A kárókatona esetében, mint monitorozás szempontjából különösen fontos faj, minden telepen pontos helyszíni számlálást is végeztünk. 2023-ban a megelőző évek száraz és extrém csapadékhiányos időjárásának vége szakadt, ami segítette a vízhez kötődő fajok fészkelő állományainak regenerálódását. A gémtelepek állományának csökkenése megállt pl. a nagy kócsag (<i>Ardea alba</i>) esetében. Újra fészkel a működési területünkön a batla (<i>Plegadis falcinellus</i>) a Kis-Balatonon. A Balatonban magasan tartott vízszint miatt a déli parton egy, az északi parton 7 nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>) telep továbbra is megtalálható parti nádasban. A több éve a Marcal-medencében költő daru (<i>Grus grus</i>) pár ez évben is sikeresen nevelt fel egy fiókát. Ugyan akkor új pár jelenlétét (és sikeres költését) tapasztaltuk a Kebele mentén (2

						fióka). A BfNPI működési területén belül a Balaton, Kis-Balaton, Dél-Baltoni Halastavak és Berkek Ramsari területeken a vízimadarak monitoringjának folytatást tűzte ki célul. Az állományadatokat ismerete elengedhetetlen a Ramsari kritériumok és jelentések, valamint az élőhelyek védelmének vonatkozásában. A feladatot a BfNPI saját kollégáival oldja meg.
33.	Országos ürgemonitorozás (10 lokalitás)	Dr. Nagy Lajos, Rozner György, Dr. Szabó Gábor (BfNPI)	Szentkirályszabadja, Öcs, Tótvázsony, Siófok-Kiliti, Látrány, Kápolnapuszta, Taliándörögd	intézményi finanszírozás	0	Idén felmérésre kerültek a Siófok-Kiliti Reptéren, illetve a Látrány és Balatonendréd közigazgatási területén található ürgeállományok. Látrány és Balatonendréd térségében a korábbi tájhasználati változások következtében az állomány összeomlott, a faj jelenléte már több éve nem mutatható ki ezeken az előfordulásokon. Balatonendrédén egy helyi gazdálkodónak köszönhetően szarvasmarha alkalmazásával újraindult a legeltetés, melynek következtében az élőhely ismételten alkalmassá vált az ürgek számára. Ennek következtében ezen a helyszínen megfontolandó a faj visszatelepítése. Siófok-Kiliti térségében az idei évben összeomlott az állomány. A korábbi évekhez képest jelentősen kevesebb aktív ürgeyukat regisztráltunk, továbbá a felmérés ideje alatt nem tapasztaltuk az állatok aktivitását. A korábbi felmérések során minden alkalommal több egyed is látható volt a felszínen, illetve gyakran lehetett hallani az állatok hangját, ez az idei évben nem volt jellemző. A drasztikus állománycsökkenés tényét a későbbi területellenőrzések is megerősí-

						tették. Tekintettel arra, hogy a területkezelésben nem történtek kedvezőtlen változások, feltételezhető, hogy valamilyen betegség okozta az egyedszámcsökkenést.
34.	Pelemonitorozás	Búzás Előd, Bátai József (BfNPI)	Remetekert, Tihany	intézményi finanszírozás	0	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén két helyen történik pelemonitorozás; (1) A Remetekert HUBF2055 Natura 2000 területen 2015-2017-ig működő peledótelep eredménytelensége miatt 2017 végén lebontásra, majd 2018 tavaszán áttelepítésre került a site területén, egy új, optimálisnak tűnő helyszínen. Itt három évig sikerrel működött; mogyorós- és nagy pelék egyaránt megtelepedtek a kihelyezett odúkbán. 2021-ben fakitermelések miatt az odútelepet sajnos új helyre kellett kihelyezni. Az odútelep továbbra is a Remetekert HUBF2055 Natura 2000 területen található, azonban annak déli részén kerültek elhelyezésre. Az idősödő bükkös és gyertyános tölgyes jelentős részén gazdag cserjeszint található. Az erdőgazdálkodó által létrehozott lécek találhatóak. Délről szántó föld határolja az északi irányba, kör alakba elhelyezett 48 db odút. 2022-ben üzemel 47 odú üzemelt, 8-ban leltünk fel pelére utaló nyomot (levélbehordás, ürülék, táplálékbehordás), így az első évhez képest tehát nagyobb arányban használták az odúkat. 2023-ban az eddigiekhez képest jóval több odút használtak a pelék, azonban élő egyedeket nem láttunk. 5 megrongálódott, melyet jövőre szeretnénk helyrehozni. 6 db odúban építettek fészket, de nem tudjuk, melyik fajhoz tartoznak.

						(2) Tihanyban a Belső tó melletti marhalegelőtől az Aranyház gejzirkúpig vezető turistaösvény két oldalán helyeztünk ki 50 odút. A 2021-es és 2022-es felmérés után az odúkat szándékosan nem takarítottuk ki, a természetes odúkhöz hasonlóan a „karbantartásukat” is a természetre bízuk. Az első „pelés” megfigyelésünk a júliusi ellenőrzés folyamán volt, amikor még több hangyaboly, összesen 11 volt látható az odúban. 28 odúban pelére utaló jel, 3-ban nagy pele látható, és először figyelhető meg, hogy a nagy pele belefialt az odúba, 5 kicsit nevelt. Augusztusban 30 odúban észleltünk pelére utaló jelet, 3-ban nagy pele volt látható. Az előző évihez képest jelentősen kevesebb pelét láttunk. Októberben 33 odúban figyeltünk meg levélbehordást vagy rágcsálórüléket. A hosszú meleg ősz miatt még egy utolsó felvételezést végeztünk novemberben; 36 odúban figyeltünk meg levélbehordást vagy rágcsálórüléket. Összességében elmondható, hogy az 50 odút jó arányban használják az élőlények, de az előző évihez képest kevesebb emlősmozgást, kevesebb költést, több rovar (főleg hangyákat) figyeltünk meg.
35.	Nádi, illetve nádon fészkelő énekesmadár közösségek vizsgálata a Kis-Balaton II. ütemén	Göcsej Természetvédelmi Alapítvány	Kis-Balaton II. ütem	intézményi finanszírozás	1200	A Kis-Balaton II. ütemének nádi és nádon fészkelő énekesmadár közösségeinek dán-rendszerű pontszámlálással, a költési időszakban két mintavételezési alkalommal végzett felmérése során kapott eredmények kiértékelése alapján, az alábbi következtetéseket lehet levonni (sok ismétléssel a korábbi évek jelentéseiben leírtak

						alján): A már korábban elárasztott területen tapasztalható lényegi változást a nádasok aljnövényzetének eltűnése, valamint a sásos élőhelyek beszűkülése okozta. A fajok legtöbbjének élőhely igénye öröklött, illetve a vegetációhoz való alkalmazkodásuk morfológiai különbségeket is eredményezett, ezért egyes fajok igen érzékenyen reagáltak a környezeti változásokra, míg mások jól alkalmazkodtak a megváltozott körülményekhez, ezek egyedszáma nő az adott élőhelyen belül. A kevésbé sikeres fajok egyedszáma pedig csökken. Az adatsorok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a magas elárasztási szint kedvezőtlen volt a nádi énekesmadár közösségekre, különösen a sásos élőhelyek madarainak egyedszámában bekövetkezett változások miatt. Az ok a vegetációstruktúra leromlásában, a nádas aljnövényzet eltűnésével, illetve sásos növényzetének érzékenységében és a nádasok kiritkulásában keresendő. A még változatlan élőhelyek vízszintjének jövőbeni megemelése, nagy valószínűséggel ugyanazokat a kedvezőtlen folyamatokat fogja elindítani, amelyeknek hatása a már elárasztott területeken érzékelhető, hacsak az nem a tervezett időszakos, vagy kismértékű vízborítás mellett valósul meg. Ennek megvalósítása nagy odafigyelést igényel, emiatt megvalósíthatósága kérdéses.
36.	Ragadozó emlősök előfordulásának és gyakoriságának értékelése a	Dr. Lanszki József	Kis-Balaton II. ütem	intézményi finanszírozás	800	A 2009-ben elkezdett monitorozás célja a Kis-Balaton II. ütemén élő ragadozóemlős-fajok jelenlétének kimutatása, elterjedésük feltérképezése, állománysűrűségük nyomon követése,

	Kis-Balaton II. ütem területén. Predációs hatás modellezése műfészkes teszttel; Kis-emplősök – mint táplálékforrás – felmérése; Aranysakál állomány felmérése.				madár fészekalj predátorok predációs hatásának modellezése műfészkekkel, kisemlős forrásfelmérés. Megállapítható, hogy a vadmacska a terület nagyrészen jelen van, szaporodása fotócsapdázással bizonyított. A faj állománya feltehetően kicsi, de stabil. Az aranysakál a területen más dél-dunántúli területekhez képest, feltehetően a nagyvadfajok területen belüli vadászatának hiánya miatt alacsony, de lassan növekvő állománysűrűségben, az egyes területrészek között eltérő gyakorisággal jelen levő ragadozó. A vörös róka a terület leggyakoribb ragadozóemlős faja, állománysűrűsége a vizsgált tizenhárom év átlagánál kisebb volt. Állománya ellenőrzött módon szabályozható lenne. A menyét, a hermelin és a közönséges görény a terület egymástól távol eső pontjain is jelen van, de kis állománysűrűségben. Mindhárom kistestű menyétféle jelenlétét fotócsapdás felvételekkel sikerült bizonyítani. A nyuszt bár a területen belül nagy eltérésekkel, de általánosan elterjedt, állománysűrűsége alacsony. A nyuszt jelenlétét a területen belül számos helyszínen fotócsapdázással kimutattuk. A borz jelenlétét több helyszínen lábnyomok, lakott kotorékok és fotócsapdás felvételek alapján is megerősítettük. A vidra a teljes területen rendszeresen, stabil állománnyal jelenlévő ragadozó. A fészekaljpredációs tesztben a műfészkek alig több mint egynegyede (27,5%) maradt épen. Ez a területen átlagostól (22,4%) magasabb, de összességében alacsony túlélésnek számít. A talajfészkeket főként teresztris

					közepes testméretű ragadozó emlősök, a bokorfészkeket főként varjufélék fosztották ki. A predátor azonosítás fotócsapdákkal értékes tapasztalatokat hozott. A kisemlős forrásfelmérésben 11 teresztris kisemlős faj egyedeit mutattuk ki, átlagosnál lényegesen nagyobb fajdiverzitás mellett. A fogásszámok és a relatív mennyiségi fogási adatok magasak voltak. A sokév alatti dinamikus változások a mocsári élőhely számottevő kisemlősvariabilitását jelzik. A természetközeli területen kapott eredmények viszonyítási alapul szolgálhatnak az ember által dominált területeken tapasztalt jelenségek értelmezéséhez. Összefüggés-elemzésben: 1) a kisemlősök abundanciájának növekedésével nem szignifikánsan javult a talajfészkek és a bokorfészkek napi túlélési rátája, 2) a róka jelenlét gyakoriságának növekedésével nem szignifikánsan romlott a talajfészkek és a bokorfészkek napi túlélési rátája, 3) a róka jelenlét gyakoriságának csökkenésével nőtt a kisemlős abundancia. Ez a negatív összefüggés a mérsékelt szorossága ellenére statisztikailag alátámasztható. A mocsárvidéken a kisemlőskészlet korlátos, amit több évi felmérés adatai is megerősítenek. Feltételezhető, hogy ennek eredménye lehet az, hogy az egyébként kisemlősfogyasztó ragadozó(k) alacsony kisemlős kínálat esetén egyszerűen táplálékot váltanak és madarakkal, mocsári teknős tojással táplálkoznak. Ezt, a területen végzett táplálkozásvizsgálataink is alátámasztják. Összességében a terület élőhelyi adottságok dinamikus változásai

						mellett a ragadozóemlősközösség, a táplálékhálózatok összetettek.
37.	Ramsari területeken szinkron vízimadár számlálás	Dr. Nagy Lajos (koordinátor, BfNPI), NPI munkatársak			0	A BfNPI működési területén belül a Balaton, Kis-Balaton, Dél-Balaton Halastavak és Berkek Ramsari területeken a vízimadarak monitoringjának folytatást tűzte ki célul. Az állományadatok ismerete elengedhetetlen a Ramsari kritériumok és jelentések, valamint az élőhelyek védelmének vonatkozásában. A feladatot a BfNPI saját kollégáival oldja meg.
38.	Ritka ragadozó madarak	Dr. Nagy Lajos (koordinátor, BfNPI), NPI munkatársak			0	Elsősorban a Balaton-felvidék, a Keleti-Bakony, Magas-Bakony és a Keszthelyi-hegység térségében élő fokozottan védett ragadozómadarak közül kiemelten a vándorsólyomról, kerecsensólyomról, kígyászölyvről, az uhuról és állomány szinten a darázsölyvről gyűjtöttünk adatokat. 2023-ban 26 vándorsólyom , 2 kerecsensólyom , 16 kígyászölyv és 11 uhu revírt ellenőrzünk, derítettünk fel. A terepi adatok alapján Veszprém megyében további darázsölyv revíreket nem derítettünk fel. A megye állománya továbbra is mintegy 40-50 párra tehető. A 2023. évben is a működési területünkön, szisztematikus rétisas fészkek ellenőrzést végeztünk.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

A biotikai, és egyéb adatok gyűjtése folyamatos. Az adatok betöltését a Minisztérium munkatársai végzik.

Igazgatóságunk 2021-ben csatlakozott a többi NPI által is használt OpenBioMaps (OBM) hálózathoz, melynek keretein belül kialakítottunk a saját adatbázisunkat, melyet folyamatosan igyekszünk a saját igényeinknek megfelelően továbbfejleszteni. Ezt közreműködésben végezzük az OBM fejlesztőivel (tesztelve az újabb verziókat, rendszeres visszajelzéseket, ötleteket adva), valamint rendszeres kapcsolatban állva a többi NPI-vel, törekszünk egy országos, egységesen is használható hálózat kialakítására is (pl. egy ilyen első kezdeményezés volt a Magyarország Lepkéinek Adatbázisa).

Jelenleg az adatbázisunk számos különböző csoport adatgyűjtését teszi lehetővé (védett és közösségi jelentőségű fajok, inváziós fajok, famatuzsálemek, telepesen költő fajok, egyedi tájértékek). A különböző kötelező adatgyűjtéseknek, és a munkatársaink igényeinek megfelelően további bővítéseket is (pl. kaszási bejelentők) fejlesztünk. Az OBM rendelkezik egy saját adatgyűjtő telefonos alkalmazással is, ami könnyű testreszabhatóságának köszönhetően jelentősen megkönnyíti a terepi adatgyűjtést és az adatok feltöltését az adatbázisba. A régi adatbázisunkkal ellentétben az OBM további előnye az, hogy a munkatársaink távolról is elérhetik az új adatbázist, így hatékonyabbá téve a különböző szakmai feladatok ellátását, és az egyre gyarapodó számú adatszolgáltatási kérelmek megválaszolását.

2023-ban az Igazgatóság munkatársai összesen közel 55 700 sornyi biotikai adatot gyűjtöttek 587 védett és közösségi jelentőségű fajról, és közel 500 sornyi adatot 39 különböző inváziós fajról. Emellett dolgozunk azon, hogy a működési területünkről származó, de még fel nem töltött adatok is bekerüljenek az adatbázisba (pl. kutatási jelentések), valamint rendszeresen ellenőrizzük és javítjuk az adatbázisban található adatokat az adatminőség megőrzése érdekében.

4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

A 2023. évben aktuális, kötelező Natura 2000 SDF felülvizsgálathoz szükséges adatokat (élőhelyek, növények, gerincesek, gerinctelenek, madarak) megküldtük az AM számára, a visszajelzések alapján pótoltuk a hiányokat és a módosítási javaslatokat.

Az Európa Diplomás terület 2023. évi jelentését elkészítettük és a minisztériumi jóváhagyás után határidőre megküldtük az Európa Tanács illetékes hivatalának.

A 2023. évben Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark kötelező éves jelentését megtettük, melyet el is fogadtak.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

Jogszabályban korábban megjelent természetvédelmi kezelési tervek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén:

- Attyai-láprét Természetvédelmi Terület: [19/2004. \(X. 25.\) KvVM rendelet](#);
- Bakonygyepesi-zergebogláros Természetvédelmi Terület: [30/2005. \(XII. 15.\) KvVM rendelet](#);
- Balatonkenesei-tátorjános Természetvédelmi Terület: [104/2007. \(XII. 27.\) KvVM rendelet](#);
- Hévízi-tó Természetvédelmi Terület bővítése: [23/2006. \(IV. 20.\) KvVM rendelet](#);
- Hódos-éri ciklámenes TT: 32/2016. (V. 2.) FM rendelet
- Keszthelyi-kastélypark TT: 35/2016. (V. 12.) FM rendelet
- Mura menti Tájvédelmi Körzet: [10/2007. \(III. 30.\) KvVM rendelet](#);
- Nagybereki Fehér-víz Természetvédelmi Terület: [9/2013. \(II. 20.\) VM rendelet](#);

- Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület: [17/2005. \(VII. 14.\) KvVM rendelet](#);
- Somlónásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület: [36/2006. \(VIII. 11.\) KvVM rendelet](#);
- Somogyvári Kupavár-hegy Természetvédelmi Terület: [13/2009. \(VIII. 19.\) KvVM rendelet](#);
- Sümegi Fehér-kövek Természetvédelmi Terület: [29/2007. \(X.6.\) KvVM rendelet](#);
- Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete TT: 18/2016. (III. 22.) FM rendelet
- Úrkúti-őskarszt Természetvédelmi Terület: [130/2011. \(XII. 21.\) VM rendelet](#) (2011);
- Uzsai csarabos erdő Természetvédelmi Terület: [122/2007. \(XII. 27.\) KvVM rendelet](#);
- Várpalotai homokbánya Természetvédelmi Terület: [9/2009. \(VI. 9.\) KvVM rendelet](#);
- Zirci arborétum Természetvédelmi Terület: [10/2008. \(IV. 28.\) KvVM rendelet](#).

A 2023. évben nem jelent meg új, illetve felújított kezelési tervet tartalmazó jogszabály.

5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

Natura 2000 fenntartási tervek

2022-ben nem készült új Natura 2000 fenntartási terv, mivel már minden területre rendelkezésre áll elfogadott terv.

Az elkészült tervek az alábbi linkeken érhetőek el:

Terület azonosító	Terület neve	Területe (ha)	Terv állapota	Terv készült	Projekt és elérhetőség
HUBF10001	Miklósfai Móric-helyi-halastavak	450	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUBF20001	Keleti-Bakony	11897	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti értékek védelme keret
HUBF20002	Papod és Miklád	5309	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti értékek védelme keret
HUBF20003	Kab-hegy	8093	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20004	Agár-tető	5135	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20006	Tihanyi-félsziget	751	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20007	Monostorapáti Fekete-hegy	1811	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2016/2017. évi kártalanítási keret
HUBF20008	Csatár-hegy és	1595	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-

	Miklós Pál hegy				2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20009	Devecseri Széki-erdő	1593	kész	2017.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20011	Felső-Nyirádi-erdő és Megygyes-erdő	4213	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20012	Sásdi-rét	396	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20014	Pécselyi medence	868	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20015	Marcál-medence	4897	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20016	Öreg-hegyi riviéra	1209	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20017	Kádártai dolomitmezők	814	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20018	Megye-hegy	240	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20020	Szent György hegy	73	kész	2021.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. saját erő
HUBF20021	Péti-hegy	374	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20022	Mogyorós-hegy	202	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20023	Hajmáskéri Törökcsapás	910	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20024	Berhidai löszvölgyek	108	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUBF20025	Badacsony	250	kész	2021.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. saját erő

HUBF20026	Tótvázsonyi Bogaras	237	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20027	Nemesvámosi Szár-hegy	57	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20028	Tapolcai-medence	2339	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20029	Uzsai-erdő	2717	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUBF20031	Szentkirályszabadja	494	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20032	Balatonkenesei tátorjános	7	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20033	Dörögdi-medence	900	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20034	Balatonfüredi-erdő	3485	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2015. évi kártalanítási keret
HUBF20035	Keszthelyi-hegység	15094	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20037	Alsó-Zala-völgy	6557	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUBF20037	Alsó-Zala-völgy	6557	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keretből
HUBF20039	Nyugat-Göcsej	4555	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20040	Vétyempusztá	4259	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF20043	Mura mente	2131	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek

					2020. évi kártalanítási keret
HUBF20044	Kerka mente	7261	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20045	Szévíz–Principális-csatorna	8381	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20046	Oltárc	9833	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2018/2019. évi kártalanítási keret
HUBF20047	Felső-Zala-völgy	1450	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20048	Kebele	1909	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20049	Dél-zalai homokvidék	2927	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20050	Csörnyeberek (Zalacomár)	2144	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20052	Sárvíz-patak mente	1163	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUBF20053	Zalaegerszegi Csácsi erdő	1089	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20054	Nagykapornaki-erdő	646	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUBF20055	Remetekert	980	kész	2018	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018. évi kártalanítási keret
HUBF30001	Északi-Bakony	25803	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2017/2018., 2018/2019., 2019. és 2020. évi kártalanítási keret
HUBF30002	Balaton	58889	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt

HUBF30003	Kis-Balaton	12803	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUDD10012	Baltoni berkek	9013	felterjesztve 2021	2021	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2021. évi természeti értékek védelme keret
HUDD20031	Fehérvíz	1530	kész	2020.	2020. évi kártalanítási keret
HUDD20034	Balatonendrédi dombok	293	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20035	Pogány-völgyi rétek	1821,73	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20036	Ordacsehi berek	781	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20038	Ádándi Felső-hegy	6	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20041	Dél-balatoni berkek	427	kész	2010	http://natura-terv.hu/?q=tervezes VÁTI
HUDD20042	Köröshegyi erdők	1436	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20043	Kopasz-dombi erdő	976	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20047	Vityai-erdő	1159	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUDD20049	Somogytúri erdők	1682	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret
HUDD20057	Somogy megyesi erdő	679	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20058	Látrányi-puszta	860	kész	2015	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek MVH projekt
HUDD20059	Balatonkeresztúri rétek	557	kész	2019	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2019. évi kártalanítási keret
HUDD20061	Holládi-erdő	1926	kész	2017	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek

					elkészült 2015. évi kártalanításból
HUDD20064	Ságvári dombok	2271	kész	2020.	http://bfnp.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek 2020. évi kártalanítási keret

A „Természeti értékek védelme” szakmai keretből a 2023. évben Igazgatóságunk elkészített a működési területére 4 db Natura 2000 területre vonatkozóan a fenntartási tervek elkészült céldokumentumaikkal történő harmonizációját.

Aktualizálással érintett NATURA 2000 Terület megnevezése	Érintett NATURA 2000 Terület kódja
Monostorapáti Fekete-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20007
Balatonfüredi erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20034
Remetekert kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20055
Balatonkeresztúri rétek különleges természetmegőrzési terület	HUDD20059

Natura 2000 céldokumentumok

A „Természeti értékek védelme” szakmai keretből a 2023. évben Igazgatóságunk elkészített a működési területére vonatkozóan 16 db Natura 2000 területhez kapcsolódó céldokumentumot.

Érintett NATURA 2000 Terület megnevezése	Érintett NATURA 2000 Terület kódja
Ádándi Felső-hegy különleges természetmegőrzési terület	HUDD20038
Agár-tető kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20004
Csatár-hegy és Miklós Pál hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20008
Devecseri Széki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20009
Dörögdi-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20033
Északi-Bakony kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület és különleges madárvédelmi terület	HUBF30001
Fehérvíz különleges természetmegőrzési terület	HUDD20031
Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20011
Felső-Zala-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20047
Kab-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20003
Keleti-Bakony kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20001

Marcal-medence kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20015
Monostorapáti Fekete-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20007
Nyugat-Göcsej kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20039
Papod és Miklád kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUBF20002
Ságvári dombok különleges természetmegőrzési terület	HUDD20064

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A 2022-es év aszályos időjárásával szemben, 2023 csapadékos volt. Országos átlagban mindhárom tavaszi hónapban több csapadék esett, mint a sokéves átlag; egy csapadékos telet követően Igazgatóságunk területén 160-260 mm (2022: 100-140 mm) hullott. 2020 óta minden tél enyhe volt (az évszakos átlaghőmérséklet 2°C felett), de a 2022-23-as tél az elmúlt hármat is felülmúlta. A fagymentes, tavaszias napokat, májusi növekvő hőmérséklet és száraz időjárás követte.

Az elmúlt évtizedekben jelentősen melegebbé váltak a nyarak. 2023-ban a nyár átlaghőmérséklete 21,6 °C volt (1991–2020-as átlag: 20,8 °C), így ismét egy, az átlagosnál melegebb nyarat hagyunk magunk mögött. A 2021-es és 2022-es nyaragnál ugyan hűvösebb volt az idei, ami a jelentősebb csapadékmennyiségnek tudható be. A Dunántúlon a legcsapadékosabbak Zala, Vas és Veszprém vármegyék voltak, itt a nyári csapadék sokfelé meghaladta a 300 mm-t.

2023-as ősze a legmelegebb ősze volt 1901 óta. Országos átlagban az őszi csapadékösszeg meghaladta a sokévi átlagot, annak negyedével érkezett több csapadék (125%). (www.met.hu)

Az év végét enyhe időjárás jellemezte, tartós hóréteg nem alakult ki, így számottevő talajfagy sem, mely jellemző tendencia már évről-évre.

Gyeppek

A gyepterületekre kettősség jellemző: egyik részről a túlhasználat (Natura 2000 előírások be nem tartása), másrészről a kezeletlenség (és felhagyás) problémája. A füves élőhelyek degradációja, egyes esetekben eltűnése (pl. száraz avar felhalmozódás, cserjésedés, beerdősülés) a működési terület több részén kisebb-nagyobb jelentőséggel, de meghatározó (legnagyobb veszélyben láprétjeink vannak: pl. Kis-Balaton, Batyk, Lesencetomaj, Sásdi-rét, Marcal-medence, Bakonyalja, de a szőlőhegyi területek is jelentősen érintettek). A szélsőségessé váló időjárási feltételek és az aszály ugyancsak hozzájárul a gyepek leromlásához., de a 2023-as év jelentős csapadékviszonyai kifejezetten pozitív hatással voltak a láprétek állapotára.

Nagyon jelentős ökológiai változás az idegenhonos inváziós fajok egyre nagyobb arányú terjedése. A közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) egyre több helyen jelenik meg és terjed Igazgatóságunk működési területén.

A gyepeket közvetlenül és közvetve is befolyásolja a különféle fejlesztések, új beruházások megvalósulása mind ökológiai, mind tájképi vonatkozásban, ezek főleg a Balaton-felvidéket és Balaton parti részeket, valamint Zalaegerszeg környékét érintik.

Vizes élőhelyek

A vizes élőhelyek, holtágak, kis vízfolyások állapotának változására leginkább a klímaváltozás miatti kiszáradás jellemző. Legnagyobb veszélyben láprétjeink vannak: pl. Kis-Balaton, Batyk, Lesencetomaj, Sásdi-rét, Marcal-medence, Bakonyalja. Több láprét esetében készültek vízvisszatartó műtárgyak, amelyek az időjárási viszonyok alakulását, változását valószínűleg nem tudják már lekövetni,

még az idej, rekordmennyiségű csapadék ellenére sem. Ugyanakkor a patakok vízszintjére kedvezően hatott, a folyók melletti holtágak sok év után újra vizet kaphattak, valamint a Murán jelentkező két árhullám, felfrissítette az ártéri élőhelyeket, holtágakat.

A Lendva-patakot (Adovány-csatorna) érintő ökológiai állapotváltozást 2023 márciusában tapasztaltunk: határon túli forrásból érkező vízszennyezés következtében jelentős halpusztulást észleltünk.

Általánosságban kijelenthető, hogy dunántúli karszterületek forrásai a karsztvízszint-süllyesztéssel járó bányászat megszűnése miatt látványos vízhozam növekedést értek el, melyet az utóbbi évek aszályos időszakai törtek, törnek meg. Iskolapéldája ennek az Öcs község határban fekvő Kinder-forrás (Kinder-tó) – valójában egy kiterjedtebb vizenyős terület –, melyet több forrás is táplál. Vízét a Vázsonyi-séden át az Eger-patak fogadja be. A bányászat miatt teljesen kiszáradt, majd magához térő, jelentős élőhelyet képviselő víztest 2006-ban még nem adott vizet. Majd tíz évvel később 1000 liter/perc feletti vízhozamot produkált. 2022-re ismét kiszáradt, de a 2023-as év itt is megmutatta jótékony hatását, ismét van víz a medencében (ettől függetlenül a soron következő időszakban kérdéses lehet a jövője).

Az egyébként gazdag, de feltáratlan Zala vármegyei források felmérése folytatódott 2023-ban. Az előzetes felmérések, kutatások alapján közel 100 olyan potenciális vízfakadási helyet regisztráltunk, mely természetvédelmi szempontból érdekes lehet. Az eddigi terepi tapasztalatok azt mutatják, ezek jelentős része ex lege védett természeti érték, illetve a potenciális vízfakadási helyek száma folyamatosan növekszik, bár 2023-as év csapadékos volt, de a korábbi évek aszályos időszakainak hatása itt is tetten érhető.

Folyamatos probléma a **Balaton** magasan tartott üzemi vízszintje, amely jelentős ökológiai változásokat okozott mind a nádasok, mind a környező élőhelyek tekintetében. A környező mélyebb fekvésű medencékben, berkekben a korábbi diverz vizes élőhelytípusok átalakulóban vannak; a fajgazdag mocsárréteket, üde kaszálókat sok helyen fajszegény magassásosok váltották fel. 2023-ban tartósan magas vízállások voltak jellemzőek, pl. Felső-Kongó területén.

A 2022. évben lezárult nádas minősítés alapján a minősített nádas élőhelyek területe jelentősen egyelőre nem csökkent, viszont meghatározó változások láthatóak. A nagyobb öblözeteket borító nádasok területe kis mértékben növekedett, azonban a szegélynádasok szakaszossága és területe csökkent, visszaszorulóban van. Utóbbi jelenség sok szegélynádashoz kötődő faj életfeltételeinek pótolhatatlan negatív változását eredményezi. Mindezek a hatások már rövidtávon is a nádasok degradációját, nettó területfoglalásuk csökkenését, minősítésük vissza sorolását, egyes helyeken a nádas élőhelyek teljes eltűnését jelentik a parti régióban. A tó nádasainak állapota a fent vázolt folyamatok függvényében változik, melynek iránya természetvédelmi ökológiai vonatkozásban egyértelműen káros. A nádas élőhelyek az időben adott dinamika szerint alakulnak. A magas vízszint felértékeli a nádas élőhelyek fenntartása szempontjából a nádvágás fontosságát, azonban ennek tó szintű, koordinált megvalósítása sem anyagi, sem természeti viszonyok szempontjából nem adott, mivel a megfelelő minőségű nádvágásra csak biztonságos jégborítás esetén van lehetőség. Ez az utóbbi tíz esztendőben egyre kedvezőtlenebb tendenciát mutat. A nádas élőhelyek területi csökkenését a nádvágás nem pótolhatja, csupán a megmaradó nádasok ökológiai minőségét tarthatja meg, esetenként javíthatja. A nádas élőhelyek jelentőségét az is emeli, hogy az ott élő fajok számára többnyire nincs alternatív élőhely már rövidtávon sem, az élőhely területi veszteségét állományaik csökkenése követi. A visszaszoruló nádasok vonatkozásában továbbra sem elhanyagolhatóak az engedély nélküli feltöltések, nádas pusztítások esetei.

A vízi özönfajok a természetes élőhelyeket, őshonos fajokat, főként halállományt károsan befolyásolják (pl. Kis-Balaton, Balaton és befolyói – ezüstkárász, amurgéb, naphal, valamint nagy gázló, törpe békalencse, óriás csavARTHÍNÁR). A Hévízi-tó és csatorna területén jelentős faj és egyedszámban idegenhonos, inváziós fajok (karolinai tündéRHÍNÁR, mexikói vízibojt, mexikói tölgylevél, óriás csavARTHÍNÁR... stb, valamint a virginiai márványrák, számos akváriumi díszhal és hibridjeik) özönlötték el a területet kiszorítva az őshonos fajokat, élőhelyeket. Az állományok gyérítése az elmúlt években pályázati forrásból zajlik, de folyamatos vagy időközönkénti beavatkozások nélkül a kedvezőbb állapotok csak rövidtávon őrizhetőek meg.

Erdők

A homogén, nagyüzemi jellegű, idegenhonos fajokkal végzett erdőgazdálkodás (főleg akác, amerikai kőris nagy aránya) erdőterületeinken jelentős, de vannak előremutató együttműködések, kommunikáció az állami erdőgazdálkodókkal. A klímaváltozásból adódó szárazodás, talajvízszint-csökkenés közvetlenül és közvetetten hatással van a különböző erdőtípusokban, befolyásolja az állományok állékonyosságát, a felújítás lehetőségét, valamint kártevőinváziók valószínűségét.

Jellemző a magas kőris, erdei- és fekete fenyő pusztulás az Északi-Bakonyban A Balaton-felvidéken a cserpusztulást követően a kísérőfajok kímélete jelentősebben megmutatkozik az erdőgazdálkodói oldalról, továbbá kollégáink szakmai javaslatai és intézkedései, biotóp fák kijelölése (xilofág rovarok, madárfajok védelme érdekében) az élőhelyek fenntartását és védelmét szolgálja.

A bükkösök jelentős részben egykorúak; vágásérettek, ezek felújulása az éghajlatváltozás előre jelzett üteme következtében kérdéses. Mind az erdőgazdálkodói hozzáállás, mind az ökológiai feltételek miatt kevés példa van a természetes folyamatokra alapozott kezelésekre, valamint a természetes felújításra. A dúvadállomány magas szintje nehezíti a természetszerű erdők felújítását (pl. kerítés nélkül eredménytelen az erdőtelepítés, a magoncok nevelése).

Jellemző az erdőfelújítások elmaradása, vagy természetvédelmi szempontból nem megfelelő minőségben történő elvégzése, az erőfelújítások során a változatos fajösszetétel kedvezőbb állapotot eredményezne. Gyakori a lucosok akácossokká való alakítása, még Natura 2000 területen is, szerkezetátalakításra való áttérés ritka. Jelentős az idegenhonos inváziós fajok nagyarányú jelenléte, terjedése (bálványfa, ezüstfa, zöld juhar, akác). Célzott visszaszorításuk szükséges a kedvező természetbeni állapot eléréséhez.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
Káptalantóti 050/21	6	gyep	Kaszálás
Ajka-Bakonygyepes 0358a,c: 0359/1 a,c	4	kiszáradó láprét	területkezelés, tisztítókaszálás, vállalkozói teljesítés
Aszófő 095/9-10	2	lucernás	tisztítókaszálás (vadgazdálkodás), saját teljesítés
Balatonfüred 45 F,C,D erdőrészek	20	91M0, 91H0, 91G0	állományszerkezet javító beavatkozások (Life4OakForest), vállalkozói és saját teljesítésben
Bakonyszücs 78 erdőtag	20	91M0, 91G0, akácós átalakítás	hiányzó vagy ritka elegyfajok telepítése, vadkizáró kerítések létesítése (Life4OakForest) vállalkozói és saját teljesítésben
Tihany 15 erdőtag	10	91M0, 91H0	hiányzó vagy ritka elegyfajok telepítése, invazív fajok vegyszeres irtása injektálással (Life4OakForest) saját teljesítésben
Tihany 10 erdőtag	3	91H0	invazív fajok vegyszeres irtása injektálással, hiányzó vagy ritka elegyfajok telepítése (Life4OakForest) saját teljesítésben
Balatonmagyaród 0169a	17	kaszáló	kaszálás
Balatonmagyaród 0169	18	telepített gyep	tisztító kaszálás
Balatonszőlős 066/13, 086/5	2,5	cserjésedő gyep	gépi szárzúzás, saját teljesítés

Balatonszőlős 0109/6	3	elnádasodott láprét	kaszálás, takarmány előállítás (élőhely helyreállítás), részben saját teljesítés
Balatonszőlős 0101/2	0,3	rét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Balatonszőlős 0103/11	2	rét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Balatonszőlős 0105/4	1	rét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Balatonszőlős 0109/6	6	rét, nádasodó	kaszálás és bálázás, szárzúzás, részben saját teljesítés
Balatonszőlős 0109/6	3	elnádasodott láprét	kaszálás, takarmány előállítás (élőhely helyreállítás), részben saját teljesítés
Csopak 0212/5	0,5	cserjés	gépi szárzúzás, saját teljesítés
Csopak 0212/5	6,5	rét és legelő	kaszálás, takarmány előállítás (élőhely helyreállítás), részben saját teljesítés
Doba 0159/33	4,4	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0160/20	1,45	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0167/1	0,65	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0167/3	2,5	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0159/33	4,4	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0160/20	1,45	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Doba 0167/1	0,65	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés

Doba 0167/3	2,5	rét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Dörgicse 0142	6	borókás száraz gyep	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Dörgicse 0269/5	8	borókás száraz gyep	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Esztergályhorváti 0145/1,2, 0147b	17,1325 ha	kaszáló	kaszáló hengerezése
Esztergályhorváti 0145/1,2, 0147b	13,5	kaszáló	kaszálás
Garabonc 08	16,3 ha	kaszáló	területtisztítás szárazítóval
Garabonc 020/2	37	üde láprét	kaszálás
Garabonc 04	3,5	kaszáló	kaszálás
Honcsokos-rét	20	legelő	Tisztító gépi szárazítás.
Kisapáti 010/20	10	kaszáló	Szárazítás
Kisapáti 010/20	8	gyep	Kaszálás
Kisapáti 016/13	26	gyep	Kaszálás
Kisapáti 016/6	5	kaszáló	Szárazítás
Kisapáti 016/9	10	kaszáló	Szárazítás
Kisapáti 016/9, 016/6	9,7	gyep	Kaszálás
Kopár-rét	22	legelő	Tisztító gépi szárazítás.
Kővágóörs 0111/3	4 ha	kaszáló	Kaszálás, bálázás.
Kővágóörs 0127/4	0,7 ha	gyep	Szárazítás
Kővágóörs 0155/7	12,7 ha	kaszáló	Kaszálás, bálázás.
Kővágóörs 0165/12 a-b	0,4	gyep	Szárazítás
Kővágóörs 0165/17 b	0,14	gyep	Szárazítás
Kővágóörs 0165/4 b	0,12	gyep	Szárazítás

Kővágóörs 0165/7	0,11	gyep	Szárzúzás
Kővágóörs 072/6 a-c	27,8	kaszáló	Kaszálás, bálázás.
Köveskál 0221	4,5	kaszáló	Kaszálás
Köveskál 0249/7,16,17,22	8,0	gyep	Tisztító kaszálás.
Látrány 0141/1	3,35	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0141/2	1,27	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/1	0,48	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/2	1,88	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/4	1,29	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/5	2,21	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/6	0,94	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/7	0,40	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/8	0,54	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/9	0,50	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0165/10	1,34	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0166/2	1,15	homokpusztagyep parlag	szárzúzás
Látrány 0166/3	3,24	homokpusztagyep parlag	szárzúzás

Mindszentkállya 053	4,6	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés és kaszálás. Külsős teljesítés.
Nagyrada 04/1	3,5	kaszáló	kaszálás
Nagyrada 010/4	8	üde láprét	tisztító kaszálás
Nagyrada 010/4	70	üde láprét	kaszálás
Nemeshany 050/12-15	7,8	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Nemeshany 050/17-21	19,5	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Nemeshany 050/12-15	7,8	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Nemeshany 050/17-21	19,5	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Nyirád 0150/3	15	irtásrét, láprét	szárzúzás/tisztítókaszálás, vállalkozói teljesítés
Nyirád 0141	2	irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0216	0,5	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0195/19	3,5	rét és láprét	gépi szárzúzás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0199/3	0,5	rét és láprét	gépi szárzúzás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0195/19	4	kiszáradó láprét	gépi szárzúzás, vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0199/3	0,5	kiszáradó láprét	gépi szárzúzás, vállalkozói teljesítés

Pápakovácsi 0216	0,5	kiszáradó láprét	gépi szárzúzás, vállalkozói teljesítés
Pápa-Tapolcafő 01430/3a	0,9	rét	gépi szárzúzás vállalkozói teljesítés
Pápa-Tapolcafő 10430/3b	1,7	rét	gépi szárzúzás vállalkozói teljesítés
Pápa-Tapolcafő 01408/1	2,4	rét és láprét	gépi szárzúzás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pápa-Tapolcafő 01408/2	0,1	rét és láprét	gépi szárzúzás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pápakovácsi 0216	0,5	rét és láprét	tisztítókaszálás (élőhely fenntartás), vállalkozói teljesítés
Pécsely 072/2	5	sztyepprét, cserjés	gépi szárzúzás, saját teljesítés
Pécsely 017/8	1	kaszálórét	kaszálás/takarmánytermesztés, részben saját teljesítés
Pécsely 015/9	0,2	kaszálórét	kaszálás/takarmánytermesztés, részben saját teljesítés
Pécsely 0137	12	száraz gyepek	takarmánytermesztés, fajvédelmi célú kaszálás (ürge), részben saját teljesítés
Pécsely 0108/7 a	3,3	lucernás és gyepek	kaszálás/takarmánytermesztés, részben saját teljesítés
Pécsely 0100/9	1,5	kaszálórét	kaszálás/takarmánytermesztés, részben saját teljesítés
Pécsely 010	1	kaszálórét	kaszálás/takarmánytermesztés, részben saját teljesítés
Pécsely 0116/3	6	kaszálórét	területkezelés, takarmány előállítás, saját teljesítés
Pécsely 0113/3	4		területkezelés, takarmány előállítás, saját teljesítés
Pécsely 015/11	2	kaszálórét	területkezelés, takarmány előállítás, saját teljesítés

Pécsely 031/11	4	kaszálórét	területkezelés, takarmány előállítás, saját teljesítés
Pécsely 06/4	4	kaszálórét	területkezelés, takarmány előállítás, részben saját teljesítés
Pécsely 0163/4	2	száraz gyepp	területkezelés, takarmányelőállítás, tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 0110/5	0,6	cserjésedő száraz gyepp	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 0108/7 c	1	kaszáló és nádasodó gyepp-folt	kaszálás és szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 0198/4	0,9	száraz gyepp	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 0202/4	1,5	száraz gyepp	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 050/6	5	lejtősztyepp, irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 052/3	1	lejtősztyepp, irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 057/2	0,5	lejtősztyepp, irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 059/4	1	lejtősztyepp, irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 054/1	0,5	lejtősztyepp, irtásrét	szárzúzás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Pécsely 0108/7 d	2	kaszálórét	területkezelés, takarmány előállítás, részben saját teljesítés
Sármellék 043/14 a,b	12,3 ha	kaszáló	kaszáló hengerezése
Sármellék 043/2	21	lucerna	kaszálás

Sármellék 043/14 a,b,c	12	kaszáló	kaszálás
Sármellék 043/2	4	lucerna	kaszálás
Sásdi-rét	10 ha	gyep	Tisztító gépi szárzúzás.
Sásdi-rét	0,5 ha	láprét	Kézi bozótkaszás területkezelés, kaszálék összegyűjtése, lehordása.
Sávoly 0131	5,5	kaszáló	kaszálás
Somlóvásárhely 0160/2	7	kiszáradó láprét, aranyvesszős	gépi szárzúzás, (élőhely fenntartás)vállalkozói teljesítés
Szentbékálla 012/22, Köveskál 0324/4 b, Balatonhenye 0118/30	17,3	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés és kaszálás. Külsős teljesítés.
Szentbékálla 034/12	4,5	legelő	Tisztító kaszálás.
Szentbékálla 036/1	17,1	kaszáló	Kaszálás
Szentbékálla 038/1,2,3, Köveskál 0215/1,4	8,7	gyep	Kézi bozótkaszás sarjleverés és kaszálás. Külsős teljesítés.
Szigliget 0204	10,5	gyep	Kaszálás
Szigliget 0190/3 dél	13	gyep	Kaszálás
Szigliget 0190/3 észak	25	gyep	Kaszálás
Szigliget 0192/5 dél	26	gyep	Kaszálás
Szigliget 0192/5 észak, 0192/8	27	gyep	Kaszálás
Szigliget 0195, 0197, 0200		kiszáradó láprét	Szárzúzás
Szigliget 0195/a	10	gyep	Kaszálás
Szigliget 0195/a,0197, 0200	14	gyep	Kaszálás
Szigliget 0195/a,0206	10	gyep	Kaszálás
Szigliget 0195a észak,0216	6	gyep	Kaszálás
Szigliget 0195a észak,0216	3,5	gyep	Kaszálás
Szigliget 0204	17	kiszáradó láprét	Szárzúzás
Szigliget 0210	14	gyep	Kaszálás

Szigliget 0213	13,2	gyep	Kaszálás
Szigliget 0223	11	gyep	Kaszálás
Szigliget0210	19	kiszáradó láprét	Szárazítás
Tihany 083/8d	11,5	száraz legelő	tisztítókaszálás, bálványfa injektálás, saját teljesítés
Tihany 08/28	2	száraz gyep	gépi szárazítás, saját teljesítés
Tihany vadásznyiladékok	2	száraz/üde gyepek	gépi szárazítás, saját teljesítés
Tihany 057/2a	1,5	száraz gyep	fajvédelmi célú kaszálás (ürge), saját teljesítés
Tihany 058/9	2	száraz gyep	fajvédelmi célú kaszálás (ürge), saját teljesítés
Tihany 086/1	1	száraz gyep	záportározó tisztító kaszálás, saját teljesítés
Tihany 093/94	1	levendulás	sorközkaszálás, levendulaaratás, saját teljesítés
Tihany 0106/8	1,5	levendulás	sorközkaszálás, levendulaaratás, saját teljesítés
Tihany 048/2	0,3	száraz gyep	fajvédelmi célú kaszálás (ürge), saját teljesítés
Tihany 034/1b	1	száraz gyep	fajvédelmi célú kaszálás (ürge), saját teljesítés
Tihany 010/17	0,2	száraz gyep	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 010/18	0,3	száraz gyep	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 010/25	0,1	száraz gyep	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés

Tihany 010/27	0,2	száraz gyepek	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 0112/14 a	1	száraz gyepek	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 0135/3	0,5	száraz gyepek	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 015/29	1	levendulás	kézi levendulaaratás, vállalkozói teljesítés
Tihany 031/16 a	3	cserjés rét	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 065/19	1,5	szőlőparlag	Szőlő kivágás, szőlőtámrendszer bontása
Tihany 087 c	2,0	száraz gyepek/rét	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 093/94 a	3,5	száraz gyepek	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés, bálványfa vegyszeres gyomirtása
Tihany 015/29	4	levendulás	minden 2. sor kizúzása a gépi kezelhetőség érdekében, saját teljesítés
Tihany 065/19	4	felhagyott szőlő	vegyszeres injektálás, lombpermetezés, saját teljesítés
Tihany 065/19	4	lucernás	kaszálás, takarmányelőállítás, saját teljesítés
Tihany 083/8, 090	0,2	út menti szegély	útszegély kezelése, benőtt ágak visszavágása, saját tel- jesítés
Tihany vadásznyiladékok	2	száraz/üde gyepek	gépi szárazítás, saját teljesítés
Tihany 0133 c, d, g	4	levendulás	kézi és gépi tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany 015/29	4	levendulás	kézi cserjeirtás, vállalkozói teljesítés

Tihany 065/19	1	szőlőparlag	szántás, vetéselőkészítés, lucernavetés szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tihany/Aszófő Felsőláp	3	vadásznyiladékok	szárazítás/tisztítókaszálás, saját teljesítés
Tódi-rét	4 ha	kaszáló	Tisztító gépi szárazítás.
Vadtelep	15 ha	gyep	Tisztító gépi szárazítás.
Veszprém 01162/2	1	üde gyep	tisztítókaszálás (tanösvény), saját teljesítés
Veszprém 01162/6	0,1	üde gyep	tisztítókaszálás (tanösvény), saját teljesítés
Veszprém 01163/2	0,1	üde gyep	tisztítókaszálás (tanösvény), saját teljesítés
Vörs 02/1	6	kaszáló	kaszálás
Vörs 059/3	7	kaszáló	kaszálás
Vörs 097	14	kaszáló	kaszálás
Zalacomár 0186d,0188a,b,c, 0190a,	19,37 ha	legelő	területtisztítás szárazítóval
Zalacomár 0181/5,6	26,74 ha	legelő	területtisztítás szárazítóval
Zalacomár 0186a	9	legelő	kaszálás
Zalacomár 0174/1	7	kaszáló	kaszálás
Zalacomár 0171a	26	kaszáló	tisztító kaszálás
Zalacomár 0488/3a	14	kaszáló	tisztító kaszálás

Zalacomár 0188b	1	legelő	tisztító kaszálás
Zalacomár 0188c	11	legelő	tisztító kaszálás
Zalaszabar 021f,g	23	üde láprét	kaszálás
Zalavár 021/6c,d	9,1 ha	legelő	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 080g	39,7 ha	üde láprét	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 080f	7,04 ha	üde láprét	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 080a	8,78 ha	üde láprét	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 037 b	12,8 ha	üde láprét	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 09a,g	23,35 ha	legelő	területtisztítás szárazúzóval
Zalavár 080g	35	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080f	5,5	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080a	8	üde láprét	kaszálás
Zalavár 080	42	üde láprét	kaszálás
Zalavár 021/6	15	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 021/6c	6	legelő	tisztító kaszálás

Zalavár 021/6d	2,5	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 09a	12	legelő	tisztító kaszálás
Zalavár 021/6d	13	legelő	tisztító kaszálás
Zalaszentgrót 010296	0,5	aranyvesszővel, kutyabengével fertőzött lép- és mocsárrét	özönfajokkal fertőzött foltok kaszálása kézi vezetésű egytengelyű, önjáró kistraktorral, szárzúzás
Zalaszentgrót 010297	0,5	aranyvesszővel, kutyabengével fertőzött lép- és mocsárrét	özönfajokkal fertőzött foltok kaszálása kézi vezetésű egytengelyű, önjáró kistraktorral, szárzúzás
Letenye 0115/b	13,1	visszagyepesített szántó	szárzúzás, külsős teljesítés
Letenye0130	2	cserjésedő, Solidagos gyep	szárzúzás, külsős teljesítés
Letenye0151/20	4	az állattartó telephez tartozó gyep	kaszálás, külsős teljesítés
Molnári057/2	0,76	gyomos mezofil gyep	kaszálás, külsős teljesítés
Molnári068/a	0,4	gyomos mezofil gyep	kaszálás, külsős teljesítés
Molnári085/b	2,9	gyomos mezofil gyep	kaszálás, külsős teljesítés
Muraszemenye062/4/b	4	Solidagos ártéri gyep	kaszálás, külsős teljesítés
Letenye 0120	2	cserjésedő, Solidagos gyep	szárzúzás, külsős teljesítés

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Élőhely-rehabilitáció forrása	Élőhely-rehabilitáció kezdete	Élőhely-rehabilitáció várható befejezése
1.	Mura-menti TK	5,5	felhagyott, spontán fásodott, cserjésedett szántó; regenerálódó gyeperdő	LIFE17 IPE/HU/000018	2021	2023
2.	Batyki-láprét	17,6	kékperjés láprét	LIFE17 IPE/HU/000018	2021	2023
3.	Hévízi-tó TT és Hévízi-csatorna	30	álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete	KEHOP-4.1.0-15-2016-00050	2017	2022.03.31
4.	Hévíz-Keszthelyi-láp	1	magassásos	KEHOP-4.1.0-15-2016-00050	2022	2023
5.	Balatonfüredi-erdő TT/HUBF20034-Balatonfüredi erdő;	20	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (91G0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők	LIFE16NAT-IT-000245	2018	2025
6.	Magas-Bakony Tájvédelmi Körzet/HUBF30001-Északi Bakony;	30	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0)	LIFE16NAT-IT-000245	2018	2025

			K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (91G0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY2 – Törmeléklejtő-erdők LY3 – Bükkös sziklaerdők LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők			
7.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park/HUBF20006-Tihanyi-félsziget,	20	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők	LIFE16NAT-IT-000245	2018	2025
8.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park/HUBF20014-Öreg-hegyi riviéra	15	L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek (91H0) L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek (91M0) K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (91G0) M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők (91H0) LY2 – Törmeléklejtő-erdők LY3 – Bükkös sziklaerdők LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők	LIFE16NAT-IT-000245	2018	2025

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

A felhagyott, illetve nem megfelelő intenzitással kezelt területek, valamint az erdők nem megfelelő hasznosítása továbbra is megfigyelhető és jelentős hatással bír. Saját vagyonkezelés esetén tekintettel vagyunk az 5.2.2 fejezetben felsorolt kezeléseknél az ott található fajok igényeire (pl. haris (*Crex crex*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), zanótboglárka (*Maculinea nausithosus*), szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*), csarab (*Calluna vulgaris*), lisztes kankalin (*Primula farinosa*), mocsári tőzgeboglár (*Parnassia palustris*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*)). Így ezen fajok utóbbi kivételével hosszú távon megőrizhetőek ezeken a területeken, a nem védett területeken azonban kérdéses a helyzetük.

A lápréti növényfajokat élőhelyük kezeletlensége, valamint az évek óta tartó szárazodás hatásaival összeadódva, a területek avarosodása, gyomosodása, cserjésedése veszélyezteti. Védett növényfajaink közül vannak olyanok, ahol drasztikusabb egyedszámcsökkenés tapasztalható (zergeboglár, lisztes kankalin, mocsári tőzgeboglár), annak ellenére, hogy a korábbi élőhelyrekonstrukciós beavatkozások magukra az élőhelyekre láthatóan pozitív hatással vannak. 2023-as év csapadékosabb volt, erre gyorsan tudtak reagálni egyes lápréti, üde réti fajok, így például a pókbangó állományok mind a monitorozott, mind a további előfordulásain jelentős állománynagyságot produkáltak.

Jelentős hatású a száraz és üde gyepek esetében is tapasztalható vadkár, mely kora tavaszi, gyepi fajok virágzását, magérlelését hiúsítja meg.

A folyami rák állományok visszaszorulása országos szinten megfigyelhető. Szakirodalmi és terapi adatokat is feldolgozó vizsgálatban (Weiperth et. al, 2020) arra a következtetésre jutottak a szerzők, hogy a folyami rák visszaszorulóban van a Balaton vízgyűjtőjén. A folyami rák állományának egy stabil populációja élt a Kerka és a Kerca teljes hazai szakaszán. Információink szerint a Kerka vízgyűjtőjén végzett vizsgálatok során a faj állománya mára csak a Lovászi feletti szakaszon tekintető stabilnak és egyes befolyókban is hosszabb távon kétséges a faj megmaradása részben a folyamatos humán terhelések, részben a mind hosszabb és tartósabb kiszáradások miatt. A vízfolyás magyarországi elszennyezése, kiszáradás mellett fontos megemlíteni, hogy a 2023 augusztusában bekövetkezett jelentős árhullámok után a Kerka teljes hossz szelvényében egy vékony vörös hordalék jelent meg, mely 2023 őszén is végig megfigyelhető volt. Mivel a folyami rák a Kerka alsó szakaszáról mára teljesen eltűnt a jelzőrák terjedése miatt, így kérdés, hogy a főág és egyes befolyók középső és felső szakaszain meddig tud fent maradni az állománya (Weiperth A. szóbeli közlése).

Nagyobb folyóvizeken (pl. Mura, Kerka) az egyik legjelentősebb veszélyforrásnak az inváziós halfajokat jelölhetjük meg, melyeknek az őshonos halfaunára gyakorolt negatív hatása közismert. Nagy egyedszámú populációikkal az őshonos fajok életterét csökkentik, továbbá táplálékkonkurenciát jelentenek számukra. Ugyancsak számottevő néhány inváziós halfaj (fekete törpeharcsa, naphal) ikra- és ivadékpusztítása, amivel komoly károkat okoznak az őshonos halfajok ivadékaiban. A széles kárász (*Carassius carassius*) visszaszorulása valószínűsíthetően az ezüstkárász (*Carassius gibelio*) gradációjával hozható összefüggésbe. A természetes halközöségeket a kisebb vízfolyások kiszáradása is veszélyezteti.

2023-ban a megelőző évek száraz és extrém csapadékhiányos időjárásának vége szakadt, ami segítette a vízhez kötődő fajok fészkelő állományainak regenerálódását. A gémtelpek állományának csökkenése megállt pl. a nagy kócsag (*Ardea alba*) esetében. Újra fészkel a működési területünkön a batla (*Plegadis falcinellus*) a Kis-Balatonon. A Balatonban magasan tartott vízszint miatt a déli parton egy, az északi parton 7 nagy kócsag (*Egretta alba*) telep továbbra is megtalálható parti nádasban.

A több éve a Marcal-medencében költő daru (*Grus grus*) pár ez évben is sikeresen nevelt fel egy fiókát. Ugyanakkor új pár jelenlétét (és sikeres költését) tapasztaltuk a Válicka mentén (2 fióka). Működési területünk jelenleg a kerecsen sólyom (*Falco cerrug*), hazai idén is két pár volt az állományuk (Mezőföld), melyből az egyik sikeresen repített fiókákat.

A 2022-es évben a költési és diszperziós időszakban jelentkező aszály következtében a nádi és nádton fészkelő énekesmadarak költési, táplálkozó, illetve vedlő területei beszűkültek országosan, különösen igaz ez a fülemülesitkére (*Acrocephalus melanopogon*) mely a vízben álló nádas komplex táplálék bázisát preferálja a vedlési és vonulási időszak során. Sok esetben a 2023-as év csapadékos időjárása sem tudta ezt ellensúlyozni, így a fülemülesitke főbb magyarországi költő és vedlőterületein fellépő vízhiány következtében továbbra is a Kis-Balaton (és valószínűleg a Balaton) nádasai kiemelt jelentőségűnek mutatkoztak a 2023-es év vonulási időszaka során (és feltehetően költési időszakban is). Munkatársaink 2 helyen állítottak hálót és a vonulási csúcs két hetében és megközelítően 800 példányt fogtak a Kis-Balatonban. Ez a faj teljes 2023-es évben végzet hazai (országos, egész éves) jelölésének majdnem 40%-a. Az Igazgatóság működési területén munkatársaink által gyűrzött fülemülesitkék az országos adatok tükrében: 2019-ben a Magyarországon jelölt madarak 28%-a, 2020-ban 26%-a, míg 2021-ben 32%-a és 2022-ben 46%-a.

2023-ban a Balkánon végzett sitke kutató akciókon Albániában és, Görögországban 424%-ban a BfNPI működési területéről származó gyűrzött egyed került meg (az összes detektált visszafogáshoz képest). Kijelenthető, hogy térségünk 2023-éven is kulcsfontosságú volt a faj kárpát-medencei állományának fenntartásához és túléléséhez.

Magas patogenitású madárinfluenzával kapcsolatos események. A járvány az Igazgatóság működési területét is érintette. Nagyszámú (100+) dankasirály (*Chroicocephalus ridibundus*) és kuszvágócsér (*Sterna hirundo*) adult és fióka pusztult el az irmapusztai telepen (Balatonlelle). Az őszi hullámban daru pusztulást is tapasztaltunk (Kis-Balaton 2 egyed). Az év vége felé több tucát bütykös hattyú (*Cygnus olor*) teteme került elő a Marcal-mentén.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése

Növényfajok tekintetében az adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*) és a Janka sallangvirág (*Himantoglossum calcaratum* subsp. *jankae*), valamint a mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) és a tátorján (*Crambe tataria*) rendelkezik fajmegőrzési tervvel. Utóbbiak esetében a monitoring tevékenységen kívül a faj igényeihez alkalmazkodó speciális gyepezést (kaszálást/ szárazzást) végzünk. A védett területen a tátorján (*Crambe tataria*) állománya a korábbi magvetések és területkezelések ellenére is fokozatos csökkenést mutat, míg a környező zártkerti ingatlanokon szórványosan jelen van, esetenként nagyobb állománymagyságban. A fajjal kapcsolatos ismereteink bővítése mellett a klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése a faj élőhelyein, akár a területkezelések átgondolása (zárt gyepekben nem jó a versenyképessége) segítheti a faj fennmaradását. A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) állományaiban kézi kaszálást és a kaszálék kézi erővel történő lehordását végezzük, ezzel is elkerülve a faj példányainak közvetlen sérülését, valamint a talaj tömörödését és az élőhely károsodását. Emellett „kísérleti” beavatkozások monitoringját végeztetjük a Nyirádi Sár-állón az avarosodás megakadályozására, mely a lehetséges kedvező természetvédelmi beavatkozások megállapítását segíti. A faj esetében továbbá génmegőrzési tevékenység is történik a pécselyi szaporítókertben.

Ugyancsak a pécselyi szaporítókertben végezzük a liztes kankalin (*Primula farinosa*) génállományának fenntartását, valamint magvetés történik a Sásdi rét állományának megőrzésére.

2023-ban is végeztük Kis-Balatonon és Ordacsehi berekterületén a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) szaporodóhelyek lekerítését a predáció csökkentése érdekében.

2023 tavaszán a Kis-Balatonon (nagyradai szigeten) és Balatonlelle Irmapusztán (XI-es tóegység) folytak területkezelések telepesen fészkelő sirályfajok (dankasirály és szerecsensirály) valamint küszvágócsér védelme érdekében. A területeket megtisztítottuk és nádaplanok is kerültek kihelyezésre.

Fehér gólya esetében folyamatos volt a kapcsolattartás a hálózati engedélyes áramszolgáltatókkal, együtt végeztük az új fészkek tartórahelyezését, kikönnyítéseket és tartó-cseréket.

2022-év végén érkezett minisztériumi feladatkiadás követően felmérésre kerültek a működési területünkön lévő hulladéklerakók közelében található veszélyes áramhálózati elemek. Ezek közül, a Nagykanizsai Regionális Hulladéklerakó közelében található hálózat bizonyult „madárgyilkosnak”. Hatósági kötelezés segítségével 2023-évben az áramszolgáltató a VÁT-H 21 szerint elérhető legjobb technikával az érintett szakaszt madárvédelmet önmagukban biztosító fejszerkezetekkel átépítette.

Igazgatóságunk működési területén tovább folytatódott a pontszerű veszélyes áramhálózati elemek, madárbaráttá alakítása. Területünkön több idegen tulajdonú (nem a hálózati engedélyes tulajdonában lévő) hálózat található, ezek esetében nagyon nehéz madárbarát átalakítások megvalósítása. Egy ilyen szakaszon (Öcs közelében) sikerült – utólagos szigetelések alkalmazásával) egy másfél kilométeres veszélyes szakaszt biztonságosabbá tenni.

Természetes ürgeállományaink a legjelentősebbek közé tartoznak, különösen azért, mert a működési területünkön az élőhelyi lehetőségeknek megfelelően még több helyen működik hajtásos birka legeltetés. Ez a típusú területkezelés az alapja annak, hogy a fajra jellemző metapopulációs élőhelyhasználati mód fennmaradhasson. Az országos állományok szigetszerű élőhelyszerkezetük miatt (pl. repterek) többnyire nem követhetik ezt a fajra jellemző populá-

ciós dinamizmust. A legnagyobb ürgeállományunk (Szentkirályszabadja Reptér) védelme az információink szerint átalakulóban lévő tulajdonosi viszonyok miatt nem optimális. Ennek ellenére sikerült megtartani, jobb irányba elmozdítani a terület kezelési intenzitását. Összességében az ürge élőhelyek minősége a faj számára megfelelő állapotban vannak. Telepített ürgeállományaink állapotát évenként több alkalommal ellenőrizzük és kotorék szinten is felmérjük (Tihany, Pécsely, Várpalota, Nyirád).

Fajmegőrzési tevékenység:

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV)	A tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>)	-	FV	Keszthelyi-hg (Rezi, Cser-szegtomaj); Sümeg-Tapolcai-hát Óbudavár	Tájékoztatás, egyeztetés a tulajdonosokkal a faj fennmaradását szolgáló tevékenységgel kapcsolatban; A Tapolca Sümeg irányába tartó útszakaszon településrendezési eszköz módosítás, kerékpárút kialakítás kapcsán a faj védelmét szolgáló intézkedések megtétele. Óbudavár temető: egyeztetés a temetőgondnokkal (magasabb tarlómagasság meghagyása)
2.	Agárkosbor (<i>Anacamptis morio</i>)	-	V	Kékkút-Salföld	Agárkosbor élőhelyének kímélete, legeltetés idő-és térbeli korlátozása. Termésképzés sikeres.
3.	Csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	-	FV	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	konténeres növényegyed felnevelése, majd a KNP DINP élőhelyein történő kiültetése
4.	Fehér májvirág (<i>Parnassia palustris</i>)	-	V	Sásdi rét/ Pécsely Batyki-láprét	Kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása; biomassza eltávolítás talajkímélő módon; A faj génállományának fenntartása Kézi kaszálás, biomassza eltávolítás
5.	Házi berkenye (<i>Sorbus domestica</i>)	-	V	Balatonfüred, Tihany	csemete kiültetése tölgyes lécekben
6.	Holuby bangó (<i>Ophrys holubyana</i>)	-	FV	Balatonfüredi-erdő	Fokozott ellenőrzés ez évben virágzás idején.

7.	Hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	-	V	működési terület	Élőhely védelmi előírás javaslatok a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban; Hóvirágos területek fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése. Új előfordulások rögzítése.
9.	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	-	V	Sásdi-rét	Márciusban magérlelés elősegítése okán az élőhely átmeneti, vadriasztós körülkerítése.
10.	Lisztes kankalin (<i>Primula farinosa</i>)	-	FV	Sásdi rét Lesencetomaji láprét	Kézi kaszálás, biomassa eltávolítás talajkímélő módon; magvetés A faj génállományának fenntartása Pécselyen, magvetéshez. A Lesencetomaji lápréten márciustól októberig a faj élőhelyéül szolgáló, zsombékos szerkezetű láprét legeltetésből történő kivonása (körbekerítése).
11.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	+	FV	Nyirád Sáralló TT, Tapolca Pénzes-rét/ Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert	A faj génállományának fenntartását Pécselyen a BfNPI által kialakított kertben végezzük. A kertben előállított előnevelt hagymákat a forráspopuláció (Nyirád Sáralló TT) megerősítésére használjuk.
12.	Mocsári kockásliliom (<i>Fritillaria meleagris</i>)	-	V	Zala-völgy	Teljeskörű felmérés zajlott a faj előfordulásával kapcsolatban a kezelési intézkedések, ajánlások megtételéhez.
13.	Nagy aggófű (<i>Senecio umbrosus</i>)	-	FV	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert Lesencetomaji láprét	A faj génállományának fenntartását végezzük. A Lesencetomaji lápréten a recens előfordulás elkerítése a legelő állatoktól.
14.	Pókbangó (<i>Ophrys sphegodes</i>)	-	FV	Kornyó-tó környéki gyeppek	Legeltetés, tér- és időbeli korlátozása. Cserjéirtás kézzel, géppel. Virágzás, termésérés sikeres.

15.	Tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	+	FV	Balatonkenesei tátorjános TT és környéke	Folyamatos nyomon követés, kezelési intézkedések tervezése
16.	Tavaszi tőzike (<i>Leucjum vernum</i>)	-	V	Kerka-mente (Lenti Parkerdő)	Őrzés a Kerka-mentén (Lenti Parkerdő). Védelmi javaslatok az erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban
17.	Téltemető (<i>Eranthis hiemalis</i>)	-	V	működési terület	Téltemető területek fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése.
18.	Tiszafa (<i>Taxus baccata</i>)	-	-	A Szentgáli tiszafás TT	A Szentgáli-tiszafás TT nagy felbontású légifotózása több alkalommal.
19.	Védett és fokozottan védett növényfajok állományainak fennmaradása érdekében kaszási kíméleti területek	-	V, FV	védett és natura 2000 területek	A kezeléssel érintett fajok elsősorban a szibériai nőszirm, fehér zászpa, méhbangó, mocsári kosbor, hússzínű ujjaskosbor, agárkosbor, királyné gyertyája, adriai sallangvirág, széleslevelű nőszőfű, vitézvirág, csőrös nőszőfű, bíboros kosbor, pázsitos nőszirm.
20.	Zergeboglár (<i>Trollius europaeus</i>)	-	V	Pécsely, a BfNPI által kialakított szaporítókert Bakonygyepesi Zergebogláros TT	A faj génállományának fenntartása Rendszeresen végzett természetvédelmi célú kaszálás!

Továbbá igazgatóságunk az Öskü 03 hrsz-ú területről kimentett fajok (hegyi és délvidéki árvalányhaj, tavaszi hérics, sulyoktáska, ezüstaszott, Szent-István szegfű, borzas vértő, selymes peremisz, selymes boglárka, pézsmahagyma, vitézvirág, tarka imola, pusztai meténg, árlevelű len, kifészékű hangyabogánccs, borzas szulák) megközelítőleg 700-800 egyedét a Pécselyi növénysszaporító kertben tartva végez fajmegőrzési tevékenységet.

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajvédelmi terv (+,-)	Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV)	A tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Bogarak	-	V	Balaton-felvidék	Biotóp fák kijelölése (festéssel jelölve, koordináta rögzítve) gazdálkodók tájékoztatása folyamatos.
2.	Daru (<i>Grus grus</i>)	-	V	Zala: Válicka	A májusban észlelt darupár költési feltételeit a terület tulajdonosának segítségével sikerült biztosítani: sikeres költés, 2 fióka.
3.	Denevérfélék	-	V, FV	működési terület (Kis-Balaton, Nagyberek)	Odú kihelyezés és ezek figyelemmel kísérése. Denevér odúk elhelyezése és felújítása a Kis-Balatonon, Nagyberekben.
4.	Énekesmadarak	-	V	működési terület	Madárodúk kihelyezése
5.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	+	FV	működési terület	Fészektartó állvány és műfészek kihelyezés, folyamatos kapcsolattartás az áramszolgáltatókkal, haváriák kezelése. Középfeszültségű oszlopok, transzformátorok madárbarát kialakítása
6.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	+	FV	Zalaegerszeg és Lenti térségében	2023 tavasz: gólyafészek kikönnyítés (pl. Vindornyafok, Szentgyörgyvár, Várvölgy, Vindornyaszőlős, Zalában további 40 helyszínen); 2023. nyár: BfNPI - EON közreműködéssel fiókák gyűrzése 2023. június: Zalaegerszeg és Lenti térségében, az EON közreműködésével fiókák gyűrzése Zala vármegyében 26 fészekben 73 fióka.
7.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	-	FV	működési terület	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, fészekkeresés, védőzóna kijelölés új fészek

					körül (több eddig nem ismert fészek új revírben és több váltófészek is előkerült, pl. Tornyiszentmiklós) Áramütött gólyát találtak Nagykanizsa, Látóhegy külterületi részén lévő oszlopon, egyeztetés az EON-nal.
8.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	-	FV	működési terület Nagyberek	Együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával, új költőhelyek kialakítása eddig lezárt épületekben. templomok magtár padlásokra kihelyezés és ellenőrzés Költőládák kihelyezése
9.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	-	FV	működési terület	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása. Partfalak védelme költési időben. partfalvédelmi egyeztetések gazdálkodóval, területtulajdonosokkal (pl. NIF az M76 tervezett nyomvonalán)
10.	Haris (<i>Crex crex</i>)	-	FV	működési terület	Kaszálásnál madárriasztó szerkezet alkalmazása, kezelés a szakmai kritériumok betartásával. Potenciális haris élőhelyeken a gazdálkodók tájékoztatása levélben.
11.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	-	FV	működési terület (Somogy, Veszprém)	Kihelyezett alumínium ládák, több mesterséges fészkelőhelyet létesítettünk a faj számára a MAVIR és EON hálózati rendszereken, melyeket figyelemmel kísérünk. A működési területünkön az irodalmi adatok és a megfigyeléseink szerint korábban aktív a Veszprém vármegyei revírek egyikében ismét volt kerecsensólyom költés, sajnos ez évben sikertelen. Működési területünkön a somogyi

					revír szintén sikeres volt, a pár 4 fiókát repített.
12.	Kétéltűek; (Barna varangy, zöld varangy, erdei béka, barna ásóbéka, zöld levelibéka, gyepi béka, pettyes gőte)	-	V	Rezi: Púpos-hegy alatt R76 szakfelügyelet Zalaegerszeg Aranyos-lap	Kétéltű terelő kerítés kiépítése és a kétéltűek mentése, kétéltű szaporodóhelyek védelme.
13.	Küszvágó csér (<i>Sterna hirundo</i>)	-	FV	Irma-pusztai halastavak Kis-Balaton Murakeresztúri kavicsbányató	Csérsziget fenntartása az Irma-pusztai halastavakon.
14.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	-	FV	Nagyberek, Kis-Balaton	Odúk kihelyezése
15.	Macskabagoly (<i>Stryx aluco</i>)	-	V	Macskabagoly védelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával.	Macskabagoly védelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával.
16.	Magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>)	-	FV	Pécselyi-medence, Külső-tó, a Felső-Kongó, Sásdi-rét	Kaszálás, legeltetés tér-és időbeli korlátozása
17.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	-	V	Kis-Balaton; Ordacsehi berek	A korábbi években elvégzett alapállapot felvétel és kísérleti villanypásztor kerítés telepítése után az idei évben is villanypásztorral kerítettük körbe azokat a területeket, melyek a korábbi évek tapasztalatai alapján a legalkalmasabbak a teknősök szaporodására. A predált fészkek felmérése a kerítésen kívül és belül egyaránt megtörténik, jelenleg folyamatban van. A kerítés ellenőrzése, javítása folyamatos.

18.	Molnárfecske (<i>Delichon urbicum</i>)	-	V	működési terület	Folyamatosan zajlik az észlelt fészkek helyének rögzítése az OBM biotikai adatgyűjtőjében. A fészkeléssel érintett ingatlan tulajdonosokat tájékoztató levélben értesítjük a faj védelmével és megőrzésével kapcsolatos tudnivalókról; Engedély nélküli fészkekeltávolításokkal kapcsolatos hatósági ügyintézésben való részvétellel
19.	Parti fecske (<i>Riparia riparia</i>)	-	V	működési terület	Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása. Partfalkarbantartás a Kis-Balaton saját munkagéppel (Sávoly, Ingó).
20.	Ragadozó madarak	-	V, FV	működési terület	Gallyfészkek felmérése, új fészkek bemérése, védelmi javaslatok az erdőtervezés során
21.	Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	-	FV	működési terület	Költőhelyek folyamatos nyomon követése: 2023-ban új rétisas költőpárhoz tartozó fészkek kerültek elő Ortaháza és Zalaudvarnok térségében. A faj sikeres költésének védelmében a Kőrös-hegy 9/NY erdőrészletben korlátozások elrendelésére került sor. A fészkek állapotának, költési tevékenységnek nyomon követése, fiókagyűrés (13 fióka).
22.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	-	FV	működési terület	A működési területünkön megtelepedő párok felderítése az egyik legfontosabb feladat a faj védelme szempontjából. A bányák üzemeltetését egyeztetjük a baglyok fészkelőhelyeinek

					védelmében. Geocatching pontok felülvizsgálata a fészkelésre alkalmas sziklafalak mentén.
23.	Ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	-	FV	Tihany, Pécsely, Várpalota, Nyirád Szentkirályszabadja Reptér	A telepített és természetes állományok fokozott nyomkövetése, a kialakuló metapopulációs állományok felderítése, a telepítési programunk folytatása.
24.	Vadmacska (<i>Felis silvestris</i>)	-	FV	működési terület	A faj monitorozása (vadkamera) védelmi intézkedések tervezéséhez.
25.	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	-	FV	működési terület	A faj monitorozását és a hazai tendenciákkal párhuzamos élőhelyfoglalását a kezdetektől minden fészkelési idényben és a nyugalmi időszakban is monitorozzuk. A faj megtelepedését és sikerességét korlátozó tevékenységeket (sziklamászás, geocatching, viaferrata), tényezőket felkutatjuk. (Balatonfüreden a Kóloska-sziklán illegális mászóutak felszámolása, biztosítóeszközök eltávolítása a szikláról)
26.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	-	V	működési terület	Új fészektelepek folyamatos keresése, felmérése a működési területen. Az érintett ingatlanok tulajdonosainak szisztematikus tájékoztatása a faj védelméről. A városi vetési varjú kolóniák szabályozásával kapcsolatos egyeztetések Zalaegerszeg, Nagykanizsa és Zalaszentgrót városával.
27.	Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)	-	V	Kis-Balaton, Nagyberek	Vércseláda kihelyezése

5.4.3 Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Országosan is kiemelkedő természetvédelmi feladat fecskefajaink védelme. Térségünkben fontos fajvédelmi probléma az épület felújítási munkálatok során a molnárfecskék fészkeinek veszélyeztetése. Mind magán, mind közösségi célokat szolgáló épületek homlokzatszigetelésénél, homlokzat felújítás vagy higiénias szempontok alapján elvégzett átalakítások alkalmával tapasztaltunk fészekleveréseket. A pályázatok során sem feltétlenül keresik meg Igazgatóságunkat és a fészkeket nem csupán a fészkelési idényen kívül verik le engedély nélkül, hanem akár költési időszakban is. Találkoztunk olyan fecskék távol tartására, riasztására irányuló tevékenységgel is, amikor csillogó alumínium szalagokat függesztettek a fecskefészkek röpnylásának közelébe. Családi házak esetén a nyári homlokzatszigetelés munkálatait sikeresen korlátoztuk térben és időben, anélkül, hogy mind a fészkelési sikert, mind a műszaki kivitelezést károsan befolyásoltuk volna. Új jelenség, hogy a Balaton körül szaporodó lakóparki épületeket a madarak, gyakran már az építési tevékenység alatt elfoglalják, újabb problémákat generálva. Fecskefajokkal kapcsolatban 97 db ügyirat keletkezett.

Szintén nagyobb arányban előforduló probléma a telelőhelyükről visszaérkező gyurgyalagok (*Merops apiaster*) valamint partifecskék (*Riparia riparia*) és az azonos időben kiásott épület alapok síkgödreinek, valamint föld depóniáinak témaköre. A gyurgyalagok és partifecskék szívesen foglalják el fészkelőüregük kialakítására a frissen kibontott vagy leszakadó falak függőleges részeit. Ebből a szempontból a kiásott házalapok jó megtelepedési lehetőséget kínálnak. A korábbi években tapasztaltak alapján azt mondhatjuk, hogy a házalapok kiásásánál különös gondot kell fordítani arra, hogy a gyurgyalagok ne foglalhassák el ezeket a számukra veszélyes friss falakat, mert megtelepedésük esetén általában azzal szembesülünk, hogyha nem biztosítható korlátozó határozattal a teljes zavartalanság, akkor a fészkelés az állandó zavarás miatt bizonyosan megghiúsul. Az építők szemszögéből viszont a gyurgyalag és a partifecske megtelepedése együtt jár az építkezés időszakos teljes felfüggesztésével. A Balatonnál általános jelenség a használaton kívüli vízellások, horgászstégek raschel hálóval történő beburkolása. Ez a hálós megoldás számos védett madárfajt veszélyeztet, mivel lábuk halálos csapdaként belegabalyodik a hálóba. Elsősorban sirály és réce fajokat, küszvágó cséreket és kormorán fajokat sodornak így veszélybe.

Sok problémát okoz a damilok és horgok használata. Rendszeres, hogy horgász damilba beakadnak madarak (bütykös hattyú, récefélék, kis kárókatona, dankasirály), valamint nagyon sok bütykös hattyú (*Cygnus olor*) nyel horgot / horgászszereleket.

2023.11.20-án kollégákkal közös ellenőrzés a Csatár-hegyen nagy számban megjelent, ismeretlen eredetű színes gyűrűkkel jelölt énekes madarak miatt természetkárosítása bűncselekmény eljárást indított a Rendőrség. Az engedély nélkül befogott és csalimadárként használt 3 példány szécinegét és 4 példány csízt elengedtük, a befogóeszközöket és az engedély nélkül tartott preparátumokat a Rendőrség lefoglalta.

5.4.4 Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

Igazgatóságunk működési területén a legtöbb ügy a nagy kárókatonához (*Phalacrocorax carbo*) és az eurázsiai hódhoz (*Castor fiber*) köthető.

- Kárókatona esetében jelentősen növekedett az ügyszám: 27 db hatósági ügy volt 2023. évben (főszámon), jellemzően gyérítések, kisebb arányban riasztások. Ügyféli nyilatkozat adásában segítettük a hatósági munkát. Természetvédelmi szempontú kikötésekkel – támogattuk az engedélyezéseket. A Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt-vel a

Balaton vízjogi medrén belül, mely KMT és Ramsari terület, valamit több tízezer védett-, és fokozottan védett madárfaj telelőhelye, előzetesen egyeztetünk. Így a kérelmező már az engedély beadásánál is csak Balaton parti koncentrált éjszakázó helyre adott be kérelmet. A térségben ezen engedélyek alapján évente 2000-3000 egyed közötti mennyiségben ejtik el a fajt költési időben is. Ez a nagyon jelentős hatás nyomon követhető a faj fészkelő állományának alakulásában is, 2023-ban megszűnt a nagyberki telep. A tíz évvel ezelőtti mintegy 900 páros állomány **550 pár körülre csökkent** a működési területünkön!

- A növekvő hód állomány jelentős problémát okoz Zala és Veszprém vármegyékben. A fajt érintve szintén jelentősen növekedve 28 db hatósági ügy volt, riasztás, hódgát elbontás és gyérítés tárgykörében. Tavalyi években ténylegesen megkezdődtek a gyérítések több példány kilövésével.

Egyéb egyedi ügyek:

- Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) esetében 20 hatósági ügyünk volt. Évek óta Igazgatóságunk gyakorlata, hogy az új (vagy újonnan megtalált) telepekkel kapcsolatos jogszabályi helyzetről levélben tájékoztatjuk a terület tulajdonosát, konkrét káresemény bejelentése nem történt ez évben.
- Egerészölyv (*Buteo buteo*) esetében Lisperzentadorjánon baromfitartó jelezte (kamerafelvétellel igazolta) egerészölyv zsákmányolását, kártételét. A Természetvédelmi Őrszolgálat – madárgyűrzési engedéllyel rendelkező tagja – a kérdéses egyedet megpróbálta befogni (csapdázni), de nem járt sikerrel, hatósági ügy nem keletkezett.
- Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) esetében egy hatósági ügyünk volt (riasztás kérelmezése).

Az Igazgatóság működési területét érintő kártételek esetében a táblázatos formában megjeleníthető érintett terület nagyság, állományt érintő pontos számok, valamint érintett kárösszegek tipikusan nem jeleníthetők meg.

Hód esetében is inkább a kiöntéssel és egyéb árvízvédelmi problémákkal kapcsolatos ügyek a tipikusak.

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)
nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns

A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszíni bejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelősége az NPI szerint

nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Az inváziós fajok terjedése hazai szinten a természeti környezetet érintő egyik legjelentősebb veszélyeztető tényező. Az idegenhonos fajok döntő többségére Igazgatóságunk területén szórvány előfordulások jellemzőek, ugyanakkor egy kis hányaduk jelentős területeket tudott elfoglalni (pl. aranyvessző fajok, zöld juhar, mirigyes bálványfa, cserjés gyalogakác) vagy esetenként terjedőben van (óriáskeserűfű fajok, közönséges selyemkóró...).

A közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) Veszprém és Zala vármegyében is egyre több előfordulási helyen jelent meg, míg a Mura mentén igen jelentősnek mondható bíbor nebánsvirág (*Impatiens glandulifera*) Veszprém vármegyében is terjed.

2023-ban intenzívebb terjedését figyeltük meg az idegenhonos, inváziós nutriának (*Myocastor coypus*), a Kerka, Kebele, Alsó-Válicka és Mura mellett a Kis-Balaton, Balaton, valamint a Marcal mellől is kerültek elő példányok, valamint lakossági észleléseket is kaptunk.

Igazgatóságunk természetvédelmi célú kezelési munkák során inváziós növényfajok visszaszorítását célzó tevékenységet is folytat. A saját vagyionkezelésű területeken, Natura 2000 területeken (részben pályázati forrásból) Igazgatóságunk munkatársai élőhelykezelési, helyreállítási és fenntartási munkákat végeznek, mely az inváziós fajok visszaszorítását is érinti.

Jelentős problémát okoz az aranyvessző (*Solidago* spp.) előfordulása, terjedése, mely ellen mechanikai irtást (nyár végi kaszálást, vegetációs időn kívül szárazúzást) alkalmazunk, ezek a beavatkozások alapvetően élőhelyfenntartó kezelések, de hozzájárulnak az inváziós fajok visszaszorításához is.

2023-ban közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) ellen történtek pontszerű vegyszeres beavatkozások Tihany, Káli-medence és a Kis-Balaton területén.

A mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) visszaszorítását részben pályázati forrásból a Tihanyi-félsziget és környékén, Ordacsehi-berek területén, valamint a Mura mellett végeztük törzsinjektálás, kéregkenés és/ vagy sarjhajtások pontkezelésének módszerével.

2023-ban zárult a KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 kódszámú „A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása” című projekthez kapcsolódóan a Hévízi-csatorna mechanikus úton történő inváziós hínármentesítése, amely a csatorna Hévízi-tó déli zsilipjétől a 75.számú főútig terjedő szakaszát érinti. A hínárfajok eltávolítása nagyobb részben gépi erővel történt, a műtárgyak és a védendő természeti értékek közvetlen közelében - azok védelme érdekében - kézi erővel, Igazgatóságunk munkatársai saját megvalósításban végezték a mentesítést. A beavatkozások során a karolinai tündérhínár (*Cabomba caroliniana*), mexikói vízibojt (*Gymnocoronis spilanthoides*), mexikói tölgylevelű (*Shinnersia rivularis*), kereklevelű fogaskehely (*Rotala rotundifolia*), 'Panama Pacific' tündérrózsa hibrid (*Nymphaea* 'Panama Pacific'), óriás csavarhínár (*Vallisneria gigantea*) fajok példányai jelentős egyedszámban kerültek kiemelésre. Továbbá az inváziós állatfajok gyérítését a gépi (Truxor) eltávolítás mellett húzó-, emelő- és dobóháló, valamint elektromos és varsás halászat módszerével végeztük, az eltávolítás bíborsügér, ötfoltos tarkasügér, jaguársügér, citromsügér, hibrid fajaik, naphal, szúnyogírtó fogasponty, törpeharcsa, virginiai márványrák és ezüstkárász egyedeit érintették nagy számban. Az idegenhonos, inváziós párducmintás vértesharcsa 27 példányát sikerült kifogni a Hévízi-tóból és átadni a Debreceni Egyetemnek genetikai vizsgálatokhoz.

A Mura mentén a nutria (*Myocastor coypus*) megnövekedett jelenléte miatt a vadászati hatóság határozatba foglalta az állatok kilövését, így ennek eredményeképpen 2023-ban 5 példány került elejtésre.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

	Faj	Tudományos név	Mentőhelyre szállítva	Repatriálva	El-pusztult
1	Mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	2		
2	Bütykös hattyú	<i>Cygnus olor</i>	3	11	2
3	Nyári lúd	<i>Anser anser</i>	1		
4	Búbos vöcsök	<i>Podiceps cristatus</i>	1		
5	Törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>			1
6	Bakcsó	<i>Nycticorax nycticorax</i>	2		
7	Nagy kócsag	<i>Ardea alba</i>	1		
8	Fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	22		1
9	Rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	2		1
10	Héja	<i>Accipiter gentilis</i>			
11	Karvaly	<i>Accipiter nisus</i>	1	1	1
12	Egerészölyv	<i>Buteo buteo</i>	12	2	
13	Vörösvércse	<i>Falco tinnunculus</i>	7		
14	Vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	1		
15	Kabasólyom	<i>Falco subbuteo</i>	1		
16	Kőforgató	<i>Arenaria interpres</i>	1		
17	Dankasirály	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2		
18	Gyöngybagoly	<i>Tyto alba</i>	2		1
19	Kuvik	<i>Athene noctua</i>	1		
20	Uhu	<i>Bubo bubo</i>	1		
21	Macskabagoly	<i>Strix aluco</i>			
22	Erdei fülesbagoly	<i>Asio otus</i>	5		2
23	Gyurgyalag	<i>Merops apiaster</i>	1		
24	hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	1		
25	Zöld küllő	<i>Picus viridis</i>	1		
26	Nagy fakopáncs	<i>Dendrocopos major</i>	2	4	2
27	Kis fakopáncs	(<i>Dryobates minor</i>)			1
28	holló	<i>Corvus corax</i>			1
29	Csóka	<i>Coloeus monedula</i>	2		
30	Vetési varjú	<i>Corvus frugilegus</i>	1	1	4
31	Széncinege	<i>Parus major</i>		12	1
32	Kék cinege	<i>Cyanistes caeruleus</i>			1
33	Őszapó	<i>Aegithalos caudatus</i>			6
34	Sárgafejű királyka	<i>Regulus regulus</i>			1
35	Füstifecske	<i>Hirundo rustica</i>	1		
36	Molnárfecske	<i>Delichon urbicum</i>	10	17	2

37	Feketerigó	<i>Turdus merula</i>		2	2
38	Fenyőrigó	<i>Turdus pilaris</i>	2		
39	Házi rozsdafarkú	<i>Phoenicurus ochruros</i>	3		
40	Szürke légykapó	<i>Muscipia striata</i>	1	1	
41	Csicsörke	<i>Serinus serinus</i>	1		
42	Barázdabillegető	<i>Motacilla alba</i>	6		
43	Tengelic	<i>Carduelis carduelis</i>	3		
44	Keleti sün	<i>Erinaceus roumanicus</i>	2		
45	Nagy pele	<i>Glis glis</i>			1
46	Vörös mókus	<i>Sciurus vulgaris</i>	1		
47	Hosszúfülű denevér	<i>Plecotus austriacus</i>	1		
48	Törpedenevér faj	<i>Pipistrellus sp.</i>	12		
49	Rőt koraidenevér	<i>Nyctalus noctula</i>		1	
50	Fehérszélű törpedenevér	<i>Pipistrellus kuhlii</i>			
51	Vidra	<i>Lutra lutra</i>	2		2
52	Eurázsiai hód	<i>Castor fiber</i>		1	

A Természetvédelmi Őrszolgálat a Természetmegőrzési Osztály munkatársaival végzett mentőtevékenységet 52 faj 207 egyedének a megmentése érdekében. Rendkívül szerteágazó, idő és üzemanyag igényes tevékenység, a mentés többször munkaidőn túl és hétvégén zajlik.

A sérült egyedeket a székesfehérvári Madárkórház Alapítványhoz és a Fővárosi Állat- és Növénykertbe szállítottuk. Az állatorvosi kezelést nem igénylő egyedeket a veszprémi Fehér Holló Vadmentő Alapítványhoz és a kőszegi Chernel-kertbe vittük. A denevéreket a Bakonyi Denevérvédelmi Alapítványnál helyeztük el, ellátásukat, felnevelésüket Mészáros József denevérkutató végezte.

Énekes madarak esetében leggyakoribb ok a fészekből való kiesés, denevéreknél a különböző épületbontások, a többi faj a legkülönbözőbb okból elsősorban közúti elütés, áramütés, többször mérgezés következtében szorul mentésre és ellátásra.

Mentett állatok összesen:

	Összes fajsám	Összes egyedszám	Ebből fokozottan védett	FV egyedszám
Madár	42	182	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	23
			Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	1
			Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	2
			Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	1
			Nagy kócsag (<i>Ardea alba</i>)	1
			Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	3
			Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	1

			Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	3
			Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	1
			Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	1
			Gyurgyalag (<i>Merops api-aster</i>)	1
Emlős	9	23	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	4
Egyéb gerinces	1	2		

madár	ebből fokozot- tan védett ma- dár	emlős	ebből fokozot- tan védett em- lős	egyéb ge- rinces
41 faj 188 példány	8 faj 43 példány	9 faj 137 pél- dány	nem volt	2 faj 2 pél- dány

6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

Igazgatóságunk 2023. évben a védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtásának folytatására központi költségvetési támogatást nem kapott. „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) számú projekt keretén belül természetvédelmi célzatú kezelés megvalósításához megvásároltuk a Letenye 0125/2 hrsz-ú 1,8001 ha területű ingatlant (2.787.000 Ft ellenértékért), valamint a Letenye 0125/5 hrsz-ú 1,7945 ha területű ingatlant (2.787.000 Ft ellenértékért), melyek még nem kerültek a vagyonkezelésünkbe.

2023-ban egy esetben éltünk az elővásárlási jogunkkal, a Balatonfüred 0186/6 hrsz-ú ingatlan esetében (vételár: 2.583.600,- Ft), ahol már az ingatlan 25 %-a állami tulajdonban van. A mostani vásárlással újabb 0,8 ha kerül állami tulajdonba. A termőföld kifüggesztés miatt a Magyar Állam tulajdonjoga még nem került bejegyzésre.

A 2021. decemberben benyújtott vagyonkezelési szerződésünk 2023. év végén a földhivatalokhoz benyújtásra került, így a saját vagyonkezelte területünk 857 ha-ral fog növekedni.

Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Összes kiterjedése (ha)	Tárgyévi változás (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva + megbízási szerz.	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	1143	-45	894	78	249	22
Gyep	6991	-78	4189	60	2802	40
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	26	0	26	100	0	0
Gyümölcsös	25	-1	25	100	0	0
Nádas	1246	-11	1246	100	0	0
Halastó	37	0	37	100	0	0
Erdő	2742	105	2742	100	0	0
Fásított terület	257	56	257	100	0	0
Kivett	1675	-21	1672	100	3	0
Összesen	14.142	5	11.088	78	3.054	22

A területnövekmény somogyszentpáli és táskai ingatlanok vagyonkezelői jogának átvételéből adódik (saját vagyonkezelésben levő gyepek közötti árkok).

2023. évben 9 db ingatlan került ki a vagyonkezelésünkből (2 ha), melyből 4 db kerékpárút önkormányzat részére került átadásra, 5 db kivett területet (többnyire utat) pedig szomszédok vásároltak meg.

2023. évben jelentős változások történtek a művelési ágak között, melynek oka, hogy több ingatlan esetében művelési ág kiigazításokat hajtottunk végre (illetve rendeltek el az erdészeti hatóságok). Az adatállományban 111 db földrészlet/alrészlet esetében történt változás, mely során mintegy 150 ha terület művelési ága rendeződött.

–Haszonbérleti ellenőrzések:

2023. évben 6 haszonbérlet 7 db szerződésének ellenőrzése történt meg. Mivel valamennyi 5 ha feletti, pályázatos haszonbérlet átfogó ellenőrzése már megtörtént, ezek az ellenőrzések már az 5 ha alatti területekre irányultak.

–Haszonbérleti pályázatok:

Igazgatóságunk 2023. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat.

Pályáztatás nélkül 2 db, 5 ha alatti birtoktest került haszonbérbe adásra.

1 db új megbízási szerződés kötött és 16 db megbízási szerződés lett újrakötve (egy részük haszonbérleti szerződés folytatása).

–Támogatások, területkezelés:

A 2023-as évben 1 455 hektárra igényeltünk területalapú támogatást, melyből 918 hektárra Natura2000 és 739 hektárra AKG támogatást is igényeltünk.

Az év folyamán lezajlott Natura2000 ellenőrzésnek még várjuk a végleges eredményét.

A tájegységekben a területkezelési feladatok nagyrészt problémamentesen lezajlottak, idén a csapadékos időjárás jelentett problémát a területeken, főleg a lekaszált biomassza lehordásában. A szénamennyiség idén is kielégítő volt, a 2023. évben 1347 bálát értékesítettünk.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Juh	Cikta	59	73	75
	Fekete hortobágyi racka	5		
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha	140	79	53
	Magyar tarka szarvasmarha	22	22	
	Kárpáti borzderes	2	2	
Bivaly	Magyar házibivaly	304	119	22
	Gidrán	2		
Szamar	Magyar parlagi szamar	14	4	2
Kutya	Pumi	2		

Őshonos állatállományunkat érintő tárgyévi szaporulatról, elhullásokról, vásárlásokról, illetve selejtezésről általánosságban:

A bivaly esetében az éves szaporulat a faji parméterekhez képest kielégítő. Az elhullás mértéke minimális. Idén a bivalyállományt érintő selejtezést nem végeztünk, állományunk korösszetétele, egészségügyi állapota és viselkedési mutatói mind elvárásainknak megfelelőek.

Idegen tenyészetből tenyész állat beszerzése nem történt, a tenyésztő egyesület által biztosított bikák fedeznek tenyészeteinkben.

A szürkemarha tehén állományunkban idén nem történt csökkentés. A szaporulati mutatók idén nem maradnak el a bivalyéhoz képest. Elhullás minimális mértékben érintette az állományt. Tenyészállat beszerzés nem történt az évben.

2023. decemberében beszerzésre került 2 db Kárpáti borzderes üsző melyek vemhesülésig de legkésőbb 2024. márciusáig eredeti tartási helyükön maradnak, majd Salföld-majorba kerülnek bemutatási és tenyésztési céllal.

Cikta juh nyájunk szaporulati mutatói javulnak.

További őshonos állataink: Magyar parlagi szamár, Gidrán, Pumi, amelyek tartása csak bemutatási céllal történik.

A rendelkezésre álló takarmány mennyisége és minősége, illetve vásárolt takarmány:

Takarmánybázisunkat az Igazgatóság által kezelt területekről letermelt biomassza/zöldtömeg adja, amely jelentős része savanyúfüves, sásos rétekről származik. Beltartalmilag elmarad a kívánatostól. A téli etetési időszakra kb. 7700 db széna bálával rendelkezünk. Állattartásunk az előbbieken említettből adódóan alapvetően szénára alapozott, a kötelező nyalósón kívül idén nem történt kiegészítő takarmány beszerzése.

Letenye-major távolsága szénatároló depóhelyeinktől indokoltá tette az ott tartott szarvasmarha állomány takarmányának külső forrásból való beszerzését.

Az őshonos állattenyésztéshez kapcsolódóan benyújtott támogatások:

A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése című, VP4-10.2.1.1-21 kódszámú felhívás tekintetében az Igazgatóság kizárólag a magyar házibivaly esetében nyújtott be sikeresen támogatási igényt 125 db nőivarú egyedre alapozva. Ez a támogatás a 2022-2024. közötti időszakot öleli át.

Igazgatóságunk nem vett igénybe az *egyed génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak támogatásáról* szóló 1049/2018. (II.20.) Korm. határozattal rögzített, az Igazgatóságok által tartott magyar ebfajták állományainak fenntartásához biztosított forrásokat.

Az igazgatóság állattartása hét tartási helyre koncentrálódik, amelyek az alábbiak:

Tihany Belső-tó, Csopak Kerekedi-öböl, Káli- medence Salföldi major és Kornyi-tavi major, Zalakomár Kápolnapusztai bivalyrezervátum és Zalavár bivalytelep és legelő, Letenye-major.

Tihany Belső-tó

A Belső-tó partján 6 db. 5. éves szürkemarha tinó van elhelyezve, területkezelési és bemutatási céllal. Szaporítás ezen a tartási helyen nem történik.

Csopak Kerekedi-öböl

A tihanyi körülmények hasonlósága, a területi adottságok figyelembevételével itt is 6 db ugyanolyan korú szürkemarha tinó tartása folyik, alapvetően területkezelési cézzal. A terület egy része kaszálásra került és a az így képződött bála mennyiség részben fedezte a téli takarmányozási igényeket. Szaporítás ezen a tartási helyen nem történik.

Káli-medence Salföldi major, Kornyi-tavi major és Kisapáti

5 db házi bivaly tehenünket koruk miatt selejteztük, pótlásukra 2022-ben született, ivartalanított bika borjak maradnak bemutatási cézzal. A bivalyok a vegetációs időben a fűvet legelik, ősszel-télen kiegészítő takarmányt, szénát, makroelemes nyalósót kapnak. Az állatok szabadon mozoghatnak, természetes táplálkozó, pihenő ritmusuk szerint élnek. Az itatást és a dagonyázó hely nedvesen tartását mesterségesen tudjuk biztosítani.

A Káli-medencében elhelyezkedő Kornyi-tavi majort növendék állataink elhelyezésére használjuk, jelenleg 20 db magyar szürkemarha üsző van a telepen.

A Salföld-majorhoz tartozó gulya tavasztól őszig a Szegszénai- és Sásdi-, illetve a Honcsokos elnevezésű réten továbbá az év során kialakított egyéb legelőterületeken, villanypásztorban tartózkodik. Továbbra is fennálló probléma az Igazgatóság kezelésében lévő takarmánytermő területekről betakarított, nem kedvező fajösszetételű, gyenge beltartalmú szalastakarmány etetése. A nem megfelelő minőségű tömegtakarmány az állatok kondíciójának romlásához, reprodukciós tulajdonságaik- és hasznos élettartamuk csökkenéséhez vezet.

Ezen a gulyán szürkemarha bika fedez, a jövőbeli tenyészállomány biztosítása céljából.

A 2023. évben született F1 borjakat is teljes egészében vágóállatnak értékesítettük és a továbbiakban is így tervezzük. A blonde d'aquitaine fajtájú bika szürkemarha állományunk Kisapáti-ban található részét fedezi.

Két *gidrán* kanca megtekinthető a Salföldi Majorban a látogatók számára.

A cikta és racka fajtájú juhok időjárás függvényében - egész évben - pásztorolással járnak ki a legelőre. 5 jerkebarány továbbtartási cézzal lett felnevelve.

A *magyar parlagi szamár* állományt minimálisan csökkentettük, jelenlegi ismeretlen származási hátterű állományunk teljes lecserélése zajlik melynek kiinduló lépése 4 db származással rendelkező kancacsikó decemberi vásárlása volt.

Zalacomár-Kápolnapusztá, Bivalyrezervátum

Kápolnapusztán naponta, a vállalkozó üzemeltetőnk által foglalkoztatott pásztorok segítségével járnak ki a *bivalyok* a legeltetési időszakban a környező legelőkre.

2023. évben 2 tenyészgulyát tartottunk a területen, amelyek közül az egyik un. bemutató gulya. A látogatóknak (a rendszeres ember állat találkozásoknak) is köszönhetően a bemutató gulyára jellemző a szelíd viselkedés. Az állataink általánosságban kielégítő kondíciót mutatnak, de ennél a tartási helyünkönél is problémát jelent a nem kielégítő minőségű rendelkezésre álló szalastakarmány. A szaporulat mértéke kielégítő volt a bivalyállományunkban 2023-ban. A született borjakat legkésőbb nyolc-kilenc hónapos életkorukat betöltve értékesítjük vágási cézzal. Az állomány további növekedését nem tervezzük. Az intézkedések meghozatalánál a legelőterületeink mennyiségi és minőségi kapacitása szabott határt, illetve a természeti értéke sem engedi az állatlétszám további növelését.

Zalavár, Bivalytelep és legelő

A zalavári bivaly telepen a tehének számának jelentős lecsökkentése következtében a gulyák összevonásra kerültek, egy tehéngulya található a telepen. A szaporulat idén elmaradt a vártól. A takarmánymennyiséggel nem, azonban a takarmány minőségével a 2023. évben is adódtak problémáink. Az idei csapadékos nyár kielégítő legelőhozamot eredményezett. A rendelkezésre álló erőgépek az év során nagy területteljesítménnyel, kiváló minőségben teljesítették területkezelési feladataikat.

A 2022. évben Kápolnapusztáról áthozott 21 db, valamint az idei évben itteni borjaink közül meghagyott 19 db üszővel együtt jelenleg 40 db üsző várja a tenyésztésbe állítást zalavári telepünkön.

Az összes állattartó telepünk kapacitását tekintve és azt elérve, mind az állatlétszámot, mind a rendelkezésre álló takarmánybázis minőségét illetően, továbbá nem megfelelően a csökkenő szakszemélyzet létszámáról, a jövőt illetően a hangsúly a szürke-, illetve bivalyteheneink korösszetételének javításán, fiatalításán van.

Letenyei Gazdálkodási Központ

Letenye állattartó telepünkre 2023. júliusában 8 szürkemarha üszőt és 8 tinót helyzetünk el, tervezzük a 2023. évi szürkemarha szaporulat választása után a további létszámnövelést 2024 első felében.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Nem génmegőrzést szolgáló állatállomány:

Faj	Fajta	Egyedszám	2023. évi állomány-változás (egyed)
Szarvasmarha	Blonde d" Aquitaine	1	0

A Blonde d" Aquitaine bikával a magyar szürke tehének Kisapátiban található részét tervezzük fedeztetni. Az F1 állomány húsformáival, hízekonyságával jó tapasztalataink vannak. A Magyar szürke marha X Blonde d" Aquitaine keresztezésből született borjakat kivétel nélkül vágásra fogja értékesíti az Igazgatóság.

Faj	Fajta	Egyedszám	2023. évi állomány-változás (egyed)
Szarvasmarha	Magyar Tarka	22	22

2023. decemberében beszerzésre került 22 db törzskönyves Magyar Tarka üsző melyek 2024. januárjában érkeznek Salföld-majorba karantén céljából, majd terveink szerint 14 db új pécse-lyi tartási helyünkre, 3 db Berek Világa Látogatóközpontunkba kerül.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Igazgatóságunk központjánál (8229 Csupak Kossuth u. 16., létesítés: 2005, szabadon látogatható), és Tihanyban a Belső-tó melletti ingatlanunkon (létesítés: 2003, szabadon látogatható) van két kisebb gyümölcsöskert. Továbbá a Pécsely Fő u. 125. szám alatt található szolgálati ház kertjében is több régi gyümölcsfajta megtalálható.

Az alább megadott gyümölcsfajok és fajták találhatóak meg gyűjteményeinkben:

- cseresznye: fehér cseresznye (cserszegi mézes), korponai cseresznye (borízú cseresznye), rétes cseresznye
- meggy: cukor meggy
- szilva: kései szilva, fehér szilva, zöld ringló
- sárgabarack: ananász kajszai
- alma: pogácsa alma, batul, őszi alma, üveg alma, páris alma, citrom alma, bőralma, nyári fontos
- körte: szegfű körte, osztrák körte, szüreti körte, kálmán körte, árpával érő
- házi berkenye (oltott, nagygyümölcsű változat)
- bécsi szeder (*Morus nigra*) oltott példánya.

Vizes élőhelyekhez kötődő "lápi" növények génmegőrzése történik a pécselyi szolgálati lakás szaporítókertjében (lisztes kankalin (*Primula farinosa ssp. alpigena*), európai zergeboglár (*Trollius europaeus*), illatos hagyma (*Allium suaveolens*), nagy aggófű (*Senecio umbrosus*), Buxbaum-sás (*Carex buxbaumii*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*), vidrafű (*Menyanthes trifoliata*), csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*))

6.3. A nemzeti park igazgatóság vagyonkezelésében (saját vagyonkezelésben) álló erdőterületek

- Erdőterületi adatok

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében 2320,27 ha erdőterület található, ahol bejegyzett erdőgazdálkodóként erdőkezelési tevékenységet végez 1/1-es tulajdonosként. Nehézséget jelent az erdőkezelési tevékenységünk során a területek szétszórtsága, mivel 3 megyében és 53 községhatárban helyezkednek el erdőterületeink. Az igazgatóságnak a működési területén belül olyan erdőterületekben is van résztulajdona, amelyek birtokviszonyai egyelőre rendezetlenek, ezekben zömében kisebbségi résztulajdonnal rendelkezik. Ezeknek a területeknek az eloszlása is rendkívül diszjunkt, 38 községhatárban helyezkednek el és sok esetben nincsenek fedésben azokkal a községekkel, amelyeknél erdőgazdálkodóként már érintett az igazgatóság. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szinte kizárólag országos jelentőségű védett, vagy fokozottan védett és/vagy Natura 2000 hálózat részét képező erdőterületek bejegyzett erdőgazdálkodója. Mindösszesen 0,81 ha-nyi terület nem tartozik egyik védettségi kategóriába sem, amely terület nem közvetlenül erdőgazdálkodást szolgáló földterület, hanem egyéb részlet. A kezelt erdőterületek védettségi megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza:

Igazgatósági vagyonkezelésben lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	249,91	89	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	638,57	214	7
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	346,97	163	7
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	1070,12	424	8
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	11,89	6	4
Egyéb erdőterületek	0,81	3	1
Összesen ²	2318,27	899	11

- **Faállománytípusok, élőhelytípusok**

Az erdőállományt tekintve mind domborzatilag, mind az állományösszetételt illetően heterogén képet alkotnak. Az erdőterületek $\frac{3}{4}$ -én őshonos főfafajú, az Etv. 7.§ szerinti b), c) természetességi kategóriájú állományokkal (a) természetességi kategóriájú erdőterülettel nem rendelkezünk); a bükkösöktől kezdve a cserszömörccés-molyhos tölgyes karsztbokorerdőkön át az ártéri erdőig minden termőhelye jellemző erdőtársulással találkozhatunk, melyek között a víztűrő lágylombos és a hazai egyéb keménylombos és állományok dominálnak. Az erdőterületeink $\frac{1}{4}$ -ét alkotják átmeneti, kultúrerdő és faültetvény természetességű állományok, melyek között az akác főfafajú állománok dominálnak. Jelentős az Etv. 7.§ szerinti d), e), f) természetességi kategóriájú erdőkben azoknak az állományoknak a területfoglalása, amelyek ugyan a természetességi kategóriai kritériumok szerint gyengébb természetességi kategóriába tartoznak, viszont a hazai honos fafajok vannak mégis nagyobb elegyarányban jelen.

Az egyes állománytípusok területfoglalását természetességi kategóriák szerint, jellemző élőhelytípusok megnevezésével az alábbi táblázat tartalmazza:

¹ OEA alapján, ahol releváns.

² Átfedések kiküszöbölésével, tehát az eredmény legyen azonos az igazgatóság összes saját kezelésű erdőterületével.

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA ³)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	31,77	K5
Gyertyános tölgyesek	19,55	K2, K1a
Tölgyesek	133,57	L2x, Ly4, L2b, L1; 91M0, 91H0
Cseresek	309,91	L2b, L2a, L2x
Molyhos tölgyesek	97,83	L1, M1
Hazai egyéb kemény lombosok	360,02	J6, L2x, Ly2, RC; 91M0, 91H0
Hazai nyárasok	44,34	J4, RDb
Víztűrő egyéb lágylomb	471,89	J5, J4
Hazai egyéb lágylomb	14,93	Ly2, RB
Erdei fenyves - ahol tájhonos	0,00	-
Egyéb fenyves állományok	1,71	N13
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	4,79	KST, KST-HNY, HNY

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Akácosok	258,83	S1, RDb; 91M0
Idegenhonos kemény lombosok	1,42	S3
Hazai többségű egyéb lágylombosok	76,67	RDb, L2a
Hazai többségű egyéb keménylombosok	135,43	RB, RDb
Nemes nyárasok és nemes füzesek	44,54	S2
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	48,15	S4, RDa
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	2,52	KST-CS

³ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Az Igazgatóság vagyonkezelésében levő erdőterületek 2/3-a átmeneti üzemmódú. A második legnagyobb területarányú üzemmód a vágásos üzemmód, amelyen belül a vágásérettségi korhoz közel levő állományok esetében a hatályos erdőtervek szerinti felhasználási-végfelhasználási módok területarányait jelentősen befolyásolják a természetességi kategóriák. Az egyes üzemmódok területfoglalását természetességi kategóriák szerint, az alábbi táblázat tartalmazza:

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	8,57
	Fokozatos felújítóvágás	2,99
	Szálalóvágás	33,09
Vágásos üzemmód összesen		335,31
Átmeneti üzemmód		709,84
Örökerdő üzemmód		54,16
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		385,11

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	86,65
	Fokozatos felújítóvágás	26,21
	Szálalóvágás	0,00
Vágásos üzemmód összesen		457,15
Átmeneti üzemmód		263,89
Örökerdő üzemmód		2,17
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		45,92

- **Koncepció, alapelvek, célok**

A BfNPI vagyonkezelt erdeiben természetvédelmi szemléletű erdőkezelés folyik, amelyet nem lehet a hagyományos értelemben vett erdőgazdálkodásnak titulálni. A vagyonkezelt erdőterületek zömét termőhelyi adottságaik miatt gyenge fatermő képességű, védelmi rendeltetésű, esetenként alacsony záródású állományok alkotják, melyek fatermő képessége is a természetvédelmi szemléletű erdőkezelést vetíti előre, amely óvatosabb léptékű, természetességet javító beavatkozásokból, szerkezetátalakításokból, rezervátum szemléletű kezelésből, illetve állapotmegőrző kezelésekből áll össze. Tevékenységünk az erdőnevelési eljárásokat tekintve a fiatalok állományok esetében csemeteápolási, az invazív fajok csökkentését szolgáló tisztítási munkákra, a középkorú állományok esetében egészségügyi szemléletű és az őshonos fajok arányának kedvező nevelővágásokra, az időskorú állományokat tekintve pedig egészségügyi beavatkozásokra, a folyamatos erdőborítást szolgáló felújításokra korlátozódik. A túl-

tartott korba hajló telepített, zömében kultúrerdő és faültetvény természetességi kategóriájú, idegenhonos főfafajú állományok esetében a távlati cél a természetesség javítása fokozatosan, kisléptékű átalakításokkal, esetenként teljes szerkezetátalakítással is.

- **Mag- és csemetetermelés, beszerzés**

Igazgatóságunk sem saját magtermő állománnyal, sem csemetekerttel nem rendelkezik, így a szükséges erdészeti szaporítóanyaghoz beszerzés útján jutunk hozzá. Csemetebeszerzésnél fontos szempont, hogy az érintett erdőrészlet környezetéből szerezzük be a szaporítóanyagot, amennyiben lehetőség van rá.

Csemetebeszerzésre a folyamatban levő erdőfelújításaink pótlása során, és a Life4Oak Forest projekt keretén belül létrehozott elegyes lécekhez volt szükség.

- **Fahasználat**

Növedékfokozó gyérítést 5,50 ha-on hajtottunk végre 2023-ban, mindegyik fakitermelés során a kikerült főfafaj az akác volt, a beavatkozással pedig a további akáccal való fertőződést, illetve a megjelenő elegyfajok térnyerését igyekeztünk elősegíteni. Hegyestű Geológiai Bemutató helyét és az oda vezető Kéktúra-útvonalat veszélyeztető lábon álló holt fák kerültek bedöntésre 2,22 ha-on egészségügyi fakitermelés során. A kidöntött faanyag felkészítés nélkül az állomány alatt maradt, tovább funkcionálva fekvő holtfaként. 2023-ban tovább folytatódott a kőrispusztulás felszámolása, egészségügyi fakitermelés során, Bakonyszücsön, mintegy 1,65 ha-on.

Life4Oak Forest projekt keretén belül valósultak meg rekonstrukciós munkák és a részletes terepi kijelölések is folytatódtak mind a négy beavatkozási területen. A Koloska helyszínen a Balatonfüred 45 F, C, D erdőrészletekben, valamint a Bakonyszücs helyszínen a Bakonyszücs 78 H, F és K erdőrészletekben a beavatkozások (gyűrűzés illetve döntés magas tuskóval) megtörténtek.

- **Erdőfelújítás, erdőművelési munkák.**

A jelenleg felújítási kötelezettség alatt áll az Evt. 7.§ szerinti a), b), c) természetességi kategóriájú erdő esetében 1,50 ha, d), e), f) természetességű erdőrészlet tekintetében pedig 2,52 ha.

A felújítási kötelezettség az érintett erdőrészletekben véghasználat után keletkezett, a felújítás során mindegyik erdőrészlet esetében a korábbi állománynál magasabb természetességű erdősítési célállománnyal zajlik az erdőfelújítás.

A tárgyévi erdőművelési munkák a folyamatban levő felújítások ápolásából, két részletnél pedig ezen felül 3,97 ha pótlásából állt össze. Ezen felül a tárgyévben a Life4Oak Forest projekt keretén belül Bakonyszücs helyszínen 200 db vadalma, 100 db hegyi juhar és 100 db korai juhar csemete kiültetésre került a bekerített területfoltokba. A beavatkozásokat és azok hatását folyamatosan dokumentáltuk. Sor került 300 kg cserétölgy (*Quercus cerris*) makk beszerzésére, melyet a szajkóetetőik feltöltésére használtunk fel a Bakonyszücs helyszínen. 400 db kislevelű hárs (*Tilia cordata*), 600 db pukkanó dudafürt (*Colutea arborescens*), 100 db ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), 200 db korai juhar (*Acer platanoides*) valamint 200 db hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) csemetét szereztünk be, az ültetésre a következő tavasszal fog sor kerülni.

- **Erdővédelmi tevékenység**
A tárgyévre vonatkozóan 20,41 ha-on észleltünk pangóvíz miatti erdőkárt. 1,6 ha-on észleltünk erdőfelújításban a mezeiszil pusztulását szilfavész következtében, a melyről az észlelés negyedévében B-típusú kárbejelentőt nyújtottunk be a Nemzeti Földügyi Központhoz.
- **Inváziós fajok visszaszorítása**
A tárgyévben inváziós és tájidegen fásszárúak visszaszorítása erdőterületen az éves fahasználatok során történt mechanikusan, valamint vegyszeres védekezés is történt. A fahasználatok, ápolási munkák során az adott részletben levő akác (*Robinia pseudoacacia*), és a szálanként megjelent zöld juhar (*Acer negundo*) és bálványfa (*Ailanthus altissima*) egyedek kerültek kitermelésre. A Life-4 Oak Forests projekt keretében bálványfa injektálás valósult meg Tihany helyszínén a Tihany 10 C erdőrészletben, valamint a 15 A erdőrészletben újabb bálványfafoltok, illetve szórvány mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) állományok injektálását végeztük el, összességében mintegy 2 ha területen.
A természeteségi kategóriák szerinti eloszlásokat a fenti Fahasználat c. bekezdésben tárgyaltuk.
- **Károsodott területek.**
Zalacomár 21/B, Zalacomár 21/C, és Zalacomár 21/D égeresek esetén megváltozott hidrológiai viszonyoknak köszönhetően (hosszan tartó pangó vízhatás) az erdőrészletek teljes területén (20,41 ha) csúcshárpadás következett be, eddig 30% gyakorisággal és 100%-os káreréllyel. 1,6 ha-on észleltük a Balatonmagyaród 5/F erdőfelújításban a mezei szil pusztulását szilfavész következtében, 80% gyakorisággal és 100%-os káreréllyel, amely az 1,8-2 m-es és ennél magasabb mezei szil egyedeket érintette.
- **Körzeti erdőtervezés**
2023-ben a működési területünkön a Pápai, Letenyei és a Somogyvári erdőtervezési körzetekben indította meg az erdőtervezési eljárást a NFK Erdőtervezési Osztálya. Igazgatóságunk a Letenyei körzetben 206,82 ha-on, a Somogyvári körzetben 11,97 ha-on volt erdőgazdálkodóként érintve. Somogyvár ETK esetében az erdőrészletek országos jelentőségű védett területen helyezkedik el, így a természetvédelmi érdekek érvényesítése volt a cél a következő tervciklusra, a kezelési tervekkel összhangban. Letenyei ETK által érintett erdőrészletek döntő többsége a Mura folyó árterében találhatóak, nehezen megközelíthető részeken, a túlparton is.
- **Erdészeti eszköz és infrastruktúra-ellátottság**
Igazgatóságunknak nincs saját állományban levő erdészeti munkákat kivitelező munkacsoportja, ezért minden ilyen munkát külső vállalkozókkal tudunk elvégeztetni. A saját állományunkban levő fizikai munkavállalókkal csak legfeljebb a kis volumenű erdőművelési munkákat tudjuk kivitelezni. A faanyag mozgatását az erdei rakodóról a telephelyeinkre, 4-ből 2 tájegységünkénél saját munkaerővel és saját gépparkkal azokban a tájegységekben tudjuk megoldani, ahol erőgépekkel az állattartás miatt amúgy is rendelkezünk.

- **Erdőfelújítási kötelezettség, erdősítési hátralék, bírság**
2023-ban az Igazgatóság saját vagyonkezelésű erdeit tekintve összesen 2 erdőrészletet érintett erdőfelújítási kötelezettség, Erdőfelújítási bírságot nem szabtak ki 2023-ban az Igazgatóságra, mint erdőgazdálkodóra.
- **Faanyagértékesítés**
A tárgyévi fahasználati munkák tervezésénél az elsődlegesen természetvédelmi céllal kitermelt faanyag és az Igazgatóságnál keletkező belső faigény kielégítését szeretnék összehangolni. Faanyagot csak abban az esetben értékesítünk, amennyiben a kitermelt faanyag fajtája vagy minősége nem alkalmas egyéb természetvédelmi célú hasznosításra és ezen túl a belső faigényt is ki tudjuk szolgálni a keletkezett faanyaggal.
- **Rendkívüli esemény**
Ismeretlen tettes által elkövetett jogosulatlan fakitermelés történt Vörs 7/A, Vörs 7/G, Vörs 8/C, Vörs 8/D, és Vörs 8/E erdőrészletek MÁV vasútvonallal határos szegélyén. A szükséges bejelentések megtörténtek. Vizsgálat nem zárult le.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)	Teljes terület terjedése (ha)	BfNPI vagyonykezelésben lévő terület (ha)	Hivatásos vadász	Írásbeli megbízással vadászó személy
1	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Tihanyi VE (19-304050-513 kódszámú vadászterület)	2.860	642	Czinke Gábor, Sinka Gábor	Szentmiklósi-Nagy Kornél
2	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Badacsony és környéke VE (19-303950-513 kódszámú vadászterület)	8.041	1.251	Bicsérdi András	
3	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Kis-Balaton VE (20-202850-506 kódszámú vadászterület)	15.430	4.897	Kovács Zoltán, Novotny Zsolt, Lelkes András	
4	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Sásdi-rétek VE (19-303360-513 kódszámú vadászterület)	1.291	805	Békássy Gábor,	Kertész Tamás
5	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Nagyberek VE (14-350250-410 kódszámú vadászterület)	24.504	509	Hajdu Tibor, Gelencsér Balázs, Fritz Zsolt, Herk Károly	

A földtulajdonosi közösség képviselője Hajdú Anita.

A haszonbérleti díj 400 Ft/ha/év, a nyílt vizes illetve kivett területek után pedig 100 Ft/ha/év.

Tihany VGE 19-304050-513

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2023–2024.	27	22	6	4	96	31

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2023–2024.	6	2	2	0	0

Badacsony VGE 19-303950-513

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2023–2024.	21	21	8	4	67	92

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2023–2024.	14	2	1	27	0

Sásdi-rétek VGE 19-303360-513

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2023–2024.	22	19	9	4	57	61

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2023–2024.	12	1	1	26	0

Kis-Balaton VGE 20-202850-506

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2023–2024.	320	335	45	14	306	324

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2023–2024.	67	52	7	25	0

Nagyberek VGE 14-350250-410

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2023–2024.	200	186	6	6	464	167

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2023–2024.	56	156	45	46	1

Igazgatóságunk a korábbi évek gyakorlatával megegyezően 2023. évben is öt vadgazdálkodási egységben végezte a szakmai munkát. A területeken folytatott tervszerű állományszabályozás és vadkár elhárítás, valamint a vadgazdálkodási tevékenység adminisztratív feladatainak ellátása 2023. évben is folyamatosan kiemelt feladatot jelentett.

Vadgazdálkodási irányelveink, szakmai elvárásaink, a jogszabályi környezet és a gyakorlati tevékenység sem változott számottevően, ugyanakkor a 2023. évben is történtek rendhagyó dolgok:

- Az ASP megfékezésére hozott diagnosztikai kilövési tervek és mintavételi kötelezettségek teljesítése a csökkenő állomány miatt egyre nehezebb.
- A vadhús felvásárlási árak az elmúlt évekhez képest emelkedtek.
- Öt Vadgazdálkodási Egységünk átlagában a vadkár jelentések visszaestek.

Tihanyban a területek nagysága, a feltételek gyakorlatilag nem változtak. A Tihany Vadgazdálkodási Egységében egy fő hivatásos vadász látja el a hivatásos vadászati teendőket. Az éves kilövéseknek a 2023. évben is elsődleges célja a vaddisznó és a gímszarvas állománya visszaszorítása volt, valamint a róka, dolmányos varjú és a szarka létszámának erőteljesebb csökkentése. A vaddisznó állománya érzékelhetően csökkent, az év folyamán 23 egyed került terítékre. Őzállományunk folyamatos csökkenését tapasztaljuk. A korábbi évekre nem jellemzően megjelent a gímszarvas is a belterületeken, taposási, rágási, „rongálási” (kerítések) kárával gyakran találkozunk, szinte mindenütt számítani lehet rá. Rendkívül magas továbbra is a gépjármű (vonat) gázolások száma. Eredményes nagyvad terelő vadászatokat is tartottunk a területen. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy a szervezett vadkár elhárítást, az előírt, (elvárt) állományszabályozó vadászatot a folyamatosan bővülő létszámú, az év és a nap minden szakában megjelenő kiránduló forgalom (ebben az évben Tihanyban extrém mértékű) kiemelten nehezíti, olykor ellehetetleníti (a biztonságos vadászat feltételei nem teljesíthetőek, a vad zavarása folyamatos, mozgása olykor csak a késő éjszakai órákra korlátozódik).

Szintén nem változott a Badacsony és környéke Vadgazdálkodási Egység területe, ahol 1 fő természetvédelmi őr és 1 fő hivatásos vadász látja el a hivatásos vadászati teendőket. A terület vadgazdálkodási adottságait tekintve hasonló Tihanyhoz, belterületekkel, üdülő övezetekkel erősen tagolt, biztonsági okokból nem vadászható, de a vadak által okozott kár szempontjából kiemelten érzékeny. A Balaton folyamatosan magas vízszintje a terület földrajzi viszonyait és vele vadgazdálkodási „forgatókönyvét” alapjaiban átírta. A tartós vízborítás miatt több száz ha rét, gyep, kaszáló és legelő terület vált járhatatlanná, megközelíthetatlenné. Vadászati szempontból elvesztettük, ugyanakkor a vad használja. Tihanyban és Badacsonyban is bérvadásztatunk őzbakra és gímbikára, bár az őz létszáma folyamatos csökkenése, és a vadászat biztonságtechnikai feltételei teljesíthetősége e területeken megkérdőjelezi bérvadásztatása folytatását. Mindkét területünkön rendszeresen láttunk aranysakált. Tihanyhoz hasonlóan eredményes nagyvad terelő vadászatokat is tartottunk a területen. Itt is magas a gépjármű vadelütések száma, gyakori a belterületi vad megjelenés és károkozás.

A Kis-Balatoni Vadgazdálkodási Egységében három fő természetvédelmi őr lát el hivatásos vadászati feladatokat is. A jelenleg 15 000 ha-os terület visszakapta 20 évvel ezelőtti méretét, ismét egyesült az I. tározó és köré tartozó védett természeti területekkel. A feladat nagyságára való tekintettel (állományszabályozás, vadkár elhárítás) Igazgatóságunk terület alapú bérvadászati szerződést (pausal) kötött egy többségében környékbeli vadászokat tömörítő vadászársasággal 2017. évben. A 2023. évben – szintén a vadkárok mérsékelését, és vadászati lehetőség biztosítását szem előtt tartva – a vadászterület K-i felét érintően kötöttünk terület alapú bérvadászati szerződést. Az összesen csaknem 9000 ha területen szigorú szakmai feltételek teljesítése mellett biztosítunk sportvadászoknak lehetőséget.

A vadászterület, mint élőhely folyamatosan átalakul, vadgazdálkodási tekintetben veszít értékéből. A Kis-Balaton II. ütemen folyó átalakítási munkálatok eredményeként megemelkedett vízszint a vad tartós kiszorulását eredményezte. Összességében vadászterületünknek csaknem 9 000 ha-ját (60 %) egész évben víz borítja.

Leírtak a vadászati tevékenységet nehezítik, a bérvadásztatást ellehetetlenítik. Gímszarvasaink és vaddisznóink keresik a fokozottan védett természeti területek nyugalalmát. Őzállományunk csökkenéséről évek óta beszámolunk, feltehetően az itt véglegesen megtelepedett aranysakál családok az ő helyzetükön még pluszban is rontanak. A vaddisznó létszám szabályozásában is intenzíven részt vesznek (malacok), ugyanakkor megváltoztak gímszarvas ellőhelyeink, ezáltal a „szarvasbőgő” területeink is.

Mezőgazdasági káraink mértéke főként a kukorica kultúrákban – a fokozott figyelem ellenére is – jelentős. Ugyanakkor van mezőgazdasági termelő, aki a folyamatos egyeztetés ellenére fokozottan vadkár veszélyes helyre telepít kukoricát nagy táblákban, a drágábbik fajtákból...

„Legfiatalabb” Vadgazdálkodási Egységünk az 1291 ha kiterjedésű természetvédelmi célú különleges rendeltetésű „Sásdi-rétek” Vadgazdálkodási Egység a Káli-medencében. A védett és fokozottan védett és Natura 2000 területeket magába foglaló terület természeti értékekben gazdag. Zömében Igazgatóságunk vagyionkezelésében lévő gyepek, rétek, legelő területeket vizes élőhelyek színesítik, melyeket a gímszarvas és a vaddisznó is előszeretettel látogat. Főként utóbbi állományának folyamatos apasztása, visszaszorítása a vadgazdálkodás elsődleges célja. Az elmúlt 5 évhez képest a területen 2023. évben érdemi változást nem tapasztaltunk, és a vadgazdálkodásunk terén számottevő változást Igazgatóságunk sem tett, azaz a korábbi évekhez képest szembetűnően kevesebb a vaddisznó túráskára rétjeinken, legelőinken. Megjelenik olykor a dámszarvas is, állandó lakos az aranysakál. Kiszámú terítékéből a tróféás vadat elsődlegesen itt is bérvadászat útján próbáljuk értékesíteni.

Nagyberek-i Vadgazdálkodási Egységünk központja, a táskai ingatlan korszerű irodahelyiség, hivatásos vadászaink itt látják el adminisztratív feladataikat. Somogy-szentpál község határában egybefüggő 52,4 ha mezőgazdasági kultúrát kerítettünk be vadkár ellen. Itt is megjelenik a belterületi vadkár, főként Balatonfenyves és Balatonmária-fürdő településeken.

Az éves vadkár mértéke alig haladta meg az 1,519 millió Ft-ot 230 ha-n.

A terület legnagyobb gazdálkodója (korábbi vadászatra jogosultja) folytatta az egykori vadrejtek – elcserjésedett, befásodott gyepek, kaszálók – szárazítását, összességében az elmúlt három évben 1300 ha-t meghaladó területen, melyek nagy részére szarvasmarha került.

Az 1990-es évektől réteken, kaszálókon szándékosan fennhagyott növényzet funkciója valóban a vadgazdálkodás céljait szolgálta elsődlegesen; ez gyakorlatilag egyik hónapról a másikra eltűnt, várhatóan vissza alakul eredeti művelési ágának megfelelően, gyökeresen átalakítva ezzel a vadászterület élőhely térképét, megváltoztatva több évtizedes rendjét. A 2019-es évtől immár nem kibocsátóként, hanem befogadóként működik a terület a környező vadászterületekhez viszonyítva, melyet alátámaszt az éves teríték mennyiségi és minőségi átalakulása is: állandó gímszarvas és vaddisznó állományunk folyamatosan csökken. Fentieket alátámasztja, hogy míg a korábbi években a vadkár az 50 millió Ft-ot is meghaladta, addig a 2023. évben az éves vadkár mértéke alig haladta meg az 1,519 millió Ft-ot 230 ha-n.

Jellemző – a már említett – belterületi károkozás megszűnése is. Őz állományunk drasztikus fogyása feltehetően nem az aranysakál számlájára írható elsődlegesen, hanem a nagy sebességgel vontatott széles (5-8 m) kaszák „bűne”.

Jellemzően kihívása a területnek a megfelelő számú bérvadász kiközvetítése mellé a megfelelő számú trófeás vad megtalálása, azaz a csökkenő kereslet kielégítése a csökkenő kínálattal.

Hivatásos vadászaink megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, plusz feladatukat lelkiismeretesen, jó hozzáállással, folyamatos továbbképzést vállalva látják el. Lényeges a rendelkezésre álló eszközök folyamatos fejlesztése, szinten tartása. Néhány szolgálati fegyverünk felújításra, cserére szorul, különös tekintettel a hozzájuk tartozó optikai eszközök. Hivatásos vadászainkat fegyverre szerelhető hangtompítókkal láttuk el a 2023. évben.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Természetvédelmi szempontból releváns halgazdálkodási vízterületek védett területen:

No.	Országos jelentőségű védett vizek*	Kiterjedése (hektár)/ Hossz (méter)	Elfogadott kezelési terv (+/-)
1.	Balaton (Bozsai-ö. nélkül, NP része)	33 ha	-
2.	Balaton (Bozsai-ö. fokozottan védett, NP része)	50 ha	-
3.	Balatonhenyei-tó	4 ha	-
4.	Barkás-tó	1 ha	-
5.	Belső-tó	40 ha	-
6.	Bika-tó	1 ha	-
7.	Bonta-tó	1 ha	-
8.	Burnót-patak	13 263,76 m	-
9.	Cölömpös-árok	3,943 ha	-
10.	Cserkás-tó	1 ha	-
11.	Csókakői-patak	0,855 ha	-
12.	Eger-patak	18 044,072 m	-
13.	Egyesített-övcSATORNA	11,4 ha	-
14.	Garabonci-malomárok	4,129 ha	-
15.	Garabonci-patak	3,5 ha	-
16.	Határbelvíz-cSATORNA (Táska 097, Somogy-szentpál 027, 034 és 036 hrsz)	2,3097 ha	+
17.	Határkültvíz-cSATORNA (Somogy-szentpál 019 hrsz.)	12,7371 ha	+
18.	Hévízi-tó	18 ha	+
19.	Horogi-séd	4 870,244 m	-
20.	Kálomis-tó	3 ha	-
21.	Kenderáztató-cSATORNA	3,39 ha	-
22.	Kettős-tó	2 ha	-
23.	Kis-Balaton I. tározó	2 014 ha	-
24.	Kis-Balaton II. tározó	5 197 ha	-
25.	Kisörspuszta	51 ha	-
26.	Kornyi-tó	20 ha	-
27.	Külső-tó	64 ha	-

28.	lápok	116 ha	-
29.	Lesence-patak	6 911,931 m	-
30.	Marótvölgyi-csatorna	4,23 ha	-
31.	Miháldi-vízfolyás	9,024 ha	-
32.	Mindszenthállai-árok	3 632,571 m	-
33.	Monostori-tó	3 ha	-
34.	Mura-folyó és holtágai	256 ha	+
35.	Nádas-tó	6 ha	-
36.	Nyugati-övcatorna (Táska 0103 és 0126 hrsz.)	5,3854 ha	+
37.	Radai-patak	2,25 ha	-
38.	Sárosfői Halastavak	40 ha	-
39.	Sásdi-patak	2 171,838 m	-
40.	Szabari-patak	1,9 ha	-
41.	Szentbékállai-árok	5 185,686 m	-
42.	Tüskés-tó	4 ha	-
43.	Zala-somogyi határárok	6,0665 ha	-
44.	Zirci Arborétumi-tó	1 ha	+

A táblázatban csak azon országos jelentőségű védett természeti területeken elhelyezkedő tavakat tüntettük fel, melyeknél a földhivatalban a kivett (pl. tó, holtág) kifejezés szerepel. A kivett (csatorna) területek és egyéb vízfolyások szintén nem szerepelnek itt. A láp területeken a tavak a tőzeg kitermelése következtében alakultak ki. Ilyen viszonylag sok található Zala megyében a Szévíz-patak és a Principális-csatorna mentén, valamint Veszprém megyében Mezőlak mellett. Ezek valamennyi esetben a bányászati tevékenység felhagyása után kerültek nyilvántartásba vételre halgazdálkodási vízterületként. Lápként csak a kijelölt területeket tüntettük fel. A Balatonból a BfNP részeként védett hrsz-ek szerepelnek.

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

No.	A halgazdálkodási vízterület megnevezése (ahol már az igazgatóságé a halgazdálkodási jog)	Kiterjedése (ha)
1.	Murarátka, Mura-holtág (053/1 hrsz)	2,4
2.	Letenye, Bodzás-tó (0291/1/b hrsz)	5,7
3.	Kis-Balaton II. ütem	5500
4.	Tihany, Belső-tó	39,6

A Mura két holtága esetében az érintett halgazdálkodási víztereknek elsősorban az őshonos halfajok állományainak természetes szaporodó-helyeként kell szolgálni, amely megfelelő szaporulat esetén a környező vizek utánpótlását is biztosíthatja, áradáskor természetes úton, míg megfelelő szaporulat esetén áttelepítéssel. A területen a szükséges halászati beavatkozások kizárólag - az éves rendszerességgel elvégzett állományfelmérés alapján folytatandó - állomány szabályozásra korlátozandók. Erre idegenhonos halfajok megjelenése, illetve esetleges egészségügyi problémák esetén kerülhet sor. Ezen feladatok elvégzését az Igazgatóság saját ember- és eszközállományával el tudja végezni.

Az érintett területek árvíz esetén közvetlen kapcsolatba kerülnek a Murával, így az ott található őshonos halfajok szaporodó-helyeként is szolgálhatnak, emiatt a nagytestű egyedek közlekedését a folyó és e területek között nem szabad korlátozni.

A Tihanyi Belső-tó halgazdálkodási joga is vagyonkezelésünkben van. A tó erősen leromlott ökológiai állapotának javításához jelentős beavatkozásokra van szükség, KEHOP 4.1.0-15-2016-0020 projekt keretében vízminőség- és élőhely javítási munkák folynak a tavon. A behurcolt ezüstkárász (*Carassius gibelio*) mellett megjelent és jelentős mértékben szaporodott el a kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*). Az invazív fajok állományának csökkentése indokolt, ugyanakkor a vízminőség – különösen a 9,3-9,6 pH érték - a további, őshonos fajok telepítését is kérdésessé teszi. A természetvédelmi beavatkozás részeként egy a településről érkező csapadékvíz biológiai úton szűrő un. sankolótér készült. A Külső-tóból több alkalommal is sor került jelentős mennyiségű hínárnövényzet áttelepítésére a Belső-tóba. A tó déli részén terjedő hínárfoltok alakultak ki. A tihanyi Külső-tó közelsége miatt egyre jelentősebb táplálkozó és költőterület bizonyos fokozottan védett madárfajok, pl. nagy kócsag, bakcsó, bölömbika stb. számára is. A tó teljes területe védett természeti terület, számos védett és fokozottan védett ill. közösségi jelentőségű állatfaj élőhelye, pl.: mocsári teknős, bölömbika, törpegém, stb.

A vízterületre vonatkozó, érvényben lévő természetvédelmi korlátozások: szegélynádas kímélete, idegenhonos fajok telepítésének tilalma. A tavon horgászati/halászati hasznosítás nem folyik.

Igazgatóságunk működési területén különleges rendeltetésű lett a korábbi meglévő halgazdálkodási vízterek közül a Balaton (valamint befolyói) és a Kis-Balaton I. ütem területe természetvédelmi és turisztikai szempontból egyaránt különleges helyzete miatt. Az érintett területeken a halgazdálkodási jog gyakorlója a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.

Nyilvántartott halgazdálkodási vízterek ahol kezdeményeztük a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek kijelölését:

1. Balaton és vízrendszere 61041,6 ha

A Balaton esetében első helyre került jelentősége miatt a turisztikai jelentőség. Ugyanakkor a Natura jelölő fajok közül mindenképpen kiemelt jelentősége van a Balatonnak a garda és a balin esetében, ezen fajok megőrzése szempontjából meghatározó a halgazdálkodás mikéntje. Ezen jelölő halfajok jelenleg a horgászható fajok között szerepelnek a gazdálkodónak is érdeke, hogy megfelelő kezelés mellett ne legyen szükség horgászati korlátozásokra. Amennyiben az állomány stabil marad, úgy ez megoldható.

2.	Kis-Balaton VR. I. ütem	1800	ha
3.	Keleti-Bozót vízfolyás	21	ha
4.	Cigány-csatorna	2	ha
5.	Nyugati-övcatorna	76	ha

Fent felsorolt halgazdálkodási vízterek jelenleg horgászati hasznosítással érintettek, ugyanakkor rendkívül jelentős a Balaton korábbi hatalmas halbölcsőiből mára megmaradt halállományuk. Elsősorban a compó állomány kiemelkedő, de mindenképpen említést érdemel réti csík és nyurgaponty is. Utóbbi külön kiemelendő a Kis-Balaton Hídvégi-tó (I. ütem) esetében. A BHNP Zrt részéről felmerült, hogy a gazdálkodás veszteségei miatt nem tart igényt ezen víztér

halgazdálkodói jogára, azonban jelenleg még Ők a gazdálkodók. Változás esetén Igazgatóságunk kéri a területre a vagyonkezelési jogot, mivel már a Kis-Balaton jelenlegi formába történt átalakításakor, a hallépcsők kialakításakor is kiemelt szempont volt a balatoni állomány ívóhelyre történő kijutásának biztosítása. Ezen program folytatásaként szeretnénk, hogy a további potenciális szaporodóhelyek, berkek és befolyók egyaránt különleges rendeltetést kapjanak, maximális előtérbe helyezve a helyi őshonos állományoknak kedvező állapotok, megnövelt ívóhelyek kialakítását.

Egyéb különleges rendeltetésre nyilvántartott halgazdálkodási vízterek:

1. Tihany Külső-tó 63,8582 ha Nemzeti Park, fokozottan védett, Natura 2000

A tó teljes területe fokozottan védett természeti terület, számos védett és fokozottan védett állatfaj élőhelye, jelentős költőhely, Natura 2000-es terület.

- A védett, fokozottan védett ill. közösségi jelentőségű fajok, pl.: törpegém, dunai tarajos gőte, vöröshasú unka, mocsári teknős, fülemülesitke, vörösgém, nagykócsag, kis kócsag, bölömbika, vidra, stb.

A tó területén kizárólag a természetvédelmi kezelés végezhető, a tó területére bemenni csak a természetvédelmi hatóság egyedi engedélye alapján, természetvédelmi kutatási/kezelési céllal szabad. Minden más emberi tevékenység, zavarás, az itt élő állatfajok állományait veszélyeztetné, ezért a horgászati hasznosítás sem engedélyezhető. Idegenhonos halfajok jelenléte nem számottevő.

A potenciális szaporodóhelyek: nyílt vízfelületek, árkok, befolyók lehetőséget biztosítanak élőhely fejlesztésre, maximálisan előtérbe helyezve a helyi őshonos állományoknak kedvező állapotok, megnövelt ívóhelyek kialakítását. A terület horgászati hasznosítással jelenleg nem érintett, azonban kiemelt jelentőségű az idegenhonos halfajok elleni védekezés.

<u>2.</u>	<u>Balatonederics, Nádas-mező</u>	<u>163,75ha</u>	<u>Nemzeti Park, Natura 2000</u>
<u>3.</u>	<u>Lesence-patak</u>	<u>16,34</u>	<u>ha Nemzeti Park</u>
<u>4.</u>	<u>Kétöles-patak</u>	<u>18,71</u>	<u>ha Nemzeti Park</u>
<u>5.</u>	<u>Tapolca-patak</u>	<u>23,33</u>	<u>ha Nemzeti Park</u>

E természetközeli állapotú vízterületek állami tulajdonban és a BfNPI valamint a Vízügy kezelésében lévő értékes, őshonos halfajokkal jellemezhető értékes, védett, fokozottan védett természeti terület státuszú élőhelyek.

2023 folyamán áprilistól a Tapolca-medence Szigliget és Balatonederics közti részén található folyásokon a KEHOP-1.3.0-15-2017-00018 projekt keretében vízimunkákat végeztek. A munka keretében a Nádas-mező területén vízszint szabályzó, kormányzó műtárgyak felújítása történt meg, illetve a Nádas-mező egy részén az évtizedek alatt felhalmozódott üledék kiemelése történt meg. Az kiemelt üledék nem került elszállításra, a mező területén a terveknek megfelelően „költőszigetek” kerültek kialakításra.

A Balatontól északra található térség legnagyobb lápi póc állományai, komoly mennyiségű réti csík és kisebb állományokban még széles kárász található a víztesteken. Ugyanakkor az ezüstkárász terjeszkedése komoly beavatkozást igényel jelentős állománycsökkentéssel. A fokozottan védett madárfajok jelentős mennyisége, a kócsagtelepek, gémfélék, cigányréce stb. állománya azonban indokolja a minimális zavarás biztosítását.

Befolyók, kis tavak és berkek a Balaton térségében:

Badacsonytomaj, Büdös-tó	5,77	ha	Nemzeti Park
Ordacsehi-berkek	275,2355	ha	Natura 2000, ex lege védett
Fonyódi Bozót-csatorna (Pogányvölgyi-vízfolyás)	44,8438	ha	Natura 2000
Nagyberek Fehérvíz	682,3610	ha	Natura 2000, védett
Határ-külvíz-csatorna (Koroknai vízfolyás)	0,4868	ha	Natura 2000, védett
Őszödi-berkek	44,3	ha	Natura 2000, ex lege láp
Tóközi-berkek	44	ha	Natura 2000, ex lege láp
Töreki-berkek "Töreki X-tó"	41,2	ha	ex lege láp, helyi védett
Lellei-berkek "Forró-árok berke"	23,5	ha	Natura 2000, ex lege láp

Többnyire a Balatonról az emberi beavatkozás következtében lefűződött víztestek jelentős lápi póc és széles kárász állományokkal, komoly mennyiségű réti csík és esetenként nyurga ponty található a víztesteken. A Balatonnal való közvetlen kapcsolat csak korlátozottan létezik, beavatkozásokra lenne szükség az átjárhatóság biztosításához. Ugyanakkor az ezüstkárász terjeszkedése komoly beavatkozást igényel jelentős állománycsökkentéssel. A fokozottan védett madárfajok jelentős mennyisége, a kócsagtelepek, gémfélék stb. állománya azonban indokolja a minimális zavarás biztosítását.

Kornyi-tó ~19ha Nemzeti Park

A Balaton-felvidék értékes tava, melyen természetvédelmi szempontból fontos beavatkozás idén nem történt a nyílt vízfelület növelése érdekében. Az utóbbi évtizedekben több alkalommal kiszáradt, halgazdálkodás szempontból értéktelen víztest. Sérülékeny élőhely ahol megfelelő beavatkozások révén az őshonos halfajok számára megfelelő élettér biztosítható. A terület madárvilága, az élőhely és a halállomány összetétel szempontjából különös jelentősége van, hogy minimális zavarás mellett, de történjen meg az őshonos halállományok megerősítése, illetve az idegenhonos fajok kizárása.

A különleges rendeltetésűvé nyilvánítás várható hatásai: A védett/Natura 2000-es élőhely komplex fenntartható védelmének biztosítása, az élőhely rehabilitáció (KEOP) eredményének stabilizálása.

A vízterületre érvényben lévő természetvédelmi korlátozások:

- A Káli-medencére kihirdetett természetvédelmi kezelési terv nincs, így a védett/Natura 2000-es területekre vonatkozó jogszabályi előírások az irányadóak, valamint az elfogadott Natura 2000 fenntartási terv vonatkozó javaslatai. (gyepre hajtás/ tómederből itatás, élőhely szennyezés tilalma, természeti értékek védelmére vonatkozó egyéb jogszabályi előírások)

Gerence és mellékvízfolyásai Bébig	45	ha	védett, Natura 2000
Bitva és mellékvizei Pápasalamonig	22	ha	védett, Natura 2000
Cuha és Hódosér megyehatárig	17	ha	védett, Natura 2000

Ezen bakonyi vízfolyások felső szakaszának ökológiai állapota érdekében fontos lenne a kistestű, őshonos, de komoly gazdasági jelentőséggel nem bíró halfajok állományainak megőrzése, más fajok telepítése, behurcolása nem kívánatos.

Mura-menti holtágak, bányatavak:

Az Igazgatóságunk által korábban kezdett program részeként jelenleg is különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterület a Murarátka 053/1 hrsz., teljes területe 2,4 ha. Letenye 0291/1/b hrsz., (teljes területe 10,7 ha,) az erdő nélkül 5,7 ha. Ezek mellett további vagyongazdálkodásunkban található víztestek találhatóak a területen amelyeken jelenleg nincs kijelölt halgazdálkodó:

Muraszemenye hrsz: 0229	2,1679	ha	védett, Natura 2000
Muraszemenye hrsz: 0234	1,4637	ha	védett, Natura 2000
Muraszemenye hrsz: 0236 a	2,7130	ha	védett, Natura 2000
Letenye hrsz: 0174 b	2,7632	ha	védett, Natura 2000
Letenye hrsz: 0174 d	2,0129	ha	védett, Natura 2000
Letenye hrsz: 0174 f	0,3687	ha	védett, Natura 2000
Letenye hrsz: 0174 g	0,3620	ha	védett, Natura 2000
Tótszerdahelyi-holtág hrsz: 077/2	9,6313	ha	védett, Natura 2000

Őshonos, védett illetve fokozottan védett halfajok élőhelyei (aranykárász, réti csík, lápi póc). A halászati hasznosítás lehetőségeit alapvetően meghatározó – természetvédelmi prioritást a különleges rendeltetésű területté nyilvánítás formájában tudjuk érvényesíteni. A jelenleg is kezelésünkben lévő két holtágon idegenhonos fajok egyedei csak áradás után jelennek meg, ezek eltávolítására szelektálunk kutató halászgép segítségével.

E védett természeti területeken a természetvédelmi prioritás nem teszi lehetővé a gazdálkodást előtérbe helyező halászati üzemtervek (telepítések és lehalászások) kötelező előírásainak betartását, véleményünk szerint itt kizárólag az állományfelmérő (kutató), illetve – szükség esetén – állományszabályozó halászatokra kerülhet sor.

A vízterek más védett és fokozottan védett állat- és növényfajok élőhelyei is (tündérrózsa, sulyom, rucaöröm, szitakötőfajok, több madárfaj, vidra, hód). A holtágak sérülékeny területnek számítanak, ezekre a horgászati tevékenység szintén káros hatással van.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

No.	Védett halastavak	Kiterjedése (ha)	Kezelési terv (+/-)
1.	Sárosfői Halastavak (Nemeshany) (országos jelentőségű természetvédelmi terület)	40	-
2.	Tőreki Halastavak (Siófok) (helyi jelentőségű természetvédelmi terület)	38	+
Összesen:		78	

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek

Az Európai Táj Egyezmény megvalósításának részeként a természetvédelem állami szervezeteinél 2010-2011-ben a TÉKA program keretében végzett munka megalapozta az egyedi tájértékek felvételezését. Azóta évről évre folyamatosan bővül az egyedi tájértékek adatbázisa, mely végül a Természetvédelmi Információs Rendszerben (TIR), illetőleg 2015-től az OKIR rendszer adatbázisában rögzíthető, ezzel a hatósági munkát és a települési értékvédelmet egyaránt szolgálja.

A 2023. évben 11 település egyedi tájértékeinek terepi felvételezésére, az adatok rögzítésére és feldolgozására került sor. Az egyedi tájérték felmérés Zala megyéből 2 települést (Vöckönd, Bezeréd)), Somogy megyéből 9 települést (Balatonlelle, Balatonkeresztúr, Balatonszentgyörgy, Balatonújlak, Nikla, Ordacsehi, Sávoly, Szőlősgyörök, Táska) érintett.

	Települések száma	Egyedi tájértékek száma
TÉKA program keretében készült felülvizsgálat korábbi felmérés alapján (2010-11)	39	1911
TÉKA program keretében készült új felmérés (2010-11)	20	862
Nyilvántartott egyedi tájérték összesen Téka program keretében, 2011. végén	59	2773
2012-2017. évben készült felmérések összesen	36	1299
2018. évben készült felmérések	10	193
2019. évben készült felmérések	8	172
2020. évben készült felmérések	13	338
2021. évben készült felmérések	14	301
2022. évben készült felmérések	20	337
2023. évben készült felmérések	11	381
Nyilvántartott egyedi tájérték összesen 2023. végén	171	5794

Az egyedi tájérték felmérések részletezése:

Településnév	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma
Pécsely	1998	32
Csopak	2000	25
Aszófó	2002	30
Balatonalmádi	2003	41
Felsőőrs	2003	100
Halimba	2003	55
Lovas	2003	58
Palóznak	2003	41
Szóc	2003	29
Zánka	2003	26
Gosztola	2004	21
Hidegkút	2004	49

Kerkateskánd	2004	41
Lendvadedes	2004	26
Szécsisziget	2004	34
Szentbékálló	2004	33
Szentjakabfa	2004	14
Veszprémfajsz	2004	43
Alsóőrs	2005	98
Balatonakali	2005	29
Balatonudvari	2005	22
Lovászi	2005	22
Nagyvázsony	2005	38
Mencshely	2008	115
Badacsonytomaj	2010	50
Bakonybél	2010	36
Balatoncsicsó	2010	34
Balatonfüred	2010	435

Balatonszepezd	2010	110
Balatonszőlős	2010	25
Barlahida	2010	26
Barnag	2010	15
Böde	2010	28
Dörgicse	2010	206
Fenyőfő	2010	19
Kékkút	2010	32
Kerkaszentkirály	2010	18
Kővágóórs	2010	59
Nemesvita	2010	59
Óbudavár	2010	22
Salföld	2010	41
Szentkirályszabadja	2010	52
Szigliget	2010	69
Tihany	2010	33
Tormafölde	2010	21
Vaszar	2010	15
Vászoly	2010	18
Vindornyalak	2010	21
Zalaszántó	2010	44
Badacsonytördeny	2011	41
Balatonfűzfő	2011	35
Balatonhenye	2011	38
Köveskál	2011	45
Mindszentkál	2011	29
Monostorapáti	2011	44
Monoszló	2011	28
Öcs	2011	31
Szentantalfa	2011	28
Tagyon	2011	25
Egervár	2012	44
Hegymagas	2012	35
Nemesvámos	2012	15
Vöröstó	2012	37
Zirc	2012	86
Kisapáti	2013	49
Kisberzsény	2013	15
Ósi	2013	12
Raposka	2013	28
Káptalantóti	2014	21
Litér	2014	27
Nagykapornak	2014	72
Balatonkenese	2014	17

Misefa	2015	28
Nemesgulács	2015	25
Somlóvásárhely	2015	46
Várvolgy	2015	68
Alibánfa	2016	11
Balatongyörök	2016	91
Bánd	2016	22
Bezeréd	2016	29
Gyulakeszi	2016	38
Hárskút	2016	32
Petőhenye	2016	37
Vállus	2016	37
Bak	2017	33
Lakhegy	2017	36
Lesencefalva	2017	31
Letenye	2017	47
Magyarpolány	2017	69
Murarátka	2017	18
Muraszemenye	2017	42
Nemeshetés	2017	10
Tótszerdahely	2017	17
Ugod	2017	41
Városlőd	2017	33
Alsópáhok	2018	17
Bakonyjákó	2018	28
Döbrönte	2018	18
Gősfalva	2018	22
Hegyesd	2018	14
Molnári	2018	14
Murakeresztúr	2018	28
Nemesrádó	2018	30
Rezi	2018	12
Vasboldogasszony	2018	27
Csörnyeföld	2019	36
Farkasgyepű	2019	15
Kányavár	2019	16
Kiscsehi	2019	19
Kislőd	2019	23
Nemesbük	2019	28
Szentmargitfalva	2019	26
Zalaköveskút	2019	9
Balatonkenese	2020	54
Csehbánya	2020	20
Németbánya	2020	27
Örvényes	2020	39

Bázakerettye,	2020	36
Borsfa	2020	31
Csömödér	2020	16
Iklódbördőce	2020	27
Kistolmács	2020	21
Kissziget	2020	9
Lispezsentadorján	2020	25
Maróc	2020	18
Valkonya	2020	15
Almásháza	2021	
Becsehely	2021	31
Bocska	2021	15
Börzönce	2021	12
Bucsuta	2021	10
Magyarszerdahely	2021	9
Márkó	2021	32
Liszó	2021	16
Lókút	2021	21
Oltárc	2021	20
Páka	2021	49
Rigyác	2021	19
Tótvázsony	2021	42
Zajk	2021	16
Olaszfalu	2022	26
Nagyesztergár	2022	18
Becsvölgye	2022	21
Eplény	2022	26
Vörs	2022	19
Zalavár	2022	15
Bakonynána	2022	18
Bakonyoszlop	2022	17
Fűzvölgy	2022	18
Gelsesziget	2022	10
Hosszúvölgy	2022	13
Kacorlak	2022	12
Kallósd	2022	21
Kozmadombja	2022	9
Kustánszeg	2022	18
Ligetfalva	2022	9
Ozmánbük	2022	15
Pénzesgyőr	2022	25
Pusztapaati	2022	8
Vindornyafok	2022	18
Balatonlelle	2023	74
Balatonkeresztúr	2023	61

Balatonszentgyörgy	2023	45
Balatonújlak	2023	32
Bezeréd	2023	28
Nikla	2023	13
Ordacsehi	2023	25
Sávoly	2023	20
Szőlősgyörök	2023	14
Táska	2023	14
Vöckönd	2023	25

2023. évi egyedi tájérték felmérések táblázatos részletezője települések szerint							
Tájérték csoportok	Balatonlelle	Balatonkeresztúr	Balatonszentgyörgy	Balatonújlak	Bezeréd	Nikla	ÖSSZESEN:
	db	db	db	db	db	db	
Mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotás	31	14	14	7	7	3	76
Kultikus, szakrális építmény/alkotás	9	14	11	17	10	6	67
Temetkezéssel kapcsolatos építmény/alkotás	3	2	2	1	1	2	11
Zöldfelületi létesítmény/objektum			2	1		1	4
Útvonalakat összekötő létesítmény							
Közlekedéssel/ szállítással kapcsolatos építmény	4	2	1				7
Erdő/vadgazdálkodással kapcsolatos érték							
Agrártörténeti érték	2	21	2	4			29
Vízhasználattal kapcsolatos létesítmények	2	1	1		3		7
Történelmi eseménnyel kapcsolatos érték	7	2	5	1	1	1	17
Turizmushoz/ természetjáráshoz kötődő érték	9	4	1	1	5		20
Víztani érték			1		1		2
Növénygyed/növénycsoport	7	1	5				13
Bányászattal kapcsolatos egyedi tájérték							
Összesen:	74	61	45	32	28	13	253

Tájérték csoportok	Ordacsehi	Sávoly	Szőlősgyőrök	Táska	Vöckönd	ÖSSZESEN:
	db	db	db	db	db	
Mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotás	8	5	4	1	3	21
Kultikus, szakrális építmény/alkotás	11	7	7	8	6	39
Temetkezéssel kapcsolatos építmény/alkotás	2	1	1	1	2	7
Zöldfelületi létesítmény/objektum	1		1	1		3
Útvonalakat összekötő létesítmény						
Közlekedéssel/ szállítással kapcsolatos építmény		1				1
Erdő/vadgazdálkodással kapcsolatos érték						
Agrártörténeti érték	1	1		1		3
Vízhasználattal kapcsolatos létesítmények		1				1
Történelmi eseménnyel kapcsolatos érték	1		1	1	1	4
Turizmushoz/ természetjáráshoz kötődő érték					8	8
Víztani érték				1	2	3
Növényegyed/növénycsoport	1	2			3	6
Bányászattal kapcsolatos érték		2				2
Összesen:	25	20	14	14	25	98
Mindösszesen (11 településen)						381

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Az elmúlt évekhez hasonlóan Igazgatóságunk 2023-ban is közreműködött fejlesztési koncepciók, útmutatók, pályázati kiírások és különböző tervi tartalmak véleményezésében, valamint azok előkészítésében. A dokumentációk elkészítéséhez szükséges táj- és természetvédelmi adatszolgáltatásokat megküldtük, a tájékoztatói és véleményezési szakasz során pedig építő jellegű, szakmai észrevételekkel segítettük elő a tervek kidolgozását. A beérkező dokumentumok témakörüktől és területi érintettségüktől függően az adott tájegység (KVT, NYVKZT, KBNT, NYZT) és/vagy a Természetmegőrzési Osztály (TmO) munkatársai által kerültek megválaszolásra. Az évvégétől kezdődően Igazgatóságunk részt vesz a Településrendezési és Építészeti-Műszaki Tervtanács munkájában, így a táj- és természetvédelmi szempontok érvényesítésére, a részletkérdések tisztázására az objektumszintű tervezés során is lehetősége nyílik Igazgatóságunknak.

Térségi és területfejlesztési dokumentációk véleményezése és egyeztetése

- a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programja V. – Végrehajtási Terv 2021-2027 dokumentum véleményezése
- Veszprém Vármegyei Környezetvédelmi Program véleményezése

Igazgatóságunk regionális, területi és települési szintű tervek kidolgozásában egyaránt részt vett, melyek során javaslatokat és a helyenként szükségessé váló további részletek és módosítások szükségességét fogalmazta meg általános és konkrét formában. A Végrehajtási Terv vonatkozásában Igazgatóságunk szükségesnek tartotta a projekthez kötődő stratégiai, horizontális és átfogó célok megfogalmazását, kérte a térség ágazati kulcsszereplői közé a környezet- és természetvédelmet is beemelni, valamint kifogásolta jövőbeni intenzívebb vízeresztések szükségességét a Sió csatornán. A konkrét észrevételeket és javításokat további tíz pontban foglaltuk össze.

A Veszprém Vármegyei Környezetvédelmi Program véleményezése kapcsán Igazgatóságunk több kiegészítési javaslattal élt az élőhelyvédelmi, a környezeti nevelési, a természetvédelmi kezelési infrastruktúra és az élőhelyfejlesztési projektek kapcsán.

Vizekhez, vízpartokhoz kötődő dokumentációk felülvizsgálatának véleményezése és egyeztetése

- A vízparti terv szakmai egyeztetési anyagában, a hajók kikötésére alkalmas partszakaszokkal, valamint a csónakkikötő létesítésére vizsgálat alá vonható hely jelölésével kapcsolatos vélemények és tervi változások
- A Balaton vízszintszabályozásához kötődő hatásterület vizsgálat

Igazgatóságunk a 2023-as év során a Balaton víztestéhez és annak parti szakaszához szorosan kötődő területi és térségi léptékű tervek kidolgozásához kötődő, folyamatközi részdokumentációkat véleményezett, illetve azokhoz kötődően adatot szolgáltatott.

A 2019-ben folytatott természetes partszakaszok kijelölését szolgáló szakmai egyeztetéseket követően 2023-ban nyolc alkalommal vettünk részt a Balaton Vízparti Tervéhez kapcsolódó széleskörű szakmai egyeztetéseken, melyek az ÉKM koordinálásával és az AM természetvédelmi szakmai irányításával valósultak meg. Az egyeztetési folyamat nem zárult le 2023-ban, hanem folytatódik 2024-ben is. Az egyeztetések egyik kiindulási koncepciója a Vízparti Tervhez kapcsolódó szabályozási elemek megállapítása, valamint a tárgyi jogszabályok mellékleteiben szereplő kikötők, csónakkikötők, vagy ebből a célból vizsgálat alá vonható helyek kijelölése volt.

A Balaton vízszintszabályozásának környezetvédelmi engedélye meghosszabbításra került az elmúlt évek adatainak elemzése érdekében, melyhez Igazgatóságunk digitális adatállományt (shp) készített az általunk lehatárolt Balaton parti hatásterületekre vonatkozóan. A hajó- és csónakkikötők létesítésére vonatkozó szakmaközi egyeztetésben, a részletek pontosításában Igazgatóságunk részt vett

a fennmaradó badacsonytördemici, szigligeti és balatonedericsi helyszíneket illetően, melyhez a kért állásfoglalásunkat megküldtük.

Ivóvíz-, szennyvíz- és csapadékvíz-vezetéséhez kötődő nyomvonal jellegű építményekről szóló dokumentációk véleményezése és egyeztetése

- Balaton és térsége ivóvízellátásának modernizációjához kapcsolódó műszaki előkészítés és tervezés (KEHOP-2.1.3-15-2022-00097)

Igazgatóságunk a véleményezés során felhívta a figyelmet a vezetékrendszer egyes szakaszai által érintett táj- és természetvédelmi területekre vármegyénkenti bontásban. Igazgatóságunk megállapította, hogy a földben elhelyezett vezetékek az országos ökológiai hálózat elemeit és az országos tájképvédelmi terület övezetét hosszútávon nem befolyásolja negatívan, azonban Galambok település esetében az ex lege lápterületek kiterjedésének pontos megállapítását tartotta szükségesnek. A véleményben ismertetésre kerültek a beavatkozási területen és annak közelében megtalálható és várhatóan előforduló védett vagy közösségi jelentőségű élőlények védőzónáikkal együtt, valamint a telepítési munkák során és a kivitelezést követő, kötelezően betartandó előírások. Igazgatóságunk felhívta a figyelmet az érintett ivóvízbázisok védőterületeire és a vízjogi engedélyezési eljárás kereteire, esetenkénti helyszíni egyeztetés szükségességét helyezte kilátásba. A természetvédelmi célokkal ellentétes nyomvonalszakaszok újra gondolását, a dokumentáció kiegészítését tartottuk szükségesnek a vízkivétel vízbázisokra gyakorolt hosszútávú hatására vonatkozóan. A nyomvonal természetvédelmi szempontból problémás szakaszai miatt Igazgatóságunk javasolta a tervek további megvitatását egy későbbi tárgyalás keretein belül.

Nyomvonal jellegű építményekhez kötődő dokumentációk véleményezése és egyeztetése

- Zalaegerszeg-Zalaszentiván térségében megvalósuló konténerterminál vasúti bekötésének kivitelezése és a hozzá tartozó tervezése

Igazgatóságunkat előzetesen nem keresték meg a terv egyeztetésének céljával. A dokumentációban ismertetett nyomvonalvezetés ex lege lápterületet (Zalaszentiván 0154/8 hrsz), Natura2000 fajokban gazdag tavi élővilágot, valamint a 6510 azonosítókódú „sík-és dombvidéki kaszálórét” megnevezésű közösségi jelentőségű élőhelyet is érint. A tervezett beruházás jelentős természetvédelmi kockázattal bír és a tervezési szakasz műszaki leírása jelentős átdolgozásra szorulhat. Igazgatóságunk javasolta a tervezett nyomvonal a már meglévő vasúti sínektől északra történő áthelyezésének megvizsgálását, a jelentős természetvédelmi értékeket érintő, déli nyomvonal helyett. Igazgatóságunk szükségesnek tartotta a környezeti hatásvizsgálat, illetve Natura 2000 hatásbecslés lefolytatását és a tervezőkkel való további egyeztetést.

Bányászati tevékenység tervezésével kapcsolatos dokumentációk véleményezése

Igazgatóságunk működési területén három, térségi és táji léptékű bányászati koncesszióra kijelölt terület természetvédelmi szempontú véleményezését végeztük el. A Balaton, Tab és Tamási koncessziós területekre vonatkozóan fogalmaztuk meg a természetvédelmi kezelői előírásokat. Az érintett eljárások és a kapcsolódó dokumentációk számos, a későbbiekben kiszámíthatatlan eljárásjogi és gyakorlati természetvédelmi problémát vetítenek előre.

Településrendezési és Építészeti-Műszaki Tervtanácshoz kötődő dokumentációk véleményezése és egyeztetése

- Részvétel a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Településrendezési és Építészeti-Műszaki Tervtanács 2023. decemberi ülésén

Az előzetesen megküldött tervdokumentációkat Igazgatóságunk megvizsgálta, melyekben épület- és funkcióbővítések, valamint nyílászáró cserék kerültek bemutatásra. Igazgatóságunk mindegyik esetben ismertette a táj- és természetvédelmi övezetekkel való érintettséget, felhívta a figyelmet a táj- és településképvédelmi illeszkedés betartásának szükségességére az épületek tömegformálása, a színvilág, az anyaghasználat és a növényalkalmazás vonatkozásában. Igazgatóságunk kiemelte a meglévő növényállomány megőrzésének fontosságát és a védett területek adottságaiból kiinduló, ahhoz illeszkedő tervezés szükségességét, ebből következően esetenként a tervek átdolgozását, a részletmegoldások módosítását tartotta szükségesnek a Tervtanács tagjaival összhangban.

Jogszabálytervezetek véleményezése

- „A magyar építészetről” szóló törvénytervezet előzetes véleményezése
- Szakkérdés vizsgálati feltételeinek felülvizsgálata táj- és természetvédelmi szempontból

A „magyar építészetéről” szóló törvénytervezet kapcsán Igazgatóságunk észrevételekkel élt, többek között az Országos Építészeti Tervtanács jogkörének kiterjesztése kapcsán az egykori Balatoni Tervtanács visszaállítására, a barnamezős beruházások előnyben részesítésére, a tájba illesztési (MSZ 20378:2018) szabvány hatékonyabb érvényesítésére, valamint a települési térség és a természetvédelmi övezetek viszonyára vonatkozóan.

A szakkérdés vizsgálatára vonatkozóan Igazgatóságunk javasolta a „természetvédelemmel nem érintett” területek árnyalását, hiszen a védett és fokozottan védett fajok, valamint élőhelyeik az országos ökológiai hálózat elemeihez egyaránt kötődhetnek, ezért a természetvédelmi szakkérdés jogszabályi előírását Igazgatóságunk továbbra is indokoltnak tartotta külterületi ingatlanok esetében. A természet- és a tájvédelmi szakkérdés vizsgálatához szükséges dokumentáció tartalmának aktualizálására vonatkozóan Igazgatóságunk javaslattal élt.

A Vízparti Tervhez kapcsolódóan több alkalommal véleményeztük a 2018. évi CXXXIX. törvény, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről (Trtv.) módosításait, valamint a kapcsolódó A Balaton vízparti területeinek területfelhasználási követelményeiről (BATÉK) című végrehajtási rendelet tervezetét.

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

Véleményezett terv típusa	Véleményezett tervek száma	Érintett települések száma
Településképi Arculati Kézikönyv (TAK) módosítása	3	BfNPI teljes működési területe
Településképi védelmi Rendelet (TKR) módosítása	18	BfNPI teljes működési területe
Összesen:	21	BfNPI teljes működési területe

Véleményezett terv típusa	Tervek száma	Érintett települések száma

Térségi, ill. megyei jelentőségű területrendezési terv módosítás (Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve)	1	a BfNPI működési területe 6 Győr-Moson-Sopron megye 6 településére terjed ki
Településrendezési eszközök felülvizsgálatahoz, módosításához, településterv készítéséhez kapcsolódó egyeztetések, véleményezések	201	BfNPI teljes működési területe
Összesen:	202	

A fenti adatok főszám szerinti összesítések, amelyek nem a 2023. évi véleményezések számát mutatják, csupán az érintett települések számát jelzik. Egyes településeknél egy évben akár 10-12 módosítás is előfordul.

Országos és térségi jelentőségű településrendezési tervek:

- 2023-ban Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve rész módosításának véleményezése megtörtént. Az Igazgatóság működési területe Győr-Moson-Sopron megyében Bakonygyirót, Bakonyszentlászló, Fenyőfő, Románd, Sikátor és Veszprémvarsány településekre terjed ki, így véleményünket ezen települések vonatkozásában adtuk.

További településrendezési tervek, egyeztetések, valamint települési arculati dokumentumok és rendeletek a 2023. évben:

- A 2023. évben folytatódott a településrendezési eszközök módosítása, felülvizsgálata, illetve a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) hatályba lépésével az új településtervek készítése is folytatódott. Az előkészítő folyamatok mellett véleményezések is történtek. A felülvizsgálati eljárásokon kívül a településrendezési eszközök módosítási eljárásaiban is véleményezést adott az Igazgatóság. Az adatszolgáltatási kötelezettség az önkormányzatok és a településtervezők felé a Korm.rendelet értelmében megszűnt, viszont az AM felé rendszeresen továbbításra, frissítésre kerülnek a táj- és természetvédelmi övezetek lehatárolásában történt módosítások. A Korm. rendelet 2023. évi módosítása alapján településrendezési eszközök, településtervek, TAK és TKR egyeztetése az Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer (a továbbiakban: E-TÉR) felületén kívül hivatali kapun keresztül is történhet.
- Számos vízpartot érintő beruházás merült fel, főként csónakkikötők és kikötők létesítése strandnál nádas foltok érintettségével vagy patakmedrek felhasználásával. Ezekre vonatkozóan a természetes élőhelyek védelmét is figyelembe vevő megoldások érdekében az előkészítés, egyeztetések során természetvédelmi kezelői közreműködés történt.
- Az infrastrukturális hálózatokat érintően változatlanul főként a mobil szolgáltatás antennatornyai, valamint az elektromos légkábelek felújítása jelentett kihívást.
- A napelemparkok létesítése - az energiaválság okán - is egyre gyakoribb napirendi pont a településrendezési tervek módosítása során. A megkeresések alapján a napelemek elhelyezése iránti igény erősödése beruházói, valamint lakossági szinten is érezhető.

Településrendezési eszközök, településtervek, településképi arculati kézikönyvek és településképi védelmi rendeletek módosításának tapasztalatai:

- Általános tapasztalat, hogy a települési önkormányzatok részéről a hatályos vagy nemrég módosított településrendezési eszközök és térképmellékletei nem minden esetben kerülnek feltöltésre az önkormányzatok honlapjára sem az njt.hu-ra. Ez jelentős mértékben megnehezíti a véleményezési eljárás folyamatát, ugyanis azt összehasonlítási alap hiányában hosszas keresőmunkának kell megelőznie.
- A településrendezési eszközök véleményezési eljárásához kapcsolódóan 2023. évben az Igazgatóság törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását egy esetben kezdeményezte.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MaTrT.) szerinti térségi övezetek által érintett területek település szintű lehatárolása során a gyakorlatban a legtöbb esetben földrészlet határhoz való igazítás, vagy egyes részterületeknek a térségi övezetből való kivonása valósul meg. Ez elsősorban azoknál a térségi övezetknél lehet indokolt, ahol az övezeti szabályozás konkrét, az adott földrészlet területfelhasználását, hasznosítását befolyásoló korlátozásokat, vagy fejlesztési területek esetében kedvezményeket/mentességeket határoz meg.

A MaTrT. rendelkezései alapján országos érvényű térségi övezetként határozza meg a tájképvédelmi terület övezetét, amelynek területi lehatárolását és a kapcsolódó övezeti szabályokat a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet határozza meg.

A tájképvédelmi terület övezete esetében az MvM rendeletben szereplő vonatkozó övezeti szabályozás nem tartalmaz olyan korlátozást vagy engedményt, amit egyes ingatlanokra vonatkoztatva kell/lehet érvényesíteni. A tájképvédelmi terület övezete lehatárolásának célja, hogy meghatározza azokat a területeket, amelyek a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. Ezen területek sajátossága, hogy ezek az esztétikai jellemzők összhatásukban érvényesülnek, függetlenül a közigazgatási határoktól, vagy az egyes földrészletek ingatlan-nyilvántartásban rögzített határaitól.

Az Igazgatóság, mint illetékes téradatgazda, a Tapolcai-medencét érintően 2023. évben elindította a MaTrT 22-23. §-a alapján a tájképvédelmi övezet módosításának eljárását. A Tapolcai-medence, Magyarország egyik legszebb fekvésű területe, páratlan táji adottságokkal rendelkező vidéke, amely a környező tanúhegyekről egyedülálló tájképi látványt biztosít.

A jelenlegi tájképvédelmi terület övezetének lehatárolása országos szinten megegyezik a MaTrT által hatályon kívül helyezett Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban OTrT) tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének lehatárolásával. Az OTrT-ben az akkori szempontok alapján, kizárólag digitális módszerekkel került meghatározásra a tájképvédelmi övezet fedvénye, melynek helyi terepi ismeretek alapján történő kiigazítása szükséges volt. A módosítás Tapolca Város közigazgatási területének jelentős részén és kisebb mértékben Zalahaláp, Gyulakeszi és Lesencetomaj települések külterületén a hiányzó övezeti lefedettséget pótolja, kiegészíti úgy, hogy a jelenleg meglévő „lyukat befoltozva” egységes, összefüggő övezet létrehozását eredményezi.

A MaTrT 4. § 43. bekezdése értelmében a tájképvédelmi terület övezetébe azok a területek tartozhatnak, amelyek a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. A Tapolcai-medence és a tőle elválaszthatatlan tájképi látványkapcsolatban álló tanúhegyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak, tehát a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása révén a tájképvédelmi terület övezetének való megfelelés kétséget kizáróan fennáll.

A tájvédelem eszköztárának bővítésével a Tapolcai-medence kedvező látképének megóvását kellő módon lehet biztosítani a településrendezési és különböző hatósági eljárások során, ugyanis a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 4. § (4) pontja szerint „A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.”

Az érintett terület ez idáig semmiféle tájképi védelmet nem élvezett, amely lehetőséget biztosított volna a tájképet kedvezőtlenül befolyásoló beruházások megvalósítása ellen, melyekre az utóbbi időben megnövekedett igény jelentkezett (pl. nagy kiterjedésű naperőműparkok). Tapolca Város belterületétől északra és keletre már több kisebb naperőmű beruházás is megvalósult, melyek a környező kilátó pontokról zavaró látványt nyújtanak. További beruházások kapcsán felmerült a veszélye annak, hogy a már meglévő naperőművekkel összeadódó negatív tájképi hatásuk a jelenlegi tájképi potenciált gyökeresen megváltoztatná, és így a terület jelentős táji értékvesztést szenvedne el. A Balaton-felvidék tanúhegyei, melyekről a Tapolcai-medencére minden irányból rálátás nyílik, hazánk kiemelt turisztikai célpontjai. A Tapolcai-medence tájképileg érzékeny, kitett terület, melynek legnagyobb értéke maga a feltároló tájképi látvány. A tájképvédelmi övezet módosítására irányuló kezdeményezésünket az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya szakmailag támogatta, így 2024. január 1-től az Igazgatóságunk által javasolt lehatárolás a hatályos.

A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete – egyedileg meghatározott és lehatárolt övezet, amelybe a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet beépítésre nem szánt, sajátos karakterű szőlőhegyeinek, szőlőterületeinek, történelmileg kialakult mozaikos tájszerkezetének, egyedi tájértékeinek megőrzendő területei tartoznak – melynek szabályozási elemei tartalmaznak az adott ingatlanra értelmezhető beépítési korlátozásokat szükséges, hogy egyértelmű legyen, mely helyrajzi számú területek érintettek az övezettel, így ezen övezet esetében jelentősége lehet a telekhatárhoz igazításnak. Az Igazgatóság illetékességi területén 2023. évben a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete esetében módosítás nem történt.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

A településrendezési eszközök tartalma és minősége nagymértékben meghatározza a táji léptékű változásokat. A településrendezési eszközök és településtervek véleményezésében a jogszabályi előírások értelmében a BfNPI minden esetben közreműködik.

A tájban változást előidéző, a tájat átalakító jelentősebb beruházások előkészítésében – utak, kérekpáutak, infrastruktúra hálózatok, napaelempark létesítés, távközlési bázisállomások, kikötők, jelentős méretű vagy kiemelt beruházások, bányászattal kapcsolatos kérdés, területhasználat változása, természetvédelmi kezelés módja (pl. holtág revitalizációja), művelési ág váltása, végleges más-célú hasznosítás – megkeresés esetén szakmai véleményt adtunk.

A természetvédelem és azon belül a tájvédelem egyik legfontosabb célkitűzése a természetközeli állapotban meglévő élőhelyek, természeti rendszerek és a meghatározó látványelemek megóvása, a védendő tájszerkezet és tájkarakter megőrzése, szükség szerinti helyreállítása. Az elvégzett balatoni nádasok és egyéb növényzet felmérésének vizsgálata alátámasztja, hogy napjaink nádas károsításában az emberi tevékenység játssza a legfőbb szerepet, amely a meglévő élőhelyek beszűküléséhez, átalakulásához és megszűnéséhez vezet. A parti sáv intenzív beépítése miatt felértékelődtek a természetes partvonalak és a nádasokkal övezett öblözetek, valamint a nyílt víz irányába a tájképi látványt biztosító part-szakaszok.

Az elmúlt években jól megfigyelhető tendencia a kitelepülés a nagyvárosokból kisebb, vidéki településekre, amit elsősorban az egészségesebb környezet, kedvezőbb életkörülmények iránti igény motivál, és amire a távmunka egyre szélesebb körben való terjedése lehetőséget ad. Elmondható, hogy felértékelődött a vidéki táj jelentősége - a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén különösen - , mivel a lakosság a szép fekvésű, jó levegőjű, kevésbé beépült, vagy egyenesen a beépítetlen területeket keresi. Ezért kiemelt szerepet kap a beépítetlenség, mint táji érték védelme is, melyet Igazgatóságunk is képvisel a különböző tervezett nagyberuházások és egyedi lakóépületek beépítetlenséget megbontó telepítésének tervezése esetében is. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet a *tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének* területén a jogszabályi előírások egyértelműen szigorodtak a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény* előírásai értelmében. Az eddig még beépítetlen területek tájképi védelme érdekében *az országos tájképvédelmi övezetekkel érintett területekre is nagyobb figyelmet kell fordítani.* Ennek érdekében folyamatos erőfeszítést teszünk *a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendeletben „szükszavúan”* megfogalmazott jogalkotói szándék részletesebb kifejtésére a megkereső ügyfelek felé. Egyszerűsödne a helyzetünk, ha maga az érintett jogszabály is – a MaTrT-hez hasonló módon – kiegészítésre, pontosításra kerülne.

Tájvédelmi szempontból lényeges előrelépésként 2021. március 1-től hatályba lépett a MaTrT kiegészítése. Ennek értelmében az országos ökológiai hálózat magterület övezete és ökológiai folyosó övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók, az erdők övezete, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete, a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, a kertés mezőgazdasági terület övezete, és a borszőlő termőhelyi kataszteri terület övezete által érintett területeken *"az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű helyezhető el épületre felszerelten"*. Mivel a sok esetben több tíz hektáros területen felállított naperőművek látványa igen kedvezőtlen, ez a jogszabályi változás segíti a táj- és természetvédelem érdekeinek érvényesítését, természetvédelmi kezelőként egyszerűsíti a véleményezési munkánkat. Tájképvédelmi szempontból azonban gondot jelent, hogy a jogszabályok előírása ellenére is megjelennek nagyobb méretű naperőmű telepek a fenti övezetek által érintett területeken, melyek Igazgatóságunk előzetes bevonása nélkül kerülnek felállításra, így ezekre nincs ráhatásunk.

A „sima” tájképvédelmi övezetekben kifejezetten továbbra sem tiltja jogszabály nagyobb terület elfoglaló naperómű létesítését, de a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 4. § (4) értelmében ezek telepítését csak természetvédelmi szempontból nem sérülékeny területeken és a tájba illesztés igazolásával támogatjuk.

Igazgatóságunkhoz a 2022-23-as években számos lakossági panasz érkezett a Tapolca város belterületétől északra tervezett, közel 160 hektáros naperómű beruházással kapcsolatban. Erre a területre a Balaton-felvidék tanúhegyeiről – melyek hazánk kiemelt turisztikai célpontjai - a szélrózsa minden irányából rálátás nyílik, így a Tapolcai-medence tájképileg érzékeny, kitett terület, melynek egyik legnagyobb értéke maga a feltároló tájkép. Mivel ezidáig ez a terület semmilyen jogszabályon alapuló tájképi védelmet nem élvezett, Igazgatóságunk munkatársai keresték a lehetőséget a tájképvédelem kiterjesztésére a területen, amihez a jogalapot, mint „illetékes téradatgazdák” a MaTrT 23. §-a biztosította.

A MaTrT 4. § 43. bekezdése értelmében a tájképvédelmi terület övezetébe azok a területek tartozhatnak, amelyek a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. A Tapolcai-medence és a tőle elválaszthatatlan tájképi látványkapcsolatban álló tanúhegyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak, tehát a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása révén a tájképvédelmi terület övezetének való megfelelés kétséget kizáróan fennáll. A tájvédelem eszköztárának bővítésével a Tapolcai-medence kedvező látképének megóvását reményeink szerint a továbbiakban jogszabályilag megerősített módon tudjuk biztosítani a településrendezési és különböző hatósági eljárások során.

A tájvédelem azonban nem korlátozódhat csupán a tájvédelmi övezetek által jogszabályban érintett területekre. Az egyre nagyobb méretű (akár több száz hektáros) összefüggő naperóműparkok a tájszerkezetet, tájképet a nem védett - vagy éppen csak Világörökségi várományos - területeken is olyan mértékben megbonthatják, hogy az a védett területek értékeit, és az ott élők érdekeit is sértetheti. Ugyanakkor nehéz a tájvédelmi érdekeket csupán szakmai alapon, jogszabályi alátámasztás nélkül védeni, és ez egyre több konfliktust generál.

A lakossági és egyéb beruházói oldalról tervezett építkezésekkel kapcsolatban rendszeresen felmerülő probléma, hogy a települések helyi építési szabályzata és szabályozási terve a helyi önkormányzatok részéről nem kerül harmonizálásra a hatálybalépésük óta történt magasabb rendű jogszabályok változásaival. Így sokszor kell olyan tájvédelmet is érintő kérdésben természetvédelmi kezelői nyilatkozatot adnunk, ahol jogszabályi ellentétek állnak fenn, és ez nagymértékben megnehezíti munkánkat. Ilyenek például a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a kertes mezőgazdasági övezet, borszőlő termőhelyi kataszteri övezet, ökológiai hálózat puffer övezet és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet által érintett területeken a beépíthető legkisebb telekméret és a megengedett beépítési százalék kérdésével kapcsolatos megkeresések. 2023-ban a problémás települések közül Zalaszentőrástól esetében megtörtént a településrendezési eszközök MaTrT alapú felülvizsgálata.

Egyéb tájvédelmi tevékenységeink, valamint szakmai kapcsolattartás, együttműködés:

- A Balaton Fejlesztési Tanács kezdeményezésére és meghívására rendszeresen részt vettünk a Balatoni Arculati kézikönyv (BATÉK) és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet új területrendezési tervének készítésével kapcsolatos online konferenciákon, egyeztetéseken.
- Folyamatosan együttműködünk állami és települési főépítészekkel, természetvédelmi hatósággal, építész tervezőkkel, településtervezőkkel, örökségvédelmi szakemberekkel, települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, építetőkkel, lakossággal (adatszolgáltatás, közös terepi bejárás, helyszíni szemle, egyeztető tárgyalás, tájékoztatás).
- A MaTrT 23. §(2) értelmében a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet és az országos tájképvédelmi övezetek lehatárolása a településrendezési tervek készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest csak az Igazgatóság egyetértése esetén változtathatók meg. Minden ilyen jellegű változtatási igényt alaposan mérlegelünk, egyeztetve a települési önkormányzatokkal és településtervező építészekkel, települési és állami főépítészekkel. Alsópáhok község jelenleg folyó településrendezési eszközeinek módosítása során igény merült fel a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezeti lehatárolásának módosítására, az egyeztetések még zajlanak. Fent ismertetett módon 2023-ban lezajlott a Tapolcai-medence területén a tájképvédelmi terület övezetének módosítása, mely Tapolca Város közigazgatási területének jelentős részét, és kisebb mértékben Zalahaláp, Gyulakeszi és Lesencetomaj települések külterületét érinti.
- 2023. februárjában részt vettünk a Magyar Tájépítészek Szövetsége és társszervezetei által Tapolcán megrendezett XIV. Szakmai Napokon. Betekintést nyertünk a tájépítész szakma előtt álló újabb kihívásokba, magyarországi és európai trendekbe, módszertanba, a klímaváltozás folyamatainak lassítása érdekében tett, környezet- és természetvédelmi érdekekkel közös erőfeszítésük eszköztárába.
- A hatósági, szakhatósági feladatkörben eljáró, Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztályától érkezett megkeresésekre adatszolgáltatást, tájékoztatást adtunk, illetve ügyféli nyilatkozatot tettünk. A természetvédelmi ügyekben érkező megkeresések sok esetben tájvédelmi kérdéseket is felvetnek, mivel ezek következtében a tájban is jelentősebb vizuális változások következhetnek be.

A 2023-es évben még jellemzőek voltak az alábbi tájvédelmi kérdést is érintő ügyekkel kapcsolatos megkeresések:

- gyepfeltörés iránti engedélykérelmek
- tervezett légkábelek nyomvonalvezetése
- adótoronyok, átjátszótoronyok, távközlési bázisállomások létesítése
- utak, kerékpáutak, infrastruktúra hálózatok létesítése
- napaelemparkok létesítése
- kikötők, jelentős méretű vagy kiemelt beruházások
- bányászattal kapcsolatos ügyek, területhasználat változása
- holtág revitalizáció
- művelési ág váltás, végleges máscélú hasznosítás
- Balaton vízparti területeinek szabályozása, nádasterületeket érintő nagyobb beavatkozás

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság tájegységei által 2023-ban végzett tájvédelmi jelentőségű beavatkozások:

- A Tapolcai-medence Nádasmező területén a Balaton preventív projekt keretében szigetek kialakítása és vonalas kotrások történtek. Raposka térségében a KÖV csatornán található műtárgyak (hidak) bontásra és újjáépítésre kerültek. Tapolca-patak, Kétöles-patak mentén fenntartósáv készült, az Egervíz-patakon pedig a sankolótér kialakítása.
- A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása 2023-ban lezárult, mely keretében az alábbi tájvédelmi jelentőségű beavatkozások valósultak meg: a Hévízi-tó TT területén található véderdő állományszerkezetének javítása, a Hévíz-Keszthelyi-láp területén a leromlott állapotú gyepterületeken a biodiverzitás növelése, a gyepterületek helyreállítása. A Hévízi-tó TT-nek, a Hévíz-csatornának és a Hévíz-Keszthelyi-lápnak, mint a Keszthelyi-hegységet a Kis-Balatonnal összekötő zöld folyosónak a bemutatási infrastruktúrájának a fejlesztése.
- Vizes élőhely-rekonstrukció mintaprojekt a Principális-csatorna mentén, időszakos vízborítású vízterek létrehozása és a vízkormányzás megvalósítása.
- Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése: gazdálkodási centrum kialakítása Letenyén, legelőterületek kialakítása az állatállomány számára, a becserjésedő ártéri területek természetvédelmi és árvízvédelmi szempontból kedvező fás legelőkké alakítása, az adventív növényfajok visszaszorítása.
- A védett állat- és növényfajok, életközösségek, élőhelyek megőrzésének, az élőhelyek természetközeli állapotba történő visszaalakításához és újak létrehozásához szükséges tevékenységek biztosítása Kelet-Veszprém Tájegység területén.
- A BfNPI által irányított Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark területén fellelhető különböző földtudományi természeti értékek megőrzésének hosszú távú biztosítása. Az egyszeri, projektszerű beavatkozások elsősorban az élettelen természeti értékeket érintették, ami hozzájárul a természetvédelmi és közösségi szempontból kiemelkedő értéket képviselő barlangok, víznyelők, források, földtudományi értékekkel bíró természetvédelmi területek, földtani alapszelvények, fajok és élőhelyek megőrzéséhez.

8. Projektek

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése (dátum)	Fizikai befejezés (dátum)	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek				Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2023. évi teljesítése ¹
					Megcélzott védett természeti terület/ Natura 2000 terület megnevezése	Célterület ² kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem			
1. KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 - A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhelyfejlesztése	2016.09.26.	2023.09.26.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhelyfejlesztése, amely magában foglalja a Belső-tó rehabilitációját, az élőhelyek fejlesztését és fenntartását biztosító leigeltetés feltételeinek biztosítását, valamint a hagyományos gazdálkodás	Tihany, Pécsely, Csopak, Balatonszőlős	250	A Lóczy Lajos tanösvény teljes rekonstrukciója, a Belső-tó körül kialakításra kerülő tanösvények, továbbá a Levendula	bruttó 579.114.761 Ft (amely összegből ráemelési kérelem a kivitelezési munkákra: bruttó129.114.761 Ft)	bruttó 450.000.000 Ft	2 db pergola építése a Levendulaház látogatóközpont kertjében, kertészeti munkák, mezőgazdasági gépbeszerzések (közbeszerzés) rakodás eszközei és talajművelő eszközök témakörben, tervezői művezetői feladatok, állattartási eszközök beszerzése, bálatakaró, körbálatetők. A kötelező tájékoztatás keretében tájékoztató kiadvány a projekt eredményéről, fizetett hirdetés, a projekt zárórendvény lebonyolítása és

				és a Natura 2000 hálózat bemutatását is.			Ház Látogatóközpont tanösvényhá-lózatba történő beillesztése keretében tanösvénytáblák, tanösvényvezetőfüzetek készülnek.			egyéb kommunikációs vállalások. A Natura 2000 területek bemutatásához kapcsolódó kommunikációs akciókban aktívan résztvevő lakosság száma (500 fő), mint indikátor is teljesült. Továbbá informatikai eszközök és terepi mobil készülékek beszerzése, plusz 5 db játszótéri elem és asztal-pad garnitúrák kihelyezése a Levendula Ház Látogatóközpont kertjében, elektromos személygépkocsi beszerzése, plusz egy ökológiai monitorozási tevékenység az előző időszakhoz hasonlóan, valamint vízminőség vizsgálat, továbbá a Belső-tó tanösvényhez rönkpad garnitúrák gyártatása, új elemként tervezésre és elszámolásra került a

										szakmai megvalósításban részt vevő kollégák bérköltségének elszámolása 9.006.830,- Ft értékben.
2. KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 - A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli medence és a Kis-Balaton térségében a természetvédelmi célú területkezelés biztosítása érdekében	2016.09.29.	2022.12.31. fizikai zárás fenntartási időszak kezdete: 2023.06.27.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A projekt célja, hogy az érintett területeken elhelyezkedő jó természetességű területeken a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság saját állatállományával, legeltetéssel fenntartott gyepterületek bővíthessenek és jobb természeti állapotba kerülhessenek.	Kis-Balaton (HUBF3000) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	572,019	-	nettó 369.000.000,- Ft	nettó 369.000.000,- Ft	A projekt sikeres pénzügyi zárása, a hiánypótlások teljesítése, záró helyszíni ellenőrzése.

3. KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 - Élőhelyvédelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon	2016.10.19.	2021.09.30.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	Az Élőhelyvédelem és helyreállítási feladatok a projekt keretén belül a területek további degradálódásának megállítása, az eredeti életközösségek fenntartása, a biodiverzitás fokozódása feltételeinek javítása, inváziós fajok visszaszorítása, tájképi érték megtartása a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon.	Kis-Balatonmedence (Búzásrét, Kápolnapusztá, Szőkédencs), Nyugat-Külső-Somogy (Ordacsehi, Látrány)	711	Kiadvány (tanösvény) füzetek készítése 3 helyszínre (Látrányi-pusztá, Ordacsehiberek, Kisbalatoni füves élőhelyek) Tanösvény tábláinak készítése a Látrányi-pusztá tanösvényhez	bruttó 425.000 .000 Ft	bruttó 425.00 0.000 Ft	A projekt fizikai zárása 2021.09.30-án, pénzügyi zárása 2021.10.30-án történt meg. 2022-ben a vízjogi üzemeltetési engedély beszerzésének folyamata indult meg, végül 2023. június 07. napján vált véglegessé a projekttel érintett területek vízjogi üzemeltetési engedélye.

4. KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 - Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony-Balaton Geoparkban	2016.09.29.	fizikai zárás: 2023.12.15. pénzügyi zárás: 2023.12.30.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A projekt célja, hogy 16 barlang kiépítése és denevér röpnnyílással ellátott rozsdamentes ajtókkal történő lezárása megtörténjen. A Malomtó-forrás esetében célunk a forráscsoport több fakadási pontjának kitisztítása, felszabaldítása. Továbbá összesen 5 Természetvédelmi Terület természetvédelmi rekonstrukciója, valamint az elért eredmények tájékoztatása, a földtani értékeink	16 db exlege védett barlang a BfNPI területén, 5 db természetvédelmi Terület	718	Az 5 db Természetvédelmi területen tanösvény kialakítása, valamint a projekt eredményeiről szóló kiadvány kiadása.	bruttó 162.000.000,- Ft	bruttó 162.000.000,- Ft	A műszaki-szakmai tartalom a megvalósíthatósági tanulmányban véglegesítésre került, a projekt 2023.05.30-án átfordult megvalósítási fázisba. A pályázat fő beruházásai, az Úrkúti őskarszt TT, a Várpalotai homokbánya TT és a Sümegi TT rekonstrukciója sikeresen megvalósult 2023.11.30-ig bezárólag. A projekt szemléletformálási részei is megvalósultak: 43 darab tanösvénnytábla és 4 tanösvény került kialakításra, továbbá egy 32 oldalas, a pályázat eredményeit bemutató kiadvány is készült. A fenntartási időszak a záró beszámoló elfogadását követően kezdődik majd 2024. első felében.

				bemutatása és a természet-, és környezetvédelmi szemléletformálás érdekében.						
5. KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 - A Hévíz-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása	2017.01.26.	fizikai zárás: 2023.12.15. pénzügyi zárás: 2023.12.31.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése ERFA - Uniós társfinanszírozás 85 %, Hazai társfinanszírozás 15 %	A Hévíz-tó TT területén és a környező természeti területeken (Hévíz-csatorna), a tó őshonos élővilágát veszélyeztető idegenhonos (növény és állatfajok) visszaszorítása és fajvédelmi tevékenység megvalósítása. A Hévíz-tó TT területén található védőerdő állomány szerkezetének javítása.	Hévíz-tó Természetvédelmi Terület, Hévíz-Keszthely - láp	158,59	Vízi tanösvény kialakítása a Hévíz-csatornán, a Hévíz-tó TT területén Taviró-zsa Tanösvény kialakítása	661 900 Ft Ebből BfNPI részére: 282 305 191 Ft	661 900 Ft Ebből BfNPI részére: 282 305 191 Ft	Térinformatikai szoftver, valamint terepjáró kishaszongépjármű beszerzése közbeszerzés keretében; idegenhonos vízi állatfajok gyéritése (elektromos halászat, húzóhálós, varsás, emelőhálós halászat, búvár munka) saját teljesítésben; gyeprekonstrukciós tevékenységek (kaszálékkal felületvetés, területek gondozása) saját teljesítésben, valamint külsős vállalkozó bevonásával; vízi tanösvény kialakítása, tanösvény táblák, valamint a tanösvényhez kapcsolódó kiadványok elkészítése (csak online). A

				A Hévíz-Keszthelyi-láp területén a leromlott állapotú gyepterületeken a biodiverzitás növelése, a gyepterületek helyreállítása. A Hévízi-tó ökoszisztémájának fejlesztése a vízszint szabályozási és vízkormányzási rendszer rekonstrukcióján keresztül. A Hévízi-tó TT-nek, a Hévízi-csatornának és a Hévíz-Keszthelyi-lápnak, mint a Keszthelyi-hegységet a Kis-Balatonnal összekötő zöld folyosó-						projekt keretében megvalósult beavatkozások eredményeit saját teljesítésben követtük nyomon. A Hévízi-tó TT természeti értékeit, valamint a projekt során végrehajtott tevékenységek eredményeit 15 fő aktív résztvevő számára mutattuk be saját túráinkon. A kötelező nyilvánosság keretében elvégzett feladatok: „D” típusú tájékoztató tábla beszerzése, eredménykommunikációs kiadvány elkészítése, média-megjelenítés vásárlása, sajtónyilvános projektzáró rendezvény lebonyolítása.

				nak, a bemutatási infrastruktúrájának a fejlesztése.						
6. KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 – Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein	2017.01.01.	2023.01.27.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság legértékesebb Somogy- és Zala megyei láp- és vizes élőhelyeinek rekonstrukciója, egyes kiemelt jelentőségű Natura 2000 élőhelytípusok területi kiterjedésének és minőségének javítása, valamint a területen előforduló közösségi jelentőségű, illetve védett, fokozottan védett	Fehérvíz (HUDD2001) Pogányvölgyi rétek (HUDD2003 5) Szévíz-Principális-csatorna (HUBF2004) és Csörnyeberek (HUBF2005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület valamint Zalakomári Madárrezervátum Természetvédelmi Terület	770	-	bruttó 460.000.000 forint	bruttó 460.000.000 forint	Elkészültek a kiadványfüzetek (Zalakomári Madárrezervátum és Nagyberek-Fehérvíz), megszerveztük a zárórendezvényt, így a projekt fizikai befejezése 2023. január 27. napja, ezt követően a projekt a fenntartási időszakba lépett (2028.04.28-ig).

				növény és állatfajok élő- és szaporodó helyeinek megőrzése. A természeti értékek védelme mellett, a projekt a hatékony, gazdálkodói érdekekkel is összehangolt vízkormányzást, illetve a nagyvizek és haváriák biztonságos kezelését is biztosító vízgazdálkodási rendszerek kiépítését célozza meg.						
7. KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 „A Mura-mente komplex	2016.12.01.	fizikai zárás: 2023.12.15. pénzügyi:	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés	A pályázatban a Mura mentén található, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igaz-	Letenye	250	-	bruttó 470 000 Ft	bruttó 470 000 Ft	Állattartás eszközök-, mezőgazdasági eszközök (gréder)-, erőgépre szerelhető homlokrakodó adapterekkel-, kisméretű gépek műhelyfelszerelés,

élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása”		2023.12.31.	és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	gatóság vagyongazdálkodásában lévő cserjésedett, befásodó gyepterületek helyreállítása, a legeltetés újraindítása, valamint Letenye térségében a legelő állatállomány elhelyezése érdekében tervezünk beruházásokat.						kézi barkácseszközök és fagyasztóláda-, valamint raktárkonténerek beszerzése. Továbbá kapuk és rácsos ajtók gyártása, helyszíni szerelése/telepítése, kerítés építése és a kerítésre villanypásztor telepítése, amelyek a többletforrásra irányuló ráemelési kérelem pozitív elbírálásának eredményeképp valósultak meg. Kötelező tájékoztatás keretében szórólap és egyéb nyomdai kiadvány készítése teljesült.
8. „A panon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése	2019.01.01.	2026.12.31.	LIFE IP	A füves élőhelyek és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése, többek között az	(Mura mente (HUBF20043), Alsó-Zalavölgy (HUBF20037) Pogányvölgyi-rétek (HUDD20035)	343	-	Projekt teljes költségvetése: 17.258.306 euró, ebből BfNPI költségvetése:	Projekt teljes költségvetése: 17.258.306 euró, ebből BfNPI költségvetése:	Felújítottuk a Grassland Információs Központnak helyet adó Zalaegerszeg, Azáleás u. 7. sz alatti ingatlant. A Mura menti projektterületen zajló legeltetéshez az állatállományt a letenyei állattartó telepre szállítottuk (16 magyar szürke

az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával”, LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018)				alábbi tevékenységek megvalósításával: Országos Gyepstratégiai Terv összeállítása, gyeppekhez kötődő zász-lóshajó fajok hazai és nemzetközi akcióterveinek elkészítése/revíziója, inváziós fajok elleni fellépés, gyepvédelmi tanácsadó szolgálat létrehozása, területvásárlás (Mura-mente és Észak-Somogy), azokon alapállapot-felmérés, természetvédelmi beavatkozások és kezelések (te-				1.433.761 euró	1.433.761 euró	szarvasmarhát - 8 üszőt és 8 tinót) 2023.07.14-én. Megvásároltuk a Letenye 0125/2 hrsz-ú, 1,8001 ha területű szántót valamint a 0125/5 hrsz-ú, 1,7945 ha területű szántót. A gyepvédelmi tanácsadó szolgálatot rész munkaidőben ellátó 4 kollégánk - Batai József, Buzás Előd, Szabó Gábor és Szász Benedek biotikai adatokat gyűjtött és célzott felméréseket végzett, nyomon követték a Natura 2000 gyepterületeken folyó gazdálkodási tevékenységeket, részt vettek egyes gyepterületeket érintő hatósági eljárásokban. A Batyki-lápréten saját megvalósításban a megerősödött kutya-bengéket visszavágtuk valamint decemberben 11 hektár szárazú-

				rületek visszagyepesítése, valamint a hagyományos legeltetés visszaállítása) és a változások monitorozása, szemléletformálás és információ átadás.						zására beszerzési eljárást indítottunk el. A projekt eredményeit több felületen is reklámoztuk, "A gyepek titkai III." vándor-fotókiállítást a Kis-Balaton Látogatóközpontban rendeztük be és június hónap során volt megtekinthető. Emellett irodabútorok beszerzésének előkészítését végeztük, kopó- és fogyóalkatrészeket szereztünk be korábban megvásárolt eszközökhöz, a zalaegerszegi felújított ingatlan riasztó rendszerét kiépítettük és távfelügyeletére szerződést kötöttünk, munka- és tűzvédelmi táblákat és eszközöket szereztünk be.
9. „Természetvédelmi kezelési eszközök	2017.07.01.	2026.12.31.	LIFE/EU	A LIFE Nature pályázat célja a nemzeti parkok kezelésében lévő	Bakonyszücs Balatonfüred Pécsely Tihany	82,200 51,14 15,33 111,61	Tájékoztató táblák a	626,200 Euro (EU tá-	504,64 3 Euro	A rekonstrukciós munkák és a részletes terepi kijelölések is folytatódtak mind a négy

a Natura 2000 tölgyesek biológiai sokfélesége szerkezeti és összetételeli növeledéséhez”-LIFE 4OAK FORESTS				védett tölgyes erdei élőhelyek biológiai sokféleségének növelése és ezen Natura 2000 jelölő élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása. Ehhez a természetes tölgyerdő paramétereinek meghatározása és annak alapján egy kezelési útmutató elkészítése, illetve publikálása. Az útmutató szerint pedig a három magyar nemzeti park kezelésében lévő 19 terület 1562 ha tölgyerde-			projekt-ről, a beavatkozási helyszíneken, valamint a beavatkozásokat magyarázó táblák.	mogatás), ebből 121,557 Euro (BfNPI + minisztériumi önrész + társfinanszírozás)	beavatkozási területen.1200 m kerítés készült el Bakonyszücs helyszínen, további 1000 m a Koloska helyszínen. A korábban elkészült kerítések állapotának ellenőrzése és a szükséges javítások elvégzése folyamatosan megtörtént. A kerítések hatásfokát (nagyvadak kizárásának hatékonysága) kamerákkal ellenőriztük. Balatonfüred (Koloska) és Bakonyszücs projekt területein fadöntés és gyűrés zajlott, a komolyabb fakitermeléssel járó munkákat befejeztük. 300 kg csermakkot szereztünk be és a bakonyszücsi akácos átalakításnál szajkóete-tőkbe tettük be. Tihany helyszínen újabb bálványfa-foltok, illetve szórvány mirigyes bálványfa és fehér akác állományok

			jének a rehabilitációja, illetve Olaszországban 511 ha tölgyerdő rehabilitációja. Ma már Magyarországon nincsenek természetes erdők és a szakközönség sem ismeri a természetes tölgyes erdő képét, ami megnehezíti a szakszerű természetvédelmi erdőkezelést és a biológiai sokféleség fenntartását. A projekt keretében részben irodalmi feldolgozás,						injektálását végeztük el, összességében mintegy 2 ha területen. A bakonyszücsi és a Balatonfüred, Koloska beavatkozási területen a kezdeti állapot-felmérés (2019-ben) után 2023-ban a denevér-monitoring megtörtént.

				részben a környező országokban még fellelhető tölgyes őserdők felmérése révén meghatározásra kerülnek a cél tölgyerdő formációk. Ennek felhasználásával készül el a védett tölgyerdők természetvédelmi kezelését segítő útmutató. A projekt keretében BNPI megvásárolna 42,53 ha osztatlan közös tulajdonú erdőt, hogy ezáltal ezek a területek teljesen állami tulajdonba kerüljenek.						

				Magyarországon a 19 projekt területen az útmutató szerint megkezdődne a tölgyes erdőterületek rehabilitációja. Ennek keretében sor kerül az erdőszervezet átalakítására, javítására, a vadkár hatásának kizárására vadkerítéssel, illetve az őzönfajok visszaszorítására kb. 41 ha-on. A munka eredményét egy jól megtervezett és kb. 3000 ponton több körben elvégzett monitoring						

			révén értékel- nénk ki. A munka elő- adások és te- repi bejárások révén bemu- tatásra ke- rülne 225 szakember (természetvé- delmi erdőke- zelő, tanár és diák) szá- mára. A pro- jekt végén egy nemzet- közi konferen- cián ismertet- jük meg a nemzetközi szakközönse- get a projekt eredményei- vel. Természe- sen a munka a nagyközön- ség számára is bemutatásra kerül. A pro- jekt várható						

				eredménye- ként rendel- kezésre fog állni az útmu- tató a nem- zeti parkok kezelésében lévő közel 20000 ha vé- dett tölgyer- dők termé- szetvédelmi kezeléséhez és ezáltal biz- tosítható a Natura 2000 területek bio- lógiai sokféle- ségének fenn- tartása. Elma- radása esetén nem állna rendelkezésre kellő forrás a védett erdők állapotának javítására, bi- ológiai sokfé- leségének nö- velésére, a Natura 2000 területek EU							

				Direktívák szerinti kezelésére.						
10. „A Mura-Dráva-Duna menti ártéri erdei élőhelyek megőrzése és helyreállítása” - LIFE22-NAT-AT-LIFE RESTORE for MDD	2023.10.01.	2028.09.30.	LIFE	A projekt a Duna-medence legnagyobb egybefüggő ártéri erdőterületeinek, kiemelten az ártéri puhafaligetek és keményfaligetek, valamint az ezekhez kapcsolódó vízjárta élőhelyek, mint például a folyókról leszakadt holtágak hosszú távú megőrzésére és helyreállítására összpontosít. A konzorcium célja 2.472 ha kiterjedésben	Mura mente HUBF20043 Bodzás-holtág Hosszúvíz-holtág Tótszerdahelyi-holtág	15 ha 40 ha 12 ha	nr	BfNPI teljes költségvetése: 326.628,2 euro	EU támogatás : 218.840,89 euro (67 %), társfinanszírozás / önerő: 107.787,31 euro (33 %)	2023. évben lezajlottak a projektindító megbeszélések, amelyet a konzorciumi nyitórendezvény, majd november 20-23 között a konzorciumi partnertalálkozó, munkacsoport és tanácsadó testületi ülések követtek a szerbiai Zomborban.

				ártéri élőhelyek és több, mint 45 km hosszúságban víztestek helyreállítása és élőhelyfejlesztése, valamint 966 000 m³ üledék eltávolítása a természetes folyódinamika révén. A BfNPI területén három helyszínen végzett beavatkozások az előzetes modellezések szerint mintegy 127 hektáron javítják az ártéri élőhelyek állapotát, beleértve a holtágakat és a vízhatástól nagyban függő ártéri ligeterdőket is.						

				Az itt élő növény- és állatközösségek számára a helyreállítási munkák biztosíthatják fennmaradásuk zálogát. A holtágak, mint élő- és szaporodóhelyek fennmaradása kiemelt fontosságú, de az ártéri erdők állapota fontos tényező a délzalai fekete gólya és réti-sas állományok hosszú távú megőrzésében is.						
11. Eco Bridge HUHR/1 901/2.2. 1./0117	2020.09.01- 2022.12.31.	2023. záró beszámoló	-	A projekt elsődleges célja a lakosság és az érintettek tudatosságának növelése	Zala megye, Međimur-je megye (Horvátország)	-	-	188 600 Euro 85% EU hozzájárulás, 15%	188 600 Euro	záró beszámoló benyújtása

				a biológiai sokféleség megőrzésének fontosságának fókuszba helyezésével és egy megfelelő monitorozó/a-datgyűjtő hálózat kiépítése az élőhelyek védettségi állapotának javításának érdekében. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai hozzájárulása madártani és haltani kutatási tevékenységek tervezését, koordinálását, az eredményeket bemutató tanulmányok elkészítését				Magyar kormányzati társfinanszírozás		

				takarja Zala megye 5 Natura 2000 területét érintően. Ezen kívül egy háttéradatokat szolgáltató meteorológiai állomás kerül kiépítésre. Külön akcióterv készül az élőhelyek természetességét veszélyeztető inváziós fajokkal kapcsolatban, valamint egy tanulmány a madár élőhelyek és az urbanizáció helyi kapcsolódási pontjainak feltárására. Hét workshop keretében a természet meg-						

				őrzésének (hivatásos és civil) és a természettel való gazdálkodás (halászat, vadászat, erdőgazdálkodás) érintetteinek kommunikációján igyekszünk előrehaladást elérni. A projekt fent ismertetett részfeladatairól ismeretterjesztő-népszerűsítő kisfilm készül.						
12. BaNEx	2024.02.09-én benyújtásra került. A döntés 2024. májusára prognosztizálható.	-	-	-	-	-	-	-	BfNPI 217 54 8,72 Euro	nem releváns

13. TOP_PLU SZ-6.1.4- 23-VE1- 2024- 00003 Komplex ökotu- risztikai fejlesztés a Szent György- hegyen és térsé- gében	benyújtva, PMT be- adása hi- ánypótlá- sokkal 2024 02.09-én, elbírálás alatt	-	-	A Szent György-hegy, mint turiszi- kai attrakció, melynek tu- risztikai hasz- nosítását cé- lozva a kon- zorciumi tag települések a hegy lábánál négy helyszí- nen pihenő- helyeket ala- kítanak ki, a konzorcium- vezető Bala- ton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság beruházás- ként pedig a hegy tetején található pa- norámapon- tot korszerű, interaktív él- ménytérré fej- lesztjük, vala- mint a turista-	-	-	-	398 361 000,-Ft	BfNPI 288 67 7 358,- Ft	nem releváns

				fogadási feltételeket javítjuk, az odavezető turistaösvényt, lépcsőt megújítjuk. <u>Infrastruktúra fejlesztések a Nemzeti Park vonatkozásában:</u> a hegyre felvezető duplakorlátos horganyzott acél lépcső, a hegy tetején panoráma tábla kialakítása, gravírozott alumínium információs felülettel, 8 db támla nélküli asztalpad szett keményfából, 1 db esőbeálló építése horganyzott vázrendszerrel, zsindeyes fe-						

				déssel ke- ményfa desz- kázatra.						
14. Élő- hely- helyreál- lítási és élőhely- fejlesztési be- avatko- zások a Kis-Balaton terü- letén	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás 2024. I. negyedév	-	-	-	-	-	-	341 000 000	341 00 0 000	nem releváns
15. Élő- hely spec- ifikus termé- szetvé- delmi ke- zelési infra- struktúra kialakí- tása a Tapolcai- és a Káli- medence nemzeti parki va-	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás 2024. I. negyedév	-	-	-	-	-	-	1 210 0 00 000	1 210 0 00 000	nem releváns

gyonke- zelésben lévő vé- dett és NA- TURA200 0 terüle- tein										
16. Az Ötol- dalú Mura- Dráva- Duna Bio- szféra- rezervá- tum Zala megyei területé- nek komplex termé- szetvé- delmi fejlesz- tése	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás 2024. IV. negyedév	-	-	-	-	-	-	470 000 000	470 00 0 000	nem releváns
17. A Berek világa lá- togató- központ	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás	-	-	-	-	-	-	435 000 000	435 00 0 000	nem releváns

(Orda- csehi) fejlesztés II. ütem	2024. I. negyedév									
18. Komplex vizes élő- hely fej- lesztés a Sásdi-rét NA- TURA200 0 terüle- ten	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás 2024. I. negyedév	-	-	-	-	-	-	160 000 000	160 00 0 000	nem releváns
19. Komplex élőhely- védelmi beavat- kozások és fej- lesztések a Bala- ton-felvi- déken és a Ba- konyal- ján és a Somló társágé- ben	kidolgozás alatt, vár- ható be- nyújtás 2025. év	-	-	-	-	-	-	890 000 000	890 00 0 000	nem releváns

20. A természetvédelmi oktatás és bemutatás fejlesztése Balatonfelvidéken és a Magas-Bakonyban	kidolgozás alatt várható benyújtás 2025. év	-	-	-	-	-	-	500 000 000	500 000 000	nem releváns
21. Umbrá LIFE	nem releváns	nem releváns	LIFE/EU	a lápi póc hazai állományainak és élőhelyeinek védelme				tervezetten 656562,95 Euro önerő: 40% 262625,18 Euro	Life 60% 393937,77 Euro tervezetten	2022. október 4. napján benyújtottuk. 2023. március 14-én tájékoztattak, hogy a pályázatot nem támogatják.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

2023. évben a nemzeti park igazgatóságok jogállását, alapfeladatait a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás határozta meg.

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

2023.	Ügyiratok száma
Főszámon iktatott	5.796
Alszámon iktatott	16.566
Összesen:	22.362

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate irat-és dokumentumkezelő rendszerrel.

Az egységes Kormányzati Ügyiratkezelő Rendszer Érkeztető Rendszeréhez (a továbbiakban: KÉR) kapcsolódó feladatok ellátása a KÉR megszűnését követően az Igazgatóság Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztályán, a titkárságon 2023-ben is folyamatos volt. A KÉR alapját képező jogszabály az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érkeztető rendszere megszüntetéséről, valamint ezzel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 477/2021. (VIII. 9.) Korm. rendelettel megváltozott, a KÉR megszüntetésre került. Erre tekintettel a KÉR-rel kapcsolatos adatfeldolgozási és adatkezelési feladatok ellátására kötött korábbi adatfeldolgozási megbízási szerződést a NISZ Zrt. és az Igazgatóság 2021. november 30. napjával megszüntette, a vonatkozó feladatokat az Igazgatóság 2021. december 1. napjától saját hatáskörben látja el az Igazgatóság JIBO keretein belül a titkárságon.

Igazgatóságunkon a 2023. évi ügyiratforgalom az alábbi arányok szerint oszlott meg:

Elektronikus úton érkezett küldemények: 63 %

Papír alapon érkezett küldemények (Postai és futár küldemények, valamint személyesen benyújtott kérelmek): 37 %

Helyben digitalizált küldemények: A papír alapon érkezett küldemények 100 %-a.

Az e-papíron érkezett küldemények száma kb. évi 200 küldemény.

Az Igazgatóság az e-ügyintézés keretében 2023. évben az addig is igénybe vett elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat használta, így többek között a KÉR-t, a hivatali kaput, az elektronikus személyügyi rendszert, az AVDH-t, a rendelkezési nyilvántartást, az e-papírt.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára

Sorszám	Szakvéleményadás, adatközlés, jogsegély	db
1.	Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély Kormányhivatalok felé - Adatszolgáltatás: 457 - Adatkérés: 57 - Adatközlés: 5	1216

	- Szakmai állásfoglalás: 99 - Ügyféli nyilatkozat: 598	

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

NPI működési területén fekvő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészetek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	576,96	201	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	3202,1	868	9
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	5706,14	2102	11
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	23700,42	6156	12
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	102936,75	23844	24
Összesen	136122,37	33171	24

Körzeti erdőtervezés:

A Somogyvári körzetben összesen 16444,14 ha-on, 5245 erdőrészetet, a Letenyi körzet tekintetében 12003,42 ha-on 2778 erdőrészetet, a Pápai erdőtervezési körzetben 17006,79 ha-on 5118 erdőrészetet érintettek az erdőtervezési eljárások. Ezen területek közül az országos jelentőségű védett, fokozottan védett vagy Natura 2000 hálózat részét képező erdőrészeteken túl azon erdőrészeteknél is természetvédelmi javaslatot tett Igazgatóságunk, ahol fokozottan védett, védett vagy közösségi jelentőségű fajokról, vagy ezek élőhelyéről van tudomásunk.

Az erdőtervezési eljárás során az illetékes hatóságoknak adatszolgáltatás keretén belül határidőre átadta Igazgatóságunk a védett, fokozottan védett vagy közösségi jelentőségű fajokra, vagy ezek élőhelyére vonatkozó naprakész adatbázist. A - korábbi gyakorlathoz képest - részleges részletszintű tárgyalások során a kérdéses erdőrészetek tekintetében az érintett gazdálkodókkal és a hatóságokkal ismételt egyeztetésekre került sor. Igazgatóságunk az erdőterv határozatokkal kapcsolatos természetvédelmi szakhatósági eljárások során a természetvédelmi hatóságnak átadta az érintett részekre vonatkozó természetvédelmi kezelői javaslatait, amelyeket a természetvédelmi hatóság beépített a szakhatósági állásfoglalásba.

A jogerőre emelkedett erdőterv-határozatokban kevés kivétellel megjelentek az Igazgatóság által megfogalmazott természetvédelmi kezelői javaslatok.

Természetvédelmi kezelői véleményezés, adatszolgáltatás:

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelőként jellemzően olyan hatósági eljárásokban vesz részt, amelyek Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó földterületek, és országos jelentőségű védett, fokozottan védett vagy Natura 2000 hálózat részét képezik, és az érintett erdőrészeknél az erdészeti és a természetvédelmi hatóság ügyféli nyilatkozatot, természetvédelmi kezelői véleményt vagy adatszolgáltatást kér Igazgatóságunktól. Jellemzően erdőterv-módosítással, fásításban tervezett fakitermeléssel, erdőgazdálkodói nyilvántartásban történő változással kapcsolatos eljárásokban vesz részt Igazgatóságunk.

A természetvédelmi kezelői jogkörrel nem érintett erdőterületek esetében Igazgatóságunk akkor került bevonásra, ha a területen védett, fokozottan védett vagy közösségi jelentőségű fajok, vagy ezek élőhelye van jelen, vagy esetleg új faj adat, előfordulás jut a hatóságok tudomására.

Nehézséget jelent, hogy olyan eljárásoknál, ahol több hatóság is érintett, az ügyfélként való bevonás nem minden esetben ugyanazon az úton, vagy ugyanannyi idő alatt valósul meg. Sok esetben álláspontunk szerint olyan beavatkozások is természetvédelmi szempontból előzetes egyeztetést igényelnének, amelyre a hatályos erőtervek alapján nincs kötelezettsége a gazdálkodónak.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban

Sorszám:	Szervezeti egység megnevezése	Jelentés száma
1.	Ellenőrzési Főosztály	7
2.	Költségvetési Főosztály	25
3.	Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	108
4.	Természetmegőrzési Főosztály	53
5.	Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	38
6.	Személyügyi és Igazgatási Főosztály	27

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

1. Levelezés: 3.612 db
2. Egyeztetés: 174 db

9.2. Szabálysértés

Esetenként ismertette a védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott eljárásokat.

Az Igazgatóság a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény rendelkezései alapján hatáskör hiányában szabálysértési eljárást már nem folytat le.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 2. § (4) bekezdése kimondja, hogy nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el.

E törvényi rendelkezés alapján – tekintettel arra, hogy valamennyi esetben közigazgatási bírság kiadásának volt helye – Igazgatóságunk szabálysértési feljelentést nem tett a 2023. évben.

9.3. Természetvédelmi bírság

Esetenként ismertette a védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott eljárásokat.

Sorszám	Hatóságok felé tett bejelentések	db
1.	Kormányhivatal felé természetvédelmi bírság kiszabásának kezdeményezése	48
	- Védett területen engedély nélküli fakivágás: 7 - Védett területen hulladéklerakás: 3 - Védett növények károsítása (lőszergyár építése): 1 - Védett területen jogosulatlan fakivágás: 2 - Védett területen engedélytől eltérő vonalas létesítmény: 1 - Vízszennyezés következtében tömeges halpusztulás: 1 - Fakitermelés során védett növény károsítása: 2 - Védett területen engedély nélküli földmunkák és építkezés: 1 - Védett területen engedély nélküli sportpálya létesítése: 1 - Fokozottan védett terület (Kis-Balaton) légterében engedély nélküli hőlégballonos repülés: 1 - Ex lege védett láp területén nádaspusztulás: 1 - Védett területen engedély nélküli vadászati létesítmények: 1 - Védett területen túllegeltetés, gyomosodás: 2 - Védett növényfaj (tündérrózsa) egyedeinek elpusztítása (csatorna kotrása során): 1 - Védett területen engedély nélküli növényzet eltávolítás: 1 - Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 2 - Natura 2000 területen gépjárművel történő közlekedés: 1 - Natura 2000 területen engedély nélküli cserjeirtás: 1 - Balaton medrében (Natura 2000 területen) engedély nélküli nád- vágás és égetés: 2 - Balaton medrében (Natura 2000 területen) engedély nélküli nád- irtás: 1 - Natura 2000 területen hulladéklerakás: 2 - Natura 2000 területen engedély nélküli sportpálya: 2 - Natura 2000 területen engedély nélküli motoros pálya: 1 - Natura 2000 területen engedélytől eltérő kaszálás: 1 - Natura 2000 területen engedély nélküli víziállások: 2 - Natura 2000 nádasban tárolt vitorlások: 1 - Natura 2000 területen engedély nélküli horgásztanya: 1 - Fecskefészkek engedély nélküli eltávolítása: 2 - Patakszennyezés (szennyvíztisztító telepről kiömlött tisztítatlan szennyvíz következtében): 2 - Hulladékégetés: 1	
2.	Rendőrhatalóság felé	5

3.	Kormányhivatal, mint szabálysértési hatóság felé	-
4.	Egyéb hatóságok felé	13
	Katasztrófavédelem: 1 Agrárügyi Főosztály: 1 Földhivatal: 1 Erdészeti Osztály: 7 Építéshatóság: 2 Növény és Talajvédelmi Osztály: 1	

A védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében kezdeményezett eljárások ismertetése:

- Fecskefészek engedély nélküli eltávolítása: 2 esetben

Igazgatóságunk a 2023. évben 48 esetben kezdeményezett közigazgatási (természetvédelmi, földvédelmi, stb.) bírság kiszabása iránti eljárást az illetékes Kormányhivataloknál.

Az 48 esetből 19 esetben kaptunk visszajelzést. 4 esetben szabtak ki bírságot, mindösszesen 15.855.000,-Ft értékben, 1 ügyben természetvédelmi korlátozást írtak elő, 1 esetben eredeti állapot helyreállítást és tevékenységtől eltiltást alkalmaztak, 2 esetben áttették az ügyet, 10 esetben tájékoztatást adott ki a hatóság, valamint 1 esetben megszüntették az eljárást, a többi eljárás folyamatban van.

9.4. Büntető ügyek

Esetenként ismertetve a védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott eljárásokat.

Igazgatóságunk természetkárosítás alapos gyanúja esetén – az általános gyakorlat szerint – az ügyet az általunk felderített tényállással, valamint az azt alátámasztó dokumentumokkal együtt továbbítja az illetékes természetvédelmi hatóság felé. A hatóság hatósági jogkörénél fogva a tényállást részleteiben is fel tudja deríteni, ezért Igazgatóságunk kéri, illetőleg javasolja az illetékes Kormányhivatalnak, hogy amennyiben eljárásuk során a természetkárosítás alapos gyanúja megalapozást nyer, úgy a további szükséges intézkedéseket, büntető feljelentéseket tegye meg.

Természetkárosítás alapos gyanúja miatt 2023-ban Igazgatóságunk 1 esetben tett közvetlenül büntetőfeljelentést az illetékes Rendőrhatóságnál:

- Védett növényfaj (tündérrózsa) egyedeinek károsítása, elpusztítása miatt. A nyomozás jelenleg is folyamatban.

9.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Részleges pernyerteség	Vesztett	Folyamatban	Egyezséggel lezárt
Polgári perek	1	0	0	0	1	0

Polgári perek, melyben kötelező a perben állás	5	-	-	-	4	1
Polgári jogi igény bejelentése	0	0	0	0	0	0
Közigazgatási per	0	0	0	0	0	0
Munkaügyi perek	0	0	0	0	0	0
Büntető perek	0	0	0	0	0	0

1. 2017-ben 4 esetben vonták Igazgatóságunkat alperesként perbe, védett ingatlant érintő peres ügyekben. Ezen ügyek többsége több éve folyamatban van, és általában magánszemélyek peres ügyei (szolgalmi jog bejegyzése, tulajdonjogi viták, vagyonmegosztás, közös tulajdon megszüntetése, stb.), amely perekben Igazgatóságunkat általában tűrésre kérik kötelezni. Ezen ügyekben minden esetben írásban nyilatkozunk a kereseti kérelmekre, a per során a bíróság felhívásainak minden esetben eleget teszünk.

Az egyik ügyben (közös tulajdon megszüntetése iránti perben), ahol az Igazgatóság kizárólag annyiban volt érintett a magánszemélyek perében, hogy a vonatkozó tihanyi belterületi ingatlanra a „Balaton-felvidéki Nemzeti Park” jogi jelleg rá van jegyezve, 2022. 1. negyedévében a pert a bíróság a felek egyezsége alapján – melyhez az Igazgatóság hozzájárult – lezárta.

2. 2022-ben Papp Jánosné I. rendű és Vadász Attila II. rendű felperesek keresete alapján a Szigliget külterület 020/27 hrsz-ú, szántó és gazdasági épület megnevezésű, 5363 m² területű ingatlan tulajdonjogának megállapítása, felperesek által történő elbirtoklása ügyében polgári per indult a Tapolcai Járásbíróságon a Magyar Állam, képviselőjében a Nemzeti Földügyi Központ alperes ellen. Alperes a pernyertessége érdekében 2022. február 10-én a vagyonkezelő Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságot perbe hívta, mely alapján az Igazgatóság az alperes oldalán, alperesi beavatkozóként csatlakozott a perhez. A per 1. fokon lezárult, 2023. február 5-én volt az ítélelhozatal, amivel elfogadta a bíróság a felperesek elbirtoklási jogát. Azonban az Igazgatóság jogi képviselője fellebbezést nyújtott be, amelynek következtében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A per így jelenleg még folyamatban van.

3. „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 azonosítószámú projekt keretében a „Major (állattartó telep és gazdálkodási centrum) kialakítása” projektelem kivitelezésére közbeszerzési eljárás eredményeképp 2020. április 09. napján vállalkozási szerződést kötött az Igazgatóság a szegedi Dél-Konstrukt Építőipari Zrt-vel, amelyben vállalkozó kötelezettséget vállalt a Magyar Állam tulajdonában és a Megrendelő vagyonkezelésében álló 8868 Letenye külterület, 0151/20, 0115 és 0120 hrsz-ú területeken építési munkálatok elvégzésére. Vállalkozó a szerződés tárgyát képező majort megépítette, azonban mintegy 3 hónap késedelemmel. A szerződésben foglalt késedelmi kötbér-követelés érvényesítése iránt az Igazgatóság, mint megrendelő (felperes) 2021. október 6-án keresetlevelet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez a Dél-Konstrukt Építőipari Zrt-vel (alperes) szemben, amely per az Igazgatóság pernyertességével lezárult. A vesztes alperes féllel megállapodás került megkötésre a kötbér részletekben történő megfizetésére. Azonban időközben az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a bíróságra, így a per jelenleg is folyamatban van.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Szabályzatok, igazgatói utasítások

2023-ban mindösszesen 37 igazgatói utasítás és szabályzat (vagy a meglévők módosítása) került kiadásra, ezek pénzügyhöz és számvitelhez / bemutatóhelyekhez, szolgáltatásokhoz / a munkavállalókra vonatkozó és a munkavégzéshez kapcsolódó utasítások és szabályzatok. Az igazgatói utasítások nyilvántartásának vezetése folyamatos, az naprakész.

Teljesítményértékelés

2 fő szervezeti támogató a munkatársak adataiban bekövetkezett változásokat folyamatosan átveteti a rendszerben. A munkáltató részéről teljesítményértékelésre 2023-ban nem került sor, teljesítményértékelést kormánytisztviselő 2023-ban sem kezdeményezett.

Vagyonnyilatkozat

Igazgatóságunk rendelkezik a „vagyonnyilatkozat átadásáról, nyilvántartásáról, a vagyongyarapodási vizsgálatról, valamint a vagyonnyilatkozatban foglalt személyes adatok védelméről” szóló, hatályos szabályzattal. 2023-ban a vagyonnyilatkozat-tételére köteles kormánytisztviselők az arra megszabott rendben és határidőben vagyonnyilatkozatot tettek, annak nyilvántartása naprakész.

E-HR

A munkáltatói intézkedések elektronikus kézbesítésének szabályai maximálisan kidolgozásra kerültek. Az elektronikus dokumentumok kézbesítésére vonatkozó részletes szabályokat az Igazgatóság Közzolgálati Szabályzata is tartalmazza. Így tartalmazza azon munkáltatói intézkedések megjelölését is, melyek a munkáltatói jogkör gyakorlója részéről elektronikusan legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kiadmányozhatók.

Továbbá valamennyi új belépő munkatárs külön tájékoztatót kap a munkáltatói intézkedések elektronikus kézbesítésére vonatkozó szabályokról, a kinevezési dokumentumok/munkaszerződések pedig külön is tartalmazzák az ügyfélkapu létesítésének 15 napon belüli kötelezettségét.

Egyéb jogi feladatok:

- Az Igazgatóság rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate irat-és dokumentumkezelő rendszerrel. A KÉR 2021. év végi megszüntetésével a vonatkozó feladatokat az Igazgatóság 2021. december 1. napjától saját hatáskörben látja el az Igazgatóság JIBO Osztálya keretein belül a titkárságon. Az Igazgatóság 2023. évben összesen 22.362 főszám/alszámon iktatott ügyiratforgalmat bonyolított.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (Letenye állattartó telep és gazdálkodási központ, valamint a Bakonybéli Oktatóbázis és Erdők Háza pályázatának előkészítése).
- 2023. év folyamán 9 kormánytisztviselői új kinevezés és 10 új munkaszerződés volt, valamint 201 esetben történt kinevezés/munkaszerződés módosítás. Kinevezés, illetve munkaszerződés megszüntetéssel kapcsolatos ügyintézés 23 fő esetében vált szükségessé, ebből 14 fő kormánytisztviselő és 9 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az Igazgatóság 2023. éves átlagos statisztikai állományi létszáma 132 fő volt.
- Az Igazgatóságnál az Országos Közfoglalkoztatási Program lezárásra került 2021. áprilisában a záró beszámoló benyújtásával. 2023. évben Igazgatóságunk közfoglalkoztatási programban nem vett részt, beadott kérelemmel nem rendelkezett, támogatásban nem részesült.
- Elővásárlási ügyek intézése – a 2023. évben közel 600 megkeresésre adtunk választ.
- Szerződések nyilvántartásának naprakész vezetése, a nyilvántartás kezelése. Közbeszerzési eljáráson kívül 2023-ban több, mint 200 szerződés készült el.

- Haszonbérleti pályázatot Igazgatóságunk 2023. évben nem hirdetett meg. Pályáztatás nélkül viszont 2 db, 5 ha alatti birtoktest került haszonbérbe adásra 9,47 ha kiterjedésben, továbbá 1 db új megbízási szerződés került megkötésre. A korábban megkötött megbízási szerződések újrakötésre kerültek, területi változás nem történt (16 db, a 17 db szerződés összesen 427 ha).
- A 2023-as évben 1 455 hektárra igényeltünk területalapú támogatást, melyből 918 hektárra Natura2000 és 739 hektárra AKG támogatást is igényeltünk.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
20	0	20

A Természetvédelmi Őrszolgálat jelenlegi létszáma 20 fő. 2023. július 3.-ától az őrszolgálat-vezetői feladatokat Erdős Sarolta látja el.

2023-ban +1 fő a természetvédelmi őr vizsgát letette, fegyverismereti vizsga letétele után lesz kinevezve természetvédelmi területőrnek.

A jelenlegi Tájégségi rendszerben a természetvédelmi őrök az őr feladatok ellátásán túl, egyéb más feladatokat is ellátnak növénytermesztésben, állattenyésztésben működnek közre, hivatásos vadász feladatokat is ellátnak.

A jelenlegi tájégségi rendszer az alábbiak szerint alakult:

- Kelet-Veszprém Tájégség (7 őrkerület)
- Kis-Balaton Nagyberek Tájégség (4 őrkerület)
- Nyugat-Veszprém Kelet-Zala Tájégség (5 őrkerület)
- Nyugat-Zala Tájégség (4 őrkerület)

Az őrszolgálat 12 munkatársa vett részt az 5 évente kötelező rendészeti továbbképzésen. Ezen kívül egy fő tette le a természetvédelmi őrök számára kötelező rendészeti alapvizsgát.

Barcza Ákos nyugdíjba vonult, Rozner György általános igazgatóhelyettesi megbízást kapott, Fischer József munkaviszonya közös megegyezéssel megszűnt. Egy fő természetvédelmi őr, Bődör Bence került a tavalyi évben kinevezésre.

2023. 11. 23.-án a fegyvertartási engedéllyel és fegyverrel rendelkező kollégák éves lögyakorlaton vettek részt.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Jelenleg 6 őr iroda áll rendelkezésre, melyek mindegyike többfunkciós nyomtatóval és szélessávú internet elérhetőséggel felszerelt. A 2023. évben az alapvetően szükséges eszközök megfelelő számban és minőségben rendelkezésre álltak, az elhasználódás, korszerűsítés miatt a folyamatos frissítés és a cserék elkerülhetetlenek.

2023. évi természetvédelmi őr egyenruha megrendelés – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – biztosítja a munkavégzéshez szükséges egyenruházati viseleti elemeket, a kulturált megjelenést. Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal, ugyanakkor külterületen gyakran kevésbé lefedett és üzembiztos a mobil szolgáltatás. A 20 természetvédelmi őrből 12 főnek van szolgálati önvédelmi maroklőfegyvere, melyeket a '90-es évek második felében újonnan vásároltunk. A szolgálati fegyverek állapotát, tárolását folyamatosan ellenőriztük, a fegyvereket a 2023-as évben fegyvermesterrel átnéztük és a fegyverek műszaki vizsgáit elvégeztettük. Kényszerítő eszközök nincsenek az őröknél.

10.1.3. Polgári természetőrök

A nyilvántartott polgári természetőrök az elmúlt évek során lemorzsolódtak, nyugdíjba mentek, elköltöztek. Jelenleg aktív polgári természetőr nincs a BfNPI-nél. Kellő számú jelentkező esetén a jövőben tervezünk polgári természetvédelmi őr képzést és vizsgáztatást.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatok ellátása folyamatosan zajlik. A teljesség igénye nélkül a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai az alábbi hatósági feladatokat látták el 2023-ben:

- Fakivágások, fakitermelések ellenőrzése főként a téli időszakban, különös tekintettel a védett-, fokozottan védett természeti területekre, valamint a saját vagyongazdálkodású erdőkre.
- Nádívágások, nádaratások ellenőrzése, különös tekintettel a Balaton és a Kis-Balaton nádasaira.
- Tűzgyújtási tilalom betartásának ellenőrzése elsősorban a kora tavaszi és a késő nyári időszakokban.
- Védett-, fokozottan védett madárfajok fészkeinek őrzése a tél végi, kora tavaszi időszakban.
- Védett-, fokozottan védett növényfajok (hóvirág, tőzike, téltemető, stb.) élőhelyeinek őrzése a kora tavaszi időszaktól.
- Növénygyűjtések (borostyán, medvehagyma, bodza, csipkebogyó, stb.) ellenőrzése.
- Siklóernyős tevékenység ellenőrzése, különös tekintettel a Csobánc és a Somló hegytetőkre.
- Védett területeket érintő sport-, és egyéb rendezvények ellenőrzése.
- Nyári táborozók, sátrazók ellenőrzése.
- Engedéllyel tartott védett-, illetve fokozottan védett fajok (elsősorban ragadozómadarak) tartási körülményeinek ellenőrzése.
- Építési tevékenységek folyamatos nyomon követése védett természeti területeken.
- Illegális hulladéklerakás megelőzése, felderítése.
- Közigazgatási határozatok ellenőrzése.

A felsorolt tevékenységek végrehajtása rendszeres. A rendőrséggel közös szolgálat ellátás, járőrözés alkalmoszerű.

Hatósági intézkedések:

Figyelmeztetés	Közigazgatási hatóság felé tett feljelentés	Büntető feljelentés	Szabálysértési feljelentés	Közigazgatási határozatok ellenőrzése
195	46	5	7	40

Mentett állatok száma: 178 (52 faj)

A sérülések leggyakoribb oka az áramütés volt. A legtöbb sérült madár fehér gólya (*Ciconia ciconia*) volt. Az idei évben két esetben a rtg képek alapján derült fény arra, hogy a madarakat meglőtték.

- 2023.07.13. Lőtt fehér gólya Resznek (nyomozás még folyamatban)
- 2023.08. 07. Somogysámszon lőtt fehér gólya (nyomozás folyamatban)

Rendkívüli események:

- Feljegyzés a batyki láp cserje-fakitermelési munkáiról - BFNPI 559-2/2023
- BfNPI 1148/2023 Csupak nádastűz
- BfNPI 1220/2023 Látrány TT tüzeset
- BfNPI 1226/2023 Nyirád tüzeset
- BfNPI 1231/2023 Fonyódi-Bozót csatorna tüzeset
- BfNPI 1460/2023 A Lendva-patakban vízszennyezés következtében jelentős halpusztulás.
- 2023.10.18. Egervíz-patakon tapasztalt vízszennyezés ügye lktsz: 4669/2023,
- 2023.10.15.-én a 000843 számú bejelentőlapon Kiss Sándor fakivágási ügye
- Balatonkeresztúr 031/24 hrsz-en tüzeset

10.2.2. Együttműködések más hatóságokkal

Társhatóságaink többségével rendszeres a kapcsolattartásunk, együttműködünk az illetékes természetvédelmi hatóságokkal, a katasztrófavédelemmel, vám- és pénzügyőrséggel, vízügyi igazgatóságokkal valamint határőr szervekkel, és a vadászati hatóságokkal. A rendőrséggel, vízirendőrséggel és halőri szolgálattal jó munkakapcsolat alakult ki.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A hatósági feladat ellátásán túl az örök munkavégzését a sokszínűség jellemzi:

- Folyamatos a részvétel a madárszinkronokban, védett-, ritka- és telepesen fészkelő madarak monitorozásában
- Natura 2000 céldokumentumok készítése
- Pályázatírás és annak lebonyolítása
- Ismeretterjesztés, oktatás terén: túravezetések, csoportkísérések, diavetítések, előadások vagy éppen csónaktúrák
- Vagyongazdálkodás terén: állatállomány kezelése, gyepgazdálkodás irányítása és felügyelete, erdők kezelése, vadgazdálkodás
- Védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok monitorozása
- Kapcsolattartás helyi gazdálkodókkal
- Gyepvédelmi tanácsadói szolgálatban részvétel

11. Költségvetés, vagyon

11.1. Kiadások

Az Igazgatóság 2023. évi előirányzatainak alakulása:

Eredeti előirányzat:	1 434 280 eFt
Módosított előirányzat:	2 703 830 eFt
Előirányzat-változás:	1 269 550 eFt
Előirányzat változás összetétele:	
Országgyűlési hatáskör:	0 eFt
Kormányzati hatáskör:	-36 433 eFt
Irányító szerv hatáskör:	567 955 eFt
Intézményi hatáskör:	665 162 eFt
Előirányzat változás összesen:	1 269 550 eFt

A 2022. és a 2023. évi előirányzatok részletezése:

A 2022. évi előirányzat-módosítások hatáskör szerinti részletezésben: (eFt)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2022.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	3 774	8 696	-12 955	-485
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	-19 072	13 158	20	-5 894
Dologi kiadások (K3)	3 100	467 304	371 090	841 494
Ellátottak pénzügyi juttatásai (K4)	0	0	0	0
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0	0	96 672	96 672
Beruházások (K6)	0	71 914	429 848	501 762
Felújítások (K7)	0	10 550	6 338	16 888
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0	0	3 000	3 000
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	0	0	41 474	41 474
Összesen:	-12 198	571 622	935 488	1 494 912

A 2022. évi előirányzat-módosítások százalékos megoszlása, hatáskör szerinti részletezésben (adatok %-ban)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2022.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	14%	34%	52%	100%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	59%	40%	1%	100%
Dologi kiadások (K3)	0%	56%	44%	100%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	-	-	-	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	-	-	-	-
Beruházások (K6)	0%	14%	86%	100%
Felújítások (K7)	0%	62%	38%	100%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0%	0%	100%	100%
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (914)	0%	0%	100%	100%
Összesen:	1%	37%	62%	100%

A 2023. évi előirányzat-módosítások hatáskör szerinti részletezésben: (eFt)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2023.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	4 130	2 650	31 172	37 952
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	540	13 755	3 253	11 042
Dologi kiadások (K3)	31 764	611 787	218 121	861 671
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	-	-	-	-
Egyéb működési célú kiadások (K5)	-	-	84 420	84 420
Beruházások (K6)	-	4 348	221 102	225 450
Felújítások (K7)	-	32 622	16 394	49 016
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	-	-	-	-
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (914)	-	-	-	-
Összesen:	36 433	665 162	567 955	1 269 550

**A 2023. évi előirányzat-módosítások százalékos megoszlása, hatáskör szerinti részletezésben
(adatok %-ban)**

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2023.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
Személyi juttatások (K1)	11%	7%	82%	100%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	5%	125%	-29%	100%
Dologi kiadások (K3)	4%	71%	25%	100%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	-			0%
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0%	0%	100%	100%
Beruházások (K6)	0%	2%	98%	100%
Felújítások (K7)	0%	67%	33%	100%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	-	-		-
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (914)	-	-		-
Összesen:	3%	52%	45%	100%

A feladatteljesítéssel összefüggő kiadások alakulásának bemutatása - rámutatva a kiemelt tételeken belül azon tételeket, ahol az előző évi eredeti, illetve módosított adatokhoz képest jelentős változás tapasztalható - az egyes kiemelt előirányzatok részletezésénél történik.

Az előirányzat-módosítási hatáskörök közötti megoszlása

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2022/2023.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
2022. évi előirányzatok módosítása (eFt)	-12 198	571 622	935 488	1 494 912
2023. évi előirányzatok módosítása (eFt)	36 433	665 162	567 955	1 269 549
Változás 2023/2022. (%)	-299%	116%	61%	85%

Az előirányzat-módosítási hatáskörök közötti megoszlása (%)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Előirányzat-módosítás hatásköre 2022/2023.			Összesen
	Kormány	Irányító szerv	Intézményi	
2022. évi előirányzatok módosítása (eFt)	1%	37%	62%	100%
2023. évi előirányzatok módosítása (eFt)	3%	52%	45%	100%
Változás 2023/2022. (%)	287%	142%	72%	100%

A 2023. évben, **kormány hatáskörében** végrehajtott előirányzat módosítások indokai Igazgatóságunknál a következők:

- Energiaár-növekedésből eredő kompenzáció elszámolás alapján kapott támogatás. **+ 31.763 eFt**; (AM értesítés KF/106/2023. és KF/106-2/2023.)
- XV. Pénzügy Minisztérium fejezet és a XI. Miniszterelnökség fejezet, valamint a XII. Agrárminisztérium fejezet közötti előirányzat-átcsoportosításról szóló 1357/2023. (VIII.3.) Korm. határozat, a Magyar Államkincstár és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött DSZ/17-2022. együttműködési megállapodás szerint, 2023. június 06-ig kiállított teljesítésigazolások alapján **+4.670 eFt** többlet előirányzatot kapott Igazgatóságunk (AM KF/405/2022. értesítés);

A 2023. évben, **irányító szervi hatáskörében** végrehajtott előirányzat módosítások indokai Igazgatóságunknál a következők:

- 2023. év során keletkezett többletbevétel felhasználásának jóváhagyását Igazgatóságunk 8 alkalommal kezdeményezte (AM értesítők: KF/278-1/2023; KF/278-2/2023; KF/278-4/2023; KF/278-6/2023; KF/278-9/2023; KF/278-16/2023; KF/278-11/2023; KF/48/2024.), összesen **+605.901 eFt** értékben;
- 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2022. évi keret terhére "Táj- és természetvédelmi pályázatok támogatása" feladatok ellátásán belül "A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával" című LIFE IP pályázat önerő támogatása címen, NPTF/179/2023. számú támogatói okiratban foglaltak szerint. **+5.000 eFt** értékben kaptunk költségvetési előirányzatot; (AM értesítés KF/580/2023.)
- 20/01/00" Természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2022. évi keret terhére "Táj- és természetvédelmi pályázatok támogatása" feladatok ellátásán belül "A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával" című LIFE IP pályázat önerő támogatást kapott Igazgatóságunk **+6.041 eFt** értékben az NPTF/650/2023. számú támogatói okiratban foglaltak szerint.
- Az Áht. 33.§ (3) bekezdés a) pontja alapján energiaár-növekedésből eredő kompenzációra **+6.292 eFt** támogatást kaptunk (AM forrás átadásáról szóló értesítés KF/624-1/2023).
- "Nemzeti Parkok Hete 2023 nyitóhétvége" megrendezésével kapcsolatos feladatok költségeinek finanszírozása történt **+4.000 eFt** értékben. (AM értesítés: KF-126-1/2023.)
- 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2023. évi keret terhére a "Természetvédelmi kezelési eszközök Natura 2000 tölgyesek strukturális

és összetételi biodiverzitásának növelése című LIFE pályázat megvalósításának támogatása" című feladat megvalósításához szükséges forrást, **+2.500 eFt** biztosított az irányító szerv. (AM forrás átadásáról szóló értesítés KF/286/2023.)

- 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2022. évi keret terhére "Táj- és természetvédelmi pályázatok támogatása" feladatok ellátásán belül "A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával" című LIFE IP pályázat önerőhöz nyújtott **+10.126 eFt** támogatást az irányító szerv. (NPTF/178/2023. számú támogatói okiratban foglaltak szerint.)
- 20/01/00" Környezet- és természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzat 2022. évi keret terhére "Táj- és természetvédelmi pályázatok támogatása" feladatok ellátásán belül "A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával" című LIFE IP pályázat önerőhöz **+13.383 Ft** támogatást kapott Igazgatóságunk. (NPTF/179/2023. számú támogatói okiratban foglaltak szerint.)
- 20/01/00" Természetvédelmi feladatok" fejezeti kezelésű előirányzaton belül a "Természeti értékek védelme" 2023. évi szakmai keret terhére természetvédelmi állapotfelmérési feladatok ellátása céljából **+11.919 eFt** támogatásban részesült Igazgatóságunk. (TMF/207/2023. számú támogatói okiratban foglaltak szerint.)

A 2022. évi **irányítószervi hatáskörben** végrehajtott előirányzat módosításhoz képest 15 %-os növekedés következett be 2023. év végére.

Az **intézményi hatáskörben** végrehajtott előirányzat módosítások értéke jelentős mértékben, 39 %-kal csökkent a 2022. évihez képest. Ennek okai közül kiemelendő, hogy több pályázatunk lezárult és a folyamatban lévő pályázatok (LIFE, KEHOP, GINOP, LIFE, INTERREG) finanszírozásához kapcsolódó szállítói és utófinanszírozott számlák elszámolása jelentősen csökkent.

A **2022. évi maradvány (330.162 eFt)** előirányzatosítása is intézményi hatáskörben történt. Ebből

- a 2021. évi intézményi maradvány 43.595 eFt,
- a futó KEHOP, GINOP és Interreg pályázatokra kapott összegek felhasználása érdekében 286.567 eFt került előirányzatosításra.

A bevételekkel kapcsolatos előirányzat módosítások indokolása

A működési célú **(B65)** átvett pénzeszközök soron **+18.851 eFt** lett előirányzatosítva,

- mely részben a PANANET+ és ECO Bridge pályázatok devizában felmerült kiadásainak közvetlen EUR számláról történő utalásához kapcsolódik (17.051 eFt),
- részben 1.800 eFt volt a MOL Nyrt támogatása madárvédelmi tevékenységhez kapcsolódó madárodúk és madáretetők beszerzéséhez.

A felhalmozási célú **(B75)** átvett pénzeszközök soron **+7.601 eFt** értékben történt előirányzat létrehozása, melynek kiadási tételei nagyrészt a pályázati (LIFE IP) utófinanszírozásokhoz kapcsolódik.

A felhalmozási célú **(B74)** átvett pénzeszközök soron **+739 eFt** előirányzat-módosítás a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság OTP-nél vezetett Lakásalap építési számlájához kapcsolódó dolgozói hitelek kifizetésének előirányzat módosítása található.

ELŐIRÁNYZATOK

Előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat		Eredeti ei	Módosított előirányzat		Módosított ei
			2023/2022.			2023/2022.
			(%)			(%)
	2022.	2023.		2022.	2023.	
Személyi juttatások (K1)	853 064	857 995	100,58%	852 580	895 946	105,09%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	146 158	126 900	86,82%	140 264	137 942	98,34%
Dologi kiadások (K3)	357 036	361 036	101,12%	1 198 530	1 222 707	102,02%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0		-	0		
Egyéb működési célú kiadások (K5)	0		-	96 672	84 420	87,33%
Beruházások (K6)	84 289	84 289	100,00%	586 051	309 739	52,85%
Felújítások (K7)	4 060	4 060	100,00%	20 948	53 076	253,37%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0		-	3 000	0	0,00%
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	0		-	41 474	0	0,00%
Költségvetési kiadások	1 444 607	1 434 280	99,29%	2 939 519	2 703 830	91,98%
(K1-K8)						
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	133 047	133 047	100,00%	133 047	198 348	149,08%
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	0	0	-	149 105	149 942	100,56%
Működési bevételek (B4)	687 165	700 015	101,87%	1 202 165	1 302 468	108,34%
Felhalmozási bevételek (B5)			-	9 451	3 448	36,48%
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	10 000	10 000	100,00%	136 314	28 851	21,17%
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)	1 000	2 000	200,00%	6 837	10 340	151,24%

Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)			-	0		
Maradvány igénybevétele (B813)			-	654 232	330 162	50,47%
Központi, irányító szervei támogatás (B816)	613 395	589 218	96,06%	648 368	680 271	104,92%
Költségvetési bevételek (B1-B8)	1 444 607	1 434 280	99,29%	2 939 519	2 703 830	91,98%

ELŐIRÁNYZAT TELJESÍTÉSEK

Előirányzat megnevezése	Előirányzat teljesítés ezer Ft		Teljesítés 2022/2023.
	2022.	2023.	(%)
Személyi juttatások (K1)	852 294	895 946	105,12%
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	140 264	137 942	98,34%
Dologi kiadások (K3)	985 879	1 054 351	106,95%
Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0	0	
Egyéb működési célú kiadások (K5)	87 058	84 420	96,97%
Beruházások (K6)	449 098	299 906	66,78%
Felújítások (K7)	20 588	53 076	257,80%
Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	3 000	0	0,00%
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése (K914)	41474	0	0
Költségvetési kiadások (K1-K8)	2 579 655	2 525 641	97,91%
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	127 180	198 348	155,96%
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	149 105	149 942	100,56%
Működési bevételek (B4)	1 178 331	1 302 468	110,53%
Felhalmozási bevételek (B5)	9 451	3 448	36,48%
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	136 314	28 851	21,17%

Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)	6 837	10 340	151,24%
Maradvány igénybevétele (B813)	654 232	330 162	50,47%
Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)	0	0	
Központi, irányító szervei támogatás (B816)	648 368	680 271	104,92%
Költségvetési bevételek (B1-B8)	2 909 818	2 703 830	92,92%

Igazgatóságunk mindent megtesz annak érdekében, hogy a gazdálkodás szinten maradjon, és az ehhez szükséges előirányzatok megteremtésének lehetőségét megtaláljuk.

MARADVÁNY

A 2022. évi költségvetési maradványok felhasználása (forintban)

2022. december 31-i maradvány beszámoló szerint	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány felhasználása 2023-ban
Összes maradvány	330 162 478	214 036 985
Alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa	330 162 478	214 036 985
Pályázati maradvány	286 567 598	170 442 105
Intézményi maradvány	43 594 880	43 594 880

Ávr. 150. § (1) bekezdés f) és h) pontjai alapján kötelezettségvállalással terhelt maradványból az Ávr. 152. § (4) bekezdés alapján a költségvetési évet követő év december 31-ét követően is a Kormány döntése nélkül vállalható kötelezettség és teljesíthető kifizetés, melynek összege 116.125.493 Ft.

A 2022. évi maradványának felhasználása

Megnevezés	2022. évi terhelt maradvány	2022. évi terhelt maradványból 2023-ban pénzügyileg teljesült	2022. évi terhelt maradványból várható pénzügyi teljesítés 2024-ben	Várható pénzügyi teljesítés 2024. után
Földtani	55 680 676 Ft	54 999 682 Ft	680 994	0
Hévíz	72 963 953 Ft	14 458 321 Ft	58 505 632	0
Legeltetés	9 600 518 Ft	78 529 Ft	9 521 989	0
Mura	8 986 589 Ft	8 986 478 Ft	0	0
Natura	5 700 135 Ft	0 Ft	5700135	0

Somogy I.	4 012 719 Ft	0 Ft	4 012 719	0
Somogy II.	9 898 944 Ft	975 836 Ft	8 923 108	0
Tihany	62 189 108 Ft	42 655 191 Ft	19 533 917	0
Óri	738 764 Ft	738 764 Ft	0	0
PANANET	9 614 118 Ft	9 404 883 Ft	209235	0
BikeTrail	28 728 278 Ft	28 728 278 Ft	0	0
Eco Bridge	8 618 918 Ft	1 082 118 Ft	7536800	0
GINOP Kis-Balaton	0 Ft	0 Ft	0	0
GINOP Rejtett Kincsek	9 834 878 Ft	8 334 025 Ft	1 500 853	0
BFNPI maradvány/ Terület alapú támogatás	43 594 880 Ft	43 594 880 Ft		
Összesen	330 162 478 Ft	214 036 985 Ft	116 125 382 Ft	

A 2023. évi költségvetési maradványok kialakulása, összetétele (forintban)

2023. december 31-i maradvány beszámoló szerint	Kötelezettségvállalással terhelt maradvány	Kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány
Összes maradvány	178 189 316	0
Alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa	178 189 316	0
Pályázati maradvány	125 957 952	0
Áht-n kívüli bevétel meghatározott célra	1 800 000	
Intézményi maradvány	50 431 364	0

A 2023. évi maradvány megoszlása kiemelt előirányzatonként (forintban)

Kiemelt előirányzat megnevezése	Intézményi előirányzat-maradvány	Pályázati maradvány	Áht-n kívüli bevétel meghatározott célra	Kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány
Személyi juttatások	0	0		0
Dologi kiadások	50 431 364	116 125 382	1 800 000	168 356 746
Beruházási kiadások	0	9 832 570		9 832 570
Felújítási kiadások	0	0		0
Összesen	50 431 364	125 957 952	1 800 000	178 189 316

A 2023. évi kötelezettségvállalással terhelt intézményi előirányzat maradvány összetétele (forintban)

Partner/maradvány megnevezése	Kiadás	Bruttó összeg	ERA kód
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	Egységes Területalapú támogatás	22 041 296	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás			
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	Pénzügyi fegyelem alkalmazásából eredő visszatérítés	21 943 681	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás			
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	Anyatehéntartás támogatása	3 622 022	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás			
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	Agrár környezetgazdálkodás támogatása	2 464 488	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás			
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás	Őshonos állatok támogatása	359 877	K3
MÁK/ Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott támogatás			
Előirányzat maradvány		50 431 364	

Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból folyósított támogatásokból származó, még fel nem használt összeg 50.431.364 Ft.

Az európai uniós projektből finanszírozott költségvetési támogatások a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságánál, mint kedvezményezettjénél támogatási előlegként kapott, még fel nem használt összeg: 125.957.952 Ft.

Európai Uniós projektekből finanszírozott költségvetési támogatásokhoz kapcsolódó költségvetési maradvány

Pályázat megnevezése	K1	K3	K6	K7	Összesen
KEHOP-4.1.0-15-2016-00086 Natura 2000		5 700 135			5 700 135
KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 Mura -mente			9 832 570		9 832 570
KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 Kis-Balaton, Nyugat-Külső-Somogy		4 012 719			4 012 719
KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 Földtani örökségek		680 994			680 994

KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 Legeltetés		9 521 989			9 521 989
KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihanyi élőhelyfejlesztés		19 533 917			19 533 917
KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 Hévízi-tó		58 505 632			58 505 632
KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 Vizes élőhely Somogy, Zala		8 923 108			8 923 108
Interreg ATHU003 PaNaNet+		209 235			209 235
GINOP Rejtett kincsek		1 500 853			1 500 853
Interreg Eco Bridge		7 636 800			7 536 800
Összesen	0	116 225 382	9 832 570	-	125 957 952

Az államháztartáson kívülről származó költségvetési bevétel, amely esetén az átadó az átadott összeg terhére ellátandó feladatot meghatározta

Megnevezés	K1	K3	K6	K7	Összesen
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. Által nyújtott támogatás madárvédelmi tevékenységhez kapcsolódó madárodúk és madáretetők beszerzéséhez		1 800 000			1 800 000
Összesen	0	1 800 000	-	-	1 800 000

11.2. Bevételek

Megnevezés	Teljesítés 2022.	Eredeti előirányzat 2023.	Módosított előirányzat 2023.	Teljesítés 2023.	Teljesítés változás (%-ban) 2023/2022.
Készletértékesítés ellenértéke (B401)	140 375	90 000	111 047	111 047	79%
Ebből					

bemutatóhelyek áruértékesítése (termék és szalámi)	20 948			20 539	98%
levendula értékesítés	9 467			8 880	94%
növényi anyag	26 413			12 966	49%
növendék állat	33 109			7 398	22%
vadhús	19 611			26 657	136%
trófea	30 750			34 607	113%
Szolgáltatások ellenértéke (B402)	691 642	404 000	792 750	792 750	115%
Ebből					
belépőjegy értékesítése	555 754			596 132	107%
szakvezetés	17 604			13 561	77%
vendégszoba bevétel	27 543			27 872	101%
szakmai szolgáltatás	33 760			68 882	204%
egyéb bevétel	57 596			86 303	150%
Közvetített szolgáltatások ellenértéke (B403)	13 243	6 850	16 698	16 698	126%
ebből: államháztartáson belül (B403)	0	0	0	0	
Tulajdonosi bevételek (B404)	55 156	50 000	51 039	51 039	93%
ebből: vadászati jog bérbeadásból származó bevétel (B404)	2 108	0	0	6 289	298%
Kiszámlázott általános forgalmi adó (B406)	217 957	125 000	240 452	240 452	110%
Általános forgalmi adó visszatérítése (B407)	12 426	15 000	51 111	51 111	411%
Kamatbevételek (B408)		0	0	0	-
Egyéb pénzügyi műveletek bevételei (B409)	18	0	6	6	33%
ebből: valuta és deviza eszközök realizált árfolyamnyeresége (B409)	18	0	0	6	33%
Biztosító által fizetett kártérítés (B410)	2 868	0	6 350	6 350	221%
Egyéb működési bevételek (B411)	44 647	9 165	33 015	33 015	74%

ebből: a szerződés megerősítésével, a szerződészegéssel kapcsolatos véglegesen járó bevételek, a szerződésen kívüli károkozásért, személyi, dologi vagy más jog megsértéséért, jogalap nélküli gazdagodásért kapott összegek (B411)	43 309	0	0	163	0%
ebből: költségek visszatérítései (B411)	1 162	0	0	15 948	1372%
Működési bevételek	1 178 332	700 015	1 302 468	1 302 468	111%

Az intézményi működési bevételek 2023. évben 11 %-kal (124.136 eFt) nőttek 2022-höz képest. A bemutatóhelyeken a termékek értékesítése 2 %-kal (-409 eFt) csökkent 2021. évhez képest, mely nem jelentős.

A Levendula Fesztiválon a levendula értékesítése 2023-ban 6 %-kal csökkent a 2022. évhez képest. A településen megjelent konkurencia hatására csökkent a látogatottság. A jövőben tervezzük a látogatók számát növelni a szürethez kapcsolódó programokkal.

A 2023. évi növendék állat értékesítésünk 78 %-kal (-25.711 eFt) esett vissza a 2022. évi értékesítési eredményünkhöz képest. Célunk, hogy állatállományunkat fiatalítsuk, ezért a borjúértékesítést minimálisra csökkentettük.

Saját mezőgazdasági készleteink saját célra történő betárolásával egyidejűleg a növényi anyagok tekintetében (szénabála, tűzifa) 2023-ban is lehetőségünk volt a többlettermelés értékesítésére. Az elmúlt évhez képest ugyan kevesebbet értékesítettünk növényi anyagból, az ebből származó bevétel mégis jelentősnek mondható, összesen 12.966 eFt volt 2023-ban a bevétel.

A vadhús értékesítés 7.046 eFt-os (+36%) növekedése tapasztalható az előző évhez viszonyítva, melynek oka a megnövekedett kereslet volt.

A trófea értékesítés bevétele (+13%) növekedett 2023-ban. A trófeák iránti érdeklődés egyre nagyobb, mely fokozatos bevételnövekedést eredményez

A bemutatóhelyek látogatottsága kedvezően alakult 2023-ban, a 2022. évi bevételhez képest további 7%-os emelkedés realizálódott.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a szakvezetés és túrák iránt folyamatosan csökken az érdeklődés, amit a 23%-os visszaesés is mutat 2022-höz képest.

A szálláshely értékesítésünk stagnált 2023-ban, mindössze 1 %-os növekedés történt az előző évhez képest.

A szakmai szolgáltatási bevétel jelentős, 35.122 eFt-os növekedése a céldokumentumok elkészítésére biztosított szakmai kerettel, a természetvédelmi szakfelügyeleti és a geotúra-vezető képzési tevékenységekkel függ össze.

Az egyéb szolgáltatások bevétele 50 %-kal meghaladták az előző évi bevételt, melyhez jelentősen hozzájárult a Hévízi- tó lefolyóján egyre népszerűbb kenuzás a téli időszakban, illetve a vállalkozók által értékesített termékek után befolyt értékesítési jutalék.

A továbbszámlázott szolgáltatások 26 %-os növekedése a megnövekedett rezsi árakkal függ össze.

A biztosítók által fizetett kártérítésből származó bevételünk 104 %-kal emelkedett. Sajnos több gépjármű esetén is történt kár. Meglévő biztosítási szerződéseinknek köszönhetően a kár jelentős összege megtérült.

Az egyéb működési bevételek – 11.632 eFt-tal csökkentek 2023-ban. A 2022. évi kimagasló bevételt két egyedi kártalanítási tétel okozta.

Megnevezés	Teljesítés		Teljesítés		Változás I.	Változás II.
	2022.	2022. Pályázati pénzek nélkül	2023.	2023. Pályázati pénzek nélkül	Pályázati pénzzel együtt %	Pályázati pénzek nélkül%
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	127 180	111 624	198 348	197 507	155,96%	176,94%
Felhalmozás célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	149 105	0	149 942	22041	100,56%	-
Intézményi működési bevételek (B4)	1 178 331	1 178 331	1 302 468	1 292 563	110,53%	109,69%
Felhalmozási bevételek (B5)	9 451	9 451	3 448	3 448	36,48%	36,48%
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	136 315	5 796	28 851	1 800	21,16%	31,06%
Felhalmozás célú átvett pénzeszközök (B7)	6 837	2 474	10 340	2 739	151,24%	110,71%
Költségvetési bevételek összesen	1 607 219	1 307 676	1 693 397	1 520 098	105,36%	116,24%
Belföldi finanszírozás bevételek (B81)	1 302 600	715 937	1 010 433	979 225	77,57%	136,78%
Finanszírozási bevételek összesen	1 302 600	715 937	1 010 433	979 225	77,57%	136,78%
Bevételek összesen	2 909 819	2 023 613	2 703 830	2 499 323	92,92%	123,51%

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást. A napi működéshez szükséges kiadások mértéke a szükséges takarékosági intézkedések ellenére évről-évre növekvő mértéket mutat. Ennek okai:

- inflációs hatások;
- megemelkedett rezszi kiadások hatásai;
- az eszközpark pótlását szolgáló hivatott beruházások elmaradása miatt a karbantartási, javítási kiadások folyamatos emelkedése.

Igazgatóságunk összbevétele 7,08 %-kal csökkent 2022. évhez képest, ami 205.989 eFt csökkenést jelent. A csökkenést több tényező együttes hatása (növekedés-csökkenés) indokolja:

- Igazgatóságuk 10,53 %-os növekedést realizált a működési bevételből, ami +124.137 eFt többletet eredményezett,
- a működési célú átvett pénzeszközök és működési támogatások csökkenését az Igazgatóság több pályázatának 2023-ban történő befejezése indokolja.

- 2023-ban a belföldi finanszírozási soron 22,43 %-os bevétel csökkenést realizáltunk. A futó KEHOP, GINOP, Interreg pályázatok előző évi maradványa a projekt előrehaladásával, a szállítói számlák kiegyenlítésére került felhasználásra, így a projektekhez kapcsolódó 2023. évi maradvány 160.610 e Ft-tal lett kevesebb a 2022. évi maradványhoz képest.
- Igazgatóságunknál a mezőgazdasági támogatások a működési és a felhalmozási célú átvett pénzeszközök sorokon kerülnek elszámolásra, melynél közel 33 %-os csökkenés volt tapasztalható a tárgyévben, ez -74.859 eFt bevétel kiesést jelentett,
- 2022-ben az LIFE IP és a Tölgyes LIFE futó pályázataink utófinanszírozott kiadásai elszámolásra kerültek, ennek alapján 6.759 eFt-ot kapott igazgatóságunk,
- Az Igazgatóság felhalmozási bevételei 6.003 e Ft-tal csökkentek a 2022. évi azonos bevételeihez képest. Az elmaradás oka, hogy míg 2022-ben egy felesleges traktor értékesítésére került sor 9.200 e Ft értékben, addig 2023-ban több felesleges tárgyi eszközt értékesített az Igazgatóság, de kisebb értékben, összesen 3.448 e Ft bevétel keletkezett az eladásokból.

A működési célú átvett pénzeszközök 2023. évi bevételeit az alábbi főbb tényezők befolyásolták:

- 2023-ban több pályázat időközi jelentését elfogadták, melyek utófinanszírozott kiadásainak elszámolásából 27.051 eFt került jóváírásra,
- 2023-ban Igazgatóságunk 1.800 e Ft támogatást kapott a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.-től madárvédelmi tevékenységhez kapcsolódó madárodúk és madáretetők beszerzéséhez.

Működési és felhalmozási célú támogatások és átvett pénzeszközök 2022-ben

Kapott támogatások 2022.	Működési célú	Felhalmozási célú	Összesen eFt
MVH támogatás	111 623	0	111 623
KEHOP	15 557	149 105	164 662
GINOP	0	0	0
INTERREG	123 760	0	123 760
LIFE	6 759	4 363	11 122
Egyéb	5 796	0	5 796
Összesen:	263 495	153 468	416 963

Működési és felhalmozási célú támogatások és átvett pénzeszközök 2023-ban

Kapott támogatások 2023.	Működési célú	Felhalmozási célú	Összesen eFt
MVH támogatás	193 606	22041	215 647
KEHOP		127 900	127 900
GINOP	0	0	0
INTERREG	27 051	0	27 051
LIFE	842	7 602	8 444
Egyéb	5 700		5 700
Összesen:	227 199	157 543	384 742

Az elmúlt két évben nagyságrendileg azonos működési és felhalmozási célú támogatást és átvett pénzeszközt kapott Igazgatóságunk.

Felhalmozási bevételként (B53) került elszámolásra az értékesített tárgyi eszközök ellenértéke, mely 2023-ban 3.448 eFt volt Igazgatóságunknál.

Az OTP Lakásépítési Alap számlához kapcsolódó dolgozói hitel törlesztéséből 2.738 eFt felhalmozási célú átvett pénzeszköz keletkezett (B74), melyet további dolgozói hitelek kihelyezésére használunk fel.

A 2023 év az Igazgatóság gazdálkodása szempontjából kiegyensúlyozottnak bizonyult.

A pályázatok finanszírozását folyamatosan teljesítette az Igazgatóság és további pályázati forrasi lehetőségeket is keres a gazdálkodás és működés hatékonyságának növelése érdekében.

Mezőgazdasági támogatások 2022-2023-ban a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságánál

Mezőgazdasági támogatás jogcíme	Támogatás összege Ft		Változás
	2022.	2023.	%
Terület alapú támogatás SAPS	51 588 918	23 289 963	45%
Zöldítés	35 906 027	44 508 048	124%
Anyatehén támogatás	19 780 439	19 660 315	99%
Tenyészbika csekély értékű támogatás	566 940	0	-
Agrár környezetgazdálkodás támogatása	0	40 046 471	-
Natura 2000	0	40 426 978	0%
Pénzügyi fegyelem alkalmazásából eredő visszatérítés	2 723 238	2 214 128	81%
Anyajuhtartás támogatás	111 408	607 384	545%
Szálás fehérjetakarmány-növény támogatás	650 771	684 703	105%
Óshonos állatok támogatás	0	43 984 977	-
Állati hulladék kezelése	296 083	224 854	76%
Összesen:	111 623 824	215 647 821	193%

A mezőgazdasági támogatások jelentős része - azok normatív jellege miatt - összegében jól tervezhető bevétel. Az egyes jogcímekből származó támogatások azonban évről-évre jelentős mértékben eltérhetnek az előző évek értékétől.

2023-ban Igazgatóságunknál a mezőgazdasági támogatások a működési és a felhalmozási célú átvett pénzeszközök sorokon számoltuk el. Értékükben közel 73 %-os növekedés volt tapasztalható, ami - 81.983 eFt bevételi többletet jelentett.

A mezőgazdasági támogatások összegét a dologi költségek finanszírozására használja fel Igazgatóságunk.

Saját és védjegyes termékek értékesítésének alakulása 2022-2023. években

A nemzeti parki védjegyes termékek értékesítése a saját termékek értékesítéséhez képest jelentős mértékben csökkent. Továbbra is elmondható, hogy a levendulaolaj és a levendulavíz iránt nagyon nagy a kereslet.

A nemzeti parki védjegyes termékeket forgalmazó vállalkozókkal jó szakmai kapcsolatot alakítottunk ki. Rendezvényeinken is szívesen részt vesznek.

Saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek összege, megoszlása 2022-ban

Cikk megnevezése	Védjegyes / Saját	Értékesítés (nettó Ft)	Megoszlás %
levendulaolaj- Tihanyi Levendula Lelke	saját	186 728	16,81%
Levendulavíz 100 ml Tihanyi Levendula	saját	395 669	35,62%
Levendulavíz 500 ml Tihanyi Levendula	saját	392 125	35,31%
Levendulaolaj stift	saját	136 153	12,26%
Saját előállítású termékek:		1 110 675	100,0
Védjegyes termékek:			0,0%
Összesen:		1 110 675	100,0

Saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek összege, megoszlása 2023-ban

Cikk megnevezése	Védjegyes / Saját	Értékesítés (nettó Ft)	Megoszlás %
levendulaolaj- Tihanyi Levendula Lelke	saját	299.133	22,99%
Levendulavíz 100 ml Tihanyi Levendula	saját	394.487	30,32%
Levendulavíz 500 ml Tihanyi Levendula	saját	420.471	32,31%
Levendulaolaj stift	saját	187.165	14,38%
Saját előállítású termékek:		1.301.256	100,0
Védjegyes termékek:			0,0%
Összesen:		1.301.256	100,0

Az Igazgatóság nem forgalmazza a védjegyes vállalkozói termékeket, mert azok értékesítésével az üzemeltetéssel megbízott vállalkozók foglalkoznak, ezért nem szerepel saját értékesítési adataink között a védjegyes termékekre vonatkozó információ.

Pénzforrások

2023.december 31-i banki záróegyenlegek

Számla neve	Számla száma	Egyenleg
Előirányzatfelhasználási keret-számla	10048005-01711954-0000000	41 085 954 Ft
Pannon Csillagda célelszámolási forint számla	10048005-01711954-30005008	0 Ft
KEHOP Legeltetés	10048005-01711954-30005307	9 521 989 Ft
KEHOP Mura mente	10048005-01711954-30005905	9 832 570 Ft
KEHOP Vizes élő állatok	10048005-01771954-30005118	8 923 108 Ft
KEHOP Órszolgálat	10048005-01711954-30005606	0 Ft
KEHOP Natura 2000	10048005-01711954-30005802	5 700 135 Ft
KEHOP Tihanyi -félsziget	10048005-01711954-30005101	19 533 917 Ft
KEHOP Földtani örökség	10048005-01711954-30005503	680 994 Ft
KEHOP Madár és denevérfajok	10048005-01711954-30005400	0 Ft
KEHOP Kis-Balaton Nyugat-Külső Somogy	10048005-01711954-30005204	4 012 719 Ft
KEHOP Hévíz	10048005-01711954-30005125	58 505 632 Ft
GINOP Kis-Balaton	10048005-01711954-30005709	0 Ft
GINOP Rejtett Kincsek	10048005-01711954-30005170	1 500 853 Ft
VIP Kártya fedezetiszámla	10048005-01711954-00070003	1 797 290 Ft
Munkáltatói lakásépítési számla	11748007-24809690-00000000	6 413 408 Ft
Danube Geo Tour Ft	10048005-01711954-30005163	0 Ft
Panaret Ft	10048005-01711954-30005149	209 235 Ft
ECO Bridge Ft	10048005-01711954-30005132	7 536 800 Ft
Bike Trail	10048005-01711954-30005187	0 Ft
Life. Kelet-Balaton EUR	10004885-10002010-00213233	0 Ft
Habit EUR	10004885-10002010-00413237	0 Ft
Danube Geo Tour EUR	10004885-10008016-00713238	0 Ft
Panaret EUR	10004885-10008016-00613231	11 296 343 Ft
MDD Life EUR	10004885-10008016-00813235	25 130 376 Ft
Bike Trail EUR	10004885-10008016-01113239	1 393 254 Ft
ECO Bridge EUR	10004885-10008016-00513234	17 581 924 Ft
Tölgyes LIFE EUR	10004885-10008016-00913232	65 425 799 Ft
LIFE IP, Grassland EUR	10004885-10002010-00313230	93 401 999Ft
Összesen 29 db bankszámla		389 484 299 Ft

Az Igazgatóság 2023-ban a fenti táblázat szerinti bankszámlákon bonyolította pénzforgalmát.

A devizaszámlák bankegyenlegét az MNB 2023.12.31-i árfolyamán (382,78 Ft = 1 EUR) tüntettük fel.

Pályázati bevételeink a következőképpen alakultak 2023-ban:

- A KEHOP Földtani pályázatunk kivitelezési munkálatainak befejezéséhez ráemelésre volt szükségünk, ennek összegét, **84.001.210 Ft-ot** 2023-ban folyósította a Miniszterelnökség.
- A KEHOP Mura pályázat sikeres befejezéséhez szükség volt mezőgazdasági gépek, infrastrukturális elemek (kapu, kerítés, konténer) és további eszközök beszerzésére, amelyhez a pénzforrást - összesen **43.899.212 Ft-ot** - a Miniszterelnökség biztosított.
- A Tölgyes LIFE pályázatnál önrész címén, minisztériumi támogatói okirat keretében az Agrárminisztériumtól **2.500.000 Ft** került jóváírásra az előirányzatfelhasználási számlánkra. A teljes Uniós forrás további 20%-át, 93.930 EUR-t, azaz **35.954.525 Ft-ot** (a 2023.12.31-i MNB árfolyamán számolva) utalt át a vezető olasz partner 2023-ban.
- A LIFE IP (Grassland) pályázathoz kapcsolódóan, szintén minisztériumi támogatói okirat keretében **16.167.495 Ft** önerő támogatást és **13.383.000 Ft** előfinanszírozást folyósított az Agrárminisztérium. Továbbá a pályázat III. fázisának finanszírozására 66.000,00 EUR azaz **25.263.480 Ft** (MNB 2023.12.31-i árfolyamán számolva) érkezett a pályázat devizaszámlájára a vezető partnertől, ebből **7.601.400 Ft-ot** átvezettünk az előirányzatfelhasználási keretszámlára a pályázati kiadások finanszírozására.
- A Pananet INTERREG pályázat – amely 2021.12.31-vel zárult - devizaszámlájára 43.230,53 EUR-t, azaz **16.547.782 Ft** (2023.12.31-i MNB árfolyamán számolva) összegű uniós forrást könyvelhettünk el utófinanszírozásként, melyből **5.319.720 Ft** került átvezetésre a pályázat forint számlájára.
- Az ECO Bridge INTERREG nemzetközi pályázatunk devizaszámlájára 88.406,89 EUR, azaz **33.840.389 Ft** (2023.12.31-i MNB árfolyamán számolva) uniós forrás érkezett utófinanszírozás címen, melyből **21.731.122 Ft** került átvezetésre a pályázat forint számlájára.
- A 2023-ban elindult MDD Life pályázat devizaszámlájára 65.652,27 EUR, azaz **25.130.376 Ft** (2023.12.31-i MNB árfolyamán számolva) érkezett.
- A KEHOP Somogy 1 pályázat záró kifizetési igénylése kapcsán az Irányító Hatóság **9.904.273 Ft-ot** utalt a pályázat elkülönített számlájára.

Összes pályázati forrás-bevétel 2023-ban (Ft-ban kimutatva): 306 591 742 Ft volt.

A pályázatokat érintő kiadások (elsősorban szállítói számlák, pályázati bérek illetve azok járulékai) teljes összege 2023-ban **376 396 271 Ft** volt.

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

Befektetett eszközök nettó értékének változása

Év	Nettó érték ezer Ft-ban	Változás az előző évhez képest %-ban
2018	4 599 375	106,36%
2019	5 792 962	125,95%
2020	7 083 044	122,27%
2021	7 940 376	112,10%
2022	7 956 048	100,19%
2023	7 879 678	99,04%

Üzemeltetésre átvett eszközök a nyilvántartási számlák szerint az alábbiak 2023. dec. 31-ig

Esz- köz	Megnevezés 1	Használatba- vétel	Bruttó	ÉCS	Nettó
9508	DigiTerra Explorer 2496766913	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9510	DigiTerra ExploreR 1243697895	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9860	Hátulvilágítós kép Sarki fény témában	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9861	Hátulvilágítós kép Tejút-rend- szer témába	2015.05.13	0,00	0,00	0,00
9937	Mars ponyva 1,35x1,9m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9938	Térképezés az űrből backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9939	Földön kívüli élet- backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9940	Mars útikalauz- backlight 2,8x2,3m	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9941	A vörös bolygó felirat- mű- anyag 72x65cm	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9942	Üveg vitrin 8db elektromotor- ral	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
9943	Üveg vitrin Opportunity Mars roverrel	2015.08.04	0,00	0,00	0,00
10395	Juniper SRX 220H router és tűzfal	2014.04.30	848 072,00	0,00	848 072,00
13836	Lenovo V330-15 IKB Notebook 23	2019.11.07	0,00	0,00	0,00
13837	Microsoft Windows 10 Prof 64.bit HUN	2019.11.07	0,00	0,00	0,00
13844	WD Elements külső merevle- mez	2019.11.21	0,00	0,00	0,00
15875	Bivaly bika 32534-13654 Vér- cse	2019.11.21	0,00	0,00	0,00

15876	Bivaly bika 32667-03900 Morcos	2020.06.30	0,00	0,00	0,00
16360	Bivaly bika 32141-64636 Balaton	2022.06.24	0,00	0,00	0,00
	Összesen:		848.072,00	0,00	848.072,00

Az üzemeltetésre átvett eszközöket a nullás számlaosztályban tartjuk nyilván.

Forgóeszközök összetétele			
Megnevezés	2022.12.31	2023.12.31	Változás %
	(ezer forint)		
Vásárolt készletek	15.824	14.398	91 %
Átsorolt követelés fejében átvett eszközök	0	0	0
Egyéb készlet	0	0	0
Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek	23.600	25.621	108 %
Növendék, hízó és egyéb állatok	6.730	25.923	385 %
Készletek összesen	46.154	65.942	143 %
Értékpapírok összesen	0	0	0
Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök összesen	46.154	65.942	143 %

A táblázat a forgóeszközök 2022. és 2023. év végi adatait tartalmazza mérleg szerinti bontásban.

11.4. Épületek

Épületek 2023.

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	9	0
Szolgálati lakás	4	0
Állattartó épület	5	0
Egyéb állattartó építmény	6	0
Panzió és konferenciaépület	1	0
Bemutatóhely, erdei iskola	18	0

Az épületek vonatkozásában a tárgyévben nem volt növekedés.

Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, környezeti-nevelési, vagyonkezelési) feladatellátásokhoz kapcsolódtak.

11.5. Eszközök

Mind a gépek, berendezések, mind a járművek eszközcsoportokon belül sikerült beszerzéseket lebonyolítani, részben pályázatos forrásokból, mely javította a szakmai feladatokhoz szükséges eszközpark minőségét.

Gépek, berendezések, járművek, tenyészállatok állományváltozása 2023-ben					
Az eszköz megnevezése		Száma	Száma	Állomány-változás a tárgyévben (db)	Állományváltozás oka
		2023.01.01. (db)	2023.12.31. (db)		
Gépek, berendezések	Video- és vadkamera	122	122	0	+5 vásárlás/-5 selejt
	Fényképezőgép	74	72	-2	-2 selejtezés
	Lőfegyver	32	32	0	
	GPS	118	116	-2	-4 selejt/+2 vásárlás
	Kézi távcső	218	223		-3 selejt/
	Számítógép, notebook	212	213		-2 selejt/+3 vásárlás
	Mobiltelefon	177	192	+15	+24 vásárlás/ -9 selejt
Járművek	Traktor, utánfutó, pótkocsi	61	61	0	
	Tehergépjármű	36	36	0	+1 vásárlás/-1 értékesítés
	Személygépjármű	17	17	0	
	Motorkerékpár	4	4	0	
	Kerékpár	63	60	-3	selejtezés
	Vízi jármű	94	94	0	
Tenyészállatok		307	298	-9	elhullás/értékesítés

Értékesített nagy értékű eszközök 2023-ban:

Eszköz azonosító	Megnevezés	Bruttó érték
BFNG003364	Apple iPhone 11 LTE okostelefon	213 000
BFNG003353	Apple iPhone 11 LTE okostelefon (16166)	213 000
BFNG003356	Apple iPhone 11 LTE okostelefon	213 000
11482	Mitsubishi L200 tehergépkocsi LNK-211	6 467 678
8461	Suzuki Jimny LIY-892	3 808 509
8295	Toyota Hilux LIE-994	4 912 449

Bérbeadás

Igazgatóságunk 2023. évben döntő többségben gyepterületet adott bérbe, s a hatályos törvényi előírások szerint állapította meg a bérleti díjakat.

2023. évben földhaszonbérleti díj 54.246.092.-Ft értékben került kiszámlázásra. Vadászterületek bérleti díjaként 6.256.822.-Ft-ot számláztunk ki.

A földhaszonbérleti díjakból 43.749.052.-Ft térült meg 2023. évben, így fennálló kintlévőség 10.497.040.-forint.

A 2023. évben kiszámlázott vadászterületek bérleti díjából 2023. évben 6.155.310.-Ft térült meg, a fennálló kintlévőség 101.512.-Ft.

A 2022. évben kiszámlázott vadászati haszonbérleti díjból fennálló kintlévőség 39.699.-Ft.

A 2022. évben kiszámlázott haszonbérleti díjakból 1.079.830.- Ft térült meg 2023.évben.

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	(Idegenforgalmi haszn.) barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1	Levendula Ház Látogatóközpont	Erdők Háza, Bakonybél	Szentgáli-kőlik barlang	NR	Vörsi Tájház	Tihanyi Levendula Erdei Iskola
2	Kápolnapusztai Bivalyrezervátum	Salföldi Major	Tapolcai-tavasbarlang			Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterek Háza
3	Pannon Csillagda Látogatóközpont	Hegyesű Geológiai Bemutatóhely	Csodabogyósbarlang			Park Villa, Csupak
4	Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont	Kotsy-vízimalom	Lóczy-barlang, Balatonfüred			Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház, Kis-Balaton
5	Kis-Balaton Látogatóközpont	Fekete István Emlékhely				
6	Lóczy-barlang Látogatóközpont	Várpalotai homokbánya				
7	Berek Világa Látogatóközpont					

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Látogató- és fogadóközpont
1.	Levendula Ház Látogatóközpont
2.	Kápolnapusztai Bivalyrezervátum
3.	Pannon Csillagda Látogatóközpont
4.	Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont
5.	Kis-Balaton Látogatóközpont
6.	Lóczy-barlang Látogatóközpont
7.	Berek Világa Látogatóközpont

12.1.2. Tanösvények

	Név	Helye	Hossza (km)	Tanösvény jellege	Fenntartó, kezelő	Kiadvány (-/+)

1.	Lóczy Lajos tanösvény	Tihanyi-félsziget	14	komplex; táblás, önmagába nem visszatérő	BfNPI	letölthető munkafüzet
2.	Boroszlán tanösvény	Bakonybél, Odvaskő	2 és 7	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, magyar); letölthető feladatlap
3.	Tűzgyűrű tanösvény	Badacsony-hegy	4	vulkanológiai; táblás, önmagába visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő ki-rándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol)
4.	Kócsag tanösvény	Diás-sziget, Kis-Balaton	1,5	komplex; táblás, csak szakvezetővel látogatható	BfNPI	-
5.	Bazaltorgonák tanösvény	Szent György-hegy, Raposka	4	vulkanológiai; táblás; önmagába visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő ki-rándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol)
6.	Búbos vöcsök tanösvény	Kányavári-sziget, Balatonmagyaród	3	zoológiai; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	letölthető feladatlap
7.	Kitaibel tanösvény	Somló-hegy	3	komplex; táblás, önmagába visszatérő	BfNPI	+ (A/5 24 oldal, letölthető feladatlap magyar)
8.	Pele körút	Csopak	0,6	Komplex; táblás; önmagába visszatérő	BfNPI	letölthető feladatlap
9.	Csengő tanösvény	Olaszfalu, Bakonyháza	10	komplex	BfNPI	ismertető füzet
10.	Bazaltkarszt tanösvény	Ajka, Úrkút	6	geológiai	BfNPI	ismertető füzet
11.	Aknabarlangok tanösvény	Tés	5,5	geológiai	BfNPI	ismertető füzet
12.	Attyai láprét tanösvény	Pápakovácsi	0,9	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
13.	Zergeboglár tanösvény	Nemeshany	1,2	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
14.	Zádor tanösvény (Pécselyi-medence)	Pécsely	4	komplex	BfNPI	ismertető füzet
15.	Boros Ádám tanösvény	Szentbékálló, Köveskál	5,7	komplex	BfNPI	ismertető füzet

16.	Batyki láprét tanösvény	Batyk	2	botanikai	BfNPI	ismertető füzet
17.	Pele tanösvény	Balatonederics-Balatongyörök	15	komplex	BfNPI	+ magyar, A/5, 24 oldal
18.	Miklád tanösvény	Gyulafirátót	1,5	komplex	BfNPI	ismertető füzet
19.	Kopasz-hegyi tanösvény	Mindszentkál	3	komplex	BfNPI	ismertető füzet
20.	Sásdi-legelő tanösvény	Köveskál Kővágóörs	3	komplex	BfNPI	ismertető füzet
21.	Csöngé-hegyi tanösvény	Salföld	2	komplex	BfNPI	ismertető füzet
22.	Tűz útja tanösvény	Hegyesztű – Kopasz-Hegy	27	vulkanológiai; táblás, önmagába nem visszatérő, magyar és angol nyelvű	BfNPI	+ Tűzhányók öröksége ism.terjesztő ki-rándulásvezető füzet (A/5 34 oldal, magyar, angol)
23.	Tókerülő tanösvény	Tihanyi-félsziget, Belső-tó	3	Komplex; táblás; önmagába visszatérő	BfNPI	letölthető munkafüzet
24.	Tőreki tanösvény	Siófok	0,7	komplex, táblás	BfNPI	-
25.	Mura ártéri tanösvény	Molnári, Mura TK	2	komplex, táblás	BfNPI	-
26.	Ősteknős tanösvény	Sümeg	1,96	geológiai, táblás	BfNPI	+ Kőország csodái ismertető füzet
27.	Csárdahegyi-tanösvény	Úrkút	0,75	geológiai, táblás	BfNPI	+ Kőország csodái ismertető füzet
28.	Várpalotai Homokbánya TT tanösvény	Várpalota	0,2	geológiai, táblás	BfNPI	+ Kőország csodái ismertető füzet
29.	Forrás-hegyi TT tanösvény	Felsőörs	0,5	geológiai, táblás	BfNPI	+ Kőország csodái ismertető füzet
30.	Mocsáti teknős tanösvény	Fonyód	1	komplex, táblás	BfNPI	-

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Egyéb bemutatóhelyek	
1.	Erdők Háza, Bakonybél
2.	Szentgáli-kőlik barlang
3.	Hegyesztű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló

4.	Salföldi Major
5.	Kotsy-vízimalom, Zalaszántó
6.	Csodabogyós-barlang, Balatonederics
7.	Fekete István Emlékhely, Matula- kunyhó
8.	Vörsi Tájház
9.	Várpalota, Homokbánya

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

Helyszínek	
1.	Tihany, Tihanyi Levendula Erdei Iskola
2.	Bakonybél, Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza
3.	Fenekpuszta, Kis-Balaton Látogatóközpont
4.	Fonyód, Berek Világa Látogatóközpont
5.	Muraszemenye, River'scool - Mobilprogram

12.1.5 Szálláshelyek

	Szálláshely	Cím	Férőhely	Állapot rövid leírása	Vendég- éjszaka
1.	Tihanyi Levendula Erdei Iskola	Tihany, Sajkod 0135/3 hrsz.	36	Kulcsos-ház, melegítő konyha.	2 117
2.	Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház	8360 Keszthely, Tőzegtelep 5.	14	Csak kutatók, minisztériumi és nemzeti park igazgatóság dolgozói részére.	20
3.	Erdőismereti Oktatóbázis	8427 Bakonybél, Szent Gellért tér 9.	35	Kulcsos-ház, melegítő konyha.	1 512
4.	Park Villa	8229 Csopak, Kossuth u. 16.	31	Konferenciaterem és szállás.	1 837

Szálláshelyek összesen	
Szállóvendégek száma (fő):	2 724
Vendégéjszakák száma (fő):	5 486

Szép kártya elfogadó szálláshelyeink: Tihanyi Levendula Erdei Iskola, Erdőismereti Oktatóbázis, Park Villa.

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

A 2023. évben nem volt.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetési túsok, speciális túsok (pl. fotós túsok, kalandtúsok)

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Természetismereti túrák	3 590
Kenu túra	403
Kerékpártúra	0
Regisztrált igénybe vevők összesen:	3 993

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	15 128
Regisztrált igénybe vevők összesen:	15 128

A Magyar Nemzeti Parkok Hetének nyitóhétfőjét immár második alkalommal szervezte meg az Igazgatóság Balatonfüreden, a Tagore sétányon (2023. május 25–29.). A 2022-es évhez hasonlóan a rendezvény a Balatoni Hal- és Borünneppel kapcsolódott össze, és tapasztalatunk szerint még több érdeklődőt vonzott a kapcsolt program. Ez idő alatt azonban az Igazgatóság egy másik programot – Bivalynapok – is szervezett Kápolnapusztán (2023. május 27–28.). Itt térségi termelői vásárral, gyermeknap programokkal, koncerttel, állatsimogatóval és ünnepi kedvezménnyel fogadtuk a látogatókat.

2023. június közepétől indult a Levendula Szedd Magad Tihanyban. Továbbra is sok ember érkezett a helyszínre, de az előző évekhez mérten az autóbuzos csoportok elmaradtak.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Természetiskola – Bázishely	
1.	Tihanyi Levendula Erdei Iskola
2.	Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza

Természetiskola – Oktatóhely	
1.	Kis-Balaton Látogatóközpont
2.	Berek Világa Látogatóközpont

Természetiskola – Mobil program	
1.	River'scool

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Szolgáltatástípus	Összesen (fő)
Természetvédelmi táborok	11
Erdei iskola program	697

Iskolai közösségi szolgálat	14
Szakmai gyakorlat	6
Kulturális jellegű rendezvények	500
Kitelepülések	3 920
Geotúra-vezető képzés	0
E-vetélkedő, Geopark vetélkedő	317
Geo- és természetismereti foglalkozás	1 144
Szakmai előadások	1 404

Főbb kitelepülések:

- A Művészetek Völgyén 10 napon keresztül (2023. július 21–30.) biztosítottuk standunkat Kapolcson, a Zöld Udvarban, ahol természetismereti játékokkal, előadásokkal, „vulkánkitöréssel” színesítettük a fesztivál programjait. A fesztivál látogatói különböző helyszíneken természetismereti sétán, túrán is részt vehettek.
- Németbányán a nagyszabású DinoExpo három nyílt napjára is kitelepültünk (2023. július 31., augusztus 4., 7.), ahol természetismereti foglalkozásokat, előadásokat és általános tájékoztatást adtunk az ide regisztrált látogatóknak.
- A népszerű révfülöpi campingben 2023. július és augusztus között több hétköznapi alkalommal jelen voltunk ökoturisztikai szolgáltatásainkkal, kézműves és környezeti nevelési foglalkozásainkkal.
- 2023. szeptember 22-én csatlakoztunk az Autómentes Nap Tapolcán rendezvényhez. A térség szinte összes oktatási intézménye meglátogatta a sokszínű, nagyon hatékony rendezvényt, az óvodás korosztálytól a középiskolákig.
- Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program keretében a katolikus egyház szervezésében vettünk részt 2023. október 1-én Veszprém KATTÁRS rendezvényen természetismereti játékaikkal, népszerűsítve az Igazgatóságot és a természeti értékeinket.
- Állatok Világnapja alkalmából Székesfehérváron a Sóstó Vadvédelmi Központ rendezvényt szervezett, az Igazgatóság több civil szervezettel együtt részt vett játékos feladatokkal, hogy így népszerűsíthessük tevékenységünket.
- Az Agrárminisztérium szervezése keretében vettünk részt az OMÉK-on 2023. október 22-én. Nagyon változatos korosztály volt kíváncsi a nemzeti park igazgatóságok által kínált feladatokra.
- A Vadonleső Program 2023. évben a vakondot választotta az év emlősenek. Ehhez kapcsolódóan 2023. november 11-én a Fővárosi Állat-és Növénykertben megrendezett Vakond Gálán és Forgatagon standunknál adtunk tájékoztatást, és tartottunk foglalkozásokat a látogatóknak.

Termékfejlesztés a látogatóhelyeken, tanösvényeken:

- MOL támogatásával sikerült 82 db denevérodút vásárolni, amelyeket az alkalmas tájegységeken helyeztek és helyeznek ki az Igazgatóság munkatársai.

Termékfejlesztés az ajándékozásban:

A fő raktár az Igazgatóság székházában lévő raktár, az alraktárok pedig a látogatóközpontok és bemutatóhelyek boltjai. A raktárkészletért felelős munkatárs napi szinten figyelemmel tudja kísérni a termékek fogyását az egyes alraktárakban, így a fogyás ismeretében biztosítja a készlet utántöltését.

- Ajándéktárgyak: karabineres kulacs, szélsárcány, frizbi, stresszlabda, színezős gyermek hátizsák, nyakpánt, esernyő, plüss bivaly, plüss hód, plüss denevér, plüss szarvasbogár, nyomott mintás pólók felnőttek és gyerekek számára, jegyzetömbm bögrék, hűtőmágnesek. Az ajándéktárgyak fejlesztése lehetőségeinkhez mérten folyamatos
- Bivaly- és szürkemarha szalámi (csemege és csípős).
- Saját Nemzeti Parki Védjegyes termék a levendulaolaj és harmatvíz.
- További Nemzeti Parki Termék Védjegyes termékek folyamatos beszerzése és árusítása a látogatóközpontok és bemutatóhelyek boltjaiban.

12.2.5. Kiadványok

	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	kiadott példányszám	Aktuális készlet
1.	Magas-bakonyi TK Boroslán tanösvény füzet	1994	5 000	0
2.	Képeslapok	1996, 2003, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2014	60 000	0
3.	Káli-medence leporelló (M, A, N)	1998	10 000	0
4.	Káli-medence falvas leporelló – 9 falu (M, A, N)	1998	5 000	0
5.	Káli-medence Részletes Útikalauz (M, A, N)	1998	8 000	0
6.	Badacsony tanösvény füzet (M, A)	1998	5 000	0
7.	BfNPI tájékoztató füzet (M, A)	1999	5 000	0
8.	BfNP térkép (M, A, N)	2008	5 000	0
9.	A Pécselyi-medence és környéke c. könyv	2000	5 000	0
10.	A Kis-Balaton térsége c. könyv	2001	8 000	21
11.	Somló, Kitaibel tanösvény füzet	2002	5 000	0
12.	Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum füzet (M, A, N)	2002, 2006	8 000	0
13.	Hegyes-tű geológiai bemutatóhely füzet (A, N)	2002	5 000	0
14.	A Tihanyi-félsziget c. könyv	2002	5 000	350
16.	Geológiai kirándulások 1.: A Balaton-felvidék	2002	5 000	628
17.	A Tapolcai-medence és tanúhegyei c. könyv	2003	8 000	956
18.	Zirc, Arborétum (TKM füzet)	2003, 2006	5 000	0
19.	Kankalin füzet feladatlapok gyerekeknek (M)	2004	1 000	0

20.	Keszthelyi-hegység Pele tanösvény (M)	2004	5 000	0
21.	A Káli-medence c. könyv	2005	8 000	0
22.	A Keszthelyi-hegység c. könyv	2006	8 000	1 431
23.	A Tapolcai-tavasbarlang füzet (M, N)	2006, 2009	6 000	1 032
24.	Salföldi major családi foglalkoztató füzet	2007	5 000	0
25.	Berekjárás c. könyv	2008	3 000	2
26.	Túraajvaslatok c. könyv	2013	2 000	93
27.	Élőhelyvédelmi füzetek 1-11	2013- 2014	11 000	0
28.	Földtani értékmentés	2013	4 000	0
29.	Naptár 2017	2016	1 500	0
30.	20 éves a BfNP magazin	2017	1 500	20
31.	Túraajvaslatok c. könyv	2018	1 000	193
32.	Zsákmese	2019	6 000	1 320
33.	Zalai PaNaNet Hírek	2019	10 000	0
34.	Mura-menti River'scool füzete kis felfedezőknék	2019	3 000	2 200
35.	Folyók védelme határokon át (coop MDD záró kiadvány)	2019	2 000	1 200
36.	Mura holtág rekonstrukció tervezése	2019	200	50
37.	Mura természeti értékei	2019	500	380
38.	Tűzhányók öröksége	2019	18 000, 2 000	8 000, 900
39.	PaNaNet képeskönyv	2011, 2020	1 000, 2 000	150
40.	PaNaNet gyermek foglalkoztatófüzet (Szabaduljunk ki! Kalandok Nyugat-Pannóniában)	2020	5 000	25
41.	PaNaNet szakszótár	2020	2 000	5
42.	Az Ordacsehi-berek	2022	3 000	1 500
43.	Tihany számtalan csodája	2022	6 000	5 400
44.	Tó-kerülő	2022	6 000	5 700
45.	A nádas világa; A beporzók csodálatos világa; A molyhostölgy élővilága foglalkoztató	2022	3 x 6 000	3 x 5 500
46.	Kóország csodái	2023	9 000	8 980
47.	Látogatóhelyek	2023	150 000	0

A 2023-as évben saját kiadású szóróanyag: a BfNPI látogatóhelyeit bemutató kétnyelvű (magyar, angol) minileporelló, ami egyben kedvezményt adó kártya is.

12.2.6. Látogatóstatistika

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói 2023. év					
Bemutatóhely neve	Fizetés látogatók (fő)	Nem fizetés látogatók (fő)	Összesen (fő)	Bélpójtégy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
1 Csodabogyós-barlang	6 609	0	6 609	6 000-18 000	(barlangi vezetéssel)
2 Diás-sziget, Fekete István emlékhely	5 605	0	5 605	1 400-2 000	Családi jegy: 6 000 Ft (vezetéssel)
3 Kis-Balaton Látogatóközpont	13 205	166	13 371	1 800-4 200	Családi jegy: 7 800 Ft; kombinált családi jegy: 10 000 Ft
4 Erdők Háza	548	0	548	500-800	(vezetéssel)
5 Hegyestű Geológiai Bemutatóhely	37 893	419	38 312	1 000-2 000	Családi jegy: 5 400 Ft
6 Kápolnapusztai Bivalyrezervátum	33 246	0	33 246	700-1 400	Családi jegy: 3 700 Ft
7 Kotsy-vízimalom	803	3	807	800-1 000	(vezetéssel)
8 Levendula Ház Látogatóközpont	9 392	10	9 402	900-4 000	Családi jegy: 4 900 Ft; kombinált családi jegy: 10 000 Ft
9 Lóczy-barlang Látogatóközpont	19 774	0	19 774	1 000-1 600	Családi jegy: 4 600 Ft (barlangi vezetéssel)
10 Pannon Csillagda Látogatóközpont	23 781	389	24 170	2 500-4 500	Családi jegy: 9 500 Ft (létszám 2/3-a vezetésben részese)
11 Salföldi Major	25 726	0	25 726	1 000-2 000	Családi jegy: 5 400 Ft
12 Szentgáli-kőlik barlang	193	0	193	4 500-7 000	(barlangi vezetéssel)
13 Várpalotai homokbánya	157	0	157	300-800	(vezetéssel)
14 Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont	156 040	2 388	158 428	2 500-3 500	Családi jegy: 10 000 Ft (barlangi vezetéssel)
15 Vörsi Tájház	157	0	157	500-800	Családi jegy: 2 000 Ft
16 Berek Világa Látogatóközpont	3 270	221	3 491	500-800	Családi jegy: 2 200 Ft
Regisztrált látogatók összesen:	336 399	3 596	339 996		

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői					
Szolgáltatástípus	Fizetés látogatók (fő)	Nem fizetés látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra	3 215	375	3 590	800 - 2 000 Ft/fő	
Nyílt nap, jeles nap, saját szerv rendezvény	3 532	11 596	15 128	700 - 3 000/fő	pl. Madarak és Fák Napja, Szedd Magad, MNPH
Erdei iskolai program	680	17	697	500 - 2 500 Ft/fő	Terepi modul ára: 16 000 Ft/csoport
Természetvédelmi tábor/Építőtábor	11	0	11	27 000-32 300 Ft/fő	
Szakmai gyakorlat	0	6	6		
Iskolai közösségi szolgálat	0	14	14		
Kenőtúra/Vízi szakvezetés a Belső-tavon	355	48	403	1 000-3 000 Ft/fő	Hévízi-tó, vízi szakvezetés Tihany, családi csomag: 8
Kerekpártúra	0	0	0		
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek, kiállítás)	0	500	500		PE kiállítás
Egyéb: kitelepülések	0	3 920	3 920		Művészetek Volgye, Vakond Gála, Egészszégnap
Egyéb: E-vetélkedő, Geopark vetélkedő	0	317	317		Országos csillagászati középiskolai verseny, online vetélkedő
Egyéb: Geotúra-vezető képzés	0	0	0		
geo- és természetismereti foglalkozás	460	684	1 144	800 Ft/fő	
Egyéb: szakmai előadások	122	1 282	1 404	15 000 Ft/csoport	
Regisztrált igénybevevők összesen:			27 134		

Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben					
				Ár (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szállóvendégek száma (fő)		2 724			
Vendégéjszakák száma (fő)		5 486			
Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen:	367 130				
Szállóvendégek	2 724				
Mindösszesen	369 854				

12.2.7. Környezeti-nevelési statisztika

BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2023. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám				összesen fő	modul-foglalkozás/év db	belépőjegy /modul ára től-ig Ft/egység	megjegyzés
		(összes/év)							
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	Menny. egys				
Szakvezetéses túra						3759			
gyalogos túra		2988	368	3356	203		800–2 000 Ft/fő	csoport	
kerékpáros túra		0	0	0					
csónak-, kenu túra		355	48	403	62		2 000–3 000 Ft/fő	csoport	
fotos/exkluzív túra		0	0	0					
Barlangi program, túravezetés		182616	2388	185004	7548	185004	1 000–18 000 Ft/fő	csoport	
Erdei iskola/óvoda						697			
3-5 napos ottalvós saját helyszínen	- iskolai korosztály	361	9	370	15		500–2 500 Ft/fő, 16 000 Ft/csoport	osztály	
	- óvodás csoport								
3-5 napos bejárós saját helyszínen	- iskolai korosztály								
	- óvodás csoport								
erdei iskolai program	- saját helyszín	319	8	327	12		800 Ft/fő	osztály	
	- külsős helyszín								
saját szervezésű szakmai napok						295			
nyíltnap, jeles nap	- saját helyszín	50	80	130	5		800 Ft/fő	megrendezett napok	
	- külsős helyszín /kitelepülés	44	41	85	4		800 Ft/fő		
téma nap	- saját helyszín	0	80	80	2				
	- külsős helyszín /kitelepülés								
családi nap	- saját helyszín								
	- külsős helyszín /kitelepülés								
természetvédelmi táborok						11			
ottalvós									
napközis		11	0	11	10		27 000–32 300 Ft/fő		
természetvédelmi szakmai előadások						1404			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	98	720	818	37		15 000 Ft/csoport		
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	24	562	586	19		15 000 Ft/csoport		
osztálykirándulás						234			
	• egynapos	81	3	84	3		16 000 Ft/csoport		
	• kétnapos	146	4	150	5		16 000 Ft/csoport		
Egyéb tematikus program						1588			
madárgyűűzés		0	65	65	3				
mobil program (terepi vízvizsgálat, geo- és természetismereti foglalkozás)		460	684	1144	64		800 Ft/fő		
vetélkedő, rajzverseny		0	317	317	51			iskola/csoport /egyén	
Felnőttképzés		0	0	0				csoport	
terepgyakorlat		0	42	42	2			iskola	
szakmai gyakorlat		0	6	6	6			iskola	
közösségi szolgálat		0	14	14	19			iskola	
Regisztrált igénybe vevők összesen:						192992	242		

Szakvezetéses túra: az Igazgatóság működési területén igény szerint biztosítunk szakvezetést csoportok számára, és hirdetünk nyílt természetismereti- és geotúrát hétvégeként, de országos

rendezvények időszakában hétköznapokon egyaránt. A szakvezetett csoportok és a túrán résztvevők száma a 2022-es évhez képest csökkent, ez az erősen csökkenő autóbuzos csoportok számával magyarázható. A vízi szakvezetés Tihanyban, a Belső-tónál az aszályos, meleg időszak miatt rövid ideig (2023. május–július) volt, csökkent érdeklődés mellett valósult meg. Kerékpáros túrát saját kerékpárral hirdettünk, azonban nem volt jelentkező egyik korábbi években kialakított, bevált útvonalra sem.

Barlangi program, túravezetés: mind a négy turisztikailag hasznosított barlangunkban biztosítunk szakvezetést az érkező vendégek számára. Barlangi helyszíneinken emelkedtek a látogatószámok a 2022-es évhez képest. A Csodabogyós-barlangban kétóránként, a Kőlik-barlangban négyhetente szombatonként, a Lóczy-barlangban óránként, a Tapolcai-tavasbarlangban fél óránként indulnak a csoportok tavasztól egészen ősz végéig. Szezonon kívül igény szerint alakul a szakvezetés. A Lóczy-barlangban iskolás és óvodás csoportoknak barlangi Mikulás programot biztosítottunk.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Szakvezetési túra:	3 759
Barlangi program, túravezetés:	185 004

Természetiskola minősített bázishely (erdei iskola programszolgáltatás): Bakonybélben és Tihanyban összesen 15 osztály vett részt erdei iskola programban, 65 modulig igényeltek. A bakonybéli Erdőismereti Oktatóbázis és Kismesterségek Háza, valamint a Tihanyi Levendula Erdei Iskola nyitvatartásáról, szálláshely díjáról, a szolgáltatás árainról szóló érvényben lévő igazgatói utasítás (251-37/2023) rendelkezik az erdei iskola program meghatározásáról, óraszámáról, a szükséges minimális modulokról. A természetiskola minősített oktatóhelyen a Berek Világa Látogatóközpontban és a Kis-Balaton Látogatóközpontban is elindult az erdei iskola szolgáltatás, és igény szerint külső helyszínen is biztosítottunk programot. A River'scool, élet a vizekben és a vízparton a Mura mentén minősített mobilprogramra kisszámú jelentkezés volt, a megkeresett intézmények forráshiányra hivatkoztak.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Erdei iskola/óvoda:	992

Saját szervezésű szakmai napok: a Berek Világa Látogatóközpont pedagógusoknak hirdetett bemutató programot. Madarak és Fák napját ünnepeltük Csopakon, a székház kertjében 6 állomásra szerveződve fogadtunk három óvodai oktatási intézményből az érdeklődőket. A Lóczy-barlangnál a Barlangok Hónapja kampányhoz kapcsolódva denevéres foglalkozást, decemberben Barlangi Mikulás programot szerveztünk az érkező csoportoknak.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Saját szervezésű szakmai napok	295

Tábor: 2023. július 3–7. között sikerült megvalósítani a hagyományos természetismereti, kerékpáros napközis táborunkat általános iskolások részére.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Táborok:	11

Osztálykirándulás: egynapos és kétnapos osztálykirándulás keretében a területre érkező osztályok szakvezetést, majd természet-és/geofoglalkozást igényeltek.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Osztálykirándulás:	234

Természetvédelmi szakmai előadások: a konferenciák többsége online szervezésű volt. A korábbi évhez viszonyítva több intézménybe jutottunk el, és tartottunk előadást magasabb létszámú közönségnek egészségnap, pályaaorientációs nap keretében.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Természetvédelmi szakmai előadások:	1 404

Egyéb tematikus program: a csopaki székház kertjében lévő Pele-tanösvényre bejelentkező csoportoknak lehetőségük nyílik a BISEL vízvizsgálattal megismerkedni. A Csepak környéki iskolák jeles napokhoz kötődve kértek tőlünk külső helyszínen különböző élőhelyekhez kötődő természetismereti és geofoglalkozást. A nemzetközi Föld Napjához kötődően hirdettünk online vetélkedőt. Helyszínt és programot adtunk a középiskolások számára meghirdetett Országos Diákolimpiának. Szakmai gyakorlatra természetvédelmi mérnök szakos hallgatók érkeztek a Magyar Agár- és Élettudományi Egyetemről. Iskolai közösségi szolgálatra határozatlan idejű szerződése van az Igazgatóságnak Veszprém, Zala és Somogy vármegyében 16 intézménnyel. A 2023. évi tevékenységeinket, programjainkat az iskoláknak év elején eljuttattuk, és 14 diák 165 óra közösségi szolgálatot teljesített az Igazgatóság programjain.

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám (fő/év)
Egyéb tematikus program:	1 588

Regisztrált igénybe vevők összesen:	192 992 fő

12.3. Társadalmi kapcsolatok

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság védjegyhasználati szerződést köt azokkal a termelőkkel, akik jellegzetes helyi termékei, tevékenységei köthetők a nemzeti park igazgatóság működési területéhez, azaz helyben készültek, és előállításuk a természettel összhangban történt. A védjegy célja a helyi készítésű élelmiszerek fogyasztási kultúrájának növelése, a termékek piacra jutásának elősegítése, a hagyományos mesterségek-tevékenységek megőrzése, a természettel harmonikus gazdálkodás és termék előállítás ösztönzése volt. A 2023-as évben nem hirdettünk pályázatot. A BfNPI védjegyeit (2023) az alábbi táblázat mutatja be:

Cégnév	Képviselő	Termék
Levendárium Kft.	Dr. Juracsits Zsolt	bio levendula illóolajok, bio levendula virágvizek, levendulával töltött textil zsákok-babák, egyéb textilárúk, bio levendulavirág, levendula szörp, levendulás teasütemény, levendárium könyv, levendulás tönkölypárnák, levendárium teaház szolgáltatásai
Lang Zsuzsanna őstermelő	Lang Zsuzsanna	lekvárok, dzsemek, szörpök, zakuszká, medvehagyma krém, marinált fokhagyma

Szent Mauríciusz Monostor	Halmos Emil Ábel perjel	bio gyógynövények/fűszernövények (22 féle), medvehagyma püré
Dávidné Kéri Márta őstermelő	Dávidné Kéri Márta	tökmagkrém (rukkolás, lenmagos napraforgós, szőlőmagörleményes, medvehagymás)
Csiza Erika Erzsébet e.v.	Csiza Erika Erzsébet	méz (levendula, medvehagyma, gesztenye)
Tamás Jenő őstermelő Ervino Kft Tamás Ervin	Tamás Ervin, Tamás Jenő	szörpök (levendula, citromfű, menta, pitypang), zselék (levendula, vörösbors, zöld mandula, zöld dió), dzsemek (bodza, füge), ciderek, borok (olaszrizling 2015, szürkebarát 2015, syrah 2015, syrah cabernet franc 2015, merula 2015, merlot 2015)
Giricz Kálmán őstermelő	Giricz Kálmán	kecsketejes szappanok (levendula, körömvirágos, propoliszos, mosó)
Győri Ildikó őstermelő	Győri Ildikó	medvehagymás fűszersók, medvehagymás fűszerecetek, szirupok (pitypang, mirabella szedres, őszi), nektárok (csipkebogyó, birs), piritott mézeskalács ízű dió és mandula, szörpök (csalán, eper), birsbefőtt, pitypang szörp, őszi eszencia szirup
Szőke András	Szőke András	gyógynövény keverékeket tartalmazó kézműves szappanok
Sárány Attila	Sárány Attila	levendulás mézeskalács dísz tárgyak
Gyógynövénytúrák Kft.	Takács Tamás	gyógynövényteák
Aklan családi Pince Tomajvin Kft.	Aklan András	vörösbors ecet, zöld éretlen szőlőlé
Keszthelyi Enid	Keszthelyi Enid, Keszthelyi Tibor	rozmaringszörp, rozmaringszélé, levendulaszörp, levendula zsák, levendulazselés joghurt, rózsaszörp
Máté Dávid	Máté Dávid	levendulás, citromfüves, zsályafüves méz
BfNPI	Somlai Szilárd	bivaly szalámi, szürkemarha szalámi, harmatvíz, levendulaolaj
Vass Zsolt	Vass Zsolt	mandulaolaj, mandulaliszt, mandulavaj
Folly Arborétum és Borászat nonprofit kft.	Folly Arborétum és Borászat nonprofit kft.	borok (boróka 2016, budai zöld 2016, olaszrizling 2016, muscat ottonel 2016, kéknyelű 2015, buboréka 2016)
Keszthelyi Tibor	Keszthelyi Tibor	levendulazselés joghurt
Mamka Lekvár	Kalán Gréta	naspolya lekvár, levendula szörp
Molnár Tibor (Pettyes Lekvár)	Molnár Tibor	konyakmeggy lekvár, rumos szilva lekvár, vilmoskörte levendulával lekvár
Kulcsár Katalin (Bogyódomb)	Kulcsár Katalin	som lekvár, birs lekvár, ribiszke mandulával lekvár, bíborka szörp, zsálya szörp
Kiss Orsolya Katalin	Kiss Orsolya Katalin	citromfű-levendula-zsálya zselék, citromfű-levendula-zsálya szörpök

Fehér Csaba Endre	Fehér Csaba Endre	félbarna finomliszt, teljes kiőrlésű kenyérliszt, dara, korpa, tönkölypelyva, hántolatlan búza
Fehér Emma	Fehér Emma	vadvirágos mezei sajt
Ferencsik Anna	Ferencsik Anna	füstölt bivaly szalámi, kolbász csemege és füstölt ízesítéssel, füstölt bivaly sonka
dr. Folly Réka	dr. Folly Réka	levendula szörp
Farkasné Kapai Mónika	Farkasné Kapai Mónika	levendula szörp
Caspar Killer	Caspar Killer	verjus ecet, vörösbor zselé,
Killer Pincészet Bt.	Caspar Killer	Pinot gris 2017, Pinot noir 2017
Farkas Katalin Éva	Farkas Katalin Éva	mézeskalács
Bakos Pincészet	Bakos Aranka	2018-as olaszrizling bor
Archibona Kft.	Jakab Péter	"Holnap" ásványvíz

A védjegyes termékeket és termelőiket több országos és helyi rendezvényen, valamint számos kitelepülésen népszerűsítettük (Bivalynapok, Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitóhétféje, Levendula SZEDD MAGAD). A termékek egy részét (pl. szappanok, teák, levendulazsákok) Igazgatóságunk is tovább értékesíti bemutatóhelyeink boltjaiban. Az egyes látogatóhelyeink üzemeltetői részben forgalmazzák a védjegyes termékeket. [2023-ban összesen 33 termelő 211 nemzeti](#) parki terméke viselte a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Termék Védjegyét. Sor került a korábbi évek egyes termelőinek ellenőrzésére is, ahol szabálytalanságot nem tapasztaltunk.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

A 2023-as évben nem történt a témában releváns változás.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Az Igazgatóság háromnyelvű hivatalos honlapja: www.bfnp.hu, melynek tartalomfeltöltése és szerkesztése folyamatos, továbbá online jegyvásárlási rendszert is működtetünk. Hírlevelünkre a feliratkozók száma bővül, 2023 év végén körülbelül 3 100 fő volt. Aktuális híreinket, rendezvényeinket havonta küldjük ki a listán szereplő e-mail címekre, valamint hírlevél különszámot készítünk a nagyobb ünnepek és saját szervezésű rendezvények népszerűsítése alkalmából. 2023-ban összesen 15 hírlevelet küldtünk ki. Facebookon 11 tematikus oldalunk van. Az oldalak megközelítőleg 58 000 rajongót tudhattak magunkénak a 2023-as év végén. A pozitív mutatók eléréséhez napi szinten frissítjük oldalainkat. A YouTube-csatornánkon 72 videó tekinthető meg, a 2023-as évben 18 000 feletti volt a megtekintések száma, és 34 új feliratkozóval gyarapodtunk. Az Igazgatóság az Instagramon is jelen van. 2022-ben 2 549 követőnk volt, de ez a szám 2023 év végére 2 666 követőre emelkedett.

12.4. Tervezett fejlesztések

Pályázataink előkészítés alatti stádiumban vannak, melyekben fejlesztéseink között szerepel a Pannon Csillagda és az Erdők Háza kiállításának megújítása, a Berek Világa Látogatóközpont szolgáltatásának bővítése, környezeti-nevelési eszközparkunk bővítése. A következő évben a látogatóközpontjainak és bemutatóhelyeinek fenntartásra is több energiát szeretnénk fordítani.

12.5. Együttműködési megállapodások (hatályban lévő)

Szerződő fél neve	Megállapodás tartalma
Agro-Gyöngy Logisztika Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (Csodabogyós-barlang promóciója; látogatóhelyekről információ).
Anna Grand Invest Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása.
Aliter Tours Idegenforgalmi és Szolgáltató Bt.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Art Karos Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
B1237 Kft.(Hotel Bonvino Wine&Spa)	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer.
Badacsonylábdihegy Strandüzemeltető Kft.	Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége).
Bakonyerdő Zrt.	Hegyes-tű Geológiai Bemutatóhelyen szolgáltatásnyújtás.
Bakony Hotel Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása.
Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (kölcsönös információcsere, szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
Balatonföldvári Kistérségi Turisztikai Egyesület	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség, kedvezmény a BfNPI dolgozóknak, kedvezményes jegyvásárlás a látogatóhelyekre).
Balatonföldvári Kulturális Non-profit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer.
Balatonfüred Város Önkormányzata	GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Balatonfüredi Turisztikai Egyesület	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (kölcsönös információcsere, szóróanyag kihelyezés).

Balatonfüredi Yacht Club	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége), utalványos rendszer – kedvezményes ár biztosítása.
Balaton Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Non-profit Kft.	GINOP 7-1-6-16 pályázat keretén belül a „Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökség várományosi helyszín turisztikai célú fejlesztése.
Balaton Múzeum	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, kedvezmény biztosítása).
Balatonmáriafürdő-Balatonkeresztúr Turisztikai Egyesülete	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, részvétel lehetősége egymás rendezvényein).
Balatontourist Camping Szolgáltató Kft. (Fürdő Camping és Üdülőfalú, Széchenyi Strand)	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, szakvezetés lehetősége).
Balatontourist Camping Szolgáltató Kft. (Strand-Holiday, Vadvirág Kemping és Üdülőfalú)	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, szakvezetés lehetősége).
Balatontourist Idegenforgalmi és Kereskedelmi Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, szakvezetés lehetősége).
Balaton Szövetség	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Berei György e.v.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése, iskolás csoportok számára kijánlás).
Boromeus Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, szakvezetés lehetősége).
Club Hotel Füred	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Cluster Media Kft.	Cikkek írása.
Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület	Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása, átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezés, termék értékesítő beszállítók ajánlása.
CZIGLE-Flamingo Hotel Kft., Füred Hotel	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Csorja Krisztina e.v.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása, védjegyhasználat.
Danubius Zrt. Hotel Annabella, Hotel Marina	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
DEDU Kft.	„Hol vagy Kajla?” kampány.
Equital Kft.	TFC 1.1.1-2017 pályázattal kapcsolatban.
Echo Vital Club Kft.	Kisfaludy Szállásfejlesztési pályázat keretén belül.

Eplényi Turisztikai Szövetség	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése).
ETS Hungary Kft	Kölcsönös együttműködés, utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Fecskefű Kft.	Kölcsönös együttműködés (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Folly Arborétum és Borászati Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség, facebook oldalon megjelenés, kölcsönös kedvezményadás).
Fonyódi Turisztikai Egyesület	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (honlap megjelenés, kölcsönös kiadványcsere).
Füredgolf Kft.	A marketing tevékenység támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezés, facebook oldalon és hírlevélben megjelentetés).
Gránit Gyógyfürdő Zrt.	Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása (kedvezmény biztosítás, kitelepülés, átlinkelés, szóróanyag kihelyezés).
Hasik Szabadidőközpont Kft., Hasik Hotel	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Helikon Kastélymúzeum Közhasznú Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség), GINOP-7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Helikon Utazási iroda Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
Heilwasser-Gyógyvíz Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
Hévízgyógyfürdő Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlinkelés, tájékoztató tábla kihelyezés, helyszín az évi két alkalommal szervezett helyi vetélkedőkre), kedvezmény biztosítása, térítésmentes túrák vezetése.
Hévízgyógyfürdő és Szent Andrásház Reumakórház	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlinkelés, tájékoztató tábla kihelyezés, helyszín az évi két alkalommal szervezett helyi vetélkedőkre), kedvezmény biztosítása, térítésmentes túrák vezetése.
Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
Hévíz Város Önkormányzat	GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Hévinvest Spa-Golf Zrt.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezés, átlinkelési lehetőség).
Holnapocska Közhasznú Nonprofit Kft.	Együttműködési megállapodás szakvezetésekre, előadások tartására, szóróanyag kihelyezésre.
HOT-ÉP Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése).

Hotel Silverine Lake Resort	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
HPH Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetőség, szóróanyag kihelyezése).
Hungaro Tender Kft.	Kisfaludy Szállásfejlesztési pályázat keretén belül.
Hunguest Hotels Zrt.	Kölcsönös együttműködés (átlinkelés, szóróanyag, facebook és hírlevél megjelenésben), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Ihász Csaba Vendéglátóipar és Szolg. Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (honlap megjelenés), kedvezményes jegyár biztosítása.
Immo C. Service Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag kihelyezése), kedvezményes jegyár biztosítása.
Inga Kettő Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség), kedvezményes jegyár biztosítása.
Jásd Község Önkormányzata	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag kihelyezése, átlinkelési lehetőség), kedvezményes jegyváltási lehetőség biztosítása.
Kazamata-Bau Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Keszthelyi Turisztikai Egyesület	Keszthely Kártya elfogadása.
Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.	Egymás tevékenységének összehangolása, TOP 6.1.4-16. pályázat keretén belül.
Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság	Kölcsönös együttműködés (utazólevél), TOP 1.2.1-15 pályázat keretén belül.
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	Kolontári emlékpark és tanösvény létrehozása.
Magyar Pálos Rend Első Remete Szent Pál Rendje	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása, együttműködés pályázati ügyekben.
Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt.	GINOP 1.3.4-17 pályázat keretén belül.
MAJORKA a Balaton Nagyberekért Közhasznú Alapítvány	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetősége, szóróanyag kihelyezése), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Makrancos Lakás Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Mókus Vendégház Panzió	Kisfaludy Szállásfejlesztési pályázat keretén belül.
Mráz Csaba e.v.	Kisfaludy Szállásfejlesztési pályázat keretén belül.
MZ/X Kft., Hotel Gabriella	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelési lehetősége, szóróanyag kihelyezése).
MOL Nyrt.	BfNPI alaptevékenységének támogatása.

Mutsch Ungarn Reisen Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Nagycsaládosok Országos Egyesülete	Kölcsönös és folyamatos tájékoztatás, megjelenés egymás honlapjain, közös részvétel rendezvényeken.
Neptun Panzió (Vulcanvin Kft.)	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Novitast-Invest Kft	Kisfaludy Szállásfejlesztési pályázat keretén belül.
Nyugat-Balaton Turisztikai Iroda Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), West Balaton Card térségi turisztikai kártya.
NYÍRVV Nonprofit Kft.	Tapolcai-tavasbarlangban szolgáltatásnyújtás.
Pálffy Attila e.v.	VP6-6.4.1-16 pályázat keretén belül.
Pullus Alapítvány	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag, átlinkelés lehetősége), óvodás program biztosítása a csopaki székház parkjában.
Pangea Egyesület	Kölcsönös ökoturisztikai együttműködés, oktatás.
Pápai Platán Nonprofit Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, plakát kihelyezése), kedvezményes jegyár biztosítása.
PADON Alapítvány	VEB2023 program keretén belül.
Probio Zrt.	GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Szárszó Kft., Két Korona Hotel	Utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Szarvaskút Vendégház	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Szent Maurícius Monostor	Kölcsönös kedvezményes jegyár biztosítása.
Szépalma-Gazda Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Síaréna Kft.	GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Silver Invest Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer, GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
Szilvia Vendégház	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Takács Ervin e.v.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (szóróanyag).
Tapolca Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása, „Tapolcai Kedvezmény”.
Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag).
Tapolcai Városfejlesztési Kft., Folly Arborétum Kft.	Folly Arborétum projekt keretén belül.
Tapolca Város Önkormányzata	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), kedvezményes belépőjegy biztosítása, GINOP 7.1.6-2017 pályázat keretén belül.

Tihanyi Bencés Apátság	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása, kedvezmény belépőjegy biztosítása, GINOP 7.1.6-2017 pályázat keretén belül.
Tóth Szilvia – Malomtó Vendégház	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Török Biztonsági Szolgálat Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), kedvezményes jegyár biztosítása.
Végh és Társa Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Veszprém-Balaton 2023 Zrt.	Stratégiai megállapodás az EKF 2023 nyertes pályázat keretében megfogalmazott célok elérése érdekében.
Villa Classica Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Xing Long Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása (átlinkelés, szóróanyag), utalványos rendszer – kedvezményes jegyár biztosítása.
Zalakarosi Turisztikai Nonprofit Kft.	Pártoló tagság.
Zalakaros Város Önkormányzata	GINOP 7.1.9-17 pályázat keretén belül.
ZK Szállodaipari Kft.	A marketing tevékenység kölcsönös támogatása.
Zentai Lajosné	Kerékpárszervíz Tapolcán.
Zalakarosi Családi-, Élmény- és Gyógyfürdő Zrt., Zobori Kalandzoo Kft., Helikon Nonprofit Kft., Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház, Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.	Kedvezményes jegyár biztosítása.
Bakony–Balaton Geopark területén működő tizenöt Kistérségi Társulás	Földtani természetvédelem, geoturizmus és földtani környezeti nevelés.

Az együttműködő partnerek segítségével széles körben nyílik lehetőség a látogatóközpontok és bemutatóhelyek népszerűsítésére. A látogatók kedvezményes belépőjegyben részesülhetnek, amennyiben a partner a küldő szerv.

12.6. Fontosabb események

12.6. Fontosabb események

- Vizes Élőhelyek Világnapja túra a Nagyberekben a Fehérvízi-lápon
- Európai Nemzeti Parkok Napja alkalmából: Rejtőzködő pataklakók!
- Nemzeti Parkok Hetének Nyitóhétvégeje Balatonfüreden, majd ezt követően a Nemzeti Parkok Hete programsorozat
- Bivalynapok Kápolnapusztán
- Magyar Pásztorkutyás Hétvége Salföldön
- Levendula SZEDD MAGAD Tihanyban, Levendula látványlejárás

- Művészetek Völgye Kapolcson
- Európai Madármegfigyelő Napok a Fehérvízi lápon, Kis-Balatonon, Miklósán
- Projektátadók (pl.: Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein; A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhelyfejlesztése; Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban; A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása)

13. Közfoglalkoztatás

2023. évben nem volt közfoglalkoztatás az Igazgatóságnál.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály

- Agrárminisztérium, Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály
- Agrárminisztérium, Személyügyi Főosztály
- Magyar Államkincstár
- Központi Statisztikai Hivatal
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Nemzeti Földügyi Központ
- Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztálya
- Földhivatalok
- Dr. Szalay Ferenc Ügyvédi Iroda
- Dr. Radnai Szilárd ügyvéd
- Bovard Kft. (adatvédelmi feladatok ellátása)
- földhaszonbélők
- elővásárlásokat bejelentő érintettek
- kaszálásbejelentéseket bejelentő érintettek
- DMS One Zrt. (iktatóprogramhoz kapcsolódóan)
- Magyar Posta (különösen a csopaki posta)
- és a társ Nemzeti Park Igazgatóságok jogi, birtokügyi és munkaügyi szakterületeivel

Ökoturisztikai és Környezeti-nevelési Osztály

A legtöbb esetben: marketing tevékenység kölcsönös támogatása

- Agro-Gyöngy Logisztika Kft.
- Aliter Tours Idegenforgalmi és Szolgáltató Bt.
- Anna Grand Invest Kft.
- Art Karos Kft.
- Bakonyerdő Zrt.
- Balatontourist Idegenforgalmi és Kereskedelmi Kft.
- Balatontourist Camping Szolgáltató Kft. (Füred Camping és Üdülőfalú, Széchenyi Strand)
- Balatontourist Camping Szolgáltató Kft. (Strand-Holiday, Vadvirág Kemping és Üdülőfalú)
- B1237 Kft. (Hotel Bonvin Wine&Spa)
- Badacsonyládbihegy Strandüzemeltető Kft.
- Bakony Hotel Kft.
- Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület
- Balatonföldvári Kulturális Nonprofit Kft.
- Balatonföldvári Kistérségi Turisztikai Egyesület
- Balatonfüred Város Önkormányzata – GINOP 7.1.9-17 pályázat; Magyar Nemzeti Parkok Hétfének Nyitóhétvégéje – közös megrendezés
- Balatonfüredi Turisztikai Egyesület
- Balatonfüredi Yacht Club
- Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. – „Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökség várományosi helyszín turisztikai célú fejlesztése, GINOP 7-1-6-16 pályázat

- Balatoni Múzeum
- Balatonmáriafürdő-Balatonkeresztúr Turisztikai Egyesülete
- Balatoni Szövetség
- Berei György e.v.
- Boromeus Kft.
- Club Hotel Füred
- Cluster Media Kft. – cikkírás
- Csalán Környezet- és Természetvédő Egyesület
- CZIGLE- Flamingo Hotel Kft., Füred Hotel
- Csorja Krisztina e.v.
- Danubius Zrt. Hotel Annabella, Hotel Marina
- DEDU Kft.
- Echo Vital Club Kft.
- Eplény Turisztikai Szövetség
- Equital Kft.
- ETS Hungary Kft.
- Fecskefű Kft.
- Folly Arborétum és Borászati Nonprofit Kft.
- Fonyódi Turisztikai Egyesület
- Füredgolf Kft.
- Gránit Gyógyfürdő Zrt.
- Hasik Szabadidőközpont Kft., Hasik Hotel
- Helikon Kastélymúzeum Közhasznú Nonprofit Kft.
- Helikon Utazási Iroda Kft.
- Hévinvest Spa-Golf Zrt.
- Hévízgyógyfürdő Nonprofit Kft.
- Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház
- Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Hévíz Város Önkormányzat – GINOP 7.1.9-17 pályázat
- Holnapocska Közhasznú Nonprofit Kft.
- Hotel Silver Resort
- HOT-ÉP Kft.
- HPH Kft.
- Hungaro Tender Kft.
- Hunguest Hotels Zrt.
- Ihász Csaba Vendéglátóipari és Szolg. Kft.
- Immo C. Service Kft.
- Inga Kettő Kft.
- Jásd Község Önkormányzata
- Kazamata-Bau Kft.
- Keszthelyi Turisztikai Egyesület

- Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. –TOP 6.1.4-16. pályázat
- Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság – TOP 1.2.1-15 pályázat
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet
- Magyar Pálos Rend Első Remete Szent Pál Rendje
- Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. – GINOP 1.3.4-17 pályázat
- MAJORKA a Balaton Nagyberekért Közhasznú Alapítvány
- Makrancos Lakás Kft.
- MOL Nyrt.
- Mókus Vendégház
- Mráz Csaba e.v. – Kisfaludy Pályázat
- Mutsch Ungarn Reisen Kft.
- MZ/X Kft., Hotel Gabiella
- Nagycsaládosok Országos Egyesülete
- Neptun Panzió (Vulcanvin Kft.)
- Novitas-Invest Kft. – Kisfaludy Pályázat
- Nyugat-Baltoni Turisztikai Iroda Nonprofit Kft.
- NYÍRVV Nonprofit Kft.
- PADON Alapítvány – VEB2023 EKF program
- Pangea Egyesület
- Pápai Platán Nonprofit Kft.
- Pálffy Attila e.v. – Kisfaludy Pályázat
- Pullus Alapítvány
- Probio Zrt.
- Probio Balatonfüredi Településüzemeltetési Zrt.
- Sáréna Kft.
- Silver Invest Kft.
- Szárszó Kft., Két Korona Hotel
- Szarvaskút Vendégház Kft.
- Szent Maurícius Monostor
- Szépalma-Gazda Kft.
- Szigliget Község Önkormányzata
- Szilvi aVendégház
- Takács Ervin e.v.
- Tapolca Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása
- Tapolca Város Önkormányzata
- Tapolcai Városfejlesztési Kft., Folly Arborétum Kft.
- Tihanyi Bencés Apátság
- Tihany Község Önkormányzata
- Török Biztonsági Szolgálat Kft.
- TIKIT Tanácsadó és Szolgáltató Kft., Napsugár Panzió

- Tóth Szilvia – Malomtó Vendégház
- Veszprém-Balaton 2023 Zrt. – Stratégiai megállapodás az EKF 2023 nyertes pályázat keretében megfogalmazott célok elérése érdekében.
- Végh és Társa Kft.
- Villa Classica Kft.
- Xing Long Kft.
- Zalakarosi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Zalakaros Város Önkormányzata – GINOP 7.1.9-17 pályázat
- Zentai Lajosné
- ZK Szállodai Kft.
- Zalakarosi Családi-, Élmény- és Gyógyfürdő Zrt., Zobori Kalandzoo Kft., Helikon Nonprofit Kft., Hévízgyógyfürdő és Szent András Reumakórház, Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.
- A Bakony–Balaton Geopark területén működő tizenöt Kistérségi Társulás - Földtani természetvédelem, geoturizmus és földtani környezeti nevelés

Természetmegőrzési Osztály

- Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály
- Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztálya- adatszolgáltatás, tájékoztatás, illetve ügyféli nyilatkozatok
- Kormányhivataloknál működő Növény-és Talajvédelmi Osztály - adatszolgáltatás, tájékoztatás
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. és az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. Akadálymentes Égbolt megállapodás, fehérgólya védelem
- Települési önkormányzatok- kutatás, monitorozás, védett fajok
- Állami és települési főépítészek, építésztervezők, településtervezők, örökségvédelmi szakemberek, települési önkormányzatok, építetők, lakosság
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület- kételtű monitorozás, Dél-Baltoni Helyi Csoportja, valamint a Veszprém Megyei Helyi Csoportja- fehér gólya és egyéb természetvédelmi programok
- Balatoni Limnológiai Kutatóintézet - nagy kárókatona kutatás, természetvédelmi célú monitorozási programok, adatok
- Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft – inváziós fajok, környezeti nevelés
- Botfai Mindszenty József Ifjúsági Ház és civil szervezetek-békamentés
- Besenyő és Öreghegy Polgárőr Egyesület-békamentés
- Magyar Természetudományi Múzeum- élőhelyterképezés, botanikai és zoológiai kutatások
- Bakonyi Denevérvédelmi Alapítvány - denevér monitorozás
- Magyar Természetkutatók Egyesülete -bagolyköpetek elemzése
- Acrida Természetvédelmi Kutató Bt.
- Coronilla 2002 Természetvédelmi Kutató Bt.
- MATE Gergikon Campus
- Magyar Biodiverzitás Kutató Társaság
- Dr. Pál-Fám Ferenc – nagygombák monitorozása
- Dr. Mesterházy Attila – növényfajok, növénytársulások monitorozása
- Zöld Zala Természetvédelmi Egyesület – növénytársulások monitorozása

- Oeconomus Bt. – északi pocok monitorozása
- Kakasmandikó Bt. – növénytársulás-monitorozás
- Dr. Illyés Zoltán – célzott biotikai adatgyűjtések
- Bakonyi Természettudományi Múzeum- ragadozómadár védelem, zuzmó- és bogár felmérések
- Scherer Zoltán, Szabaddalvi András – lepke-transzektek működtetése
- Vadmadárkórház, Sukoró
- Sóstó Vad- és madármentő Központ, Székesfehérvár
- Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft – inváziós fajok, környezeti nevelés
- Interreg V-A Ausztria-Magyarország Program AT-HU003 Pananet+ projekt- partnerség, Széchenyi Programiroda, Scardabona Consulting Kft.
- Együttműködés tagként a Globális Geopark Hálózattal és az Európai Geopark Hálózattal
- Együttműködés a Geopark Magyar Nemzeti Bizottsággal
- Együttműködés a hazai partner geotúra-vezetőkkel partnerségi megállapodás keretében (12 fő)
- Együttműködés tagként az EUROPARC szervezettel

Pályázatkezelési Osztály

- Agrárminisztérium, Természetmegőrzési Főosztály
- Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium, Közlekedési Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság
- Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Nemzetközi Projektek Igazgatósága / Directorate for International Projects
- Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. Közvetlen Uniós Források Osztály Nemzeti Programok Igazgatóság
- Miniszterelnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály
- Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság
- Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt.
- Nemzeti Kommunikációs Hivatal
- Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Központi Ellátási Főosztály
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Kormányzati Képzésszervezési Központ
- Nemzeti Védelmi Szolgálat
- Konzorciumi partnerek:

TOP Plusz projekt kapcsán:

- Raposka Község Önkormányzata (Bolla Albert polgármester)
- Hegymagas Község Önkormányzata (Gyurka Miklósné polgármester)
- Kispáti Község Önkormányzata (Kiss Imre polgármester)
- Tapolca Város Önkormányzata (Dobó Zoltán polgármester)

Life IP projekt kapcsán: HOI, MME, BNPI, DDNPI, DINPI, FHNPI, HNPI, KMNPI, KNPI, ÓNPI, Budapesti Erdőgazdaság Zrt., MTM, NAK, Zöld Akció Egyesület

MDD Life projekt kapcsán:

- Ausztria: WWF Ausztria (konzorciumvezető); Stájerország Tartományi Önkormányzata; Steirisches Vulkanland GmbH (Délkelet-Stájerország regionális fejlesztési ügynöksége)
- Szlovénia: Szlovén Köztársaság Természetvédelmi Intézete; Szlovénia Vízügyi Ügynöksége; Szlovén Állami Erdőgazdaság
- Magyarország: Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság; WWF Magyarország
- Horvátország: Zöld Eszék Környezet- és Természetvédelmi Egyesület; Horvát Vízügyi Igazgatóság; Eszéki Egyetem Agrobiotechnológiai Tanszék, Kapronca-Kőrös Megye Természetvédelmi Hivatala; Varazsdin Megye Természetvédelmi Hivatala; Verőce-Drávamente Megye Természetvédelmi Hivatala; Međimurje Nature Közalapítvány
- Szerbia: Vajdasági Állami Erdőgazdaság
- A projekt tanácsadó testülete a Mura–Dráva–Duna Ötoldalú Bioszféra Rezervátum Irányító Bizottsága, az öt ország környezetvédelmi minisztereinek képviselőjében (TBR MDD Steering Committee)

Tölgyes Life projekt kapcsán: BNPI, DINPI, WWF Magyarország, Érmelléki TTE, HUN REN Ökológiai Kutatóközpont - Ökológiai és Botanikai Intézet

- Arzano Management Kft.
- Nyiri Ügyvédi Iroda
- Dr. Szalay Ferenc Ügyvédi Iroda

valamint a projektek végrehajtásával összefüggésben az illetékes hatóságokkal, a beszerzéseink kapcsán pedig az adott beszerzés tárgya szerinti vállalkozásokkal.

Területkezelési Osztály

- Agrárminisztérium,
- NÉBIH, Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság
- NÉBIH, Erdészeti Igazgatóság
- Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft.
- MÁK
- Kormányhivatalok Agrárügyi Főosztálya
- KSH
- Magyar Bivalytenyésztők Egyesülete
- Katasztrófavédelmi Igazgatóságok
- Magyar Szürkmarhát Tenyésztők Egyesülete
- Mikofami Kft.
- Kormányhivatalok Természetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Technológiai és Ipari Minisztérium
- Nemzeti Földügyi Központ
- Alpin Kft.
- Curiosa Kft.
- Kulcsár Zsolt-erdészeti szakvélemény

- Soproni Egyetem
- NAK
- Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
- SEFAG

Pénzügyi és Számviteli Osztály

A gazdasági vonalon rendszeres a kapcsolat az alábbi szervezetekkel, intézményekkel:

- Magyar Államkincstár
- Központi Statisztikai Hivatal
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal
- AM Költségvetési Főosztály
- AM Személyügyi Főosztály
- AM Természetmegőrzési Főosztály
- Önkormányzatok
- Földtulajdonosi Közösségek
- GriffSoft Zrt.
- Bauerné Poór Vilma könyvvizsgáló

Üzemeltetési Osztály

- Flashover Kft.-munka- és tűzvédelem
- Hungarikum Biztosítási Alkusz Kft.-BfNPI biztosítási ügyei: biztosítások versenyeztetési eljárásai, közvetlen kapcsolattartás és tanácsadás, biztosítási események kezelése
- Jerabek György informatikai biztonsági felelős (IBF)- informatikai biztonsági ügyek, kapcsolattartás a Nemzeti Információs Hivatallal, szervezet biztonsági előírásainak betartása, a biztonsági kockázatok állandó kezelése, a BfNPI-t érintő ellenőrzések informatikai vonatkozású adatszolgáltatása

Kelet-Veszprém Tájéegység

- Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztály
- Bakonyerdő Zrt.
- Verga Zrt.
- Országos Erdészeti Egyesület
- WWF Magyarország
- ÖK Ökológiai és Botanikai Intézet
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
- Órségi Nemzeti Park Igazgatóság
- Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
- NYUDUVIZIG. és KÖDUVIZIG. (vízügyi szakemberek)
- Veszprém Megyei Rendőrfőkapitányság
- Veszprémi Fehér Holló Vadmentő Alapítvány és Természetvédelmi Mentőközpont- madárvédelem
- Bakonyi Denevérkutatás Alapítvány
- Pannon Egyetem Limnológiai tanszék
- Balatoni Limnológiai Kutatóintézet
- Tihany község önkormányzata
- Balatonfüred város önkormányzata
- Bakonybél község önkormányzata

- Soproni Egyetem
- Erdészeti Tudományos Intézet
- Ente di gestione per i Parchi e la Biodiversità-Romagna (MAR)
- Érmelléki Természetvédelmi Többcélú Egyesület
- Bern Convention / Assistante Council of Europe (Európa Diploma)
- Tihanyi Bencés Apátság
- Lavender Tihany Kft.
- Bakonyi Természetudományi Múzeum, Zirc

Nyugat-Veszprém, Kelet-Zala Tájegység

- Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztály
- Bakonyerdő Zrt.
- NYUDUVIZIG. és KÖDUVIZIG. (vízügyi szakemberek)
- Zala és a Veszprém Megyei Rendőrfőkapitányság
- Hévízi-tó TT természetvédelmi kezelője
- MME Zala és Veszprém Megyei csoportja
- Hévízi-tó Alapítvány
- Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány
- Veszprémi Fehér Holló Vadmentő Alapítvány és Természetvédelmi Mentőközpont- madárvédelem
- Bakonyi Denevérkutatás Alapítvány
- Fehér Holló Természetvédelmi Egyesület
- Gázló Egyesület-cserjéző program
- Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.

Nyugat-Zala Tájegység

- Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság - SI-HU Interreg vízügyi-természetvédelmi projektötlet kidolgozása
- Őrségi NPI- SI-HU Interreg vízügyi-természetvédelmi projektötlet kidolgozása
- Táj és Ember Kulturális Természetvédelmi - közösségi kockásliliom felmérés
- Zala Megyei Közgyűlés- megyei falu- és tanyagondnok képzés
- Iklódbördőce Önkormányzata-Hód Napja rendezvény
- Zalaerdő Zrt.- szakmai nap
- Letenye város-Táj-Ék rendezvényük keretében ingyenes vízitúra szolgáltatás a Murán
- Zala Megyei Önkormányzat - együttműködés, III. Kerka-Mura vízimuri
- MATE Georgikon Campus- szakmai gyakorlat, közösségi kockásliliom felmérés
- Hortobágyi NPI-Ifjú Kócsagőr program
- Országos Erdészeti Egyesület-erdészeti továbbképzés
- Budapesti Készenléti Rendőrség -Nemzeti Környezetbiztonsági Program keretében továbbképzés
- Zala Megyei Államigazgatási Kollégium
- Magyar Államkincstár Budapest-tájékoztatónap
- MOME-BfNPI-DDNPI-DINPI erdőtelepítési együttműködési program
- Herman Ottó Intézet - LIFE IP partnertalálkozó
- Eco Bridge Interreg projekt - partnerség, Agrárkamara, civil szervezetek, MATE Georgikon Kar oktatói és doktoranduszai, gazdálkodók
- lifelineMDD Interreg projekt-partnerség
- LIFE IP GRASSLAND-HU projekt- partnerség, Zalaszentgrót térségi gazdálkodók

- AoE BikeTrail Interreg projekt- partnerség
- Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum – irányító testületi ülés, 5 ország részvételével tervezett LIFE pályázat előkészítése

Kis-Balaton-Nagyberek Tájégség

- Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályok Természetvédelmi Osztály
- Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Magyar Agrárkamara
- Magyar Bivalyt Tenyésztők Egyesületével és egyéb agrárszervezetek
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Dél-Balaton Helyi Csoportja
- Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Kutatóintézetének munkatársai- szakmai feladatok
- Zalaerdő Zrt.
- Hévíz Turisztikai Egyesület
- Hévízi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Keszthely Turisztikai Nonprofit Kft.
- Nők a Balatonért Egyesület
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zala vármegyei helyi csoport
- Göcsej Természetvédelmi Alapítvány
- Martes Bt. – Ragadozó emlős kutatás
- Oeconomus Bt. – kismelős élvefogó csapdázása
- Pécsi Tudományegyetem Természetismereti és Természettudományi Kar – kismelős kutatás
- Fiala Ökológusok Természetvédelmi Egyesülete – kismelős kutatás
- Zalakarosi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.
- Helikon Kastélymúzeum Keszthely
- Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem - kutatás
- Gábor Dénes Főiskola – Solidago kutatás
- Limnológiai Intézet – kárókatona kutatás
- Vörs Önkormányzata – Vörsi Tájház üzemeltetés
- Bel&mer trans – Kis-Balaton Látogatóközpont üzemeltetés
- Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány
- Veszprémi Fehér Holló Vadmentő Alapítvány és Természetvédelmi Mentőközpont- madárvédelem
- Fonyód Város Önkormányzata
- Fonyódi Tourinform Iroda
- Nők a Balatonért Egyesület Fonyódi csoportja
- Fonyódi Kulturális Központ
- Európai Élő Tavak Szövetsége (European Living Lakes Association-ELLA) (online előadás Vizes élőhelyek helyreállítása 2022.11.29.-én)
- International Lake Environment Committee Fundation (ILEC) Japan (online ökoturisztikai előadás tartása 2022.10.15.-én)
- Sukorói Vadmadárkórház – madármentési tevékenység, gyógykezelt egyedek repatriálása
- Nemzeti Erdőrezervátum bizottság – Erdőrezervátum kutatás
- Területileg illetékes Járási Hivatalok Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályai
- Agrárügyi Főosztály Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály (Zalaegerszeg, Kaposvár)

- SEFAG Zrt.

15. Ellenőrzés

Belső ellenőrzési nyilvántartás⁴

2023. év

Az ellenőrzés azonosítója	Az ellenőrzött szervezeti egység megnevezése	Ellenőrzés tárgya és típusa	Az ellenőrzés kezdetének és lezárásának időpontja	Az ellenőrzés lefolytatásában részt vett vizsgálatvezető, a belső ellenőr és szakértő neve	Vizsgált időszak	Intézkedési terv készítésének szükségessége igen/nem	Főbb (kiemelt jelentőségű) megállapítások																																	
141/2023.	Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Ökoturisztikai és Környezeti-nevelési Osztálya.	a Park Villa üzemeltetésének hatékonysági ellenőrzése. Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: teljesítmény ellenőrzés	2023.09.21. - 2023.12.31.		2023. év	igen	A KSH hivatalos statisztikai kimutatásai alapján Csopak kereskedelmi szálláshelyei elsősorban panzió és egyéb szálláshely típusúak. Kiemelt hatással bíró szálloda Csopakon nincs, azonban a szomszédos Balatonfüreden megtalálható. A belső ellenőrzés összehasonlító elemzést készített, hogy a legkedveltebb szálláshely foglалó oldalon milyen összegben lehetséges szálláshelyet foglalni Csopak közigazgatási területén. Az elemzésbe bevont szálláshelyek a részletes megállapítások között olvashatóak. Legfontosabb elemzési szempont: ⇒ Nettó szoba átlagár forintban Fentiekből látható, hogy 37.620 Ft. volt a legolcsóbb, 67.500 Ft. pedig a legdrágább szállás a hivatalos portálokon, amelyek nem hotel típusú szállást, hanem apartman, családi házban történő szállást jelentett. Megállapítható, hogy a Park Villa árai a piaci árak alatt maradnak, így azok mindenképpen vonzóak lehetnek csoportok, iskolás, munkahelyek kollektív üdülése/pihenése vonatkozásában. – Szobafoglaltság / kapacitáskihasználtság (lezárt évben értékesített szobák száma és az évben összes értékesíthető szobaszám hányadosa) <table border="1"> <thead> <tr> <th>2019</th> <th>Szálló vendégek száma (fő)</th> <th>Vendégéjszakák száma (éj)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>január</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>február</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>március</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>április</td> <td></td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>május</td> <td></td> <td>141</td> </tr> <tr> <td>június</td> <td></td> <td>375</td> </tr> <tr> <td>július</td> <td></td> <td>634</td> </tr> <tr> <td>augusztus</td> <td></td> <td>549</td> </tr> <tr> <td>szeptember</td> <td></td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>október</td> <td></td> <td>67</td> </tr> </tbody> </table>	2019	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)	január	0	0	február	0	0	március	0	0	április		55	május		141	június		375	július		634	augusztus		549	szeptember		65	október		67
2019	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)																																						
január	0	0																																						
február	0	0																																						
március	0	0																																						
április		55																																						
május		141																																						
június		375																																						
július		634																																						
augusztus		549																																						
szeptember		65																																						
október		67																																						

⁴ A Bkr. 50. § (1) bekezdése szerint a belső ellenőrzési vezető köteles nyilvántartást vezetni az elvégzett belső ellenőrzésekről.

							november	0	0
							december	0	0
							ÖSSZESEN:	816	1886
							2020	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)
							január	0	0
							február	0	0
							március	0	0
							április	0	0
							május	11	24
							június	106	223
							július	201	670
							augusztus	208	644
							szeptember	50	105
							október	82	153
							november	0	0
							december	0	0
							ÖSSZESEN:	658	1819
							2021	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)
							január	0	0
							február	0	0
							március	0	0
							április	0	0
							május	24	53
							június	91	179
							július	140	571
							augusztus	141	574
							szeptember	107	240
							október	88	135
							november	0	0

							december	0	0
							ÖSSZESEN:	591	1752
							2022	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)
							január	0	0
							február	0	0
							március	0	0
							április	103	216
							május	111	194
							június	107	252
							július	145	562
							augusztus	140	524
							szeptember	66	119
							október	0	0
							november	0	0
							december	0	0
							ÖSSZESEN:	672	1867
							2023	Szálló vendégek száma (fő)	Vendégéjszakák száma (éj)
							január	0	0
							február	0	0
							március	0	0
							április	33	140
							május	225	382
							június	79	98
							július	96	339
							augusztus	91	251
							szeptember	131	270
							október	31	58
							ÖSSZESEN:	686	1538

						A rendelkezésre bocsátott adatokból látható, hogy a vendégek száma a COVID járvány előtt jóval több volt, mint a járvány és az azt követő feloldások időszakában. A Park Villa 2023.05.01. napjától 2023. október 31. napjáig tart nyitva. A 2023. évben elérhető napok száma 184. Elérhető szobák száma 14 db. Nincs azonban kimutatás arra vonatkozóan, hogy mennyi volt az értékesített szobák száma, amelyből a szoba foglaltság vizsgálható lenne. Az alábbi táblázatot készítette elő a belső ellenőrzés, amelynek feltöltéséhez nem állt rendelkezésre elegendő adat. <u>Javasolom, hogy a jövőben kerüljön vezetésre napi szinten, hogy mikor, mely szobákat értékesítették az adott napon, hogy a hatékonyság, gazdaságosság vizsgálatának egyik alapadata megtekinthető, ellenőrizhető legyen.</u> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2023. havonkénti elemzés</th> <th>Szoba foglaltság %-ban (értékesített szobák száma és az időszakban összes értékesíthető szobaszám hányadosa)</th> <th>Megjegyzés</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>május</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>június</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>július</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>augusztus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>szeptember</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>október</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> A Park Villa 2023.05.01. napjától 2023. október 31. napjáig tart nyitva. A 2023. évben elérhető napok száma 184. A jelentés részletes rendelkezései között található táblázatból látható, hogy a Park Villa 2023.05. hó és 2023. 10. hó között mindösszesen 14 841 909 Ft. bevételt hozott a Nemzeti Parknak. Az alábbi táblázat 2023.04.12. napjától 2023.08.24. napjáig terjedő időszak Park Villát érintő kiadásait tartalmazza mindösszesen 8.620.903 Ft. összegben. A legnagyobb kiadás a Pannon Office Clean Kft. részére kifizetett takarítási szolgáltatás jelenti. A második legnagyobb tétel a közüzemi díjak kifizetése. A takarítási szolgáltatás saját alkalmazottal történő ellátása jelentős megtakarítást eredményezhet.	2023. havonkénti elemzés	Szoba foglaltság %-ban (értékesített szobák száma és az időszakban összes értékesíthető szobaszám hányadosa)	Megjegyzés	május			június			július			augusztus			szeptember			október		
2023. havonkénti elemzés	Szoba foglaltság %-ban (értékesített szobák száma és az időszakban összes értékesíthető szobaszám hányadosa)	Megjegyzés																									
május																											
június																											
július																											
augusztus																											
szeptember																											
október																											
138/2023.	Az Igazgatóság valamennyi szervezeti egysége.	A menetlevelek és gépüzemnaplók szabályszerű vezetésének ellenőrzése. Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: szabályszerűségi ellenőrzés	2023.02.16. – 2023.12.31.	2023. év	nem	A gépüzemnaplók vezetésére vonatkozó szabályokat a 2021. szeptember 1. napjától hatályos gépjármű üzemeltetési szabályzat tartalmazza. Mindösszességében megállapítást nyert, hogy a 2017. október 1. napjától hatályos gépjármű használati szabályzat felülvizsgálatra került, a 2021. évi belső ellenőrzési vizsgálatban foglalt javaslatnak megfelelően. A felülvizsgált szabályzat tartalmaz előírást a mezőgazdasági gépek, haszongépjárművek, erőgépek, traktorok, fűnyírók, fűkaszák vonatkozásában gépüzemnapló vezetésére, amely által a mezőgazdasági gépek teljesítménye, üzemanyag fogyasztása mérhető. Menetlevélre szabvány nyomtatványt használnak: - tehérgépkocsik esetében: O.D. Gépjármű 21/5. r.sz. - személygépkocsik esetében: D. Gépjármű 36/5. r.sz. 2023.03. havi menetleveleket ellenőriztem. Megállapítást nyert, hogy valamennyi menetlevélhez mellékelve volt a szabályzat 2. sz. melléklet szerinti ún. üzemanyag költségelszámolás nyomtatvány.																					

Rendszám	Használó	Rögzítésre került-e					ind érk me hel ide
		Gépjármű vezető neve	üzembentartó neve	jármű rendszáma	szállított személyek száma		
Nem olvasható	Lökkös Andor	igen	igen	igen	-	-	-
PXN-541	-	-	igen	igen	-	-	-
RNV-035	Fischer József	igen	igen	igen	-	-	ige
RNV-023	Kertész Tamás	igen	igen	igen	-	-	-
NOF-701	Dabosi Ferenc	igen	igen	igen	-	-	-
MZV-499	Búzás Előd	igen	igen	igen	-	-	-
PXN-542	Bubics Tamásné	igen	igen	igen	-	-	-
RNV-033	Magyar Máté	igen	igen	igen	-	-	-
PTL-606	Schneider Viktor	igen	igen	igen	-	-	-
NGS-128	Dr. Nagy Lajos	igen	igen	igen	-	-	-
RNV-032	Lelkes András	igen	igen	igen	-	-	-
LIY-894	Szász Benedek	igen	igen	igen	-	-	-
PBE-185	Pesti Attila	igen	igen	igen	-	-	-
LNK-211	Szina Péter	igen	igen	igen	-	-	-
PFH-552	VEszelszki Márta	igen	igen	igen	igen	-	-
PNN-190	-	igen	igen	igen	-	-	-
SCS-852	Sinka Gábor	igen	igen	igen	-	-	-
RNV-026	Zábrák Károly	igen	igen	igen	-	-	-
	Pályázati azonosító is volt a menetlevélre bélyegzőzve.						
LIY-781	Hardy	igen	igen	igen	-	-	-
YKM-083	nem olvasható	igen	igen	igen	-	-	-
RNV-025	Vers József	igen	igen	igen	-	-	-
PTZ-604	nem olvasható	igen	igen	igen	-	-	-
PTZ-601	nem olvasható	igen	igen	igen	-	-	-
PTZ-603	Hajdu Tibor	igen	igen	igen	-	-	-
NOF-702	Szabó Gábor	igen	igen	igen	-	-	-

PTZ-602	Kiss Zoltán	igen	igen	igen	-	-	i
PTL-607	Herk Károly	igen	igen	igen	-	-	i
LIY-895	Papp Sándor	igen	igen	igen	-	-	i
SYW-532	nem olvasható	igen	igen	igen	-	-	i
RNV-028	Kovács Zoltán	igen	igen	igen	-	-	i
MUW-054 John Deere	József Attila	igen	igen	igen	-	-	i
LPN-488	Meggyesi Balázs	igen	igen	igen	-	-	i
SXW-443	Hossó István	igen	igen	igen	-	-	i
RNV-031	Korbély Barnabás	igen	igen	igen	-	-	i
PEK-866	Kis György	igen	igen	igen	-	-	i
PTL-600	Bende Zsolt	igen	igen	igen	-	-	i
LMV-743	Szentmiklósi-Nagy Kornél	igen	igen	igen	-	-	i
RNV-027	Nagy Kornél	igen	igen	igen	-	-	i
RNV-024	Szabó Attila	igen	igen	igen	-	-	i
RNV-036	Novotny Zsolt	igen	igen	igen	-	-	i
LIY-893 pályázatos azonosító megtalálható rajta	Bátai József	igen	igen	igen	-	-	i
RKC-239	Vókó László	igen	igen	igen	-	igen	i
LIW-046	Barcza Gábor	igen	igen	igen	-	-	i
SAT-780	Petróczi Imre	igen	igen	igen	-	-	i
NKB-015	olvashatatlan	igen	igen	igen	-	-	i
PTL-605	Békássy Gábor	igen	igen	igen	-	-	i
SCS-851	Petróczi Imre	igen	igen	igen	-	-	i
MOSS-499	Barcza Ákos	igen	igen	igen	-	-	i
NAV-584	Sárdy Julianna	igen	igen	igen	-	-	i

Fenti táblázatból látható, hogy a 49 db ellenőrzött menetlevélből 2 eset kivételével szinte minden esetben állapított meg az ellenőrzés hiányosságát az indulás, érkezés, megállásra vonatkozó információk vonatkozásában.

Javasolom, hogy a menetleveleket a továbbiakban is legalább negyedévente a fenti ellenőrzési szempontok szerint vezetői ellenőrzés keretében ellenőrizzék, hogy a pályázati elszámolások, ill. egy esetlegesen NAV ellenőrzésnél ne jelentsen problémát a hiányos adminisztrálás.

A gépjárműnaplók vonatkozásában a gép és gépjármű üzemeltetési szabályzat 4. sz. mellékletet használják a szabályzati előírásnak megfelelően.

A szabályzati előírás alapján összeállított ellenőrzési lista szerinti értékelést az alábbi táblázat tartalmazza:

A 2022. november havi gépüzemnaplók kerültek ellenőrzésre.						
Rendszám	Használó	Rögzítésre került-e				
		Használat időpontja	Használat időtartama	Használat helye, célja	végzett munkafolyamat	gép teljesítménye
UTB-483	nincs	igen	igen	igen	igen, általánosan	nincs
MUV-795	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MPZ-801	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MPZ-801	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MUV-788	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MUV-795	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MUV-796	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
SXW-443	nincs	igen	nincs	nincs	igen, általánosan	nincs
MUW-054	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
RAA672	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
UTB-483	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs
MPZ-802	nincs	igen	igen	nincs	igen, általánosan	nincs

Fenti táblázatból látható, hogy a traktorok esetében nem szabályszerűen vezetik a gépüzemnaplót, a szabályzati előírásuk ellenére nincsenek kitöltve a rubrikák, mely az ellenőrzések elősegítése, a pontos üzemanyag felhasználás, teljesítmény mérése szempontjából kiemelten fontosak lennének.

A gépüzemnaplók 2023. évben végzett ellenőrzése kapcsán megállapításra került, hogy a gépüzemnaplók sok esetben hiányosan rögzítették a megművelt terület nagyságát, vagy a végzett munka pontos megjelölését, mely a gépek teljesítményének mérését szintén nehezíti. Sok esetben csatoltak teregépkecski menetlevelet, melyek a megművelt terület helyét rögzítik.

							Javasolom, hogy vizsgálják felül annak lehetőségét, hogy a menetleveleket egészítsék ki azon adatokkal, melyet a gépüzemnaplóra vezetnek, így nem volna két nyilvántartás vezetése.
139/2023.	Az Igazgatóság valamennyi szervezeti egysége	az Igazgatóság beszerzési rendszerének ellenőrzése. Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: rendszer ellenőrzés	2023.11.16. – 2023.12.31.	2023. év	nem		Az Ávr. 13. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a költségvetési szerv vezetője belső szabályzatban rendezi a működéséhez kapcsolódó, a költségvetési szerv előirányzatait terhelő pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdéseket, így különösen a beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrendet. Az Igazgatóság vonatkozásában rögzítésre kerül, hogy klasszikus értelemben vett beszerzési szabályzat nem rendelkezik, a beszerzési eljárási szabályok a kötelezettségvállalási, közbeszerzési és a beruházási és felújítási szabályzatban találhatóak meg egyben. A többféle szabályozóra figyelemmel az eljárási szabályok betartása nehézkes az Igazgatóság kollégái számára, ezért a helyszíni ellenőrzés alkalmával a belső ellenőrzés javasolta egy egyszerűsített, de Igazgatósági szinten egységes beszerzési szabályzat kialakítását és következetes alkalmazását különös tekintettel arra, hogy új elektronikus beszerzési rendszert alakítottak ki az Igazgatóságnál. Az Igazgatóság az irodaszereket, az üzemanyagot, energiát tipikusan a KEF-ről szerzi be, eleget téve ezzel központosított közbeszerzési kötelezettségének. A rendelet részletes megállapítások között idézett szakaszai szerint a DKÜ rendelet hatálya alá tartozik, azaz informatikai beszerzéseit első körben a DKÜ rendszeren keresztül szükséges megvalósítani. Fentiekre tekintettel az Igazgatóság ezen kötelezettségének eleget tesz, informatikai beszerzéseit a DKÜ rendszeren keresztül valósítja meg. Azokban az esetekben, amikor DKÜ portálon valamely termék vagy szolgáltatás nem érhető el, az engedélyeztetési eljárást elvégzik, azt követően kerül sor beszerzésre. A büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételeinek és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján az Igazgatóság a Korm. rendelet hatálya alá tartozik. A BV köteles beszerzéseket minden évben az Agárminisztérium célellenőrzés keretében tételesen ellenőrzi, így az jelen belső ellenőrzés keretében nem kerül megismétlésre. Az NKOH kötelezettség a rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján fennáll az Igazgatóság számára. 2022. évben nem volt olyan beszerzés, amely NKOH köteles lett volna az Igazgatóság tájékoztatása alapján. A belső kontrollrendszer és a rendeltetésszerű vagyongazdálkodásra figyelemmel az Igazgatóság évente felülvizsgálja a rendszeres beszállítóival, szolgáltatóival kötött szerződéseket. A szerződéses állomány áttekintését követően megállapítható, hogy valamennyi megkötött szerződés, megállapodás a feladatellátáshoz kapcsolódik. Az egyes megállapodások általános, ill. célszerű szerződéses kötelmet jelentenek az Igazgatóság számára. A megállapodások 15-30 napon felmondási határidővel, Ptk.-ban meghatározott felmondási feltételekkel mondhatóak fel. A szerződéseket legtöbbször határozott időre kötik. 60 napos felmondási idő csak az Igazgatóság érdekét szolgáló esetben fordul elő. Tanácsadói szerződések tipikusan nincsenek (közbeszerzési tanácsadó, ill. a projektekhez kapcsolódóan egy – egy szaktanácsadás fordul elő).

						Jogi típusú szerződésből egyetlen van hatályban mely az Igazgatóság állandó ügyvédjének megbízási szerződése. Közbeszerzési értékhatárokat figyelemmel kísérik, a közbeszerzési értékhatárokat elérő szerződések esetében lefolytatják a közbeszerzési eljárást, illetve nettó 1 millió Ft. elérése esetén a szükséges beszerzési eljárást az új beszerzési modulban. Valamennyi szerződéshez csatolásra került átláthatósági nyilatkozat, mely az érvényességi feltétele. Az Igazgatóság tipikusan vevői szerződéssel nem rendelkezik a speciális feladatellátására figyelemmel. A beszerzés központosítottan történik az új beszerzési modul alkalmazásával. A rendszer zártabb lett a korábbihoz képest, melyben 3 fős csoportokat hoztak létre. A vezető benne maradt a rendszerben, mint teljesítésigazoló. Szakmai oldalról pedig a szakmai ügyintéző. Pénzügyi oldalról, mint pénzügyi ellenjegyző a gazdasági igazgatóhelyettes, ill. az általa kijelölt személy. A rendszerről elmondható, hogy jó kontrollt adnak a vezetők. Likviditás szempontjából is fontos, mert már előirányzatot foglal, amit jóváhagynak. Összességében megállapítható, hogy a beszerzési és pénzügyi fegyelmet is jobban megteremtik a rendszer alkalmazásával.
143/2023.	Az Igazgatóság pénzügyi ellenőrzési helyei	Ellenőrzésre 2023. évben kijelölt pénzügyi ellenőrzési helyek pénztárainak, illetve pénzügyi tevékenységének vizsgálata. Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: pénzügyi ellenőrzés	2023.05.31. - 2023.12.31.	2023. év	nem	Az Igazgatóság az ellenőrzött időszakban rendelkezett –2022. december 1. napjától hatályos - pénzügyi szabályzattal, melynek VII. fejezet 4.4. pontja tartalmazta a pénzügyi ellenőrzési helyek működését. A pénztár működésének elengedhetetlen feltétele, hogy a költségvetési szerv rendelkezzen a készpénz, valamint egyéb értékek kezelésére, forgalmának bonyolítására és megőrzésére kijelölt helyiséggel, azaz házipénztárral. Valamennyi pénzügyi ellenőrzési helyen gondoskodtak a beszédett készpénz biztonságos őrzéséről zárható szekrény, vaskazetta, adott esetben másik helyiségben található páncélszekrény használatával. A pénztárhelyiségek ablakain rács nem található. A „nagyobb látogató központokban, pénzügyi ellenőrzési helyeken” a készpénzt pénztárgépben, illetve széfben őrzik. A kisebb készpénz- forgalmat bonyolító látogatóhelyek a látogatók fogadására nyitva álló helyiségekben szedték be, figyelemmel az alacsonyabb készpénz-forgalomra. Megjegyezni kívánom továbbá, hogy valamennyi pénztár, illetve pénzügyi ellenőrzési hely vonatkozásában a nyitva tartás jól látható helyen kifüggesztésre került. A pénztár ellenőrzések során kiemelt figyelmet kell fordítani az összeférhetlenségi kérdésekre is. Összeférhetetlen munkakörben dolgozónak kell tekinteni a pénzügyi, a könyvelési, a bérelszámolási és anyagbeszerzési feladatkörben foglalkoztatott dolgozókat, akik utalványozási vagy ellenőrzési jogosultsággal rendelkeznek. Ugyancsak összeférhetetlen munkakörben dolgozónak kell tekinteni azokat a személyeket is, akiknek a bankszámla feletti rendelkezési jogosultságuk van, továbbá a pénztárosnak és helyettesének a Ptk. -ban meghatározott közeli hozzátartozói. A helyszíni ellenőrzések során megállapítást nyert, hogy a pénztárosi feladatokat ellátók egyike esetében sem fordul elő összeférhetlenség.

						Az üzemeltetésre átadott pénzeszedő helyeken a pénztárosi feladatokat nem BFNPI alkalmazottak látják el. Az üzemeltetésre megkötött szerződések 6.2. pontja tartalmazza a pénztárosi feladatok ellátására vonatkozó előírásokat az alábbiak szerint: „...Üzemeltető köteles az általa kezelt pénz megfelelő, biztonságos őrzéséről gondoskodni; valamint a pénzkezeléssel kapcsolatban teljes anyagi felelősséggel tartozik....” A belső ellenőrzés véleménye szerint a felelősségi szabályok egyértelműen meghatározásra kerültek. A BFNPI alkalmazottak a munkaköri leírásuk aláírásával való megismerésével tudomásul vették, hogy teljes anyagi felelősséggel tartoznak a kezelt készpénz vonatkozásában. A készpénz beszedésének bizonylatolása az alábbiak szerint történik. A készpénz beszedése hivatalos pénztárgéppel (Többnyire ELCOM pénztárgépek kerülnek alkalmazásra) történik. Valamennyi pénzeszedő helyen amennyiben a vevő kéri, szigorú számadású nyomtatvány (számlatömb) segítségével számlát állítanak ki. A pénztárosok a nap végén a pénztárgépi és számítógépes programmal összesítést végeznek a FORRÁS program segítségével, ugyanis 2019. évben átállásra kerültek a pénzkezelő helyek is az Igazgatóság integrált rendszerére. A rendszer jól működik, az Igazgatóságnak naprakész információi vannak az értékesítésekről, aktuális készlet állományokról. A helyszíni ellenőrzések során vizsgáltam továbbá, hogy az adott pénzeszedő helyen milyen jogcímen és milyen összegben szednek be készpénzt, melynek kapcsán megállapítást nyert, hogy a beszedett készpénzek jogcímei és összegei (a pénztárgépbe betáplálta adatok) összhangban voltak a 2023. évre vonatkozó igazgatói utasításban meghatározottakkal. A helyszíni ellenőrzések során vizsgáltam a 2023. május- november havi készpénz feladásokat, melynek során megállapítottam, hogy valamennyi esetben megtörtént a készpénz feladása 100.000 Ft. elérése esetén a legközelebbi munkanapon (néhány esetben a látogatóhely zárása későbbi időpontra esik, mint a postai zárás ideje, ezért csak a következő munkanapon lehetséges a készpénz feladása). Általában hétvégén tolódik el a pénzfeladás, többnyire elmondható, hogy amikor nagyobb pénzüsszegek maradtak a pénztárakban, azok általában a hétvégék voltak. Javasolom azonban a nagyobb pénzügyi fegyelemre való rászorítását a pénzeszedő helyeknek. (A pénzeszedések feladását a helyszíni ellenőrzés során rendelkezésre álló bizonylatok alapján rögzítettem. Ahol nincs visszamenőlegesen rögzítve, ott a helyszíni ellenőrzés során nem állt rendelkezésre dokumentum a korábbi időszakot illetően.) <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Befizetés ideje:</th> <th>Befizetett</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3">Kápolnapusztai Bivalyrezervátum:</td> </tr> <tr> <td></td> <td>07.18.</td> <td>68.100,-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>07.14.</td> <td>371.330,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>07.11.</td> <td>404.205,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>07.06.</td> <td>240.945,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>07.04.</td> <td>139.790,</td> </tr> </tbody> </table>		Befizetés ideje:	Befizetett	Kápolnapusztai Bivalyrezervátum:				07.18.	68.100,-		07.14.	371.330,		07.11.	404.205,		07.06.	240.945,		07.04.	139.790,
	Befizetés ideje:	Befizetett																									
Kápolnapusztai Bivalyrezervátum:																											
	07.18.	68.100,-																									
	07.14.	371.330,																									
	07.11.	404.205,																									
	07.06.	240.945,																									
	07.04.	139.790,																									

							07.03.	305.260,-	
							06.29.	184.720,-	
							06.27.	354.155,-	
							06.23.	207.960,-	
							06.19.	225.665,-	
							06.16.	320.395,-	
							06.13.	289.250,-	
							06.09.	234.810,-	
							06.15.	461.915,-	
							Tihanyi Levendulaház kereskedelmi egység:		
							05.31.	30.300,-	
							Tihanyi Levendulaház központi pénztár:		
							05.31.	48.900,-	
							Salföld Major:		
							05.31.	81.000,-	
							05.30.	690.405,-	
							05.25.	18.800,-	
							05.22.	181.200,-	+ 156.900
							05.21.	270.075,-	
							05.18.	143.670,-	
							05.11.	106.870,-	
							05.08.	289.180,-	
							05.02.	495.515,-	
							Kutatóház:		
							-	-	
							Kis-Balaton látogatóközpont:		
							07.18.	92.050,-	
							07.17.	198.865,-	
							07.14.	128.705,-	
							07.12.	148.950,-	
							07.10.	219.780,-	
							07.07.	191.250,-	
							07.05.	179.710,-	
							07.03.	206.990,-	
							06.30.	167.550,-	
							Hegyestű látogatóhely:		
							05.31.	75.900,-	
							05.29.	1.143.000,-	
							05.23.	210.200,-	
							05.21.	391.150,-	
							05.17.	206.900,-	

								05.14.	100.000,-
								05.11.	134.500,-
								05.08.	154.600,-
								05.07.	311.260,-
								05.04.	110.480,-
								05.01.	325.450,-
								Tapolcai Tavasbarlang:	
								07.18.	492.700 Ft.
								Tapolcai Tavasbarlang kereskedelmi egység:	
								07.18.	106.420,-
								Lóczy Barlang:	
								05.31.	32.150,-
								A helyszíni ellenőrzések során pénztárrovcans keretében ellenőriztem a pénztárban található tényleges készpénzt és a pénztárgép, illetve számítógépes program által rögzített záró pénzkészlet egyezőségét. Eltérés egyetlen pénzbeszedő helyen sem volt.	
								<u>A helyszíni ellenőrzések alkalmával készített pénztárrovcansok jegyzőkönyvét a jelentés mellékletei tartalmazzák pénzkezelő helyenként.</u>	
137/2023.	Az Igazgatóság valamennyi szervezeti egysége.	Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: szabályszerűségi ellenőrzés	2023.05.17. – 2023.12.31.		2022-2023. év	nem		Az Ávr. 13. § (2) bekezdése g) pontja értelmében a költségvetési szerv vezetője belső szabályzatban rendezi a működéséhez kapcsolódó, a költségvetési szerv előirányzatait terhelő pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdéseket, így különösen a vezetékes- és mobiltelefonok használatát.	
								Fenti jogszabályi előírásnak megfelelően az Igazgatóság 2021. november 15. napjától a 424-38/2021. számú Igazgatói utasításban rögzíti a vezetékes és mobiltelefonok használatának rendjét a jelentés részletes megállapításaiban rögzítettek szerint.	
								Mindösszességében megállapítható, hogy az Igazgatóság rendelkezik a telefonhasználat teljes folyamatát lefedő szabályozóval, mely tartalmazza a használat, számlázás és nyilvántartás szabályait teljes körűen.	
								A vezetékes telefon használati szabályainak betartását a belső ellenőrzés helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálta egy véletlenszerűen kiválasztott dolgozó munkavégzési helyén lévő telefon használatával. A véletlenszerű ellenőrzés során a belső ellenőrzés az alábbiakat állapította meg.	
								Veszelszki Márta gazdasági igazgatóhelyettes irodájából indítottunk kimenő hívást, melyhez szükséges volt a kód használata a szabályzati előírásuknak megfelelően.	
								A mobiltelefon beszerzés a KEF portálon keresztül történt a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Kimenő-bejövő ingyenes, kivéve a 90-es számok. Ami emeletdíjas, és az MMS szolgáltatás. Mindenki a VIP előfizetés részese. Az előfizetés teljes díját magára vállalta az Igazgatóság, viszont ami a VIP díjon felül van, azt az Igazgatóság kiszámlázza.	

Igazgatóságon túl is vannak kártyák használatban (pl. érdeklődő telefonok stb.).
Készülékeket felváltva kaptak az ellenőrzött időszakban.
A vezetők kaptak Iphone-t két évvel ezelőtt, melyek DKÜ rendszeren keresztül kerültek beszerzésre a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Jelen ellenőrzéshez kapcsolódóan az Üzemeltetési osztály vezetője az alábbi táblázatot bocsátotta a belső ellenőrzés rendelkezésére, melyből megállapítható, hogy kinél milyen eszköz mikortól van használatban, és az melyik leltározási körzetbe tartozik a fenti szabályzati előírásoknak megfelelően.

Eszköz azon.	Megnevezés 1	Megnevezés 2	Gyári szám	Haszn.v.dátum
11523	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI:35384308.....	2016.12.01
14206	Samsung A530 Ga- laxy A8 telefon		357960100758535	2020.05.18
11371	Mobiltelefon No- kia 230 DualSim Silver	IMEI:358878077432844	IMEI:358878077432844	2016.09.19
14223	Samsung A530 Ga- laxy A8 telefon		357960100756075	2020.05.18
15029	Maxcom Comfort MM28D HS vezet- ékes mobil	MM28D(13)200204288		2020.11.02
14203	Samsung A530 Ga- laxy A8 telefon		357960100759632	2020.05.18
8998	Mobiltelefon Sam- sung S5610 SELEJ- TEZNI!!!	Mobiltelefon	359486057878223	2014.04.11
14207	Samsung A530 Ga- laxy A8 telefon		357960100755051	2020.05.18
12293	Blackview BV8000 Pro telefon SE- LEJT!!!!	Nagyberekai beruházás		2017.12.19
11666	Mobil Blackview BV6000 okostele- fon	KEHOP-4.2.0-15-2016- 00003 Órszolgálat	357374080323676	2017.05.31
11360	Mobiltelefon No- kia 230 DualSim Silver	IMEI:358878077425707	IMEI:358878077425707	2016.09.19
14217	Samsung A530 Ga- laxy A8 telefon		357960101179046	2020.05.18

							14213	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100763634	2020.05.18		A
							14196	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100756323	2020.05.18		A
							12554	Blackview BV8000 Pro mobiltelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Őrszolgálat	359705080803472	2018.03.26		A
							15026	Maxcom Comfort MM28D HS vezetékés mobil	MM28D(13)200204291		2020.11.02		A
							9042	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486056736943	2014.04.11		A
							11688	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Őrszolgálat	357374080322355	2017.05.31		A
							14230	Apple iPhone 11 LTE okostelefon		356575100254524	2020.05.18		A
							9007	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057879221	2014.04.11		A
							9018	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057879270	2014.04.11		A
							14190	Nokia 800 Tough Dual Sim telefon		357689100239788	2020.05.18		A
							14234	Apple iPhone 11 LTE okostelefon		356575100098608	2020.05.18		A
							12292	Blackview BV8000 Pro telefon SELEJT!!!!	Nagyberekai beruházás		2017.12.19		A
							11677	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Őrszolgálat	357374080314279	2017.05.31		A
							11777	Blackview BV8000 Pro mobiltelefon	KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 Mura	359705080346819	2017.08.22		A
							14220	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100756018	2020.05.18		A
							11521	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI:353841083472159	2016.12.01		A
							11557	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI: 353843084639703	2016.12.12		A
							12294	Blackview BV8000 Pro okostelefon	Nagyberekai beruházás		2017.12.19		A
							12296	Blackview BV8000 Pro okostelefon	Nagyberekai beruházás		2017.12.19		A
							9005	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057812115	2014.04.11		A

							14954	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	866850045260719			2020.09.14		A
							12552	Blackview BV8000 Pro mobiltelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	359705081279557		2018.03.26		A
							14221	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100760036		2020.05.18		A
							9009	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057879593		2014.04.11		A
							11365	Mobiltelefon Nokia 230 DualSim Silver	IMEI:358878077430988	IMEI:358878077430988		2016.09.19		A
							14961	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	866850045196574			2020.09.14		A
							14231	Apple iPhone 11 LTE okostelefon		356566100635051		2020.05.18		A
							14237	Apple iPhone 11 LTE okostelefon		356566100457019		2019.12.11		A
							14210	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100755812		2020.05.18		A
							14200	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100760879		2020.05.18		A
							12549	Blackview BV8000 Pro mobiltelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	359705081278971		2018.03.26		A
							9011	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486056737057		2014.04.11		A
							11672	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080317876		2017.05.31		A
							15818	Ulefone Armor7 okostelefon	TMF/127/2021. kártalanítás	3083TF4001015105		2021.06.28		A
							11674	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080920372		2017.05.31		A
							14208	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960101179533		2020.05.18		A
							15817	Ulefone Armor7 okostelefon	TMF/127/2021. kártalanítás	3083TF4001015146		2021.06.28		A
							11665	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080918277		2017.05.31		A
							11668	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080802851		2017.05.31		A
							9015	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057808667		2014.04.11		A
							10391	Mobiltelefon CAT B100		B1001531210780		2015.12.23		A

							11607	Telefon Cisco SPA301 VoIP				2017.03.20		A
							11517	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI:353843084353347		2016.12.01		A
							14191	Nokia 800 Tough Dual Sim telefon		357689100239770		2020.05.18		A
							14958	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	866850045147437			2020.09.14		A
							14211	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960101179681		2020.05.18		A
							11773	Blackview BV8000 Pro mobiltelefon	KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 Mura	359705080345235		2017.08.22		A
							9035	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057808410		2014.04.11		A
							11520	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI:353843084693114		2016.12.01		A
							14964	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	866850042348293			2020.09.14		A
							14235	Apple iPhone 11 LTE okostelefon	GONZQ7EMN73F	356566100702562		2020.05.18		A
							14951	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	866850045380038			2020.09.14		A
							14194	Nokia 800 Tough Dual Sim telefon		357689100239549		2020.05.18		A
							929	Rádiótelefon (3510/SL NOKIA)	Mobiltelefon			2002.11.22		A
							1758	Rádiótelefon NO 6030/SL#SILVER SELEJT!!!	SELEJT!!!			2006.08.14		A
							9004	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486056737883		2014.04.11		A
							9037	Mobiltelefon Samsung S5610	Mobiltelefon	359486057879098		2014.04.11		A
							10238	Mobiltelefon Evolveo Q8	gy.sz: 860110000124020	860110000124020		2015.12.02		A
							11515	Mobiltelefon Apple iPhone7 128GB fekete		IMEI:353843084594508		2016.12.01		A
							11670	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Őrszolgálat	357374080315953		2017.05.31		A
							12297	Blackview BV8000 Pro okostelefon	Nagyberekai beruházás	359705080844591		2017.12.19		A

								12936	Sony Xperia XZ2 dual H8266 mobiltelefon	KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 Tihany	35470109-064330-0	2018.11.12	A
								11686	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080729310	2017.05.31	A
								14227	Apple iPhone 11 LTE okostelefon		356566100511609	2020.05.18	A
								14967	Xiaomi Redmi Note 8T telefon	869351048082371		2020.09.14	A
								14216	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100760135	2020.05.18	A
								9922	Mobiltelefon Sony E2003 Black SELEJT!!!!	white	IMEI:35960306-175056-6	2015.08.05	A
								11685	Mobil Blackview BV6000 okostelefon	KEHOP-4.2.0-15-2016-00003 Órszolgálat	357374080319419	2017.05.31	A
								14205	Samsung A530 Galaxy A8 telefon		357960100754963	2020.05.18	A
								15028	Maxcom Comfort MM28D HS vezetékes mobil	MM28D(13)200204289		2020.11.02	A
								11366	Mobiltelefon Nokia 230 DualSim Silver	IMEI:358878077427505	IMEI:358878077427505	2016.09.19	A
								15021	Maxcom Comfort MM28D HS vezetékes mobil	MM28D(13)200204297		2020.11.02	A
								15023	Maxcom Comfort MM28D HS vezetékes mobil	MM28D(13)200204290		2020.11.02	A
								9010	Mobiltelefon Samsung S5610 SELEJ-TEZNI!!!!	Mobiltelefon	359486057879619	2014.04.11	A
								9045	Mobiltelefon Samsung S6310 GalaxyY	Samsung S6310 Galaxy Young	359780051749251	2014.04.11	A
								9046	Mobiltelefon Samsung S6310 GalaxyY	Samsung S6310 Galaxy Young	359780051749293	2014.04.11	A
								9049	Mobiltelefon Samsung S6310 GalaxyY	Samsung S6310 Galaxy Young	359780051749319	2014.04.11	A
								10006	Mobiltelefon Sony Xperia E4g-E2003		IMEI:35960306-655117-5	2015.10.07	A

							2022.01.06 Bolla Nikoletta <table border="1"> <thead> <tr> <th>Név</th> <th>Telefonszám</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net</th> <th>M lev Sz pa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Herk Károly</td> <td>30/694- 4124</td> <td>1184</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Összesen:</td> <td></td> <td>2785</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> Bolla Nikoletta 2022.április <table border="1"> <thead> <tr> <th>Név</th> <th>Telefonszám</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net</th> <th>M lev Sz pa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Hajdú Tibor</td> <td>30/586-7108</td> <td>1 110</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Herk Károly</td> <td>30/694- 4124</td> <td>1 024</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Összesen:</td> <td></td> <td>2 134</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> Székely Katalin Pénzügyi és számviteli referens	Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa	Herk Károly	30/694- 4124	1184			Összesen:		2785	0	0	Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa	Hajdú Tibor	30/586-7108	1 110			Herk Károly	30/694- 4124	1 024			Összesen:		2 134	0	0
Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa																																						
Herk Károly	30/694- 4124	1184																																								
Összesen:		2785	0	0																																						
Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa																																						
Hajdú Tibor	30/586-7108	1 110																																								
Herk Károly	30/694- 4124	1 024																																								
Összesen:		2 134	0	0																																						

Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa
Összesen:		1 077	4 733	0
2022.07.15				
pénzügyi-számviteli referens				
Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa
György József Márk	30/620-4082		7 348	
2022.09.12				
Székely Katalin				
2022. október				
Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa
Bende Zsolt	30/311-8737	2 900		
Hajdú Tibor	30/586-7108	1 332		
Herk Károly	30/694- 4124	1 648		
Kiss Zoltán	30/510-7159	1 216		
Sinka Gábor	30/491-0063	1 532		
Összesen:		8 628	0	0

						2022.10.05 Székely Katalin pénzügyi-számviteli referens 2022.novemberében nem volt továbbszámlázott tétel 2022.december <table border="1"> <thead> <tr> <th>Név</th> <th>Telefonszám</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon</th> <th>Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net</th> <th>M lev Sz pa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Barcza Ákos</td> <td>30/491-0056</td> <td>301</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bende Zsolt</td> <td>30/311-8737</td> <td>565</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Békássy Gábor</td> <td>30/491-0058</td> <td>557</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Fallmanné Belegrai An- géla</td> <td>30/620-4084</td> <td>241</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Fritz Zsolt</td> <td>30/311-7032</td> <td>992</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Fischer József</td> <td>30/491-0077</td> <td>300</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sárdy Júlianna</td> <td>30/491-0061</td> <td>154</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Gelencsér Balázs</td> <td>30/988-5432</td> <td>748</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Gerencsér Beáta</td> <td>70/469-2292</td> <td>477</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hajdú Tibor</td> <td>30/586-7108</td> <td>690</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Herk Károly</td> <td>30/694- 4124</td> <td>250</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jagasits Szilárd</td> <td>30/620-4086</td> <td>316</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Korbély Barnabás</td> <td>30/640-9053</td> <td>528</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kovács Zoltán</td> <td>30/491-0065</td> <td>160</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kovács Hajnalka</td> <td>70/469-2293</td> <td>214</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa	Barcza Ákos	30/491-0056	301			Bende Zsolt	30/311-8737	565			Békássy Gábor	30/491-0058	557			Fallmanné Belegrai An- géla	30/620-4084	241			Fritz Zsolt	30/311-7032	992			Fischer József	30/491-0077	300			Sárdy Júlianna	30/491-0061	154			Gelencsér Balázs	30/988-5432	748			Gerencsér Beáta	70/469-2292	477			Hajdú Tibor	30/586-7108	690			Herk Károly	30/694- 4124	250			Jagasits Szilárd	30/620-4086	316			Korbély Barnabás	30/640-9053	528			Kovács Zoltán	30/491-0065	160			Kovács Hajnalka	70/469-2293	214		
Név	Telefonszám	Munkabérből le- vonandó / Számlá- zandó telefon	Munkabérből le- vonandó / Szám- lázandó net	M lev Sz pa																																																																																		
Barcza Ákos	30/491-0056	301																																																																																				
Bende Zsolt	30/311-8737	565																																																																																				
Békássy Gábor	30/491-0058	557																																																																																				
Fallmanné Belegrai An- géla	30/620-4084	241																																																																																				
Fritz Zsolt	30/311-7032	992																																																																																				
Fischer József	30/491-0077	300																																																																																				
Sárdy Júlianna	30/491-0061	154																																																																																				
Gelencsér Balázs	30/988-5432	748																																																																																				
Gerencsér Beáta	70/469-2292	477																																																																																				
Hajdú Tibor	30/586-7108	690																																																																																				
Herk Károly	30/694- 4124	250																																																																																				
Jagasits Szilárd	30/620-4086	316																																																																																				
Korbély Barnabás	30/640-9053	528																																																																																				
Kovács Zoltán	30/491-0065	160																																																																																				
Kovács Hajnalka	70/469-2293	214																																																																																				

							2023. június havi telefondíjak <table border="1"> <thead> <tr> <th>Szolgáltató</th> <th>Forrás hivatkozás</th> <th>Számla BRUTTÓ összeg</th> <th>Fizetendő adóalap (20%)</th> <th>Szervezeti e</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Magyar Telekom</td> <td></td> <td>0</td> <td>0</td> <td>Fenekpuszta</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>0</td> <td>0</td> <td>Zalaegerszeg</td> </tr> <tr> <td></td> <td>S10033-01215</td> <td>11 119</td> <td>2 224</td> <td>Tapolca</td> </tr> <tr> <td>Cost Consulting Kft.</td> <td></td> <td>0</td> <td>0</td> <td>Csopak</td> </tr> <tr> <td>Invitech Megoldások Zrt.</td> <td>S10033-01264</td> <td>9 112</td> <td>1 822</td> <td>Bakonybél</td> </tr> </tbody> </table> Mindösszességében megállapítást nyert, hogy az Igazgatóság telefonhasználata megfelel a jogszabályi és saját szabályzati előírásoknak, ill. az adójogszabályoknak.	Szolgáltató	Forrás hivatkozás	Számla BRUTTÓ összeg	Fizetendő adóalap (20%)	Szervezeti e	Magyar Telekom		0	0	Fenekpuszta			0	0	Zalaegerszeg		S10033-01215	11 119	2 224	Tapolca	Cost Consulting Kft.		0	0	Csopak	Invitech Megoldások Zrt.	S10033-01264	9 112	1 822	Bakonybél
Szolgáltató	Forrás hivatkozás	Számla BRUTTÓ összeg	Fizetendő adóalap (20%)	Szervezeti e																																	
Magyar Telekom		0	0	Fenekpuszta																																	
		0	0	Zalaegerszeg																																	
	S10033-01215	11 119	2 224	Tapolca																																	
Cost Consulting Kft.		0	0	Csopak																																	
Invitech Megoldások Zrt.	S10033-01264	9 112	1 822	Bakonybél																																	
140/2023.	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály.	Az iratkezelést, iktatást ellátó kollégák feladatellátásának ellenőrzése.	Bkr. 21. § (3) bekezdésében meghatározott ellenőrzési típus: teljesítmény ellenőrzés	2023.09.21. - 2023.12.31.	2023. év	igen	„2022. januárjában a Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt. (a továbbiakban: DKÜ Zrt.) és az Agrárminisztérium arról adott tájékoztatást, hogy a Kormány az egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszer (a továbbiakban: EKEIDR) megvalósítása érdekében a miniszterelnök kabinetfőnökét hívta fel, hogy készítse elő a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm.rendelet (a továbbiakban: 301/2018. (XII. 27.) Korm.rendelet) 1. § (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti szervezetek (a továbbiakban: Érintett Szervezet) vonatkozásában az EKEIDR állami – örökös, korlátlan felhasználói számra vonatkozó, ingyenes – licencének kiterjesztését. A Minisztérium arról adott tájékoztatást, hogy az EKEIDR/Posszeidon rendszert be kell vezetni a költségvetési szerveknél, így az NPI-knél is, <u>nincs felmentési lehetőség a bevezetése alól</u>, így erre tekintettel 2022. január 18-án az Igazgatóságunk részéről aláírásra és megküldésre került a <u>Licencszerződés és Licencigazolás</u>. Ekkor az Igazgatóság részéről megadásra került az EKEIDR rendszer bevezetésének időpontja is, amit 2022. IV. negyedévében jelöltünk meg, mivel álláspontunk szerint egy ilyen új rendszer év közben történő bevezetése jelentős hibákat generálhat, így azt csak évfordulóval célszerű megtenni. 2022. évben a szoftver szolgáltatójaként az SDA DMS-sel felvettük a kapcsolatot, azonban egy kérdőív előzetes egyeztetésén túl nem jutottunk. Több kérdés tisztázásra várt még, így az informatikai kérdések megválaszolásán túl tisztázandó volt, hogy az EKEIDR a jelenleg használt rendszerhez hasonlóan csak iktatóprogramként legyen használva vagy teljes ügyiratkezelési rendszerként is. Továbbá, hogy a jelenlegi rendszer használatához hasonlóan alapvetően csak a titkárság fogja használni a rendszert (ha csak iktatóprogramként lenne használva) vagy az ügyiratkezelést folytató széles alkalmazotti kör is fogja használni teljes ügyiratkezelési rendszerként a titkárság mellett; vagy esetleg valamilyen más köztes megoldás is elképzelhető lehetne. NPI-knél a Posszeidon használatáról korábban már érdeklődtünk, ennek alapján megállapítható, hogy 6 helyen használják, és 4 helyen nem ezt használják (Fertő-Hanság, Őrség, Hortobágy és BfNPI). Ahol használják, ott van ahol csak iktatóprogramként használják, és van ahol az iktatóprogram mellett a tájegységek szintjén ügyiratkezelési rendszerként is, valamint vannak olyan helyek is, ahol teljeskörű ügyiratkezelésre minden ügyintéző használja. 2023. márciusában a Minisztériumtól érkezett tájékoztatás ezzel kapcsolatban arról, hogy a Kormány döntése értelmében 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a)-d) pontja szerinti EKEIDR																														

						érintett szervezetek vonatkozásában az EKEIDR bevezetésére vonatkozó kötelezettségnek 2025. január 1-jei határidőre eleget kell tenni és az ehhez szükséges pénzügyi fedezet megteremtéséről az EKEIDR érintett szervezetek kötelesek gondoskodni. A feladat végrehajtása érdekében pedig a DKÚ fel fogja venni a kapcsolatot az érintett szervezetekkel. <u>A DKÚ 2023. áprilisában küldött tájékoztatást</u> arról, hogy a Miniszterelnöki Kabinetiroda Közigazgatási Államtitkára levelében jelezte az EKEIDR kiterjesztésével kapcsolatos további feladatokról szóló 2044/2023. Korm. határozatban (a továbbiakban: Korm. határozat) foglalt kötelezettségek végrehajtását. A Korm. határozat 5. pontjában a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter került kijelölésre a Korm. határozatban foglalt egyes feladatok megvalósításának, kötelezettségek teljesítésének központi összefogására, koordinálására és nyomon követésére, aki a Korm. határozatban foglaltaknak a Miniszterelnöki Kabinetiroda tulajdonosi joggyakorlása alatt álló DKÚ Zrt. útján tesz eleget. A DKÚ egy kérdőív kitöltését kérte, majd ennek eredményeként újra kiadásra és aláírásra került az aktualizált Licencszerződés és Licencigazolás. <u>2023. augusztus végén a DKÚ-tól újabb megkeresés érkezett az EKEIDR bevezetésének feladatairól.</u> Kérték, hogy legyen meghatározva a beszerzés értéke, amire a DKÚ egy űrlapot készített a felületén a műszaki tartalom meghatározása érdekében is. A DKÚ Portáján a kérdőív kitöltése megtörtént. Azonban az még tisztázandó volt továbbra is Igazgatóságunkon, hogy mire, és milyen körben lenne használva ez az új iktatóprogram és ügyiratkezelési rendszer, hány felhasználó-ügyintéző legyen rá előzetesen beállítva.” Az új iktatási, iratkezelési rendszer bevezetéséhez tehát szükséges a jelenlegi iktatás, iratkezelés rendszerének, megfelelőségének áttekintése, hiszen az új iktatóprogram és ügyiratkezelési rendszerhez való hozzáférést személyenként kell biztosítani, mely jelentős költséget jelent a Nemzeti Park számára. A tevékenység összetettségére hivatkozva vezetői team-ülést tartottunk, ahol egyeztetést hajtottunk végre a Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály vezetőjével és munkatársaival az EKEIDR rendszer tervezett bevezetése, a felgyülemllett iratkezelési feladatok megoldása kapcsán. A rendszer kapcsán alapvetően kérdésként merült fel, hogy az iktató rendszerként, vagy általános ügyiratkezelési szoftverként használják, integrált módon. Az Igazgatóságon belül eltérő vélemények tapasztalhatóak a két funkció bevezetése kapcsán. A másik lényeges kérdés annak tisztázása, hogy a Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály valóban túlterhelt, így a szükséges irattározási feladatait nem tudja elvégezni, ahhoz külső erőforrás igénybevétele szükséges-e. Mindezekre figyelemmel a vezetőség szükségesnek látta munkanap fényképezés elvégzését, hogy a munkatársak által végzett tevékenységek mellett mennyire megvalósítható az irattározás elvégzése, valóban szükséges-e külső megbízott bevonása a feladatellátás érdekében. Arra vonatkozóan, hogy valójában mennyi az ügyiratforgalom, ill. milyen nagyságrendű az elmaradt irattározási feladat nagysága, a belső ellenőrzés eltérő válaszokat kapott az osztály munkatársaitól. Az eltérés abból adódott, hogy az adott ügyintéző elmaradt feladatnak a titkárságon felhalmozott, irattárba nem helyezett ügyiratokat tekintette elmaradt feladatnak, más ügyintéző pedig még az osztályoknál lévő, kézi irattárba sem helyezett iratokat is felgyülemllett feladatnak tekintette, amely még nem került ki az adott osztály ügyiratforgalmából. Az Igazgatóság 2022. évi jelentéséből az ügyiratforgalomra vonatkozó rész az alábbi adatokat tartalmazta:

2022.	Ügyiratok száma
Főszámon iktatott	5.640
Alszámon iktatott	18.436
Összesen:	24.076

Igazgatóságunkon a 2022. évi ügyiratforgalom az alábbi arányok szerint oszlott meg:

Elektronikus úton érkezett küldemények: 57 %

Papír alapon érkezett küldemények (Postai és futár küldemények, valamint személyesen benyújtott kérelmek): 43 %

Helyben digitalizált küldemények: a papír alapon érkezett küldemények 100 %-a.

Az e-papíron érkezett küldemények száma kb. évi 100 küldemény.

A humán erőforrás ellátottságot illetően fontos rögzíteni, hogy a titkárságon 2023. nyár közepéig plusz 1 fő dolgozott még, akinek jogviszonya a 10 %-os létszámleépítés miatt megszüntetésre került. Ő a titkársági feladatokban, azon belül is különösen az irattározási feladatokban vett részt, melyet legnagyobb mértékben a közelmúltban már a hivatkozott korábbi kollégánól látott el. Hiányával még nehezebbé vált az irattározási feladatok ellátása, hiszen a titkárságon nyárig meglévő 3 fő helyett már csak 2 főre hárul ugyanakkora mennyiségű feladat ellátása (betegség, szabadság, stb. esetén is), egy olyan feladatterületen, ami folyamatos jelenlélet igényel (munkaidő kezdetétől végéig folyamatos a bejövő és kimenő ügyirat- és ügyfélforgalom).

A létszámleépítés előtt, attól még függetlenül a titkársági leterheltség csökkentése, az irattározási feladatok kezelése érdekében a felsővezetés 2023. áprilisától bevonta a titkársági feladatok és így különösen az irattározási feladatok ellátásába Jagasits Szilárdot és Fallmanné Belegrai Angélat is, valamint csak helyettesítési szerepkörben Tóth Szabolcsot is, akik közül a két birtokügyes kolléga nem látott el korábban titkársági feladatokat, csak Jagasits Szilárd, de ő is csak szűkebb tárgykörben. Erről és a titkárságvezető kijelöléséről akkor főképp a korábbi évekről felhalmozódott irattározási feladatok rendezése érdekében is döntöttek. A felhalmozódott irattározási feladatok ellátása érdekében a JBO-n ezen feladatok többekre szétosztása még a plusz 1 fő titkársági dolgozó mellett is bevezetésre került, akinek kiesésével ez a feladat-terhelés ismét jelentősen feszített lett.

3. A munkanap-fényképezés módszertana és eszköze

A vezetői teammel megbeszélést folytattunk, hogy kik legyenek azok a munkatársak, s rajtuk keresztül azok a munkakörök, melyek a klasszikus munkanap-fényképezés végrehajtásában felülvizsgálatra kerülnek.

A közigazgatásban a munkakör áttekintésére, kapacitások elemzésére jól használható a munkanap-fényképezés, mert tevékenységek tekintetében ismétlődő jellegűek és a tevékenység végrehajtása időegységgel jól körülírható. Szakmai egyeztetés eredményeként az alábbi munkanap-elemzés adatlapot állítottuk össze a nemzeti park ügyintézői számára.

Tapasztalataimat, a vizsgált munkakör tevékenységét a visszakapott munkalapok alapján rögzítettem, s ezt a következő fejezetben részletesen be is mutatom.

A vezetőség döntése alapján az Igazgatóság egyetlen szervezeti egysége: a Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály dolgozói bevonásra kerültek az önfényképezésbe, akik a vezetés által kijelölt időintervallumban elvégezték az adatlapok töltését.

						Az összeállított munkanap fényképezési adatlapokat a résztvevőknek a gazdasági igazgatóhelyettes küldte meg. Szervezeti egység: Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztály Teljes létszám: 7 fő Munkanap- fényképezésben részt vettek száma: 5 fő (70 %) A munkanap fényképezésben részt vevők valamennyien rendelkeztek munkaköri leírással, melyek konkrétan tartalmazták mind a négy ügyintéző vonatkozásában az éves iratmennyiség 25 %-ának irattározását az általános ügyiratkezelői, iktatói feladatok elvégzése mellett, tehát megállapítható, hogy a munkaköri leírásuk tartalmazza az irattározási feladatok elvégzésére vonatkozó előírást. A kitöltött adatlapot a belső ellenőr statisztikai módszerrel az alábbi módon dolgozta fel. Az Igazgatóság kijelölt munkatársai két egymást követő hét során percnyi pontossággal rögzítették tevékenységüket. A feldolgozásban vizsgáltam a dolgozók munkaidő-kihasználtságát, illetve a munkaidőn belül végzett egyéb tevékenységek kihasználását a rendelkezésre álló időalaphoz mérten. A munkaidő-kihasználtság alapja a hivatali munkarend volt, percben meghatározva figyelembe véve a közszolgálati szabályzat alább idézett rendelkezéseit: „V.1. Általános munkarend V.1.1. A munkáltatói jogkör gyakorlója a munkavégzés rendjét, a munkaidő-beosztás szabályait az Igazgatóság által ellátott feladatok és a feladatok ellátására létesített álláshelyek jellegéhez, valamint a feladatok mennyiségéhez és határidejéhez igazodóan alakítja ki (munkarend). V.1.2. Az igazgatósági foglalkoztatottakra érvényes általános munkarend szerint a napi munkaidő nyolc óra [általános teljes napi munkaidő], azaz a munkaidő heti 40 óra, napi 8 óra. A munkaidő beosztás szabályai (általános munkarend): a) Kormánytisztviselő: Hétfőtől – csütörtökig: 07,30 órától 16,30 óráig Pénteken: 07,30 órától 13,30 óráig. b) Munkavállaló: Hétfőtől – csütörtökig: 07,30 órától 16,20 óráig Pénteken: 07,30 órától 13,30 óráig. V.1.2. Nem munkaidő a foglalkoztatott lakó- vagy tartózkodási helyéről a tényleges munkavégzés helyére, valamint a munkavégzés helyéről a lakó- vagy tartózkodási helyére történő utazás tartama. V.1.3. A munka jellegétől függően a munkáltatói jogkör gyakorlója meghatározhatja a teljes munkaidőből kötelezően a munkahelyen töltendő idő tartamát, továbbá az ezen időtartam alatti munkavégzés egyes sajátos szabályait. A munkáltatói jogkör gyakorlója - a felek megállapodása alapján - a napi munkaidőt két részletben is beoszthatja (osztott napi munkaidő), amelyek között legalább két óra pihenőidőt kell biztosítani.” A hivatali munkarend hétköznapokon: ☒ hétfőn 7.30-tól 16.30-ig (540 perc) ☒ kedden 7.30-tól 16.30-ig (540 perc) ☒ szerdán 7.30-tól 16.30-ig (540 perc) ☒ csütörtökön 7.30-tól 16.30-ig (540 perc) ☒ pénteken 7.30-tól 13.30-ig (360 perc)

						tart. Ez a munkahét vonatkozásában összesen 2520 perc. Munkaközi szünet a hét első négy munkanapján (hétfőtől csütörtökig) napi 30 perc, pénteken ebédszünet nem vehető igénybe. Ez a munkahét vonatkozásában összesen 120 perc. A hasznos munkaidő-alap tehát (munkaidő-alap – munkaközi szünet) az öt munkanap alatt 2400 perc. Tehát a munkarend alapján a munkahét összetétele: ☑ hasznos munkaidő-alap: 95%, ☑ egyéb elfoglaltságok: 5% Munkaidő fényképezés eredményének bemutatása személyenként a jelentés részletes megállapításai között található. A munkaidő-kihasználtság (01-12 tevékenységi kód együttesen) a felmérésbe bevont dolgozói tekintetében 52 % és 94 % között alakult. Átlagosan 88 %-os munkaidő-kihasználtságot mértünk a vizsgált időszakban (a 2400 perchez képest átlagosan 2.108 perc). Az egyéb elfoglaltság kihasználtsága (13 – 15. tevékenységi kód együttesen) a bevont dolgozók által szolgáltatott adatok alapján 50% és 160 % között mozgott a vizsgált munkahéten. Az egyéb elfoglaltságok átlaga a vizsgált időszakban 240 % (a 120 perchez képest átlagosan 288 perc) A feldolgozásban szereplő eredmények a munkanap fényképezésbe bevont dolgozók által szolgáltatott adatok alapján készültek, azok tényleges valóságtartalmát nem tudom szavatolni. A vizsgálatban túlterheltséget nem mértem. Az eredmények alapján javaslom azon munkavállaló(k) munkakörét felülvizsgálni, akik munkaidő kihasználtsága a legalacsonyabb volt arra figyelemmel, hogy a munkaidejébe lehetséges volna az elmaradt iratkezelési feladatok beépítése. Heti beszámoltatás mellett feldolgozható lenne az elmaradt ügyiratok nagy része.

Nyilatkozat belső ellenőrzési nyilvántartáshoz:

Alulírott Dr. Batka Brigitta belső ellenőr nyilatkozom, hogy a belső ellenőrzési nyilvántartás a 2023. évben elvégzett belső ellenőrzési feladatokat tartalmazza.

Készítette:

Dr. Batka Brigitta
Belső ellenőr
(Regisztrációs szám: 5113657)

2023. évi külső ellenőrzésekhez kapcsolódó intézkedések nyilvántartása

2023. évi külső ellenőrzésekhez kapcsolódó intézkedések nyilvántartása Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Csupak, Kossuth u. 16.			
1.	2.	3.	4.
sor- szám	A külső ellenőrzést végző megnevezése	Az ellenőrzés tárgya (címe), leírása	Intézkedést igénylő megállapítás
1	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Irányító Hatóság	Közbenső helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 sz. „A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása” című projekt kapcsán	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
2	Európai Klíma, Infrastruktúra és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökség megbízásából Deloitte Belgium és Deloitte Magyarország	LIFE IP Grassland-HU - pénzügyi audit, a projekt 2019.01.01-2020.12.31. közötti időszakra vonatkozó időközi kifizetéseinek vizsgálata	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
3	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Irányító Hatóság	Záró helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 azonosítószámú, „Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein” című projekt kapcsán	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
4	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Irányító Hatóság	Záró helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 sz. "A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében"	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
5	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Irányító Hatóság	Közbenső helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00020 sz. "A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése"	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.

6	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Irányító Hatóság	Közbenső helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 sz. "Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban"	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
7	Nemzeti Adó- és Vámhivatal Somogy Megyei Adó- és Vámigazgatósága, Kiutalás Elotti Ellenőrzési Osztály (7400 KAPOSVÁR BÉKE UTCA 28.)	2878268257 iktatószámú megbízólevéllel elrendelt jogkövetési vizsgálat. Ellenőrzés alá vont időszak: 2022.09-12. hó. I. Általános forgalmi adó ellenőrzése, II. Számviteli rend és bizonylati fegyelem ellenőrzése	Az ellenőrzés intézkedést igénylő megállapítást tett. Az intézkedési terv elkészült, teljesítési határidő: 2024.02.28.
8	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	A kormányzati igazgatási szerveknél történő bérren kívüli juttatások kifizetésének szabályairól szóló 4038/2022. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	A jelentés még nem érkezett meg a BFNPI-hez.
9	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	KEHI ellenőrzés a munkahelyváltással és új kormányzati szolgálati jogviszony létesítésével kapcsolatosan a 355/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. §. (3) bekezdése szerint	A jelentés még nem érkezett meg a BFNPI-hez.
10	Miniszterelnökség, Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága	Közbenső helyszíni ellenőrzés a KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 sz. „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című projekt kapcsán	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.

11	Állami Számvevőszék Államháztartás Központi szintjét Ellenőrző Igazgatóság	"Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv által teljesített dologi kiadás szabályszerűségének ellenőrzése , Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv által teljesített felhalmozás célú kiadás szabályszerűségének ellenőrzése"	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást. BFNPI 3907-11/2023. 2023.11.07
12	Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztály	A büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételeének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III.23) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
13	Földhivatali Főosztály/Földhivatali Osztály 2.	TakarNet rendszer hatósági ellenőrzése	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
14	Közszolgálati Osztály	Kormányzati képzési és oktatási beszerzések 2023-2024	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
15	Közszolgálati Osztály	KEHI adatkérés: a kormányzati képzési és oktatási beszerzések tilalmával kapcsolatban folytatott ellenőrzés kapcsán	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
16	Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztály	Vagyon megóvásának vizsgálata a gazdálkodás kockázatosnak ítélt területein - Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság szabályszerűségi ellenőrzése	A jelentés még nem érkezett meg a BFNPI-hez.
17	Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály	Kölcsönös megfeleltetés keretében végrehajtott helyszíni ellenőrzések	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.

18	Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Anyatehén támogatás ellenőrzés	Az ellenőrzés nem tett intézkedést igénylő megállapítást.
19	Magyar Turisztikai Minőség Tanúsítótestület Non-profit Kft.	Park Villa (Csopak) szálláshely helyszíni ellenőrzése minősítés céljából	2023.09.18-i jegyzőkönyv alapján új minősítési eljárás szükséges 2024. június 25-ig. Ágyak és ágyrácsok cseréje megtörtént. 2024. május 1-i nyitásig kisebb felújítások, tisztasági festés és takarítás folyamatban van.

16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása

Jogi, Birtokügyi és Igazgatási Osztály

- 2023-ban mindösszesen 37 igazgatói utasítás és szabályzat (vagy a meglévők módosítása) került kiadásra, ezek pénzügyhöz és számvitelhez / bemutatóhelyekhez, szolgáltatásokhoz / a munkavállalókra vonatkozó és a munkavégzéshez kapcsolódó utasítások és szabályzatok. Az igazgatói utasítások nyilvántartásának vezetése folyamatos, az naprakész.
- Az Igazgatóság rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate irat-és dokumentumkezelő rendszerrel. A KÉR 2021. év végi megszüntetésével a vonatkozó feladatokat az Igazgatóság 2021. december 1. napjától saját hatáskörben látja el az Igazgatóság JIBO Osztálya keretein belül a titkárságon. Az Igazgatóság 2023. évben összesen 22.362 főszámon/alszámon iktatott ügyiratforgalmat bonyolított.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (Letenye állattartó telep és gazdálkodási központ, valamint a Bakonybéli Oktatóbázis és Erdők Háza pályázatának előkészítése).
- 2023. év folyamán 9 kormánytisztviselői új kinevezés és 10 új munkaszerződés volt, valamint 201 esetben történt kinevezés/munkaszerződés módosítás. Kinevezés, illetve munkaszerződés megszüntetéssel kapcsolatos ügyintézés 23 fő esetében vált szükségessé, ebből 14 fő kormánytisztviselő és 9 fő Mt. hatálya alá tartozó munkavállaló. Az Igazgatóság 2023. éves átlagos statisztikai állományi létszáma 132 fő volt.
- Az Igazgatóságnál az Országos Közfoglalkoztatási Program lezárásra került 2021. áprilisában a záró beszámoló benyújtásával. 2023. évben Igazgatóságunk közfoglalkoztatási programban nem vett részt, beadott kérelemmel nem rendelkezett, támogatásban nem részesült.
- Elővásárlási ügyek intézése – a 2023. évben közel 600 megkeresésre adtunk választ.
- A hatóság felé tett bejelentések száma 2023-ban 48 db. volt. A hatóság által indított bírósági és egyéb kötelezési ügyekben folyamatos a tájékoztatásadás, ügyféli nyilatkozat tétele, stb. A bejelentések nyilvántartása naprakész.
- Szerződések nyilvántartásának naprakész vezetése, a nyilvántartás kezelése. Közbeszerzési eljáráson kívül 2023-ban több, mint 200 szerződés készült el.
- Haszonbérleti pályázatot Igazgatóságunk 2023. évben nem hirdetett meg. Pályáztatás nélkül viszont 2 db, 5 ha alatti birtoktest került haszonbérbe adásra 9,47 ha kiterjedésben, továbbá 1 db új megbízási szerződés került megkötésre. A korábban megkötött megbízási szerződések újrakötésre kerültek, területi változás nem történt (16 db, a 17 db szerződés összesen 427 ha).
- 2023-as évben 1 455 hektárra igényeltünk területalapú támogatást, melyből 918 hektárra Natura2000 és 739 hektárra AKG támogatást is igényeltünk.
- Natura 2000 területekhez kapcsolódó kaszálás bejelentések kezelése, nyilvántartása, adatszolgáltatás – a 2023. évben 865 db bejelentés érkezett, amely több ezer helyrajzi számot jelent.

Pályázatkezelési Osztály

- 2023-ban öt projektünk fizikai zárása történt meg, ezek záró pénzügyi ellenőrzéseinek egy része 2024. évre nyúlik át.

- Az osztály határidőben eleget tesz a feladattervben szereplő havi rendszeres, valamint ad hoc adatszolgáltatási kötelezettségeinek. Az új projektek elindulása, az azokkal kapcsolatos pályázatkezelési elvárások az adatszolgáltatások minőségében, rendszerében hozhatnak némi változást, de az osztályon immár nagy tapasztalatot szerzett pályázatkezelők feltehetően sikeresen átállnak majd az új rendszerre.
- Az osztály személyi és tárgyi feltételei a pályázatkezelés vonatkozásában biztosítottak voltak 2023-ban, mindez azonban 2024. évben a már nevesített és nevesítendő KEHOP Plusz projektek, a már futó LIFE projektek, egy tervezett és már benyújtott Interreg és a TOP Plusz projekt lebonyolítására elegendő. Újabb pályázatot a jelenlegi létszámmal nem tudunk felelősségteljesen menedzselni.
- „A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” című KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 azonosítószámú projekt keretében a „Major (állattartó telep és gazdálkodási centrum) kialakítása” projektelemünk kivitelezésére közbeszerzési eljárás eredményeképp 2020. április 09. napján vállalkozási szerződést kötöttünk a szegedi illetőségű Dél-Konstrukt Építőipari Zrt-vel (alperes), amelyben vállalkozó kötelezettséget vállalt a Magyar Állam tulajdonában és a Megrendelő vagyonkezelésében álló 8868 Letenye külterület, 0151/20, 0115 és 0120 hrsz-ú területeken építési munkálatok elvégzésére. Vállalkozó a szerződés tárgyát képező majort megépítette, azonban mintegy 3 hónap késedelemmel. A szerződésben foglalt kötbér érvényesítése iránt az Igazgatóság, mint megrendelő (felperes) keresetlevelet nyújtott be a Veszprémi Törvényszékhez. A Veszprémi Törvényszék 3.G.40.051/2021/69/I. számon határozatot hozott, amelyet alperes fellebbezéssel támadott. A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2023. október hó 26. napján szóban kihirdetett ítéletét II.Gf.20.108./2023./6/I. szám alatt írásba foglalta, amelyet alperes 2023. november 29. napján átvett. A II. fokú ítélet jóváhagyta a Veszprémi Törvényszék elsőfokú ítéletét. A jogerős ítélet alapján az alperes köteles 89.420.029,-Ft tőke és járulékai, valamint I. és II. fokú perköltség, összesen 131.787.629,-Ft megfizetésére. Igazgatóságunk az alperessel – annak kezdeményezésére - 2023. december 15. napján részletfizetési megállapodást kötött, amely alapján a Dél-Konstrukt Építőipari Zrt. meg is kezdte a törlesztést. Ugyanakkor alperes az ítélettel szemben 2024. január 23. napján felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelynek elbírálása folyamatban van.

Beszerzések

- A nemzeti park igazgatóság éves beszerzési terve összeállításának koordinálása, a közbeszerzővel való folyamatos véleményeztetése és nyomon követése is osztályunk rendszeres és nagy odafigyelést igénylő feladata. A 2022. őszi tesztelési időszakot követően 2023. évtől már az Igazgatóság valamennyi beszerzési igényét a beszerzési modulban rögzítettük.
- 2023. évben 1620 db bizonylatot rögzítettünk a beszerzési modulban, amelyből 60 db rontott és 20 db elutasított bizonylat; így *a sikeresen lefolytatott beszerzések száma: 1540 db*. A valamilyen okból sikertelen vagy megghiúsult beszerzés 20 db (elutasított beszerzések - ez az összes elindított beszerzés cca. 1%-a). A rontott bizonylatok főként

az év elején elindított modul működésének megismerésével, a tanulási folyamattal magyarázhatók.

A lefolytatott beszerzések többsége ún. közvetlen beszerzés volt: 1216 db.

Saját hatáskörben 116 db egyajánlatos illetve 100 db háromajánlatos beszerzést indítottunk.

5 millió forintot meghaladó beszerzésünk 10 db volt, (ezek közül 2 db saját forrásból, a többi különböző pályázati forrásból valósult meg).

A büntetés-végrehajtás (BV) útján megvalósuló beszerzések száma: 25 db (ebből cca. 6-8 esetben kellett a BVOP által kijelölt szállítóval szerződünk).

Központosított Közbeszerzési Portálon keresztül zajló beszerzés (KEF): 56 db (többségében itt is megkaptuk az engedélyt a saját hatáskörű beszerzésre).

NKOH-s beszerzés: 17 db (minden esetben megkaptuk az engedélyt saját hatáskörű beszerzésre).

Digitális Kormányzati Ügynökségen keresztül történt beszerzés (DKÜ): 7 db volt.

A fenti kategóriák között van átfedés, tehát van olyan beszerzés, amelyet egyszerre több helyen is el kellett indítani (BV-KEF; BV-NKOH...stb.)

• 2023. évben a beszerzések időbeli megoszlása:

január	34db	július	143db
február	81db	augusztus	138db
március	107db	szeptember	139db
április	113db	október	124db
május	124db	november	212db
június	118db	december (nem teljes hónap!)	207db

A táblázat jól szemlélteti a PkO beszerzői év közbeni leterheltségének alakulását. A beszerzések kb. 60%-a az év második felére, azon belül is az év utolsó két hónapjára koncentrálódik.

- Megállapítható, hogy a 2023-ban bevezetett beszerzési modul a beszerzési terv összeállítására ugyan nem, de a beszerzések egységes dokumentálására, az adatok gyűjtésére, monitorozására alkalmas.

Az új eljárásrend megismertetése és elfogadtatása az Igazgatóság kollégáinak nagy részével sikeresnek mondható, munkatársaink együttműködők és segítőkészek.

Visszajelzések alapján az összetettebb beszerzések esetében ténylegesen csökkent az adminisztrációs teher; egyrészt a modulnak, másrészt a beszerző kollégák év során megszerzett rutinjának köszönhetően.

- Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy Igazgatóságunkon a beszerzési csoportot eredetileg 3 fővel terveztük működtetni, azonban a létszám már márciusra 2 főre apadt. A beszerzők legtöbb elmaradása év közben az adminisztrációval kapcsolatban keletkezett, amely feladat a hiánytalanul elkészített dokumentumok visszatöltését jelenti a modul ún. dokutárába, valamint az iktatási rendszerbe. A modulnak ezt a dokumentum tárára év elején van esély feltölteni 2023. évi elmaradásokkal, az iktatásban viszont ezt továbbra sem sikerül ledolgozni. Ebből következően indokolt lenne a beszerzési csoport létszámát az eredetileg tervezett 3 főre bővíteni, hogy az összes követelménynek meg tudjunk felelni.
- A megbízott közbeszerzési szakértőnkkel a kapcsolatunk továbbra is folyamatos, kiegyensúlyozott és hatékony, a beszerzési modul használata során együttműködésünk napi szintű. Az éves közbeszerzési tervünk is a közbeszerzési szakértő koordinálásával készült el az Igazgatóság beszerzési terve alapján a beszerzési koordinátorunk aktív közreműködésével.
- A Nemzeti Kommunikációs Hivatalról és a kormányzati kommunikációs beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 162/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NKOH Korm. rendelet) alapján az Igazgatóság kommunikációs beszerzésével, szponzorációjával, rendezvényszervezésével összefüggő adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tettünk, az év során a kommunikációs beszerzések koordinációja folyamatos volt. Benyújtottuk az NKOH felé a BfNPI éves kommunikációs és szervezetfejlesztési beszerzési tervét (2 db terv), és az év során mindkét benyújtott éves terv és BfNPI minden igénybejelentése (kiegészítő igényekkel együtt 25 db) jóváhagyásra került az NKOH által.

Integritás

- Az Igazgatóságnál az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Integritás Rendelet) szerint integritás tanácsadó működik. Az integritás tanácsadó osztott munkakörben végzi munkáját az Igazgatóságnál, az Integritás Rendeletben meghatározott feladatokon kívül más feladatokat is ellát a Pályázatkezelési Osztály szervezeti egységén belül.
- Az Igazgatóság integritásirányítási rendszerére vonatkozó belső szabályzataink felülvizsgálata 2023. évben is megtörtént. Az aktualizált Belső Kontrollrendszer szabályzat 2023.03.03-án, az aktualizált Ellenőrzési nyomvonal szabályzat pedig 2023.03.28-án lépett hatályba.
- Az Igazgatóság integritásának fenntartása és javítása céljából 2023. évben is fontos szempont volt az integritás szemlélet erősítése, a munkatársak képzése az integritás témakörében. Összességében 2023. évben BfNPI munkatársainak mintegy 99%-a vett részt integritás képzésen. 2024-ben is terv legalább egy integritással, hivatásetikával

kapcsolatos képzés megvalósítása az integritás tanácsadó közreműködésével a munkatársak legalább 50%-ának részvételével, akár több képzési alkalom keretében.

- Az Igazgatóság hivatalos honlapján, a Közérdekű adatokon keresztül is már több éve elérhető az Integritás menüpont (<http://bfnp.hu/hu/integritas>), ahol megtalálható az integritás tanácsadó elérhetősége, feladatairól és tevékenységéről szóló tájékoztató, valamint az integritási és korrupciós kockázatok bejelentésére vonatkozó szabályzat, a BfNPI Etikai Kódexe, a külső szakértők alkalmazásának feltételeiről szóló szabályzat, továbbá az Igazgatóság integritásjelentései (illetve az azokra mutató link), valamint egyéb tájékoztató anyagok. A közzétett információk 2023. év során is felülvizsgálatra kerültek, szükség szerinti aktualizálásuk folyamatosan, határidőn belül megtörtént.
- 2023.07.24. napján lépett hatályba a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: visszaélés-bejelentési törvény), amely alapján belső visszaélés-bejelentési rendszert kell üzemeltetnie az Igazgatóságnak. Az Igazgatóság belső visszaélés-bejelentési rendszerének működtetője az Igazgatóság integritás tanácsadója. 2023.07.24-én BfNPI honlapján közzétételre került az általános tájékoztató a visszaélés-bejelentési rendszerről és a kapcsolódó adatkezelési tájékoztató. Létrehoztunk egy "Visszaélés-bejelentés" oldalt a honlapon (<https://www.bfnp.hu/hu/oldal/visszaeles-bejelentes>), amely elérhető a Közérdekű adatok menüponton és a főoldal alsó sávjában található gyorslinkről, továbbá az Integritás menüponton belül egyaránt. A visszaélés-bejelentési törvénnyel összhangban hozta létre az Igazgatóság az online visszaélés-bejelentési rendszer (Whisly) bejelentési felületet. Az új online bejelentési csatornán keresztül az arra jogosult személyek egyszerűen és teljeskörűen, irányított kérdések segítségével tudnak bejelenteni az Igazgatóság működésével kapcsolatosan észlelt olyan eseményeket, amelyek visszaélésre utalhatnak. A Whisly háttér admin felületén keresztül a rendszerben fogadott bejelentések a visszaélés-bejelentési törvénynek megfelelően kezelhetők és nyilvántarthatók. BfNPI online visszaélés-bejelentési felülete (Whisly) ajánlott bejelentési csatornaként 2023. szeptembertől elérhető a <https://bfnp.whisly.io> linken keresztül és BfNPI honlapján is közzétételre került.
- Az Igazgatóság a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) szerinti integrált kockázatkezelési rendszert működtet, amelynek koordinálásával kapcsolatos feladatokat az integritás tanácsadó látja el. Az integrált kockázatkezelési tevékenység 2023. év során is folyamatos volt. A folyamatleírások, ellenőrzési nyomvonalak, valamint az azonosított kockázatok – azon belül az integritási és korrupciós kockázatok – felülvizsgálata, aktualizálása, értékelése, valamint az intézkedések nyomon követése, az integrált kockázatkezelési intézkedési terv felülvizsgálata megtörtént. A 2023. évi integritási intézkedési tervben meghatározott és azon felül megvalósított intézkedések hozzájárultak az Igazgatóság integritás alapú működéséhez. Ennek fenntartása érdekében a jövőben is működtetni szükséges az integrált kockázatkezelési rendszert, amely lehető-

seget ad a kockázatokra mérséklésére, a kihívásokra való megfelelő válaszlépések, intézkedések megtételére. BfNPI éves integritásjelentése elkészült és az Integritás Rendeletnek megfelelően, határidőben megküldésre került a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, valamint a rendészetért felelős miniszter számára. Elkészült és jóváhagyásra került az Igazgatóság 2024. évre szóló integritási és korrupciós kockázatok kezelését szolgáló intézkedési terve, amely az intézményi feladatterv részeként is megjelenik.

Üzemeltetési Osztály

Az Üzemeltetési Osztály éves feladattervében foglalt feladatok jelentős része a 2023. évben is az Igazgatóság mindennapi működésének, üzemelésének biztosítására irányult. Enélkül a hatékony és eredményes munkavégzési feltételek és körülmények nem lettek volna biztosítottak az Igazgatóság központjában és telephelyein sem. Tevékenységükkel hozzájárultak az informatikai és kommunikációs környezet kialakításához és annak üzemeltetéséhez is.

Az osztály egy munkatársa kezelte a 2023. év során a BfNPI biztosításainak teljes körét, mindig együttműködve a Hungarikum Alkusz Kft. megbízott munkatársaival. A legtöbb káresemény az Igazgatóság gépjármű parkjához kötődött és azokat általában CASCO biztosítással rendezték. A kollégáik közreműködésével valósult meg több ingatlan felújítása, karbantartása, de az ÜzO munkatársai folyamatos szakértői támogatást nyújtottak a pályázati és egyéb pénzforrások felhasználása során is. A raktározás és készletgazdálkodás koordinálása és lebonyolítása szintén ezen osztály keretében valósult meg a 2023. évben. A gépjármű-flottával kapcsolatos adminisztratív és szakmai feladatokat is ellátták a kollégák.

2023. évben fejeződött be Zalaegerszegeen, az új Azáleás utcai ingatlan felújítása és az Alsóerdei úti irodaépület oda történő átköltöztetése. Ebben az osztály egyik munkatársa a felújítás során közreműködött a kivitelezés szakmai ellenőrzésében is.

Kiemelhető feladataik voltak az év során:

A bakonybéli Pannon Csillagda 2023. évben történő karbantartása során a **Szöllőskei Szigetelési Kft** valósította meg a tetőterasz javítási munkálatait, nettó 2.238.741 Ft értékben. Sor került a **SIRI Épületgépészeti Kft által, - nettó 127.376 Ft díj ellenében - a szennyvízcsövek cseréjére is.** Az ÜzO közreműködött a Pannon Csillagda szünetmentes tápegység beszerelésének és más villamosipari munkák szervezésben is. Tóth István egyéni vállalkozó több helyszínen - 700.000 Ft nettó értékben - végzett így számunkra villanyszerelési munkákat.

A Lóczy Barlang Látogatóközpontban egy hatósági bejárás által előírt kéményátalakítás megszervezésében és végrehajtásában is részt vettek az osztály munkatársai. (Kozma András kőműves egyéni vállalkozó végezte el az előkészített munkát nettó 100.300 Ft értékben)

Keszthely-Fenekpusztán az ÜzO munkatársai koordinálták a Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház garanciális hibáinak összeírását és azok, a kivitelező Szabadics Zrt. részére történő megküldését a 2023. év végén. A garanciális hibák kijavítására 2024. évben kerül majd sor.

A Hegyestűn három darab split klíma beépítése után - 2023-ban - került sor a fázisbővítés megvalósítására, melyben az ÜzO közreműködött.

Csopakon a központi irodaépületben mind a tervezés, mind a kivitelezés során együttműködtek az osztály munkatársai – egy a BVHolding által kijelölt cég, a Nagyfa Alföld Kft. -től történő - a felső vezetők által engedélyezett - bútorbeszerzésben. Polcokat és szekrényeket vásárolt tőlük az Igazgatóság az Üzemeltetési Osztályon dolgozó kollégáink számára (nettó 123.796 Ft

értékben.) A beszerzéssel az iratok és a működtetéshez szükséges tárgyak, eszközök elhelyezése biztonságosabban és esztétikusabban valósítható meg a korábbi feltételekhez képest. A központi irodaépület lépcsőit takaró szőnyeg elöregedett, elszakadozottá vált. Egyes helyeken már balesetveszélyessé vált a rajta való járás, a munkavédelmi szakértő erre felhívta a figyelmet. Így 2023. év végén döntés született arról, hogy cseréjét meg kell valósítani. A felmérések, tervek készítése után az szőnyeg anyagát az osztály munkatársainak koordinációjával a Moha Kft-től szerezték be, 600.000 Ft értékben. Lerakását pedig egy veszprémi vállalkozóval Péntek Istvánnal 549.480 Ft nettó díj ellenében végeztette el az üzemeltetési osztály munkatársa.

A Park Villa évente nagyon sok pihenni vágyó látogatót vonz Csopakra. A 2023. évben megkezdődött a panzió turisztikai minősítésének folyamata is. Az ellenőrök által előírt egyik feladat volt a szobákban lévő ágyak javítása és azok átalakítása. A feladatot a Balaton Bútor Kft végezte el az Igazgatóság részére nettó 738.034 Ft összegben. Az ágyak, a javítás és átalakítás után már mindenben megfelelnek az MTÜ turisztikai minősítési eljárásában foglaltaknak.

A BV Holding gyártotta számunkra, kollégáink terveinek felhasználásával Letenyén a Mura Majorban a KEHOP pályázati fejlesztés után a berendezéshez szükséges bútorokat, 836.194 Ft értékben.

Zalaszántón hosszú évek elmaradását pótolta az Igazgatóság azzal, hogy a Kotsy malomban megvalósítja a szennyvízhálózatra kötést. Ennek tervezését, kollégáinkkal mindenben egyeztetve a Pannon Immo Kft. végezte el nettó 250.000 Ft értékben. A bekötés gyakorlati megvalósításának fennmaradó lépéseire 2024. évben kerül majd sor.

A Vörsi Tájháznál az Igazgatóság elmúlt időszakban több jelentős állagjavító munkát végzett már el és az épület javítását előkészítő terv kialakítását készítette elő. Igazgatóságunk (20/01) szakmai keret terhére a „Természeti értékek bemutatása” feladat ellátásán belül a „Vörsi tájház állagmegóvó felújításának folytatása” megnevezéssel a Támogató NPTF/659/2023. iktatószámú döntése alapján, 5.000.000 forint egyszeri, vissza nem térítendő költségvetési támogatásban részesült. Ebből a tájház nádtető lángmentesítésére 1.500.000 Ft összeget költöttünk el (Kiss Gábor EV helyi vállalkozó munkájának ellenértéke gyanánt). Az előző vörsi projektből vásárolt vörösfenyő gerendát kicseréltük, 198.438 Ft értékben (Szántó-Ép Kft 230.000 Ft nettó összegben). A műemléki védettséggel rendelkező Vörsi Tájház felújításának érdekében átfogó dokumentációt készítettünk a NaturARCH Házépítő Kft.-vel nettó 2.704.724 Ft értékben.

A DKÜ rendszerében a beszerzéseinket 2023. évben is folyamatosan koordinálta egy munkatárs. Az informatikai eszközök és szolgáltatások beszerzését az előírásoknak mindenben megfelelően végeztük el és az előírt adatszolgáltatások mindegyikét határidőre leadta Igazgatóságunk.

2023-ban is részt vett az Üzemeltetési Osztály a villamos energia közbeszerzés végrehajtásában. Az Igazgatóság 2023-ban központosított közbeszerzéssel, versenyújranyitási eljárás módozattal szerezte be a 2024. évre a villamos energia szolgáltatóját. Az eljárás bonyolításában a Nyíri Ügyvédi Iroda munkatársai működtek közre - közbeszerzési szakértőként. A legjobb ajánlatot az EON Zrt adta. A BfNPI így energia ellátási szerződést kötött az EON Zrt-vel. A szerződéses ár a 2023. évihez képest csökkent és így az 130 Ft/kWh nettó nettó összegre változott. Ezzel az Igazgatóság 2024. évi villamos energia költségei végre csökkenni kezdtek.

Pénzügyi és Számviteli Osztály

Az engedélyezett létszámkeret csökkentése a Pénzügyi és Számviteli Osztályt 1 fővel érintette. A feladatát szervezés további 1 fő kivonását jelentette az osztályon. Az új igazgató által eszközölt felsővezetői változások következtében az osztályvezető személye változott.

A Magyar Államkincstár a KÖFOP-2.2.5-VEKOP 15. "Átláthatóság a közpénzek felhasználásában, államháztartási adattárház – IFMIS" projekt keretében egy korszerű, a költségvetés végrehajtását elősegítő integrált rendszert hozott létre, hogy megfelelő döntéselőkészítő információk a lehető leggyorsabban közel valós időben rendelkezésre álljanak, az optimális finanszírozási igényt minél pontosabban lehessen meghatározni és a központi költségvetésről még szélesebb körben váljanak az információk elérhetővé. A projekt keretében kialakításra került a „Központi Költségvetés Végrehajtását Támogató Rendszer”. A KKVTR rendszer részeként működő KM modult 2023. január 1. óta használja Igazgatóságunk. A kezdeti, rendszerkezelési problémák kiküszöbölése után a modul használata gördülékenyen működött. Emellett viszont komoly nehézséget okozott és okoz a mai napig, hogy a rendszer használatával a Forrás Integrált Pénzügyi és Számviteli szoftverben a főkönyvi és analitikus javításokat nem tudjuk elvégezni, vagy csak rendkívül körülményesen. A szoftver szolgáltatója által fenntartott HelpDesk szolgáltatást szinte naponta vettük igénybe, egyes problémák megoldása több napot, hetet, akár hónapot is igényelt.

A Forrás Integrált Pénzügyi és Számviteli szoftver használata során gyakori probléma a kormányzati hálózat kapacitásának szűkössége. Ennek okán a felhasználók rendszeresen szembesülnek a program „lassúsága” okozta nehézségekkel. Ez időnként a feladatellátást is veszélyezteti.

Továbbra is fennálló probléma, hogy a programfrissítések okán újabb, zömében a korábbi évekre visszamutatató technikai hibák merülnek fel. Mindezek nagyban nehezítik a feladatellátásban amúgy is szűkre szabott időt, a határidők betartása a technikai nehézségek miatt állandó kockázatot jelent.

A 2022-ben még tesztelési jelleggel bevezetett beszerzési modul éles indulása 2023. január 01-vel megvalósult. A modul a GriffSoft Zrt. által üzemeltett Forrás SQL pénzügyi szoftver speciális modulja.

A beszerzési modult (továbbiakban BES) a Pályázatkezelési Osztály kezeli, szoros együttműködésben a Pénzügyi és Számviteli Osztállyal. A modul használata során szerzett tapasztalatok alapján fejlesztési igények fogalmazódtak meg, melyet továbbítottunk a Griffsoft Zrt. felé. A fejlesztéseket 2024-ben építik be a modulba.

A Pályázatkezelési Osztállyal együttműködve, hatékonyan és eredményesen kezeltük a 2023-ban futó és befejeződő, jelentős számú pályázati, kivitelezési eljárást.

Több projektünknel komoly előrehaladás történt a megvalósítás és ezáltal a pénzügyi adminisztráció és pénzügyi teljesítés vonatkozásában is. Folyamatos egyeztetés, koordináció jellemezte a 2023. évi munkavégzést, elősegítve ezzel a zökkenőmentes és eredményes kivitelezési folyamatokat a pályázatkezelésben részt vevő szervezeti egységekkel, kollégákkal. 2023-ban pénzügyi szempontból is sikeres projekteket zártunk.

A pénzügyi és számviteli munkát végző munkatársainkra nagy terhet rótt a 2023-ban bevezetett KKVTR rendszer és a beszerzési modul. A folyamatosan rendkívül megfeszített és megterhelő feladatellátás mellett az új programok okozta nehézségekkel is meg kellett küzdeniük. Munkájuk elismerése és az elvándorlás megakadályozása érdekében szükséges lenne az

anyagi elismerés folyamatos biztosítása, de 2023-ban sem volt lehetőségünk az inflációkövető béremelés megvalósítására. Mindezek ellenére kollégáink magas színvonalon, megbízhatóan végzik munkájukat, példamutató szorgalmuk és alázatos munkájuk eredményeképp sikeresen zártuk az évet.

Ökoturisztikai és Környezeti-nevelési Osztály

- A Magyar Nemzeti Parkok Hete Nyitóhétvégéjének, a Bivalynapoknak és a Levendula SZEDD Magadnak a sikeres megszervezése, koordinációja. A Művészetek Völgye keretében az Igazgatóság tíznapos aktív jelenlétének biztosítása természetismereti túrákkal, előadásokkal, játékokkal.
- *VEB2023 EKF* program keretében megvalósuló események, rendezvények során a felek által tanúsított nyitottság, rugalmasság, egy kiváló együttműködést eredményezett.
- Nemzeti parki termékek és helyi termelők meghívása, szerepeltetése programjainkon, ennek következtében javuló kapcsolattartás a termelőkkel, gazdákkal.

Természetmegőrzési Osztály

- Folytattuk a „Természeti értékek védelme” szakmai keretének finanszírozásában tervezett felméréseinket. Ennek támogatására aktívan bekapcsolódtunk a biotikai, az élettelen természeti értékek és egyedi tájértékek felmérését is elősegítő mobil alkalmazásunk és a kapcsolódó adatbázisok több partnert is érintő fejlesztéseibe, a differenciált adatbázis hozzáférések összehangolásába, valamint saját adatbázisunk tartalmi elemeit is tovább fejlesztettük. A fejlesztések nagy mértékben megkönnyítik a napi terepi adatgyűjtési feladatokat.
- A működési területünk Natura 2000 területeihez kapcsolódóan a Tájegységek kollégáival vállaltuk, hogy elkészítünk/elkészíttetünk összesen 26 db céldokumentumot és 3 db Natura 2000 terület fenntartási tervének harmonizációját a már elkészült céldokumentumával a rendelkezésekre álló források függvényében.
- Folytattuk a források kataszterezését és felszíni védőövezetük alapidokumentációinak összeállítását, melynek eredményeképpen tárgyévben 14 forrás védőterületét állapította meg határozatban a természetvédelmi hatóság.
- Befejeztük a BfNPI által elnyert, „Földtudományi örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban” megnevezésű KEHOP pályázat kivitelezési munkálatait: a projekt keretében a geopark területén mindösszesen 22 földtudományi érték (természetvédelmi területek, barlangok és egy víznyelő) természetvédelmi rekonstrukciója valósult meg. A szemléletformálás jegyében új tanösvényeket hoztunk létre, információs táblákat helyeztünk ki, és nyomtatott isme-retterjesztő kiadványt is megjelentettünk (az előbbiek mindegyikét magyar és angol nyelven is).
- Elláttuk a Bakony–Balaton Geopark UNESCO Globális Geopark működtetésének, illetve a nemzetközi hálózatokban betöltött tagsággal összefüggő aktuális feladatokat.
- Tovább folytattuk a működési területünkön jellemző inváziós fajok élőhelyekre és életközösségekre gyakorolt hatásainak mérséklését, ahol lehetséges, középtávú kiküszöbölését.
- Tervezzük az egyedi tájértékek kataszterezési munkáinak folytatását, az eredmények publikálását.

Területkezelési Osztály

- A gyepgazdálkodási- állattartási koncepció felülvizsgálata megtörtént, működtetési fázisba lépett. Ezzel kapcsolatban a *termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól* szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet szerint az ún. gazdálkodási napló kötelező jellegű vezetése a tájegységek adatszolgáltatásával együtt folyamatos.
- Az Igazgatóságunk 1811/2021. (XI. 19.) Kormány határozatban foglaltak szerint lehetőséget kapott, hogy a VP4-10.1.1-21 kódszámú „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés” című célprogramban részt vegyen. Ennek megfelelően 2021.11.25-én benyújtottuk a pályázatot 742,26 ha terület nagyságra, a 2023.évben ebből 738,6 ha volt támogatható terület.
- Állattartási helyeinken a kitűzött állatlétszámot elértük. Mind a szürkemarha, mind a bivaly esetében az állományok genetikai feltérképezése DNS vizsgálat segítségével megtörtént, a „családfakutatás” folyamatban van. Az állományok fiatalítása mindkét faj/fajta esetében megkezdődött.
- Folyamatos a részvételünk a készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállításában.
- Saját vagyongazdálkodású erdeinkben a gazdálkodás szakmai koncepciója kialakítása, felülvizsgálata kezdődött.
- A folyamatban lévő projektek területkezelési és egyéb pályázati feladatait folytatjuk.

Kelet-Veszprém Tájegység

- A tájegység területén tervezett területkezeléseket sikeresen végrehajtottuk, tovább nőtt a saját kivitelezésű munkák részaránya. A Tihany 065/19 hrsz-ú ingatlanon az egykori szőlőültetvény helyén a támrendszer bontását és a mirigyes bálványfa visszaszorítását folytattuk, további mintegy 1,5 ha területen sikeres lucernavetés történt.
- Sikeres volt a levendulatermesztés és a betakarítás/feldolgozás, valamint a „Szedd magad” program lebonyolítása. A programban érintett levendulaültetvény átalakítása a gépi sorközművelés és betakarítás érdekében megtörtént.
- A „Természetvédelmi eszközök a Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelésére - LIFE16NAT/IT/000245)LIFE16NAT-IT-000245” Projekt keretében a tervezett élőhelyrehabilitációs beavatkozásokat, illetve a további beavatkozásokhoz szükséges beszerzéseket elvégeztük. A projekt végrehajtása során tovább emelkedett a saját kivitelezésben elvégzett feladatok aránya.
- A „Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0-15-2016-00020” projekt fizikai zárása sikeresen megtörtént.
- Megkezdjük a tájegységet érintő két KEHOP+ projekt előkészítését.
- A Kelet-Veszprém Tájegység munkatársai 1 db Natura 2000 céldokumentumot saját teljesítésben, 8 db-ot pedig vállalkozók bevonásával sikeresen elkészítettek. Ugyancsak saját teljesítésben egy Natura 2000 fenntartási terv aktualizálása történt meg.

Nyugat-Veszprém Kelet-Zala Tájegység

- A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi programjának megvalósítása című KEHOP projekt szakmai befejezése, az elszámolások benyújtása és a projekt lezárása megtörtént.
- Az előkészítés alatt álló két KEHOP+ projekt előkészítése és a szakmai tartalom előállítása folyamatos.
- 2 db Natura 2000 céldokumentum elkészítése, valamint 1 db Natura 2000 céldokumentum harmonizációja megtörtént.

- Védett természeti területeken gyp és erdőkezelések végrehajtása, élőhelykezelés koordinációja a területkezelési terv szerint megvalósult.
- 20 üszőborjú meghagyásával tudtuk fiatalítani a szürkemarha állományt.
- 1 fő főállású hivatásos vadász felvételével a vadgazdálkodás frekvenciát, társadalmilag érzékeny részére -mint vadkár elleni védekezés- nagyobb figyelmet tudunk fordítani.

Nyugat-Zala Tájegység:

- A Nyugat-Zala Tájegységet érintően 2023-ban elsősorban a területünkön folyó projektekben történt előrelépést értékeljük. „A Mura-mente komplex élőhelyfejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása” c. KEHOP projektben –, mely 2023. decemberében zárult, - forrás ráemelés keretében történt meg a projektben megvalósított letenyei állattartó telep teljes körű bekerítése, valamint a működéshez szükséges eszközök és gépek beszerzése. A LIFE IP GRASSLAND-HU projektben további előrelépéseket tettünk: gypvédelmi tanácsadói hálózat hatékony működtetése, további földvásárlás, a megvásárolt zalaegerszegi Gypvédelmi Tanácsadó Központ teljes körű felújítása és a zalaegerszegi munkatársak beköltöztetése. A 2022-ben öt ország 17 szervezete által a LIFE forrásra beadott, a bioszféra-rezervátum ártéri erdeinek hosszú távú megőrzését célzó projektet támogatásra érdemesnek találták, így júliusban támogatási szerződést kötöttünk és a projekt októberben megkezdődött a WWF Austria koordinálásával.
- Végigkövettük Zala megye első sikeres daruköltését. 2023 során Észak-Zala számos kisvízfolyásán végeztünk vízi makrogerinctelen felméréseket, a korábbi adatoka alapján megerősítettük, számos új élőhelyen pedig kimutattuk a díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*) jelenlétét. 40 helyszínen végeztünk a fehér gólya biztonságos költéséhez szükséges, fészkeket érintő beavatkozásokat.

Kis-Balaton – Nagyberek Tájegység

- A LIFE IP GRASSLAND-HU elnevezésű, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítójú integrált projekt szakmai feladatainak végrehajtása az év során ütemesen zajlott.
- A KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 azonosítószámú „Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein” című projekt szakmai befejezése megtörtént, az elszámolások benyújtásra és a projekt lezárásra került.
- Az előkészítés alatt álló két KEHOP+ projekt szakmai tartalmának előállításában történő részvétel folyamatosan zajlott: a Berek Világa Látogatóközpont esetében megindult a szakmai tartalom kidolgozása, a megvalósítani kívánt elemek tervezése (vizes biotóp, játszótér, kültéri elemek, akadálymentes pallós tanösvény, kilátó tervezése) a Kis-Balaton vonatkozásában meghatározásra kerültek a felújítandó műtárgyak köre, megkezdődött a pályázatok szakmai és pénzügyi tervezése, továbbá a területkezelés szempontjából fontos, beszerzendő munkagépek kiválasztása.
- Az Ordacsehi-berekben megkezdődött az állattartáshoz szükséges infrastruktúra kialakítása
- Elkészült a Nagyberek természetvédelmi problémáit összefoglaló tanulmány, a tájegység munkatársai folyamatosan közreműködtek a tanulmány alapján indult hatósági eljárásokban
- Ságvár közigazgatási területén munkatársaink igazolták a békászó sas költését, tájegységünk kezdeményezte a Somogy Vármegye területén található rétisas fészkek esetében az időbeli és térbeli korlátozások elrendelését

- A fennmaradt 3 db Natura 2000 céldokumentum elkészítése megtörtént, részben saját munkatársak által, részben külsős vállalkozók bevonásával.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (feladatterv)

A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás alapján a nemzeti park igazgatóságok fő feladatait éves feladatterv (rövidítve ÉFT) foglalja össze. Az éves feladatterv összeállításánál figyelembe kell venni a természetvédelemért felelős minisztérium által jelzett szakmai irányelveket és elvárásokat, a jogszabályi elvárásokat, az igazgatóságok fejlesztési tervét, a tárgyévi kiemelt előirányzatukban meghatározott és finanszírozott feladatokat, az elnyert és várhatóan támogatott pályázatokhoz kapcsolódó feladatokat, valamint az előző évi feladatterv megvalósításának tapasztalatait és eredményeit is.

A 2023. év legfontosabb feladatait szervezeti egységenként lebontva adjuk meg.

Jogi, Birtokügyi és Igazgatási Osztály

- Az Igazgatóság polgári jogi szerződéseinek – kivéve projektekhez, közbeszerzésekhez kapcsolódó szerződések – előkészítése, felülvizsgálata.
- Üzemeltetési pályázati kiírások, szerződések előkészítése (a Bakonybéli Oktatóbázis és Erdők Háza, a Csodabogyós-barlang, valamint a Pannon Csillagda Látogatóközpont pályázatának előkészítése).
- Az Igazgatóság vezetősége és munkatársai részére gyors tájékoztatás nyújtása az Igazgatóság tevékenységeit érintő jogszabályok változásáról.
- Konkrét ügyekben felmerülő jogi és igazgatási kérdésekben hatékony tájékoztatás és segítség nyújtása a vezetők és a munkatársak számára.
- A Nemzeti Földügyi Központtal a 2020. évi XL. törvény alapján állami tulajdonba vett és vagyionkezelésbe kapott ingatlanok földhasználati jogának bejegyeztetése. A Magyar Állam tulajdonába került ingatlanok vagyionkezelésbe vételi kérelmének előkészítése, felterjesztése.
- A haszonbérlet, illetőleg a haszonbérbe adott 5 ha alatti ingatlanok ellenőrzése a Természetvédelmi Őrszolgálat bevonásával (éves akcióterv készítése, helyszíni szemlék megszervezése, helyszíni szemlék lebonyolítása és dokumentálása, írásos beszámolók és jelentések megadott határidőre történő elkészítése).
- Az idegen használatba adásra tervezett ingatlanok esetében – pályáztatási lehetőség hiányában – megbízási szerződések megkötése/újrakötése, illetve természetvédelmi kijelölés.
- Az Igazgatóság ingatlanállományának áttekintése elbirtoklási veszély szempontjából. Szükség esetén az intézkedések megtétele.
- Az elővásárlási joggal, kaszálásbejelentéssel kapcsolatos ügyfélbarát, gyors ügyintézés, valamint a természetvédelmi őrkötől beérkező, a hatóságok felé teendő feljelentések előkészítése, szakszerű ügyintézése.
- A kormánytisztviselők és a munkavállalók jogviszonyának létesítésével, megszűnésével, megszüntetésével, módosításával kapcsolatos személyügyi feladatok jogszabályoknak megfelelő szakszerű és segítőkész ellátása.
- Személyzeti, humánpolitikai statisztikák, reprezentatív felmérések, munkaügyi adatközlési - szolgáltatási kötelezettségek összeállítása.
- Személyügyi nyilvántartási rendszer (SZTNYR-KSZDR), álláshely nyilvántartó (ANYR) rendszer működtetése.

- A titkársági feladatok hatékony és segítőkész ellátása.
- Az egységes központi elektronikus irat- és dokumentumkezelési rendszer (EKEIDR) 2025. január 1. napjáig történő bevezetésének előkészítése.
- Az irattározásra átadott ügyiratok áttekintése és rendszerezése, irattárba helyezése a 1995. évi LXVI. törvénynek, a 335/2005. (XII.29.) Kormányrendeletnek, valamint az Iratkezelési Szabályzatnak megfelelően, valamint az irattárak átfogó rendezése, a kapcsolódó ügyirat-selejtezés előírások szerinti lebonyolítása.

Pályázatkezelési Osztály

Pályázatok

1. KEHOP-4.2.0-15-2016-00020 azonosítószámú, „*A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése*” című projekt 2023. évi feladatai: az egyes költségelemknél megmaradt támogatási összeg felhasználása érdekében összesen 26 Mft értékben a fennmaradó feladatokon túl, új szakmai, műszaki feladatok kerültek be a projektbe. Az új elemek a költségtervezéssel kiegészülve véglegesítésre kerültek a projekt megvalósíthatósági tanulmányában.

Az ilyen módon 2023. évre tervezett feladatok maradéktalanul teljesültek (az eredeti költségvetésben szereplő feladatok): 2 db pergola építése a Levendulaház Látogatóközpont kertjében, kertészeti munkák, mezőgazdasági gépbeszerzések (közbeszerzés) rakodás eszközei és talajművelő eszközök témakörben, valamint teljesültek a tervezői művezetői feladatok, továbbá állattartási eszközök beszerzései, bálatakaró, körbála etető. A kötelező tájékoztatás keretében elkészült a tájékoztató kiadvány a projekt eredményéről, a fizetett hirdetés, a projekt zárórendezvény lebonyolítása és egyéb kommunikációs vállalkozások megtörténtek. A Natura 2000 területek bemutatásához kapcsolódó kommunikációs akciókban aktívan résztvevő lakosság száma (500 fő), mint indikátor is teljesült. A 26 Mft maradványból megvalósult eredmények:

informatikai eszközök és terepi mobil készülékek beszerzése, plusz 5 db játszótéri elem és asztal-pad garnitúrák kihelyezése a Levendula Ház Látogatóközpont kertjében, elektromos személygépkocsi beszerzése, plusz egy ökológiai monitorozási tevékenység az előző időszakhoz hasonlóan, valamint vízminőség vizsgálat, továbbá a Belső-tó tanösvényhez rönkpad garnitúrák gyártatása, végül új elemként tervezésre és elszámolásra került a szakmai megvalósításban részt vevő kollégák bérköltségének elszámolása 9.006.830,-Ft értékben.

A projekt fizikai zárása 2023.09.26-án határidőben teljesült a projekt pénzügyi és záró szakmai elszámolását 2023.10.25-én benyújtottuk. Egy 2022-es beszerzés, a tanösvény táblák nyomdai munkáinak két számlája összesen 3.182.637,-Ft értékben, (bv-s beszerzés) az elszámolás során elutasításra került. Az összeggel a támogatási összeget még csökkenteni szükséges támogatási szerződés módosítás keretében. 2024-ben várhatóan megkezdődik az 5 éves fenntartási időszak.

2. KEHOP-4.1.0-15-2016-00026 azonosítószámú, „*Élőhely-védelem és helyreállítás a Kis-Balaton-medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon*” című projekt fizikai és pénzügyi zárása ugyan 2021. évben lezajlott, a megkezdődött fenntartási időszak alatt, 2023. június 07. napján vált véglegessé a projekttel érintett területek vízjogi üzemeltetési engedélye.

3. KEHOP-4.1.0-15-2016-00050 azonosítószámú, „*A Hévízi-tó átfogó tóvédelmi program megvalósítása*” című projekt keretében 2023. évben megvalósult feladatok: térinformatikai szoftver, valamint terepjáró kishaszongépjármű beszerzése közbeszerzés keretében; idegenhonos vízi állatfajok gyérítése (elektromos halászat, húzóhálós, varsás, emelőhálós halászat, búvár-munka) saját teljesítésben; gyeprekonstrukciós tevékenységek (kaszálékkal felülvetés, terüle-

tek gondozása) saját teljesítésben, valamint külsős vállalkozó bevonásával; vízi tanösvény kialakítása, tanösvény táblák, valamint a tanösvényhez kapcsolódó kiadványok elkészítése (csak online). A projekt keretében megvalósult beavatkozások eredményeit saját teljesítésben követtük nyomon. A Hévízi-tó TT természeti értékeit, valamint a projekt során végrehajtott tevékenységek eredményeit 15 fő aktív résztvevő számára mutattuk be saját túráinkon. A kötelező nyilvánosság keretében elvégzett feladatok: „D” típusú tájékoztató tábla beszerzése, eredménykommunikációs kiadvány elkészítése, médiamegjelenítés vásárlása, sajtónyilvános projektzáró rendezvény lebonyolítása. A saját teljesítés naprakész vezetése a könyveléshez és az elszámoláshoz folyamatos feladatot jelentett. 2023. évben minden számla elszámolásra benyújtásra került.

A projekt fizikai zárásának időpontja 2023. december 15. napja, pénzügyi záró elszámolása 2023. december 31. napja. A projektben fel nem használt, visszafizetendő forrás összege 38.892.753,-Ft, amelynek megfelelően a Támogatási Szerződés módosítására került sor.

4. KEHOP-4.1.0-15-2016-00057 azonosítószámú, *„A Mura-mente komplex élőhely fejlesztése és gazdálkodási centrum kialakítása”* című projekt 2023. évben megvalósult feladatai: állattartás eszközök-, mezőgazdasági eszközök (gréder)-, erőgépre szerelhető homlokrakodó adapterekkel-, kiségek műhelyfelszerelés, kézi barkácseszközök és fagyasztóláda-, valamint raktárkonténerek beszerzése. Továbbá kapuk és rácsos ajtók gyártása, helyszíni szerelése/telepítése, kerítés építése és a kerítésre villanypásztor telepítése, amelyek a többletforrásra irányuló ráemelési kérelem pozitív elbírálásának eredményeképp valósultak meg. Kötelező tájékoztatás keretében szórólap és egyéb nyomdai kiadvány készítése teljesült.

A projekt fizikai zárásának időpontja 2023. december 15. napja, pénzügyi záró elszámolása 2023. december 31. napja.

5. KEHOP-4.1.0-15-2016-00021 azonosítószámú, *„A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli-medence és a Kis-Balaton térségében”* elnevezésű projekt pénzügyi zárása 2023. január 31-én megtörtént. A projekt sikeres pénzügyi zárása, a hiánypótlások teljesítése 2023.06.06-án valósult meg. A megvalósítást követően záró helyszíni ellenőrzésre került sor 2023.04.04-én. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel, intézkedést igénylő megállapítást nem tettek. Az 5 éves fenntartási időszak 2023.06.27-én indult meg.

6. KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 azonosítószámú, *„Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony-Balaton Geoparkban”* című projektben a műszaki-szakmai tartalom a megvalósíthatósági tanulmányban véglegesítésre került, a projekt 2023.05.30-án átfordult megvalósítási fázisba. A pályázat fő beruházásai, az Úrkúti őskarszt TT, a Várpalotai homokbánya TT és a Sümegi TT rekonstrukciója sikeresen megvalósult 2023.11.30-ig bezárólag. A projekt szemléletformálási részei is megvalósultak: 43 darab tanösvénytábla és 4 tanösvény került kialakításra, továbbá egy 32 oldalas, a pályázat eredményeit bemutató kiadvány is készült. A projekt fizikai zárásának időpontja: 2023. december 15., pénzügyi zárása 2023. december 30. A fenntartási időszak csak a záró beszámoló elfogadását követően kezdődik majd 2024. első felében.

7. KEHOP-4.1.0-15-2016-00056 azonosítószámú, *„Vizes élőhely-rekonstrukciók a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Somogy- és Zala megyei területein”* című projekt 2023. évben elvégzett feladatai: a Zalakomári Madárrezervátumról és a Fehérvízi-lápról szóló kiadványfüzetet megjelentettük 2x3000 példányban és a 2023.01.26-án tartott sajtónyilvános ünnepélyes projektzáró rendezvényen bemutattuk azokat. Elszámolásra benyújtottuk a hátralévő számlákat és elszámoltuk a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bért. A projekt fizikai zárása 2023. január 27-én történt meg. A záró helyszíni ellenőrzés 2023.03.23-án sikeresen lezajlott. A teljes pénzügyi elszámolás a támogatás 100%-os felhasználása mellett került jóváhagyásra.

A projekt 5 éves fenntartási időszaka 2023.04.27-én kezdődött meg. A 2024. évre tervezett feladat: az 1. sz fenntartási jelentés benyújtása.

8. „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című, **LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018)** azonosítószámú projektben 2023. évben

fő feladatunk a Grassland Információs Központnak helyet adó, a Magyar Állam tulajdonában és a BfNPI vagyonkezelésében lévő zalaegerszegi ingatlan (Zalaegerszeg, Azáleás u. 7., 24507 hrsz.) felújítási szakmunkáinak elvégztetése volt, amelyhez kivitelezőt és műszaki ellenőrt szereztünk be. A kivitelezés sikeresen megvalósult. A Mura menti projektterületen zajló legeltetéshez az állatállományt a letenyei állattartó telepre szállítottuk (16 magyar szürke szarvasmarhát - 8 üszőt és 8 tinót). További földvásárlásokat kezdeményeztünk, megvásároltuk a Letenye 0125/2 hrsz-ú, 1,8001 ha nagyságú területet, ami a legfontosabb volt számunkra az állatok áthajtási útvonala miatt a letenyei állattartó telep mellett. Megvásároltuk továbbá a 0125/5 hrsz-ú, 1,7945 ha területű szántót.

A gyeptanácsadó szolgáltatást részmunkaidőben ellátó négy kollégánk - Bátai József, Búzás Előd, Szabó Gábor és Szász Benedek - folytatta tevékenységét 2023. év során: biotikai adatokat gyűjtöttek, és célzott felméréseket végeztek, nyomon követték a Natura 2000 gyepterületeken folyó gazdálkodási tevékenységeket, részt vettek egyes gyepterületeket érintő hatósági eljárásokban.

Területkezelés tekintetében, október 26-án a Batyki-láprét projektterületen saját megvalósításban a MATE Egyetemről érkezett négy személy segítségével a megerősödött kutyabengéket vágtuk vissza, valamint decemberben 11 hektár szárazzására beszerzési eljárást indítottunk el. A projekt eredményeit több felületen is reklámoztuk, amelyek a Grassland HU hivatalos weboldalán és FB oldalán valamint Igazgatóságunk hivatalos weboldalán és FB oldalán, valamint a Balatoni Futárban jelentek meg. "A gyepek titkai III." vándor-fotókiállítás a Kis-Balaton Látogatóközpontban rendeztük be, és június hónap során volt megtekinthető.

Emellett irodabútorok beszerzésének előkészítését végeztük, kopó- és fogyóalkatrészeket szereztünk be korábban megvásárolt eszközökhöz, a zalaegerszegi felújított ingatlan riasztó rendszerét kiépítettük, távfelügyeletre kötöttünk szerződést, munka- és tűzvédelmi táblákat és eszközöket szereztünk be. 2024-re tervezett feladatok: megkezdjük a vállalásaink között szereplő kiadványok (Gyepvédelmi Füzetek sorozat) első 5 darabjának az elkészítését és kiadását. Likviditási okokból az élőhelyrehabilitációt (cserjeirtás, inváziós fajok irtása) a Zala és Somogy megyei projektterületeken 2024-ben fogjuk megkezdeni. A beszerzés lebonyolításához közbeszerzési tanácsadó segítségét is igénybe fogjuk venni. Befejezzük az irodabútor beszerzést. 7200 m² út felújítását végeztetjük el az állatok áthajtása érdekében. A Grassland Információs Központ kertjében Natura 2000 bemutatóhelyet alakítunk ki a látogatók számára. Munkaruhát és védőfelszerelést vásárolunk a saját teljesítésben végzett élőhely kezelésekhez.

9. A „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek biológiai sokfélesége szerkezeti és összetételi növeléséhez”- **LIFE 4 Oak Forests LIFE16NAT/IT/000245** azonosító számú projektünkben a rekonstrukciós munkák és a részletes terepi kijelölések is folytatódtak mind a négy beavatkozási területen. 1200 m kerítés készült el Bakonyszücs helyszínén, további 1000 m a Koloska helyszínén. A korábban elkészült kerítések állapotának ellenőrzése és a szükséges javítások elvégzése folyamatosan megtörtént. A kerítések határfokát (nagyvadak kizárásának hatékonysága) kamerákkal ellenőriztük. Balatonfüred (Koloska) és Bakonyszücs projekt területein fadóntás és gyűrés zajlott, a komolyabb fakitermeléssel járó munkákat befejeztük. 300 kg csermakkot szereztünk be és a bakonyszücsi akácos átalakításnál szajkóetetőbe tettük be.

Tihany helyszínén újabb bálványfa-foltok, illetve szórvány mirigyes bálványfa és fehér akác állományok injektálását végeztük el, összességében mintegy 2 ha területen.

A bakonyszücsi és a Balatonfüred, Koloska beavatkozási területen a kezdeti alapállapot felmérés (2019-ben) után 2023-ban a denevér-monitoring megtörtént. 2024. évben kerül sor a szaproxylofág bogarak monitoringjának elvégzésére, valamint további 58 db panelkerítés megépítésére. Tavasszal folytatjuk a csemeteültetést (kislevelű hárs, ezüst hárs, hegyi juhar és korai juhar), valamint a magyar boglárka élőhelyeinek gyarapítására pukkanó dudafürtöt ültetünk a szegélyekbe. Saját erőből folytatjuk az invazív fajok gyűrését.

10. „A Mura-Dráva-Duna menti ártéri erdei élőhelyek megőrzése és helyreállítása” - LIFE22-NAT-AT-LIFE RESTORE for MDD projekt a sikeres pályázást követően 2023. október elsején indult el, a konzorciumvezető WWF Ausztriával együtt 17 szervezet részvételével. 2023. évben zajlottak a projektindító megbeszélések, amelyet november 20-23 között a konzorciumi partnertalálkozó, munkacsoport és tanácsadó testületi ülések követtek a szerbiai Zomborban. 2024. évre tervezett feladatok a projektben: megkezdjük a projektben szereplő 3 holtág (Bodzás, Hosszúvíz és Tótszerdahelyi) rekonstrukciójához kapcsolódó tervezést és engedélyeztetést, a tervezési és kivitelezési folyamat zavartalan lebonyolítása érdekében műszaki ellenőrt és egyben szakmai tanácsadót szerzünk be, valamint folyó-rekonstrukciós tréningeken fogunk részt venni. Tavasszal-kora nyáron a majdani beavatkozások hatásainak monitorozása érdekében alapállapot felméréseket fogunk végeztetni, amely adatgyűjtést, élőhely- és vegetáció-térképezést, valamint adatfeldolgozási, adatelemzési feladatok kiszervezését jelenti.

11. HUHR/1901/2.2.1/0117 azonosítószámú, „**Eco Bridge**” című projekt 2022. december 31. napján zárult, 2023. évben megtörtént a projekt záró beszámolójának elkészítése és beadása.

12. ATHU003 Interreg - PaNaNet+ „Fenntartható természet-turisztikai kínálatok fejlesztése Nyugat-Pannónia védett természeti területeinek hálózatában” elnevezésű projektünk megvalósítási időszaka 2021.12.31-én zárult. A PaNaNet+ projekt záró helyszíni ellenőrzésére 2022.04.28-án került sor. Az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel. A záró elszámolásban benyújtott költségek 2022.05.02-án hitelesítésre kerültek. 2023.11.24-én a PaNaNet+ projekt vezető partnere e-mailben megküldte az Irányító Hatóság Interreg AT-HU levelét, amely szerint a projekt sikeresen lezárult, 2023.11.16-án a vezető partner felé kifizetésre került az ERFA forrás utolsó része. 2023.11.27-én beérkezett BfNPI számlájára a záró jelentéstételi időszakra jóváhagyott ERFA összeg. A PaNaNet partnerek elkötelezettek az együttműködés folytatása iránt az akadálymentes természeti élmény témában. 2023. ősztől intenzívebbé váltak a partnerek közötti egyeztetések a PaNaNet folytatása céljából. Az Interreg Ausztria-Magyarország 2021-2027 Programban az ATHU-0100100 kódszámú, „Barrierfree Nature Experience in the Pannonian protected areas” című, **BaNEx** rövid című projektjavaslat pályázati dokumentációja 2024.02.09-én benyújtásra került. A döntés 2024. májusára prognosztizálható.

13. Az **UmbraLIFE** projekt pályázati dokumentációját 2022. október 4. napján nyújtottuk be. Az értékelés eredményéről 2023. március 14-én kaptuk meg a tájékoztatást és az összefoglaló jelentést, miszerint a pályázatot nem támogatják.

14. TOP_PLUSZ-6.1.4-23-VE1-2024-00003 „*Komplex ökoturisztikai fejlesztés a Szent György-hegyen és térségében*” benyújtott pályázatának célja, hogy a Szent György-hegy, mint turisztikai attrakció hasznosítását szem előtt tartva a konzorciumi tag települések a hegy lábánál négy helyszínen pihenőhelyeket alakítsanak ki. A konzorciumvezető Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság beruházásának célja a hegy tetején található panorámapont korszerű, interaktív élménytérre fejlesztése, valamint a turistafogadási feltételeket javítása, az odavezető turistaösvény, lépcső megújítása. Konkrétabban: a hegyre felvezető duplakorlátos horganyzott

acél lépcső megépítése, a hegy tetején panoráma tábla kialakítása, 8 db támla nélküli keményfa asztal-pad szett kihelyezése, 1 db esőbeálló építése. A pályázat dokumentációja 2024.02.09-én benyújtásra került, a döntés 2024. augusztusára várható.

15. KEHOP Plusz nevesített projekt, az „*Élőhely-helyreállítási és élőhely-fejlesztési beavatkozások a Kis-Balaton területén*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. I. negyedév.

16. KEHOP Plusz nevesített projekt, az „*Élőhely specifikus természetvédelmi kezelési infrastruktúra kialakítása a Tapolcai- és a Káli-medence nemzeti parki vagyongazdálkodásban lévő védett és NATURA2000 területein*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. I. negyedév.

17. KEHOP Plusz nevesített projekt, „*Az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum Zala megyei területének komplex természetvédelmi fejlesztése*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. IV. negyedév.

18. KEHOP Plusz nevesített projekt, „*A Berek világa látogatóközpont (Ordacsehi) fejlesztése II. ütem*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. I. negyedév.

19. KEHOP Plusz nevesített projekt, a „*Komplex vizes élőhely fejlesztés a Sásdi-rét NATURA2000 területen*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. I. negyedév.

20. KEHOP Plusz nevesítendő projekt, a „*Komplex élőhelyvédelmi beavatkozások és fejlesztések a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján és a Somló térségében*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2024. I. negyedév.

21. KEHOP Plusz nevesítendő projekt, „*A természetvédelmi oktatás és bemutatás fejlesztése Balaton-felvidéken és a Magas-Bakonyban*” címmel kidolgozás alatt, várható benyújtás 2025. év.

A lezárult, és fenntartási időszakba lépett projektjeink fenntartási jelentései az év folyamán beküldésre és kivétel nélkül elfogadásra kerültek.

2024. év elején a 2014-2020-os pályázati időszak 2023. év végén lezárult projektjeinek utolsó, záró helyszíni ellenőrzései zajlanak. Miután 2024. márciusában várható a pályázati felhívás véglegesítése, a pályázatok benyújtására pedig áprilisban nyílik először lehetőség, a 2021-2027-es pályázati ciklus KEHOP Plusz projektjavaslatainak részletes kidolgozását kezdjük meg, összeállítjuk és benyújtjuk a pályázati dokumentációkat a projekt menedzsment szervezetek (PMSZ) által tervezett ütemezéseknek megfelelően.

Beszerezések

A Nemzeti Kommunikációs Hivatalról és a kormányzati kommunikációs beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 162/2020. (IV. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **NKOH Korm. rendelet**) alapján az igazgatóság kommunikációs beszerzésével, szponzorációjával, rendezvényszervezésével összefüggő adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettségeinek 2024. évben is eleget kell tennünk, el kell készítenünk az éves terveket és folyamatosan be kell nyújtanunk az engedélykéreket.

2024. évre sikerül rendszerbe foglalnunk az igazgatóság beszerzésekhez kapcsolódó folyamatleírásait egy önálló Beszerzési Szabályzat formájában, felhasználva a 2023. évi beszerzések lebonyolítása és a bevezetésre került beszerzési modul alkalmazása során összegyűjtött tapasztalatokat, amelyhez a munkatársaink munkáját megkönnyítendő, a szabályos beszerzések lebonyolítását, a kockázatok kiküszöbölését elősegítő ún. Beszerzési Kisokost is készítünk. Ez a rövid segédlet a Beszerzési Szabályzat beszerzés elindításához köthető lényegesebb rendelkezéseinek gyakorlati szempontú gyűjteménye lenne.

Üzemeltetési Osztály

- 2024. évre mobil távközlési szolgáltatási szerződés megkötésének előkészítése, a szerződés aláírásában való közreműködés, a szükséges mellékletek biztosítása. DKÜ ügyintézés ellátása.
- A BfNPI vezetői és munkatársai számára informatikai biztonsági előadás szervezése igazgatósági szinten.
- A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság informatikai eszközeinek felmérése, karbantartása pótlása, beszerzések szervezése, a DKÜ és más adatkérő szervezetek számára adatszolgáltatások teljesítése (2024. évi tervezés, engedély kérések a DKM szervezettől informatikai beszerzések kapcsán).
- Gépjárművek erőgépek üzemeltetéséről kiadott szabályzat dokumentációnak ellenőrzése, havi táblázatos számbavétele. Új gépnaplók beszerzése, kiosztása, a tájegységvezetőkkel történő egyeztetés, aláírások, formai követelmények meglétének áttekintése
- A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság GPS nyomkövető rendszerének működtetése, a nyomkövető rendszer informatikai adatbázisából kinyerhető adatállomány statisztikai elemzése, kapcsolódó vezetői tájékoztatás elkészítése és a menetlevelekkel való összevetése
- Az Igazgatósági ingatlanok karbantartási, felújítási és beruházási feladatainak tervezésében, lebonyolításában való részvétel, együttműködve az illetékes tájegység vagy szakmai osztály munkatársaival. Kiemelt feladat marad a 2022. évről áthúzódó zalaegerszegi új iroda felújításában történő közreműködés.
- Teljeskörű kulcsnyilvántartás elkészítése az Igazgatóság minden telephelyén és bemutatóhelyein.
- Az áramszolgáltatás esetében 2025. évre és a gázenergia szolgáltatás tekintetében a 2024. 10. 1. - 2025. 09. 30. közötti időszakra, központosított közbeszerzésének lefolytatásában történő közreműködés
- Az Igazgatóság központi járműveinek szervizelése, műszaki vizsgáztatása, műszaki állapotuk fényképes és adatlapon rögzített ellenőrzése. A menetlevelek leadásának folyamatos követésre. Téli és nyári gumigarnitúrák cseréje, azok kopottságának rendszeres ellenőrzése. A gumigarnitúrák beszerzésében való közreműködés. A gépjárművek igénybevételeinek és használatának rendjéről szóló igazgatói utasításban megjelölt, egyéb releváns feladatok ellátása.
- Beszámoló készítése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság épületállományának előző év végi állapotáról és a jövőben elvégzendő munkákról és ennek forrásigényéről és a feladatok rangsorba sorolásáról. A munka és tűzvédelmi vállalkozó által előírt módosítások összegzése és rangsorba sorolása és azok közös meghajtón történő megjelenítése. Forrás igény felterjesztése a felső vezetők számára.
- A bemutatóhelyeken üzemeltetett kasszák cseréjének előkészítése, egyeztetés és ütemterv készítése, illetőleg szerződéskötés előkészítése. Online bemutató egyeztetése.
- Az Igazgatóság kézi kisgépeinek biztonsági kategóriába történő besorolása érdekében ütemterv készítése. Az ütemterv alapján szükséges területbejárások és adatfelvételek elvégzésében történő közreműködés.
- A BfNPI biztosítási ügyeinek folyamatos ügyintézése. Ajánlatok előkészítése, azokhoz adatszolgáltatás, biztosítási alkusszal történő kapcsolattartás, biztosított érték figyelemmel kísérése, korrigálása, Adatszolgáltatások, táblázatok, analitikák vezetése. A

2023. évben a lejáró biztosítások versenyeztetéshez szükséges adatszolgáltatások megadása az alkusz részére.

- BV beszerzések szervezése és bonyolítása a szükséges eszközbeszerzések és szolgáltatási kategóriák kapcsán a megfelelő eljárásrend betartásával.
- A Szomor Húsüzemmel fennálló szerződés módosítása.
- A BfNPI munkaerőkölcsönzéssel kapcsolatos ügyeinek vitele, a szükséges adatszolgáltatások teljesítése, közreműködés a közbeszerzési határérték elérése kapcsán a munkaerő kölcsönzéssel és a Nyugdíjas Szövetkezet kiválasztását célzó közbeszerzési folyamatban.
- Az Igazgatóság több telephelyén üzemeltetett berendezések karbantartási szerződéseinek felülvizsgálata

Pénzügyi- és Számviteli Osztály

A gazdasági igazgatóhelyetteshez tartozó szervezeti egységek 2024. évi feladatterve a korábbi évek tapasztalatainak figyelembevételével került összeállításra.

- Legkésőbb 2025. január 1-ig kötelező feladatunk a Magyar Államkincstár Költségvetési moduljához történő elektronikus úton megvalósuló csatlakozás. Ennek előkészítését 2024-ben végezzük el. Elsődleges feladatunk a Forrás SQL Integrált Számviteli Rendszerben az adattisztítás elvégzése. Ez egy rendkívül bonyolult feladat, tekintve, hogy a rendszer 2013. évi bevezetése óta generálódott hibák javítását teszi szükségessé.
- A Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer 2024. évi bevezetésében a Pénzügyi és Számviteli Osztály is közreműködik.
- A pénzügyi, számviteli belső szabályzatok, igazgatói utasítások felülvizsgálata ismét aktuális feladat.
- 2024-ben az új pályázati ciklus megvalósítása intenzív szakaszába lép, így a projektmenedzsment szervezetek kialakítása valamennyi funkcionális osztály (PSZO, PkO, ÜZO) közreműködését fogja igényelni.
- A magyarországi gazdálkodási környezet változása, a makrogazdasági mutatók alakulása (pl. inflációs ráta, rezi kiadások drasztikus emelkedése) továbbra is jelentősen befolyásolja az Igazgatóság gazdálkodási lehetőségeit. A korábbi évek gyakorlatával összehangban a 2024. gazdálkodási évre vonatkozóan is megtörtént az árak felülvizsgálata, a kapcsolódó igazgatói utasítások aktualizálása.
- Az elemi költségvetés személyi kiadásainak, kapcsolódó munkáltatói adóinak, valamint a rezi költségek növekedése okán a dologi kiadások előirányzatának növelése minden bizonnyal szükségessé válik 2024. év folyamán. Ennek forrását részben biztosítani szándékozunk a szolgáltatási díjak emeléséből, a takarékos gazdálkodás elvének következetes alkalmazásából, de teljeskörűen a külső tényezők hatását saját erőből nem tudjuk biztosítani, ezért a központi költségvetési támogatás nagyságrendjének emelése – a rendszeres kiadások fedezetének biztosítása végett – meglátásunk szerint indokolt.
- Jelentős átalakítás előtt áll a jelenlegi magyar kasszarendszer. A közeljövőben – 2024. júliusától- lehetőség lesz e-pénztárgép használatára is, így a nyugták már elektronikus formában is kiállíthatók lesznek. Az új e-pénztárgép és e-nyugta rendszer arra hivatott, hogy teljes mértékben kiváltsa a korábbi papíralapú bizonylatolást azzal, hogy a jelenlegi online pénztárgépes, számítógépes, kézi nyugtás – dominánsan papíralapú - rendszer helyébe lép. Igazgatóságunk 2024-ben Igazgatóságunk új, e-pénztárgépek beszer-

zését tervezi, ezzel felkészülve az új jogszabályi követelményeknek. A rendszer bevezetése többletköltségeket, illetve adózási és könyvelési szempontból többletmunkát jelenthet majd.

Ökoturisztikai és környezeti-nevelési Osztály

- Levendula SZEDD MAGAD 2024 rendezvény előkészítése, koordinálása.
- Park Villa marketing tevékenységének aktiválása, szolgáltatásszervezése.
- A BfNPI kezelésében levő tanösvények állapotának felmérése, fenntartási tevékenysége.
- Az Igazgatóság hivatalos honlapján a foglalási rendszer koordinálása, figyelése, karbantartása.
- A kommunikációs felületek szerkesztése, javítása, tartalomkészítése, sajtóesemények szervezése, természetismereti cikkek koordinációja.
- A Nemzeti Parki Termék Védjegy rendszer működtetése, védjegyesek bővítése (védjegy pályázatok).
- Az Ifjú Kócsagőr Program országos döntőjének szervezése, koordinációja.
- Az Igazgatóság tevékenységének népszerűsítése, pl.: kitelepülésekkel, foglalkozásokkal.

Természetmegőrzési Osztály

- Folytatjuk a „Természeti értékek védelme” szakmai keretének finanszírozásában tervezett felméréseinket.
- Folytatjuk az NBmR feladatok koordinálását és végrehajtását.
- Folytatjuk a BfNPI működési területén a biotikai és földtani értékeink feltárását.
- Tovább folytatjuk a biotikai, az élettelen természeti értékek és egyedi tájértékek felmérését is elősegítő mobil alkalmazásunk és a kapcsolódó adatbázisok fejlesztését, a differenciált adatbázis hozzáférések összehangolását, valamint saját adatbázisunk tartalmi elemeinek fejlesztését, valamint a kialakított rendszerelemek üzemeltetését.
- A működési területünk Natura 2000 területeihez kapcsolódóan koordináljuk és részt veszünk a Tájegységekkel közösen 16 db céldokumentum elkészítésében, elkészítettésében, valamint 4 db Natura 2000 fenntartási terv esetében a már meglévő céldokumentumaik tartalmi elemeivel történő aktualizálásában a rendelkezésekre álló források függvényében.
- Tovább folytatjuk a források kataszterezését és felszíni védőövezetük alapidokumentációinak összeállítását, mely alapját képezi határozattal történő kihirdetésüknek.
- Ellátjuk a Bakony–Balaton Geopark UNESCO Globális Geopark működtetésének aktuális feladatait, illetve előkészítjük az 2024. évben esedékes UNESCO újraértékelést.
- Tovább folytatjuk a működési területünkön jellemző inváziós fajok élőhelyekre és életközösségekre gyakorolt hatásainak mérséklését, ahol lehetséges, középtávú kiküszöbölését.
- Tervezzük az egyedi tájértékek kataszterezési munkáinak folytatását, az eredmények publikálását.
- Tervezzük az aktuális pályázati lehetőségek előkészítését és megalapozását.

Területkezelési Osztály

- Az állattartási centrumokban a minőségi állattartás előtérbe helyezése; azaz a szükséges infrastruktúra kialakítása, a bikahasználat szabályozása és az állomány fiatalítása (megfelelő infrastruktúra kialakítása esetén vágóborjak hízalási célú továbbtartása, üszögulya kialakítása).
- Védett természeti területeken található erdőkben – különös tekintettel a saját vagyongazdálkodású erdőkre – mindenütt képviseljük az erdőtervezés során a természetvédelmi érdekeket (a készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása).
- Kísérleti jelleggel saját kezelésben lévő erdőrészletben 5-ös, 6-os kategóriájú erdőben idegenhonos fajok cseréje.
- Saját kezelésben lévő erdőterületek felmérése, erdészeti üzemtervek előírásainak ütemezése éves előrehaladási bontás megadásával. Az előírt feladatok folyamatos végrehajtása.
- A készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása.
- Vadgazdálkodási egységeinkben a kiemelt, különösen vadkárveszélyes mezőgazdasági kultúrák megvédése, a számottevő értékű mezőgazdasági vadkárak megelőzése.
- Részvétel vadgazdálkodási szakmai fórumokon, továbbképzéseken, vadgazdálkodási tanácsuléseken, vadászkamrai rendezvényeken. ASP-vel kapcsolatos feladatok végrehajtása.

Kelet-Veszprém Tájegység

- Védett természeti területeken gyepek és erdőkezelések végrehajtása, élőhelykezelés koordinációja a Kelet-Veszprém Tájegységben.
- A Pécsely melletti (0127. hrsz) új legelőterületen az állatállomány kihelyezéséhez a szükséges berendezések teljes kiépítése, a legeltetés megkezdése magyar tarka szarvasmarhával.
- A saját vagyongazdálkodású területeken a hasznosításra korábban megkötött - 2023-2024-ben lejáró – szerződések felülvizsgálata, a bérbeadás helyett a saját gazdálkodásba vonás lehetőségének mérlegelése, részleteinek kidolgozása.
- A tihanyi Európa Diplomás területre vonatkozóan a 16/2012. (VII.6.) VM utasításnak megfelelően elkészített természetvédelmi kezelési terv hatósági egyeztetésének folytatása.
- Védett és fokozottan védett, illetve Natura 2000 jelölő növény és állatfajok állományfelmérése és térképezése védett és/vagy Natura 2000 területeken. Adatgyűjtés TIR kompatibilis módon, OBM rendszerben.
- Gyepkezelés speciálisan a mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) állományának megőrzése érdekében. Nyirádi Sáralló TT, HUBF 20011 Felsőnyirádi erdő és Meggyeserdő.
- A „Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0-15-2016-00020” projekt zárásához, elszámolásához kapcsolódó feladatok elvégzése.
- A tájegységet érintő két KEHOP+ pályázat - „Komplex élőhelyvédelmi beavatkozások és fejlesztések a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján és a Somló térségében” valamint „A természetvédelmi oktatás és bemutatás fejlesztése Balaton-felvidéken és a Magas-Bakonyban” - előkészítésének folytatása, szakmai koordinációja.
- A „Természetvédelmi eszközök a Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelésére (LIFE16NAT/IT/000245)LIFE16NAT-IT-000245” – Projekt

keretében a tervezett élőhelyrehabilitációs beavatkozások, illetve a további beavatkozásokhoz szükséges beszerzések ütemezett végrehajtása.

Nyugat-Veszprém – Kelet-Zala Tájegység

- Az előkészítés alatt álló két KEHOP+ projekt előkészítésében és a szakmai tartalom előállításában történő részvétel.
- Folytatjuk a Magyar szürkemarha esetében a fiatalítást és az állomány minőségi cseréjét.
- Saját vagyongazdálkodási területeken a természetvédelmi kezelés egyre több külsős vállalkozó bevonását, lábonálló fű értékesítését igényli a rendelkezésre álló, lecsökkent mértékű humánerőforrás miatt. A területkezelési terv elkészítése már ezen érvek mentén kell, hogy történjen.
- A tájegységet érintő további Natura 2000 céldokumentumok harmonizációja az Igazgatóság 2024-re tervezett ütemtervének megfelelően.
- A rendelkezésre álló saját források, valamint a KEHOP+ pályázat biztosította lehetőségek függvényében az állattartó telepek korszerűsítése, biztonságossá tétele.
- Az őrkörzetekben dolgozó természetvédelmi őrk, fizikai dolgozók társadalmi, erkölcsi, valamint anyagi elismerésének javítása.

Nyugat-Zala Tájegység:

- A Nyugat-Zala Tájegységet illetően a 2024. évi feladattervben is rögzített főbb célkitűzések a következők:
 - a Zala megyei famatuzsálem-adatbázis tervszerű fejlesztése;
 - további biotikai adatgyűjtés a tájegység adathiányos kisvízfolyásain;
 - a LIFE Restore4MDD nemzetközi projekt keretében tervezett Mura menti holtág-rehabilitációkkal kapcsolatos feladatok;
 - az aktuális erdőtervezéssel érintett körzet (Lenti ETK) adathiányos részterületeinek feltárása biotikai adatok gyűjtésével;
 - a tájegység környezeti nevelési tevékenységének fejlesztése.
- További célunk bemutatókert kialakítása a LIFE IP GRASSLAND-HU projekt keretében Zalaegerszegen birtokba vett Grassland Információs Központ céljára vásárolt ingatlan környezetében, valamint a tervezett Kerka-menti Tájvédelmi Körzet részletes kezelési tervének átdolgozása és a gazdálkodói körökkel történő egyeztetések megkezdése.
- A 2024. évben várható KEHOP Plusz pályázati kiírásra projekt megvalósíthatósági tanulmány készítése „Az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum Zala megyei területének komplex természetvédelmi fejlesztése” címmel.

Kis-Balaton – Nagyberek Tájegység

- A LIFE IP GRASSLAND-HU elnevezésű, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosítójú integrált projekt Somogy megyei projektterületeinket érintően a területtisztításokat és a gyeprehabilitációt célzó kezelések megkezdése.
- A tervezett két KEHOP+ pályázat tartalmának véglegesítése és beadása, nyertes pályázat esetén a megvalósítás megkezdése
- Kis-Balaton monitoring rendszer kidolgozása és a monitorozás megkezdése

- Nagyberek élőhelytérképezése és intenzív biotikai adatgyűjtés a területen. A védelemre tervezett nagyberek területének kezelési tervének elkészítése.
- Az Ordacsehi-berekben a természetvédelmi célú területkezelés megkezdése, legeltető állattartással
- Közreműködés a Balatonmária-fürdő közigazgatási területén található Balaton-parti nádasok helyi védetté nyilvánításában